

Dokument nr. 15:2

(2016–2017)

Spørgsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørgsmål nr. 151–300

28. oktober–24. november 2016

Innhold

Spørsmål

151.	Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. anbud på Borgestadklinikens portefølje, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	11
152.	Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. hvorfor Cuba ikke er en del av Norad og Norfund sine samarbeidsland, besvart av utenriksministeren	12
153.	Fra stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen, vedr. outsourcing av IKT-tjenester, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	13
154.	Fra stortingsrepresentant Helga Pedersen, vedr. bostøtten, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	14
155.	Fra stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen, vedr. bruken av konsulenttjenester, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	15
156.	Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. riksvei 19, besvart av samferdselsministeren.....	16
157.	Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. avskaffelse av atomvåpen, besvart av utenriksministeren.....	17
158.	Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. dårligere tilbud til eldre ved St. Olavs hospital, besvart av helse- og omsorgsministeren	18
159.	Fra stortingsrepresentant Eirik Sivertsen, vedr. arbeidet med oppfølging etter jernbanestreiken, besvart av samferdselsministeren.....	19
160.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. St. Olavs hospital, besvart av helse- og omsorgsministeren	21
161.	Fra stortingsrepresentant Truls Wickholm, vedr. beregningene av regjeringens økonomiske handlingsrom, besvart av finansministeren.....	21
162.	Fra stortingsrepresentant Truls Wickholm, vedr. handlingsrommet, besvart av finansministeren	23
163.	Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. kreftpasienter, besvart av helse- og omsorgsministeren	24
164.	Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. SPU, besvart av finansministeren	25
165.	Fra stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås, vedr. oljerørledning, besvart av finansministeren	26
166.	Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. mangel på legemidler, besvart av helse- og omsorgsministeren	27
167.	Fra stortingsrepresentant Anne Tingelstad Wøien, vedr. ansatte i Helse Sør-Øst RHF, besvart av helse- og omsorgsministeren	28
168.	Fra stortingsrepresentant Sverre Myrli, vedr. bevilgning til Autosys-prosjektet, besvart av samferdselsministeren.....	29
169.	Fra stortingsrepresentant Sverre Myrli, vedr. ferdigstilling av InterCity-strekningene, besvart av samferdselsministeren	30
170.	Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. regelverket Helseanførsler i asylsaker, besvart av innvandrings- og integreringsministeren.....	31
171.	Fra stortingsrepresentant Bård Vegar Solhjell, vedr. innkreving av ulovlig skatt fra eritreere i Norge, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	32
172.	Fra stortingsrepresentant Stein Erik Lauvås, vedr. alternativer til fengsling på Trandum, besvart av innvandrings- og integreringsministeren.....	33
173.	Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. utvidelse av tollstasjonen ved Østby, besvart av finansministeren	34
174.	Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. sømløst samarbeid mellom kommune og Spesialisthelsetjeneste, besvart av helse- og omsorgsministeren	35
175.	Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. intimkirurgi, besvart av helse- og omsorgsministeren	36
176.	Fra stortingsrepresentant Abid Q. Raja, vedr. lørdagsombæring av aviser, besvart av samferdselsministeren.....	38
177.	Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. bruk av tre, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren.....	39

	side
178. Fra stortingsrepresentant Stein Erik Lauvås, vedr. ordningen med praksistrening og arbeidstrening, besvart av arbeids- og sosialministeren	40
179. Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. tap i jaktbasert utmarksnæring ved fastsettelse av fellingskvoter innenfor ulvesonen, besvart av klima- og miljøministeren	41
180. Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. NAV, besvart av arbeids- og sosialministeren	42
181. Fra stortingsrepresentant Abid Q. Raja, vedr. politiinformanter, besvart av justis- og beredskapsministeren	43
182. Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. kvinner med Mayer Rotikansky Kuster Hauser syndrom, MRKH, besvart av helse- og omsorgsministeren	44
183. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. politiets bruk informanter, besvart av justis- og beredskapsministeren	45
184. Fra stortingsrepresentant Lise Christoffersen, vedr. sikringsordninger for pensjonssparing, besvart av finansministeren	46
185. Fra stortingsrepresentant Lise Christoffersen, vedr. pensjonsytelsene til kundene i Silver, besvart av finansministeren	46
186. Fra stortingsrepresentant Marie Ljones Brekke, vedr. UDIs regelverk "Helseanførsler i asylsaker", besvart av innvandrings- og integreringsministeren	47
187. Fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø, vedr. honnørkort, besvart av samferdselsministeren	47
188. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. endringer i trinnskatten, besvart av finansministeren	47
189. Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. løyvde EØS-midler, besvart av ministeren for samordning av EØS-saker og forholdet til EU	50
190. Fra stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås, vedr. at lederne i opposisjonspartiet HDP i Tyrkia er arrestert, besvart av utenriksministeren	52
191. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. fengsel for konvertering fra islam til kristendom i Iran, besvart av utenriksministeren	52
192. Fra stortingsrepresentant Marie Ljones Brekke, vedr. retur til Russland, besvart av innvandrings- og integreringsministeren	53
193. Fra stortingsrepresentant Hans Fredrik Grøvan, vedr. lørdagsomdeling av aviser, besvart av samferdselsministeren	54
194. Fra stortingsrepresentant Marianne Aasen, vedr. datagrunnlag for utenlandske studenter som søker opptak til høyere utdanning i Norge, besvart av kunnskapsministeren	56
195. Fra stortingsrepresentant Peter N. Myhre, vedr. veinummereringen i Oslo, besvart av samferdselsministeren	56
196. Fra stortingsrepresentant Janne Sjelmo Nordås, vedr. morgenkøene øst for Fetsundbrua, besvart av samferdselsministeren	57
197. Fra stortingsrepresentant Abid Q. Raja, vedr. beredskap og mobildekning, besvart av samferdselsministeren	58
198. Fra stortingsrepresentant Else-May Botten, vedr. statlige selskaper, besvart av næringsministeren	60
199. Fra stortingsrepresentant Ulf Leirstein, vedr. asylsøkere som begår overgrep eller overgrepforsøk, besvart av justis- og beredskapsministeren	60
200. Fra stortingsrepresentant Anna Ljunggren, vedr. luftkvalitet i Narvik, besvart av klima- og miljøministeren	61
201. Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. oljefondet/SPU, besvart av finansministeren	62
202. Fra stortingsrepresentant Hans Olav Syversen, vedr. praksisplasser i primærhelsetjenesten, besvart av kunnskapsministeren	65
203. Fra stortingsrepresentant Tove Karoline Knutsen, vedr. ambulansefly i nord, besvart av helse- og omsorgsministeren	66
204. Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. planlagte hjemmefødsler, besvart av helse- og omsorgsministeren	67

205.	Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. løsmiddelskadde, besvart av arbeids- og sosialministeren	68
206.	Fra stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen, vedr. den norske støtten til Clinton Foundation, besvart av utenriksministeren	70
207.	Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. behovet for utdanningsrettslig fagmiljø og mer utdanningsrettslig forskning, besvart av kunnskapsministeren	71
208.	Fra stortingsrepresentant Karianne O. Tung, vedr. pensjonspremie til Jernbanedirektoratet og Bane NOR SF, besvart av samferdselsministeren.....	71
209.	Fra stortingsrepresentant Svein Roald Hansen, vedr. norsk diplomatisk tilstedeværelse i Guatemala, besvart av utenriksministeren	72
210.	Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. Åker gård, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	73
211.	Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. Politidirektoratet, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	74
212.	Fra stortingsrepresentant Stine Renate Håheim, vedr. samarbeidet med partene (BNL og Fellesforbundet), besvart av kommunal- og moderniseringsministeren.....	75
213.	Fra stortingsrepresentant Stine Renate Håheim, vedr. lørdagsavisene, besvart av samferdselsministeren.....	76
214.	Fra stortingsrepresentant Anne Tingelstad Wøien, vedr. verdiskapingen av tømmer, besvart av landbruks- og matministeren.....	77
215.	Fra stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen, vedr. finansieringsansvaret for dyre legemidler, besvart av helse- og omsorgsministeren	79
216.	Fra stortingsrepresentant Terje Aasland, vedr. revidert fornybardirektiv, besvart av olje- og energiministeren.....	80
217.	Fra stortingsrepresentant Anne Tingelstad Wøien, vedr. studietilbud ved Universitet Nord, besvart av kunnskapsministeren	80
218.	Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. fiskeribedriftene og journalføringer, besvart av fiskeriministeren.....	81
219.	Fra stortingsrepresentant Abid Q. Raja, vedr. krav til null- og lavutslippsteknologi på alle statlige fergesamband, besvart av samferdselsministeren	85
220.	Fra stortingsrepresentant Martin Henriksen, vedr. flytilbudet ved Sørkjosen Lufthavn, besvart av samferdselsministeren	86
221.	Fra stortingsrepresentant Truls Wickholm, vedr. støtte til innovative forebyggende tiltak mot hiv og arbeidet for å nå null nye hiv-smittede, besvart av utenriksministeren	86
222.	Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. straffbare utslipp av kjemikalier i sjø, besvart av klima- og miljøministeren.....	87
223.	Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. forbud mot å slippe ut behandlingsvann som inneholder legemidler, besvart av fiskeriministeren	89
224.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. oppretting av tilbud innen geriatri ved norske sykehus, besvart av helse- og omsorgsministeren	90
225.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. produksjonsskule på Hjeltnes, besvart av kunnskapsministeren.....	91
226.	Fra stortingsrepresentant Eirik Sivertsen, vedr. kostnadsanslag for jernbaneprosjektet Arna-Fløen og Bergen stasjon-Fløen, besvart av samferdselsministeren	92
227.	Fra stortingsrepresentant Eirik Sivertsen, vedr. Bømlo-pakken, besvart av samferdselsministeren.....	93
228.	Fra stortingsrepresentant Arild Grande, vedr. et bedre flyrutetilbud til og fra Namsos og Rørvik, besvart av samferdselsministeren	94
229.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. grov narkotikakriminalitet, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	94
230.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. varslingsrutinane i politiet, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	95
231.	Fra stortingsrepresentant Eirik Sivertsen, vedr. Nye veier AS, besvart av samferdselsministeren.....	96

	side
232. Fra stortingsrepresentant Marianne Aasen, vedr. arbeidsdeling i humaniora-fagene, besvart av kunnskapsministeren.....	97
233. Fra stortingsrepresentant Trine Skei Grande, vedr. Tunisia, besvart av utenriksministeren.....	99
234. Fra stortingsrepresentant Ingunn Gjerstad, vedr. panten på drikkevareemballasje, besvart av klima- og miljøministeren.....	99
235. Fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø, vedr. profitt i velferden, besvart av finansministeren.....	100
236. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. narkotikakriminalitet, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	101
237. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. Afghanistan og Somalia, besvart av innvandrings- og integreringsministeren.....	102
238. Fra stortingsrepresentant Jorodd Asphjell, vedr. Justismuseet, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	103
239. Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. samhandlingsplikt mellom sykehusene og helseforetakene, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	104
240. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. tvangsretur til Somalia og Afghanistan, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	105
241. Fra stortingsrepresentant Sonja Mandt, vedr. fosterfamilier, besvart av barne- og likestillingsministeren.....	106
242. Fra stortingsrepresentant Ulf Leirstein, vedr. faste advokater, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	107
243. Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. barselkvinner, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	108
244. Fra stortingsrepresentant Stein Erik Lauvås, vedr. kommunesektorens handlingsrom, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren.....	109
245. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. likeverdige ombudstjenester, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	110
246. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. saksbehandlingstid i klagesaker hos fylkesmennene, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	110
247. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. støtte til parykker ved sykdommen Alpecia, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	112
248. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. nedprioritering av grov narkotikakriminalitet og annen kriminalitet, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	112
249. Fra stortingsrepresentant Freddy de Ruiter, vedr. flytting av Kulturrådet fra Oslo til Arendal, besvart av kulturministeren.....	114
250. Fra stortingsrepresentant Freddy de Ruiter, vedr. flytting av Statens helsetilsyn til Arendal, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	114
251. Fra stortingsrepresentant Stein Erik Lauvås, vedr. 850 asylsøkere som kom inn til Norge over Storskog, besvart av innvandrings- og integreringsministeren.....	115
252. Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. beredskapstiltak etter terroren 22. juli 2011, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	115
253. Fra stortingsrepresentant Sverre Myrli, vedr. pensjonsforpliktelser i NSB, besvart av samferdselsministeren.....	116
254. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. selvstendig opptjeningsrett til fødselspenger for menn, besvart av barne- og likestillingsministeren.....	117
255. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. språklov, besvart av kulturministeren.....	118
256. Fra stortingsrepresentant Sonja Mandt, vedr. avtalen mellom Kulturdepartementet og TV2 AS, besvart av kulturministeren.....	119
257. Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. Noregs import av kjøtt og meieriprodukt, besvart av landbruks- og matministeren.....	119
258. Fra stortingsrepresentant Odd Omland, vedr. planprosessen for vegstrekningen mellom Lyngdal vest og Sandnes, besvart av samferdselsministeren.....	120
259. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. god ledelse og koordinering av polititjenesten som skal utføres i landdistriktene i Trøndelag, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	121

	side
260.	Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. konsulentbruk i staten, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren 122
261.	Fra stortingsrepresentant Anne Tingelstad Wøien, vedr. å kutte i bevilgningene til Kulturminnefondet, besvart av klima- og miljøministeren..... 123
262.	Fra stortingsrepresentant Anne Tingelstad Wøien, vedr. endret eiendomsstruktur og større eiendommer i skogbruket, besvart av landbruks- og matministeren 123
263.	Fra stortingsrepresentant Arild Grande, vedr. ny forskrift om erstatning for tap og følgekostnader når tamrein blir drept eller skadet av rovvilt, besvart av klima- og miljøministeren 124
264.	Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. aviser på lørdager, besvart av samferdselsministeren..... 125
265.	Fra stortingsrepresentant Janne Sjelmo Nordås, vedr. utval som skal utgreiia korleis delingsøkonomien kan gje ein meir effektiv ressursbruk, besvart av finansministeren ... 126
266.	Fra stortingsrepresentant Janne Sjelmo Nordås, vedr. ulovlege persontransporttenester som Uber og Haxi, besvart av justis- og beredskapsministeren 126
267.	Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. kraftige kutt i midlene til de frivillige programmene i European Space Agency, besvart av næringsministeren 127
268.	Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. driftsansvaret for atomdeponiet i Himdalen i Aurskog-Høland, besvart av næringsministeren..... 128
269.	Fra stortingsrepresentant Gunnar Gundersen, vedr. gengjennomgang av den ulven vi har i Norge, besvart av klima- og miljøministeren 128
270.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. skjerming av ideelle virksomheter i anbudssystemet, besvart av næringsministeren 129
271.	Fra stortingsrepresentant Hans Olav Syversen, vedr. Trondheim kommune og boikott av israelske varer, besvart av utenriksministeren 130
272.	Fra stortingsrepresentant Trine Skei Grande, vedr. flytilbudet ved Namsos lufthavn, besvart av samferdselsministeren..... 131
273.	Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. manglende koordinering og utydelig ledelse når det gjelder asylanter, besvart av innvandrings- og integreringsministeren..... 132
274.	Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. Kostra-tall, besvart av helse- og omsorgsministeren 133
275.	Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. fosterhjemsmeldingen, besvart av barne- og likestillingsministeren..... 134
276.	Fra stortingsrepresentant Eirik Sivertsen, vedr. Altinn, besvart av næringsministeren 135
277.	Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. forskrift om felles faste dommerstillinger, besvart av justis- og beredskapsministeren..... 136
278.	Fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt, vedr. statlig innsats for Andøy-samfunnet, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren 137
279.	Fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt, vedr. trygg og sikker håndtering av radioaktive avfall på Kjeller, besvart av næringsministeren..... 138
280.	Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. avlastarar for kommunane, besvart av arbeids- og sosialministeren..... 138
281.	Fra stortingsrepresentant Tone Merete Sønsterud, vedr. reformasjonsjubileet, besvart av kulturministeren 139
282.	Fra stortingsrepresentant Tone Merete Sønsterud, vedr. sexkjøpsloven, besvart av justis- og beredskapsministeren..... 140
283.	Fra stortingsrepresentant Geir Sigbjørn Toskedal, vedr. asylmottak, besvart av innvandrings- og integreringsministeren 141
284.	Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. abort, besvart av helse- og omsorgsministeren 142
285.	Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. pedagogiske digitalt verktøy i undervisningen, besvart av kunnskapsministeren..... 143
286.	Fra stortingsrepresentant Kari Kjønås Kjos, vedr. tilbud til barn med privat avlastning, besvart av helse- og omsorgsministeren 143

	side
287. Fra stortingsrepresentant Else-May Botten, vedr. ny sikkerhetslov, besvart av forsvarsministeren.....	144
288. Fra stortingsrepresentant Else-May Botten, vedr. såkornfondet i Nord-Norge, besvart av næringsministeren.....	145
289. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. retur av asylsøkere til internflukt i Afghanistan, besvart av utenriksministeren.....	146
290. Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. kø-problemene i grensekontrollen på Oslo lufthavn Gardermoen, besvart av justis- og beredskapsministeren	147
291. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. NO _x -utslepp, besvart av klima- og miljøministeren	147
292. Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. forbud mot atomvåpen, besvart av utenriksministeren.....	149
293. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. de statlige barnehusene, besvart av helse- og omsorgsministeren	150
294. Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. utviklingen i antall jobber (fordelt på lønnsinntakere og selvstendig næringsdrivende), besvart av arbeids- og sosialministeren... 151	
295. Fra stortingsrepresentant Lise Wiik, vedr. distribusjon av lørdagsaviser, besvart av samferdselsministeren.....	151
296. Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. lungebetennelse, besvart av utenriksministeren.....	152
297. Fra stortingsrepresentant Ketil Kjenseth, vedr. Nasjonal behandlingstjeneste for organtransplantasjon, besvart av helse- og omsorgsministeren	153
298. Fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø, vedr. NAVs digitale tjenester, besvart av arbeids- og sosialministeren	155
299. Fra stortingsrepresentant Lise Christoffersen, vedr. Istanbul-konvensjonen, besvart av justis- og beredskapsministeren	156
300. Fra stortingsrepresentant Anna Ljunggren, vedr. biodrivstoff, besvart av klima- og miljøministeren	157

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (151 - 300) for sesjonen 2016-2017.**

Partibetegnelse:

A Det norske Arbeiderparti
FrP Fremskrittspartiet
H Høyre
KrF Kristelig Folkeparti

Sp Senterpartiet
SV Sosialistisk Venstreparti
V Venstre
MDG Miljøpartiet De Grønne

Andersen, Karin (SV)	170, 177, 207, 237, 240, 285, 289
Asphjell, Jorodd (A)	238
Bergstø, Kirsti (SV)	187, 235, 298
Bollestad, Olaug V. (KrF)	151, 152, 174, 175, 204, 205, 239, 243, 274,
Botten, Else-May (A)	198, 287, 288
Brekke, Marie Ljones (KrF)	186, 192
Christoffersen, Lise (A)	184, 185, 299
de Ruiter, Freddy (A)	249, 250
Ellingsen, Jan Arild (FrP)	206
Elvenes, Hårek (H)	211, 290
Fylkesnes, Torgeir Knag (SV)	158, 222, 223
Gjerstad, Ingunn (SV)	234
Grande, Arild (A)	228, 263
Grande, Trine Skei (V)	233, 272
Grung, Ruth (A)	245, 246, 284, 293
Grøvan, Hans Fredrik (KrF)	193
Gundersen, Gunnar (H)	269
Hansen, Svein Roald (A)	209
Hansson, Rasmus (MDG)	156, 157, 164, 188
Henriksen, Kari (A)	182, 296
Henriksen, Martin (A)	220
Holmås, Heikki Eidsvoll (SV)	165, 190
Huitfeldt, Anniken (A)	278, 279
Håheim, Stine Renate (A)	212, 213
Kjenseth, Ketil (V)	297
Kjerkol, Ingvild (A)	163, 166
Kjos, Kari Kjønnaas (FrP)	286
Klinge, Jenny (Sp)	273, 277
Knutsen, Tove Karoline (A)	203
Lauvås, Stein Erik (A)	172, 178, 244, 251
Leirstein, Ulf (FrP)	199, 242
Ljunggren, Anna (A)	200, 300
Lundteigen, Per Olaf (Sp)	294
Mandt, Sonja (A)	241, 256
Melby, Guri (V)	254, 255
Micaelsen, Torgeir (A)	153, 155, 215
Myhre, Peter N. (FrP)	195
Myrli, Sverre (A)	168, 169, 253
Navarsete, Liv Signe (Sp)	180, 189, 257, 264
Nordås, Janne Sjelmo (Sp)	196, 265, 266
Omland, Odd (A)	258

Pedersen, Helga (A)	154
Pollestad, Geir (Sp)	218, 267, 268
Raja, Abid Q. (V)	176, 181, 197, 219
Ropstad, Kjell Ingolf (KrF)	191, 183, 236, 248
Rotevatn, Sveinung (V)	280, 291
Sivertsen, Eirik (A)	159, 227, 226, 231, 276
Skjelstad, André N. (V)	259
Solberg, Torstein Tvedt (A)	252, 292
Solhjell, Bård Vegar (SV)	171
Syversen, Hans Olav (KrF)	202, 271
Sønsterud, Tone Merete (A)	281, 282
Toppe, Kjersti (Sp)	160, 224, 225, 229, 230, 270
Toskedal, Geir Sigbjørn (KrF)	283
Trettebergstuen, Anette (A)	210
Tung, Karianne O. (A)	208
Vedum, Trygve Slagsvold (Sp)	173, 179, 201, 260
Wiborg, Erlend (FrP)	247
Wickholm, Truls (A)	161, 162, 221
Wiik, Lise (A)	295
Wøien, Anne Tingelstad (Sp)	167, 214, 217, 261, 262
Aasen, Marianne (A)	194, 232
Aasland, Terje (A)	216

Dokument nr. 15:2

(2016–2017)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 151

Innlevert 28. oktober 2016 av stortingsrepresentant **Olaug V. Bollestad**

Besvart 7. november 2016 av helse- og omsorgsminister **Bent Høie**

Spørsmål:

«Hvorfor varsler helseministeren i sitt svar at Helse Sør-Øst RHF vil vurdere fortsatt løpende avtale i det nye anbudet på Borgestadklinikkenes portefølje?»

BEGRUNNELSE:

I Helseministerens svar på mitt skriftlige spørsmål, gis det motstridende signaler. På den ene siden sies det at kommende anbud på Borgestadklinikkenes portefølje skal samordnes med anbudskriteriene for øvrig i landet, men på den annen side sies det samtidig at det skal vurderes løpende avtale som resultat av anbudet - hvilket ingen av de andre regionene har.

Kommende anbud for Borgestadklinikkenes portefølje er varslet utlyst i januar 2017, med ferdigstillelse 1.7.17. I den forbindelse har jeg stilt følgende skriftlige spørsmål til helseministeren:

«Hva betyr god tid før avtalen mellom Borgestadklinikken og Helse Sør-Øst går ut og nytt anbud skal være gjennomført for statsråden, og hva vil statsråden gjøre for å påse at anbudet som lyses ut har tilsvarende og likeverdige rammer som det de har ved de andre helseforetakene hva gjelder anbudenes lengde og beleggeskrav?» -Jf. Dokument nr. 15:1661 (2015-2016).

I svaret står:

«Helse Sør-Øst RHF vil da blant annet ta stilling til beleggskravet, og som et ledd i beslutningsprosessen innhente

opplysninger og erfaringer fra de andre regionale helseforetakene».

Det ser slik ut til at Helse Sør-Øst RHF vurderer å senke beleggskravet til 90 % slik de andre regionene har, og muligens også samkjøre mer på tvers av regionene. Dette er gledelig, og i tråd med alle politiske signaler om at man skal ha likeverdige tjenester til befolkningen, og forutsigbare avtaleforhold for private tilbydere.

Overraskende nok står det samtidig i svaret følgende formulering: «Helse Sør-Øst RHF har innenfor tverrfaglig spesialisert behandling valgt å inngå løpende (dvs. ikke tidsbegrensede) avtaler, det er derfor naturlig at Helse Sør-Øst RHF også vurderer en slik løsning i forbindelse med inngåelse av nye avtaler innen dette fagområdet». Jeg undrer meg over hva dette skal bety.

I helseregion Sør-Øst har alle de 21 private avtalepartene i TSB hatt løpende rammeavtale + årlige ytelsesforhandlinger. Borgestadklinikken sa opp sin avtale i 2016, og har nå to års oppsigelse (til 1.4.18). I de andre helseregionene har TSB-feltet vært på anbudsrunder, dog med ulike anbudslengder, f.eks. i Vest har de 6+2 år, i Midt 4+2+2 år. Til sammen vil det si 8 år for dem begge, og 8 år er tilstrekkelig lengde for å ha forutsigbarhet i avtaleforholdet.

Svar:

Det er som kjent Helse Sør-Øst RHF som gjennom sitt ansvar for å sørge for spesialisthelsetjenester til befolkningen i sin region vurderer bruk av private tjenes-

televerandører, og som har ansvar for å gjennomføre eventuelle anskaffelser knyttet til slike tjenestekjøp. Helse Sør-Øst RHF tar så langt sikte på å gå ut med et første varsel om at det skal gjennomføres en anskaffelse i november, mens selve utlysningen vil skje i januar/februar 2017 med inngåelse av ny(e) avtale(r) sommeren 2017.

Helse Sør-Øst RHF vil først ved den endelige utlysningen ta stilling til spørsmål om avtalelengde og beleggskrav. De tar derfor sikte på å gjøre en vurdering av de erfaringene som er gjort med løpende avtaler versus tidsbegrensede avtaler forut for utlysningen.

Helse Sør-Øst RHF valgte i forrige anskaffelsesrunde å inngå løpende avtaler med ideelle leverandører innen tverrfaglig spesialisert behandling av rusavhen-

gige, bl.a. etter betydelig engasjement fra Borgestad-klinikken. Helse Sør-Øst RHF's erfaringer så langt, er at de øvrige avtaleparter i hovedsak oppfattes å være fornøyd med denne avtaleformen. Det gir forutsigbarhet for driften, og det anses som ressursbesparende å ikke jevnlig måtte gjennomføre krevende anbudsrunder. Løpende avtaler legger videre forholdene bedre til rette for samarbeid både mellom leverandørene, og mellom leverandørene og helseforetakene enn tidsbegrensede avtaler. Det er for øvrig betydelige justeringsmuligheter også i dagens løpende avtaler. I forbindelse med inngåelse av de årlige ytelsesavtalene, kan det gjøres endringer både i leveransens omfang og innretning.

SPØRSMÅL NR. 152

Innlevert 28. oktober 2016 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad

Besvart 4. november 2016 av utenriksminister Børge Brende

Spørsmål:

«Kan statsråden si noe om hvorfor Cuba ikke er en del av Norad og Norfund sine samarbeidsland?»

prioritert innenfor fondets egen strategi. Denne er besluttet i Norfunds styre.

BEGRUNNELSE:

I Norad sin søkemodus over land som Norad kan støtte er Cuba ute av modusen. Vedrørende Norfund er Cuba ikke med på land i Sør Amerika eller mellom Amerika, selv om Norfund har en partneravtale med firma som er i solcelleparker i Cuba, og etter hva undertegnede også vet vil delta med investeringer.

Svar:

Cuba er på Utenriksdepartementets liste over samarbeidsland i utviklingspolitikken. Denne er også gjeldende for Norad. Cuba mottar bistand både fra Utenriksdepartementet og Norad. I 2015 var denne på totalt 27,8 millioner kroner. Norfund kan operere uavhengig av listen over samarbeidsland, men forutsettes å vektlegge sektormessig og geografisk konsentrasjon. Investeringer i de minst utviklede landene og Afrika sør for Sahara skal prioriteres. Det betyr at Norfund i prinsippet kan investere i Cuba, men landet er ikke

SPØRSMÅL NR. 153**Innlevert 28. oktober 2016 av stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen****Besvart 7. november 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Når Helse Sør-Øst nå planlegger outsourcing av IKT-tjenester, kan statsråden garantere at utenforstående ikke vil ha tilgang til sensitive pasientopplysninger eller kritiske pasientsystemer?»

BEGRUNNELSE:

Helse Sør-Øst har vedtatt å outsource deler av sin IKT-tjeneste.

Erfaringer blant annet fra Statoil sin outsourcing til India, viser at dette kan by på sikkerhetsproblemer som kan være begrunnet i kulturelle og språklige problemer. Det er grunn til å tro at tilsvarende problemer kan oppstå også for andre typer virksomhet.

IKT i helsetjenesten handler ikke bare om sensitive pasientopplysninger, men også om sikkerhet i pasientbehandlingen.

Svar:

Helse Sør-Øst RHF har over flere år hatt et prosjekt for å modernisere, standardisere og harmonisere den grunnleggende IKT-infrastrukturen i regionen. Prosjektet omfatter ikke pasientjournalssystemet eller andre kliniske eller administrative systemer hvor personopplysninger behandles.

Styret i Helse Sør-Øst RHF vedtok 8. september i år, at videre modernisering av IKT-infrastrukturen skal skje ved bruk av ekstern tjenesteleverandør. En modernisering av regionens felles IKT-infrastruktur er etter deres oppfatning avgjørende for deres videre arbeid med digitalisering av kliniske og administrative arbeidsprosesser i regionen.

Helse Sør-Øst RHF har vurdert at en kontrakt med en ekstern partner vil gi en raskere og mer effektiv modernisering. De mener videre at dette vil gi regionen en bedret økonomisk bærekraft enn ved å gjennomføre moderniseringen i egen regi. Bedret økonomisk bærekraft vil gi regionen mer penger til pasientbehandling og økt samlet investeringsevne. De mener dessuten at samarbeidet med ekstern partner i moderniseringen av IKT-infrastrukturen, vil styrke regionens eget arbeid med pasientbehandling og pasientsikkerhet.

Forsvarlig behandling av personsensitive opplysninger er en forutsetning for all bruk av teknologi i spesialisthelsetjenesten. Helse Sør-Øst RHF har forsikret departementet om at ekstern leverandør har blitt

pålagt å ivareta alle krav til informasjonssikkerhet og personvern i lov og forskrift. Dette er et absolutt krav i avtalen med den eksterne leverandøren, og er ivaretatt gjennom blant annet en detaljering av kravene i lov og forskrift basert på internasjonal standard for informasjonssikkerhet (ISO 27000). Avtalen forutsetter videre at det gjennomføres risikovurderinger av alle infrastrukturtiltak og –endringer før disse realiseres, samt for den samlede driftssituasjonen. Helseforetakene som databehandlingsansvarlige har en ensidig rett til å vurdere om sikkerhetstiltakene er dekkende, og må dessuten godkjenne risikovurderingene før endringer kan gjennomføres av leverandøren.

Den eksterne leverandørens tjenester er som nevnt begrenset til IKT-infrastruktur, altså ikke pasientjournalssystemer eller pasientadministrative systemer. Avtalen med tjenesteleverandøren stiller klare krav om at alle datasentre skal stå i Norge, inkludert all lagring av pasientdata og krav til separasjon av helseforetakenes data. Personell som drifter infrastrukturen skal ikke ha tilgang til systemer med personsensitiv informasjon som for eksempel pasientjournalssystemet (DIPS) eller andre kliniske eller administrative systemer hvor personopplysninger behandles. Driften av disse systemene skal fortsatt leveres av Sykehuspartner HF.

Ifølge Helse Sør-Øst RHF vil alle personopplysninger forbli fysisk i Norge, og tilgangen til disse vil fremdeles skje fra Norge, og begrenset til Sykehuspartner og helseforetakene selv. Dette innebærer at personopplysningene ikke skal overføres til andre land eller til noen form for skytjeneste. Moderniseringen av IKT-infrastrukturen vil medføre at sikkerhetsnivået i stor grad vil økes, inkludert all lagring av pasientdata og krav til separasjon av helseforetakenes data.

Jeg vil avslutningsvis nevne at Sykehuspartner HF med den valgte løsningen på IKT-området, fortsatt har det samlede ansvaret for IKT-tjenester til helseforetakene i regionen, og den eksterne partneren er å anse som en underleverandør til Sykehuspartner HF.

SPØRSMÅL NR. 154**Innlevert 28. oktober 2016 av stortingsrepresentant Helga Pedersen****Besvart 7. november 2016 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Hva vil det koste å oppjustere inntektsgrensen i bostøtten tilsvarende økningen i uføretrygden som følge av uførereformen 2015, hva vil det koste å utvide det kompenserende tiltaket for uføre med bostøtte til å gjelde alle uføre og hva vil det koste å utvide det kompenserende tiltaket for uføre med bostøtte til å gjelde unge uføre?»

BEGRUNNELSE:

Som følge av uførereformen fikk uføretrygdene en økning i brutto inntekt som oversteg inntektsgrensen for bostøtte, men netto utbetaling er omtrent som før. Ettersom bostøtten beregnes ut fra brutto inntekt, fører dette til at mange uføre mister bostøtten til tross for at utbetalt lønn er den samme som tidligere og boligprisene stiger. Dette var en utilsiktet virkning av uførereformen, og det ble derfor innført en skjermingsordning for uføre som hadde mottatt bostøtte før 2016. Det ble samtidig varslet at regjeringen skulle komme tilbake med en permanent løsning.

Problemet er nå at en permanent løsning ikke er på plass, og regjeringen foreslår derfor i budsjettet å videreføre den eksisterende skjermingsordningen. Men denne gjelder kun for uføre som mottok bostøtte i desember 2014. Mangelen på en permanent ordning rammer særlig unge uføre som skal etablere seg i eget hjem og ikke har mottatt bostøtte tidligere fordi de har bodd hos foreldrene. På grunn av uførereformen har de nå for høy bruttoinntekt til å motta bostøtte.

Svar:

Dagens kompensasjonsordning omfatter uføre og unge uføre som mottok bostøtte før uførereformen trådte i kraft 1.1.2015. Altså uføre som mottok bostøtte i desember 2014.

Du spør om hva det vil koste å oppjustere inntektsgrensen i bostøtten tilsvarende økningen i uføretrygden som følge av uførereformen 2015. Jeg tolker dette som at du spør om effektene av at kompensasjonsordningen bortfaller fra og med 1.1.2017, men at satsene for beregning av bostøtte samtidig oppjusteres, slik at uføre mottakere som i dag er omfattet av kompensasjonsordningen får om lag uendret bostøtte.

Jeg har tatt utgangspunkt i en oppjustering av satsene som i gjennomsnitt vil medføre at uføre som

var omfattet av kompensasjonsordningen får uendret bostøtte. En slik oppjustering av satsene vil derfor innebære at noen uføre som var omfattet av kompensasjonsordningen kommer noe bedre ut, og andre tilsvarende noe verre ut, enn om de fortsatt fikk dagens kompensasjon. Dette skyldes at økningen i uføretrygd som uførereformen innebar, varierte fra husstand til husstand.

En slik oppjustering av satsene vil føre til at uføre bostøttemottakere som i dag ikke er omfattet av kompensasjonsordningen, får økt bostøtte. Det vil også føre til at bostøttemottakere som ikke er uføre, også får økt bostøtte. Samtidig vil en oppjustering av satsene føre til at flere husstander som i dag har for høy inntekt til å ha rett til bostøtte, omfattes av ordningen.

I følge beregninger fra Husbanken, vil en slik oppjustering av satsene i bostøtten føre til at utbetalt bostøtte til dagens mottakere øker med anslagsvis 600 mill. kroner. På usikkert grunnlag anslås det at oppjusteringen i tillegg vil føre til at nærmere 25 000 nye husstander vil få bostøtte. Av disse er 6 000 uføre. Dette vil gi en merkostnad på anslagsvis 450 mill. kroner.

Den totale merkostnaden av oppjusteringen kan derfor anslås til 1 050 mill. kroner sammenliknet med dagens kompensasjonsordning.

Jeg må understreke at dette er anslag, og at tallene derfor er beheftet med betydelig usikkerhet. En medvirkende årsak til dette er omlegging til nytt, oppdatert inntektsgrunnlag for beregning av bostøtte fra 1. januar 2017. Anslagene jeg gir her er basert på det nåværende inntektsgrunnlaget. Det er knyttet særlig usikkerhet til hvor mange flere husstander som vil søke om bostøtte, og dermed til hvor mye utbetalt bostøtte øker som følge av dette.

Du spør også om hvor mye det vil koste å utvide kompensasjonsordningen til å gjelde alle uføre. Kompensasjonen beregnes i dag på grunnlag av differansen mellom inntekten før og etter uførereformen. For personer som har blitt uføre etter reformen, vil en slik løsning ikke være mulig siden de ikke har noen "før"-inntekt. En "kompensasjonsordning" for alle uføre, vil derfor måtte utformes som en særordning med egne inntektsgrenser for uføre i bostøtten.

En slik særordning er anslått å koste 70 mill. kroner i økt bostøtte til dagens uføre mottakere. I tillegg vil denne ordningen også føre til at anslagsvis 6 000 nye uføre som ikke er mottakere i dag, vil komme til ordningen. Dette vil gi en merkostnad på anslagsvis 130 mill. kroner. Anslaget på nye mottakere er beheftet med særlig usikkerhet. Den totale merkostnaden ved å utvide kompensasjonsordningen, kan derfor anslås til

200 mill. kroner. Av dette utgjør om lag 40 mill. kroner økt bostøtte til unge uføre.

SPØRSMÅL NR. 155

Innlevert 28. oktober 2016 av stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen

Besvart 4. november 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hvordan har konsulentbruken utviklet seg i helseforetakene (RHF og HF) og i den sentrale helseforvaltningen de siden 2005 og frem til i dag?»

innen bygg, IKT og innkjøp i sektoren vil bidra til å redusere behovet for eksterne konsulenter.

Det er av interesse å følge utviklingen, ikke bare på foretaksnivå, men også i helseforvaltningen.

Jeg ber om å få tallene samlet og år for år.

BEGRUNNELSE:

Det har tidligere vært satt fokus på bruk av konsulenter i helseforetakene og statsråden har kritisert bruken av konsulenter i helseforetakene. I et svar til skriftlig spørsmål nr. 180 (2013-2014) fra Kjersti Toppe (Sp) sa Høie at han ville vurdere nye tiltak som skulle sikre en moderat bruk av eksterne konsulenter.

I et svar til skriftlig spørsmål nr. 1066 (2015-2016) skriver Høie at han forventer at samling av kompetanse

Svar:

De regionale helseforetakene har fra og med 2010 hatt krav om å opplyse om kjøp av konsulenttjenester i note til årsregnskapet. I årsregnskapene presenteres sammenliknbare tall for foregående år. Departementet har ikke tall for årene før 2009. Fordeling per foretaksgruppe fremgår av tabellen:

Mill. kr

År	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Helse Sør-Øst	554,4	455,7	484,3	563,4	600,5	581,6	470,7
Helse Vest	129,0	135,7	124,3	129,0	144,8	143,4	198,2
Helse Midt-Norge	222,8	151,5	270,7	176,2	228,3	200,4	233,6
Helse Nord	42,9	48,4	38,9	44,2	52,5	61,0	79,8
Sum	949,1	791,2	918,2	912,8	1 026,1	986,4	982,3

Kilde: De regionale helseforetakenes årsregnskap 2010–2015

Når det gjelder øvrige virksomheter under Helse- og omsorgsdepartementet så finnes det før 2014 ikke en entydig kontoplan som muliggjør aggregering av sammenliknbare tall innad i eller på tvers av virksomhetene. Fra og med 2014 har alle statlige virksomheter vært pålagt å rapportere etter standard kontoplan forvaltet av Direktoratet for økonomistyring (DFØ). Standard kontoplan legger til rette for et mer omfattende og standardisert informasjonsgrunnlag for styring i statlige virksomheter. En felles kontoplan for statlige

virksomheter legger også til rette for sammenligninger internt og på tvers av statlige virksomheter, og gir et bedre grunnlag for kjennskap til utgiftstrukturen i statlige virksomheter og i staten samlet sett. Standard kontoplan gir imidlertid ikke god informasjon om det som i dagligtale omtales som ”konsulentbruk”. Departementet er derfor ikke i stand til å angi hvor store disse utgiftene har vært. Når det ikke er noen egen kategori for ”konsulentbruk”, skyldes dette at det ikke er trivielt å etablere en entydig definisjon av hva som skal føres

som dette. Sammen med den typen kjøp som man i dagligtale vil omtale som ”konsulenttenester” inngår også kjøp av mange andre typer eksterne tenester.

SPØRSMÅL NR. 156

Innlevert 28. oktober 2016 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 10. november 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Moss blir kvalt av trafikk fra Moss-Horten sambandet på riksvei 19. Fra nyttår 2017 kommer det nye forurenssende dieselferger med økt kapasitet og riksvei 19 kan få ny trase og en kulvertløsning gjennom byen, samtidig som en ny jernbanestasjon og jernbanelinje skal bygges. Det mangler en samordning av dette.

Vil statsråden bidra til samordning og løsninger for riksvei 19, jernbanen og byutviklingen for å fjerne køer, forurensing og barrierer for en god og framtidsrettet byutvikling i Moss?»

BEGRUNNELSE:

I Moss blir byen kvalt av trafikk fra Bastøfergen, Moss-Horten sambandet på riksvei 19. Fra 1/1 2017 skal dagens ferger erstattes med ferger som er bredere og som tillater raskere kjøring av båten og inn på veien i Moss og som vil øke belastningen på veikapasiteten i Moss ytterligere. Mossingene har i tillegg sin egen lokaltrafikk fra Jeløya, som skal inn i samme rundkjøring ved kanalbrua som trafikken fra ferga og Moss havn.

Trafikken fra Moss-Horten i tillegg til trafikken fra havna utgjør dermed et trafikalt problem i Moss, som bidrar til høy luftforurensing, i tillegg til at den svært trafikkerte riksvei 19 deler byen i to og hindrer bruk av områder som ellers ville være hyggelige byområder. Det ligger i konseptvalgutredningen (KVU) for riksvei 19 at den kan legges i kulvert gjennom byen, uten at dette er tidfestet, eller endelig vedtatt.

Det er i tillegg nå snart ventet et vedtak om bygging av ny jernbanestasjon ved havna i Moss, med betydelige inngrep gjennom byen som følge av dette. Jernbanelinja får med vedtaket sin trasé der riksvei 19 går i dag, og der utredningen (KVU) sier den eventuelt skal gå under bakken i fremtiden. Det er ikke noen samordnet plan for utbygging av riksvei 19, jernbanen og byutviklingen i Moss. Det betyr at det er en fare for at man mister muligheter for gode tiltak som kan

gi en mer effektiv og samordnet utbygging med bedre trafikk løsninger og helhetlig byutvikling for Moss. For å unngå løsninger som gir ytterligere press på trafikken i Moss, økt luftforurensing og ukoordinerte samferdselsprosjekter i hjertet av Moss har Moss kommune i sommer bedt om en slik samordning av planene og mer helhetlig planlegging.

Moss kommune har utviklet planer for byutvikling på dagens fergepir, og ønsker dermed at Statens Vegvesen flytter fergekaia lenger syd. Det er gode muligheter for at en fremtidig løsning for riksvei 19 ikke vil gi generell økning i trafikken i Moss, og at luftforurensingen i Moss kan reduseres vesentlig. En avklaring om kulvert/tunell for riksvei 19 så fort som mulig er viktig for planleggingen av dette. Videre er det viktig at riksvei 19 planlegges så den ikke legger til rette for økt lokal bilkjøring ved at Jeløytrafikken ledes direkte inn i en fremtidig kulvert/tunell. Det bør også vurderes hvorvidt en løsning med trasé for ferge- og havnetrafikken rett ut på E6 ved Årvoll uten å ledes inn under sentrum, er best vurdert ut fra samlet luftforurensing, støy, kø og annen belastning.

Svar:

Ny jernbanetrasé i Moss og Rygge kommuner, og ny jernbanestasjon i Moss er forutsatt gjennomført i planperioden for gjeldende Nasjonal transportplan 2014–2023. Det arbeides nå med reguleringsplaner som forventes vedtatt i løpet av høsten 2016.

Det er gjennomført en Konseptvalgutredning for hovedvegssystemet i Moss og Rygge. Statens vegvesen arbeider nå med grunnlaget for en bypakke basert på regjeringens beslutning om konsept. Statlige midler til delfinansiering av rv 19 er et vesentlig element i en eventuell bypakke. Dette forutsettes avklart gjennom arbeidet med Nasjonal transportplan 2018–2029 som legges fram våren 2017.

Det er et godt samarbeid mellom Jernbaneverket og Statens vegvesen i reguleringsplanleggingen for

jernbanen. I dette planarbeidet søker Statens vegvesen å ivareta behovet for handlingsrom i løsning for ny rv 19, og behovet for trafikkavvikling på rv 19 og øvrige hovedveger i Moss i anleggsperioden for jernbanen.

Ny kontrakt for ferjesambandet rv 19 Moss–Horten starter opp 1. januar 2017 med fem ferjer med kapasitet på 200 biler. Dette gir totalt sett over 20 pst. bedre kapasitet i sambandet enn i dag. Tre av ferjene

er nybygde og utstyrt med energieffektive dieselmotorer. Beregninger viser at NO_x-utslippet reduseres med over 80 prosent i forhold til eksisterende ferjer. I tillegg vil nyutviklet skrogform gi de nye ferjene et drivstofforbruk som er 25-30 prosent lavere, sammenlignet med det dagens ferjer. De øvrige ferjene er bygget om for å tilfredsstille konsesjonens krav til NO_x-utslipp.

SPØRSMÅL NR. 157

Innlevert 28. oktober 2016 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 7. november 2016 av utenriksminister Børge Brende

Spørsmål:

«Kommer Norge til å gå inn i neste års forhandlinger om et forbud mot atomvåpen med en tydelig posisjon for et internasjonalt rettslig bindende rammeverk for avskaffelse av atomvåpen?»

BEGRUNNELSE:

Et stort flertall av nasjonene i FN har stemt for å starte forhandlinger om en ny traktat som forbyr atomvåpen. Norge stemte sammen med de 27 andre NATO-landene imot forslaget. Traktaten vil ikke eliminere atomvåpen over natten. Men den vil etablere en kraftig, ny internasjonal rettslig standard, stigmatisere bruk av atomvåpen og tvinge stater til å øyeblikkelig begynne å ruste ned. Resolusjonen ble lagt frem av Østerrike, Irland, Mexico, Nigeria, Sør-Afrika og Brasil. Den ble vedtatt med 123 stemmer mot 38, mens 16 land avsto fra å stemme. Fire av fem av FNs sikkerhetsråds atommakter, Storbritannia, Frankrike, Russland og USA, stemte mot, mens Kina avsto fra å stemme. Det gjorde også India og Pakistan. Japan, som lenge har kjempet mot bruk av atomvåpen, stemte mot, og det gjorde også Sør-Korea, som lever med atomtrusler fra Nord-Korea. Den ikke-bindende resolusjonen tar sikte på å begynne forhandlinger om en traktat i mars, som etter planen skal gå videre til hovedforsamlingen for avstemning i slutten av november eller begynnelsen av desember neste år.

Utenriksministerens har et ansvar for å følge opp stortingsvedtaket fra i vår der det var enighet om at Norge skulle arbeide langsiktig for et rettslig bindende rammeverk for avskaffelse av atomvåpen, der kjernevåpenstatene også er med.

Det er derfor et behov for at utenriksminister Børge Brende klargjør om Norges strategi for å sikre at FNs atomvåpenforhandlinger neste år bidra til et rettslig bindende rammeverk for avskaffelse av atomvåpen, der kjernevåpenstatene også er med. Norge strategi bør være å jobbe for å få flest mulig NATO-land til å delta i forhandlingene, og utnytte momentumet som er skapt av FN vedtaket til få forhandlinger som inkluderer kjernevåpenstatene.

Svar:

Regjeringen arbeider aktivt for å legge forholdene til rette for å nå det langsiktige målet om en kjernevåpenfri verden. Nedrustning og ikke-spredning er nøkkelen til å oppnå dette. Det er behov for konkrete og troverdige initiativ for å skape fremgang. Her har Norge aktivt bidratt med en rekke initiativer, blant annet gjennom en egen verifikasjonsresolusjon, bidrag til å gjennomføre atomavtalen med Iran og har arbeidet for å minimere bruken av høyanriket uran i sivil sektor. Fra norsk side har vi også støttet andre sentrale resolusjoner for nedrustning og ikke-spredning i FN.

Regjeringens politikk er basert på Stortingets vedtak av 26. april. Det fremgår her at «Stortinget ber regjeringen arbeide aktivt for en verden fri for atomvåpen og bidra til gjennomføring av Ikkespredningsavtalens (NPT) forpliktelser, innta en aktiv rolle som pådriver for ikke-spredning og for nedrustning med sikte på en balansert, gjensidig, irreversibel og verifiserbar avskaffelse av atomvåpen, og på dette grunnlaget arbeide langsiktig for et rettslig bindende rammeverk for å sikre dette målet.» Målsettingen er en nedrustningsprosess der også kjernevåpenstatene er med.

Resolusjonen "Taking forward multilateral nuclear disarmament negotiations" tar til orde for å igangsette forhandlinger om forbud i 2017, med sikte på et forbud så snart som mulig. Dette betyr at man vil innføre et forbud før man ruster ned. Om man starter med forbud, får man ikke kjernevåpenstatene med seg. Det bringer oss ikke nærmere en verden uten atomvåpen. Man risikerer også å vanskeliggjøre arbeidet for nedrustning i de kommende forberedelsene til NPTs neste tilsynskonferanse. Norge vil derfor ikke delta i forhandlingene om et forbud neste år.

Det er også avgjørende for Norge å velge en vei som er i tråd med våre NATO-forpliktelser. NATO støtter målet om en verden uten kjernevåpen, men slår samtidig fast at NATO vil være en kjernefysisk allianse så lenge slike våpen finnes. I dagens sikkerhetspolitiske klima er det svært viktig at alliansen står samlet og at Norge stiller seg bak NATOs politikk. Vi kan ikke legge til grunn en stykkevis tilnærming til NATOs strategi.

SPØRSMÅL NR. 158

Innlevert 31. oktober 2016 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes

Besvart 8. november 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Ved St. Olavs hospital skal mange eldre som breker hofta få dårligere helse og høyere dødelighet fordi det mangler 2,5 mill. Dette på grunn av "effektiviseringskutt" og nye oppgaver uten penger. Likevel gir regjeringen inntrykk av bedre økonomi.

"Helseforetakenes sørge-for-ansvar" til side, har regjeringen ansvar for at disse eldre får et best mulig tilbud?»

tilbake. Det finnes ikke mekanismer som fanger opp forbindelsen mellom sykehusene og primærhelsetjenesten.

Vi får ikke nytte av at kommunene sparer penger på nye behandlingsmetoder."

Klinikksjefen er befriende ærlig. Sånn fungerer markedssystemet. Det er vanskelig å skjønne at man skal kunne kalle et system som fører dette med seg for friskt.

BEGRUNNELSE:

Adresseavisen skriver følgende lørdag 29. oktober:

"Forskning ved St. Olavs Hospital viser at geriatrisk behandling av eldre med hoftebrudd er bra for pasienten og sparer helsekroner. Men sykehuset vil ikke innføre slik behandling."

Videre spør Adressa:

"Blir ikke dette tilbudet til eldre prioritert fordi besparelsene kommer kommunene til gode, og ikke sykehuset?"

Svaret fra klinikkssjefen er som følger:

"Nei. Men det er enklere for oss å si ja til nye behandlingsformer som betaler seg selv gjennom stykkprisfinansieringen, enn noe som belaster budsjettet. Hvis vi bruker 2,5 millioner på et ortogeriatrisk team, får vi ikke de pengene

Svar:

De regionale helseforetakene er pålagt sørge for ansvaret for spesialisthelsetjenester innenfor bevilgninger og rammebetingelser som Stortinget vedtar. Du berører i begrunnelsen for ditt spørsmål finansieringsordningenes rolle. Spesialisthelsetjenesten er finansiert dels gjennom en basisbevilgning og dels gjennom ulike aktivitetsbaserte finansieringsordninger. Finansieringsordningene sitt viktigste formål er å understøtte sørge for ansvaret til de regionale helseforetakene. Innsatsstyrt finansiering (ISF) i spesialisthelsetjenesten skal i tillegg legge til rette for at aktiviteten blir gjennomført på en kostnadseffektiv måte. ISF-refusjonen er i gjennomsnitt bare ment å dekke deler av kostnaden ved økt aktivitet (50 pst.). Resten må dekkes av basisbevilgningen. Prioriteringer skal foretas ut fra de til enhver tid gjeldende lover og forskrifter, samt retningslinjer. Basisbevilgningen skal understøtte riktige prioriteringer. ISF-refusjon utbetales fra staten til de regionale

helseforetakene slik at de regionale helseforetakene kan finansiere tjenestene ut fra bl.a. lokal kunnskap om sykehus og pasientsammensetning ved disse. Finansieringen skal ikke være til hinder for god organisering av tilbudet på den enkelte avdeling eller mellom avdelinger. Det er en integrert del av sørge-for-ansvaret å sikre at tjenesten er godt organisert.

Prioriteringer i spesialisthelsetjenesten kan få konsekvenser for ressursbruk i primærhelsetjenesten, og motsatt. Generelt bør beslutningstakere på gruppenivå i helsetjenesten se helse- og omsorgstjenesten i sammenheng for å oppnå effektiv ressursbruk samlet sett. Dette er også i tråd med vurderinger i Meld. St. 34 (2015-2016) Verdier i pasientens helsetjeneste om at det på gruppenivå bør legges til grunn et perspektiv som inkluderer effekter på ressursbruk på tvers av den

kommunale helse- og omsorgstjenesten og spesialisthelsetjenesten. Meldingen ligger nå til behandling i Stortinget.

Den geriatriske virksomheten ved sykehusene er i endring, og den er organisert på ulike måter. Regionale helseforetak har ansvar for å sørge for tilstrekkelig kompetanse og forsvarlige tjenestetilbud i spesialisthelsetjenesten, dette omfatter også geriatrisk kompetanse. Jeg viser til mitt svar av 10. oktober 2016 på spørsmål nr. 1672 fra Stortinget om hvordan Stortingets krav om geriatrisk kompetanse på alle store akutt-sykehus blir fulgt opp. Jeg viser også til mitt svar på spørsmål nr. 160 fra stortingsrepresentant Kjersti Tøppe som omhandler samme nyhetssak som tas opp i dette spørsmålet.

SPØRSMÅL NR. 159

Innlevert 31. oktober 2016 av stortingsrepresentant Eirik Sivertsen

Besvart 4. november 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Hva innebærer det arbeidet som nå skal settes i gang, hvordan vil arbeidet kunne påvirke de sakene Stortinget har til behandling i forbindelse med jernbanereformen og når skal det varslede arbeidet være avsluttet?»

BEGRUNNELSE:

Konflikten som førte til streiken blant lokomotivførerne ble løst den 30. oktober. I den forbindelse meldte NRK at:

”Samferdselsdepartementet har forpliktet seg til å sette i gang et arbeid for å etablere en nasjonal standard for kompetanse og opplæring for lokomotivførere», etter et samlet ønske fra både Spekter og Lo Stat, på initiativ fra riksmekler Nils Dalseide.

En nasjonal standard for lokførerutdanningen innebærer ifølge Samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen «å utdype hva regelverket faktisk sier, slik at ingen blir i tvil».

Samtidig har statsråden tidligere avvist de typer presiseringer som det nå synes å være lovt å gjøre,

blant annet i svar på spørsmål fra AP om Prop. 143 L Endringer i jernbanelova og einskilde andre lover (reform av jernbanesektoren) datert 27. oktober d.å.

Svar:

Streiken blant lokførerne i NSB og Cargonet ble avsluttet søndag 30. oktober. Etter initiativ fra riksmekleren tok begge partene kontakt med samferdselsdepartementet med en anmodning, som jeg ganske umiddelbart kunne svare positivt på. Med forbehold om resultatet i uravstemning 11. november i Norsk Lokomotivmannsforbund, bidro dette til å løse konflikten mellom partene. Mitt svar, som også fremgår som vedlegg til riksmeklerens møtebok fra 30. oktober, går ut på at tre grupper tiltak skal gjennomføres:

”1. Det fastsettes en nasjonal standard for lokførerutdanningen

- Departementet, eller den departementet bemyndiger, vil ta initiativ til at det fastsettes en nasjonal standard som gir en tilfredsstillende læreplan som oppfyller førerforskriftens krav til opplæringscenter og krav til kompetanse. Denne standarden legger til grunn det pedagogiske opplegget, herunder læringsmål som Norsk jernbaneskole følger.

- Ved eventuelle revideringer av en nasjonal bransjestandard involveres de berørte parter, herunder en eventuell bransjeorganisasjon.

2. Det etableres en bransjeorganisasjon innen norsk jernbane

- Det vil stilles rettslige krav, eventuelt i ny lisensforskrift, til obligatorisk medlemskap i bransjeorganisasjon for alle jernbanevirksomheter som vilkår for tilgang til det nasjonale jernbanenettet.

- Departementet, eller den det bemyndiger, vil påse at det tas initiativ til raskt å etablere en slik bransjeorganisasjon.

3. Svakheter i førerforskriften utbedres

- Førerforskriftens §§ 18 og 21 tydeliggjøres. Innenfor Norges folkerettslige forpliktelser vil departementet, eller den det bemyndiger, se på vedlegg V og VI til førerforskriften. ”

Avslutningsvis i brevet fremgår det at departementet, eller den departementet bemyndiger, vil påse at partene involveres i utarbeidelsen av standarden innen 1. mars 2017. Med dette mener jeg at selve standarden skal være på plass til 1. mars.

Det er naturlig at det nye Jernbanedirektoratet får i oppdrag å følge opp de to førstnevnte gruppene med tiltak. Samferdselsdepartementet er i ferd med å utarbeide slikt oppdragsbrev. I tillegg vil jeg be direktoratet om å vurdere nærmere om det er grunnlag for tilsvarende føringer for annet personell med oppgaver av betydning for sikkerheten.

Jeg svarte i brev av 27. oktober i år på spørsmål fra AP relatert til behandlingen av Prop. 143 L (2015-2016) Endringer i jernbanelova og einskilte andre lover (reform av jernbanesektoren). Det er særlig spørsmål nummer to som er relatert til førersertifiseringen, og som omhandler innspill fra fagforeningene i høringsrunden til lovforslagene om at det opprettes et sentralt sertifiseringsorgan for førerne. I brev av 1. november i år har jeg også redegjort grundig for kravene til opplæring av lokførere og hvilke krav som stilles til de som vil tilby slik opplæring som svar på skriftlig spørsmål nr. 96 fra representanten Kirsti Bergstø.

De forestående regelendringene kan gjøres innenfor eksisterende lovhjemler i jernbaneloven. Samferdselsdepartementet sender i disse dager på høring forslag til bestemmelser som skal gi Jernbanedirektoratet myndighet til å etablere en nasjonal standard for lokførerutdanningen, og som oppstiller en forpliktelse for aktørene i bransjen til å delta i samarbeid om sikkerhetsrelaterte spørsmål, særlig gjennom deltagelse i en bransjeforening. Dette gjør at det pågående lovarbeidet for Stortinget ikke påvirkes direkte. Likevel er fastsettelse av den nye jernbaneforskriften avhengig av at Stortinget vedtar lovendringene som fremgår av Prop 8 L (2016-2017). Dette vil samlet sett gi et tilstrekkelig

lovgrunnlag for å fastsette ny jernbaneforskrift med de foreslåtte endringene. Jeg håper derfor Stortinget får behandlet de foreliggende lovforslagene innenfor de stramme tidsrammene som er lagt. Det er mitt ønske at både lov- og forskriftsbestemmelsene kan tre i kraft allerede 1. januar 2017.

Hva gjelder det tredje punktet i mitt svarbrev av 30. oktober, er det Statens jernbanetilsyn som er ansvarlig for arbeidet med førerforskriften. Tilsynet har i samråd med berørte aktører og organisasjoner allerede identifisert de bestemmelsene i førerforskriften som oppfattes som uklare, og vil gjøre de nødvendige presiseringer så snart det lar seg gjøre. Jeg kan også nevne at EU-kommisjonen har startet et arbeid med å revidere det såkalte lokomotivførerdirektivet, som førerforskriften er basert på. Departementet vil følge nøye med på dette arbeidet, og sørge for å aktivt bidra med innspill til å klargjøre direktivets bestemmelser på de områdene vi nå ser er uklare.

Det arbeidet som nå vil bli startet opp kommer i tillegg det arbeidet Statens jernbanetilsyn allerede var godt i gang med for å presisere og gi en veileder til førerforskriften. Dette omhandler opplæringen som gis førere. Sertifiseringen foregår på bakgrunn av at opplæringen er gjennomført og føreren blir vurdert å inneha rett kompetanse. Jeg mener dette er to ulike forhold. Derfor inkluderer ikke det pågående arbeidet en sentral sertifiseringsordning som omtalt i mitt svarbrev av 27. oktober til APs komitemedlemmer, jf. Prop. 143 L kapittel 3.3. Hensynene bak en sentral sertifiseringsordning for lokførere gjør seg etter min mening enda mindre gjeldende når de forestående tiltakene knyttet til føreropplæringen er gjennomført.

Samlet sett mener jeg vi med disse tiltakene vil styrke grunnlaget for en sikker jernbane på sentrale punkter.

SPØRSMÅL NR. 160**Innlevert 31. oktober 2016 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 8. november 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Forsking ved St.Olavs Hospital viser at geriatrisk behandling av eldre med hoftebrot er bra for pasientane og sparer helsekroner (Adresseavisen 29/10-16). Sjukehuset vil likevel ikkje innføre slik behandling, blant anna fordi tilbodet ikkje betalar seg sjølv gjennom stykkprisfinansiering.

Ser statsråden at ISF-finansieringa i seg sjølv bidreg til nedprioritering av tilbod, og kan statsråden informere om kva regjeringa konkret vil gjere for å auke geriatrikompetansen ved norske sjukehus?»

Svar:

Et sentralt virkemiddel for gjennomføring av helsepolitikken er finansieringsordningene for helsetjenesten. Spesialisthelsetjenesten er finansiert dels gjennom en basisbevilgning og dels gjennom ulike aktivitetsbaserte finansieringsordninger. Finansieringsordningene sitt viktigste formål er å understøtte sørge-for-ansvaret til de regionale helseforetakene. Innsatsstyrt finansiering (ISF) i spesialisthelsetjenesten skal i tillegg legge til rette for at aktiviteten blir gjennomført på en kostnads-effektiv måte. ISF-refusjonen er i gjennomsnitt bare ment å dekke deler av kostnaden ved økt aktivitet (50 pst.). Resten må dekkes av basisbevilgningen. Prioriteringer skal foretas ut fra de til enhver tid gjeldende lover og forskrifter, samt retningslinjer. Basisbevilgningen skal understøtte riktige prioriteringer. De regionale helseforetakene er pålagt sørge-for-ansvaret for

spesialisthelsetjenester innenfor bevilgninger og rammebetingelser som Stortinget vedtar. ISF-refusjon utbetales fra staten til de regionale helseforetakene slik at de regionale helseforetakene kan finansiere tjenestene ut fra bl.a. lokal kunnskap om sykehus og pasientsammensetning ved disse. Finansieringen skal ikke være til hinder for god organisering av tilbudet på den enkelte avdeling eller mellom avdelinger. Det er en integrert del av sørge-for-ansvaret å sikre at tjenesten er godt organisert.

Den geriatriske virksomheten ved sykehusene er i endring, og den er organisert på ulike måter. Regionale helseforetak har ansvar for å sørge for tilstrekkelig kompetanse og forsvarlige tjenestetilbud i spesialisthelsetjenesten, dette omfatter også geriatrisk kompetanse. Jeg viser til mitt svar av 10. oktober 2016 på spørsmål nr. 1672 fra Stortinget om hvordan Stortingets krav om geriatrisk kompetanse på alle store akutt-sykehus blir fulgt opp. Der gis det bl.a. en oversikt over geriatrisk kompetanse og utvikling av geriatristillinger ved de store akuttsykehusene, og en oversikt over hvilke planer de har for økning av geriatrisk kompetanse.

Departementet har innhentet informasjon fra Helse Midt-Norge RHF. De viser til at behandlingen av hoftebruddspasienter på St. Olavs Hospital har endret seg siden den nevnte forskningsstudien ble gjennomført, i tråd med noen av resultatene av forskningen. Bl.a. er det innført et behandlingstilbud for ”fast track hoftebrudd”, med forbedret logistikk og faglig veiledning. Helse Midt-Norge RHF opplyser også at St. Olavs Hospital har et samarbeid innen ortogeriatri med kommunene på Fosen og i fjellregionene.

SPØRSMÅL NR. 161**Innlevert 31. oktober 2016 av stortingsrepresentant Truls Wickholm****Besvart 7. november 2016 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Hvorfor hevder finansministeren at det «vil være uansvarlig å holde de økte utgiftene til folketrygden utenfor beregningene av regjeringens økonomiske handlingsrom, slik Ap har bedt om», og at «Så det Ap

gjør her, er å skape usikkerhet rundt pensjonsutbetalingene», når regjeringen gjør akkurat det samme i sin egen framskriving av handlingsrommet på side 48 i Nasjonalbudsjettet?»

BEGRUNNELSE:

I et oppslag i Klassekampen 25.10. står følgende å lese: «Jensen fastholder også at det vil være «uansvarlig» å holde de økte utgiftene til folketrygden utenfor beregningene av regjeringens økonomiske handlingsrom, slik Ap har bedt om. Det er de samme pengene som går til skattekutt som til sykepenges og pensjoner, fastslår Jensen. – Så det Ap gjør her, er å skape usikkerhet rundt pensjonsutbetalingene, sier Jensen.» .

I Nasjonalbudsjettet for 2017, side 48, presenterer regjeringen tabellen 3.6 Handlingsrommet i budsjettet de nærmeste årene, hvor det fremgår at «Handlingsrom» (før effektivisering og omprioritering) beregnes ut fra regnestykket «inntekter (herunder underliggende skattevekst og bruk av olje- og fondsinntekter) minus utgifter (herunder folketrygden og demografikostnader i kommuner og helseforetak)».

Etter flere runder de siste ukene, hvor vi har påpekt en rekke uriktige påstander fra finansministeren, er det viktig å få klarhet i om finansministeren ikke vet/forstår at hennes egne kommentarer er i direkte konflikt med hennes eget budsjett, eller om hun bevisst forsøker å villedde folk.

Svar:

Regjeringen og Stortinget må ta ansvar for hele budsjettet, også utgiftsposter som viser sterk vekst selv uten nye vedtak. At disse og andre formål blir tildelt penger over statsbudsjettet er et uttrykk for prioritering. I omtalen i Nasjonalbudsjettet 2017 av regjeringens prioriteringer i perioden 2014-2017 er derfor alle utgifter inkludert, sammen med lettelsener i skatter og avgifter.

Folketrygdens utgifter anslås til 460 mrd. kroner i 2017. Det tilsvarer 35 pst. av statsbudsjettets samlede utgifter. Utgiftene i folketrygden anslås å øke med om lag 40 mrd. kroner i fireårsperioden 2014-2017, eller om lag 10 mrd. kroner per år. Befolkningsutviklingen er anslått å øke utgiftene i kommuner og helseforetak med om lag 4 mrd. kroner per år i perioden 2014-2017. Dette viser at utgifter med sterke bindinger på statsbudsjettet må være med i en oversikt over politiske prioriteringer.

Handlingsrommet i budsjettet i årene fremover omtales i avsnitt 3.1.4 i Nasjonalbudsjettet 2017, samt i kapittel 5 i Gul bok 2017. Begge steder er omtalen utvidet som en del av oppfølgingen av anbefalingene fra Børmer-utvalget (NOU 2015: 14 Bedre beslutningsgrunnlag, bedre styring. Budsjett og regnskap i staten). Børmer-utvalget mente at det i større grad bør tas hensyn til mellomlangsiktige budsjettkonsekvenser når politikken utformes. Utvalget foreslo at flerårige utsikter for statens inntekter og utgifter bør synliggjøres bedre og fremstilles slik at inntekts- og utgiftssiden

ses i sammenheng. Formålet er å gi en bedre oversikt over rammene for finanspolitikken i årene fremover, og på den måten legge til rette for bærekraftige prioriteringer. I en slik fremstilling er det viktig å opplyse om utgifter med sterke bindinger, slik som utgiftene i folketrygden og demografiutgifter i kommuner og helseforetak.

Innenfor dagens budsjettssystem kan de fleste utgifter på statsbudsjettet endres fra ett år til et annet, dersom det er politisk flertall for det. På helt kort sikt kan det være gode grunner til ikke å gjøre større, uventede endringer i ordninger som er viktige for de det gjelder. At det ikke gjøres endringer i etablerte ordninger, selv om utgiftene over tid øker mye, er likevel en prioritering.

De samlede offentlige utgiftene i Norge utgjør nær 60 pst. av verdiskapingen i fastlandsøkonomien. Aldringen av befolkningen vil stille oss overfor betydelige utfordringer i tiårene fremover. Løsningen er først og fremst reformer og tiltak som sikrer høy deltakelse i arbeidsmarkedet og en effektiv og målrettet bruk av offentlige ressurser. I møte med disse utfordringene vil det være uansvarlig om betydelige offentlige utgiftsposter, som også øker raskt, holdes utenom i en diskusjon av prioriteringene i budsjettet.

SPØRSMÅL NR. 162**Innlevert 31. oktober 2016 av stortingsrepresentant Truls Wickholm****Besvart 7. november 2016 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Hva har det reelle politiske handlingsrommet vært i budsjettene for perioden 2014-2017, altså handlingsrom før effektivisering og omprioritering, men etter at utgifter til folketrygden og demografikostnader i kommuner og helseforetak er trukket fra, og hvor stor andel av dette handlingsrommet er brukt til rene skattekutt, altså ikke nettoen mellom skattekutt og avgiftsøkninger?»

BEGRUNNELSE:

Til tross for gjentatte henvendelser fra Aps stortingsgruppe, har regjeringen så langt nektet å oppgi denne informasjonen til landets nasjonalforsamling. Det er sterkt beklagelig. I Nasjonalbudsjettet for 2017, side 48, presenterer imidlertid regjeringen tabellen 3.6 Handlingsrommet i budsjettet de nærmeste årene, hvor det fremgår at «Handlingsrom» (før effektivisering og omprioritering) beregnes ut fra regnestykket «inntekter (herunder underliggende skattevekst og bruk av olje- og fondsinntekter) minus utgifter (herunder folketrygden og demografikostnader i kommuner og helseforetak)». I svar på samtlige spørsmål fra Aps stortingsgruppe legger regjeringen en annen definisjon av handlingsrom til grunn, hvor utgifter til folketrygd og demografikostnader i kommuner og helseforetak regnes som del av handlingsrommet. Dette til tross for at det ettertrykkelig er bedt om å unnta disse størrelsene fra regnestykket.

Svar:

I Nasjonalbudsjettet 2017 gis det en bred omtale av finanspolitikken. Regjeringens prioriteringer i fireårsperioden 2014-2017 diskuteres i avsnitt 3.1.3. Omtalen tar utgangspunkt i det handlingsrommet Regjeringen har fra økt bruk av olje- og fondsinntekter og underliggende vekst i skatter og avgifter (dvs. før skatte- og avgiftslettelser). For perioden 2014-2017 sett under ett anslås dette samlede handlingsrommet til om lag 155 mrd. 2017-kroner eller om lag 39 mrd. 2017-kroner per år. Innenfor dette handlingsrommet har Regjeringen måtte prioritere mellom skatte- og avgiftslettelser og utgifter til ulike formål, herunder formål med sterke bindinger eller som det av andre grunner er vanskelig å komme utenom.

I spørsmålet legges det til grunn en snevrere definisjon av handlingsrommet i finanspolitikken, og en bes om å måle regjeringens prioriteringer av skattelette opp mot dette handlingsrommet. Som jeg tidligere har oppgitt, bør utgifter med sterke bindinger tas med i en diskusjon av prioriteringene i budsjettet. Regjeringen og Stortinget må ta ansvar for helheten, også utgiftsposter som viser sterk vekst selv uten nye vedtak. At disse og andre formål blir tildelt penger over statsbudsjettet, er et uttrykk for at de prioriteres.

Folketrygdens utgifter anslås til 460 mrd. kroner i 2017. Det tilsvarer 35 pst. av statsbudsjettets samlede utgifter. Utgiftene i folketrygden anslås å øke med om lag 40 mrd. kroner i fireårsperioden 2014-2017, noe som svarer til 27 pst. av det anslåtte handlingsrommet i perioden. Befolkningsutviklingen er anslått å øke utgiftene i kommuner og helseforetak med om lag 4 mrd. kroner per år i perioden 2014-2017. Det er da ikke tatt hensyn til at produksjonen kan bli mer effektiv eller at befolkningens helse kan bedres. Samlet sett utgjør dermed utgiftene i folketrygden og demografikostnadene i kommuner og helseforetak om lag 15 mrd. kroner årlig i perioden 2014-2017, eller 38 pst. av det samlede handlingsrommet.

Dette viser at utgifter med sterke bindinger på statsbudsjettet må være med i en oversikt over politiske prioriteringer. Aldringen av befolkningen vil stille oss overfor betydelige utfordringer i tiårene fremover. Løsningen er først og fremst reformer og tiltak som sikrer høy deltakelse i arbeidsmarkedet og en effektiv og målrettet bruk av offentlige ressurser. I møte med disse utfordringene vil det være uansvarlig om betydelige offentlige utgiftsposter, som også øker raskt, holdes utenom i en diskusjon av prioriteringene i budsjettet.

Handlingsrommet i budsjettet i årene fremover omtales i avsnitt 3.1.4 i Nasjonalbudsjettet 2017, samt i kapittel 5 i Gul bok 2017. Begge steder er omtalen utvidet som en del av oppfølgingen av anbefalingene fra Børmer-utvalget (NOU 2015: 14 Bedre beslutningsgrunnlag, bedre styring. Budsjett og regnskap i staten). Børmer-utvalget mente at det i større grad bør tas hensyn til mellomlangsigtede budsjettkonsekvenser når politikken utformes. Utvalget foreslo at flerårige utsikter for statens inntekter og utgifter bør synliggjøres bedre og fremstilles slik at inntekts- og utgiftssiden ses i sammenheng. Formålet er å gi en bedre oversikt over rammene for finanspolitikken i årene fremover, og på den måten legge til rette for bærekraftige prioriteringer. I en slik fremstilling er det viktig å opplyse om utgifter med sterke bindinger, slik som utgiftene i

folketrygden og demografiutgifter i kommuner og helseforetak. I Gul bok gis det årlig detaljerte oversikter over bindinger på kort og mellomlang sikt. Videre pekes det på at politiske målsetninger som kommer til uttrykk i intensjonserklæringer, stortingsmeldinger og flertallsmerknader i Stortinget kan innebære betydelige føringer på fremtidige budsjetter. Samtidig understrekes det at det innenfor statsbudsjettets samlede ramme på 1 300 mrd. kroner er rom for både effektiviseringer og omprioriteringer.

Innenfor dagens budsjettssystem kan de fleste utgifter på statsbudsjettet endres fra ett år til ett annet, dersom det er politisk flertall for det. På helt kort sikt kan det være gode grunner til ikke å gjøre store, uventede

endringer i ordninger som er viktige for de det gjelder. At det ikke gjøres endringer i etablerte ordninger, selv om utgiftene øker mye, er likevel en prioritering.

For fireårsperioden 2014–2017 sett under ett er om lag 14 pst. av det samlede handlingsrommet i budsjettet brukt til skatte- og avgiftslettelse. Det er ikke gjennomført beregninger for såkalte rene skatteutt hvor det skilles mellom skatteutt og avgiftsøkninger. Et slikt skille vil være kunstig fordi skatte- og avgiftsopplegget er en helhet, der ulike deler henger sammen. For eksempel består det grønne skiftet i skatte- og avgiftsopplegget for 2017 både av avgiftsøkninger og skattelettelse. Regjeringens samlede skatte- og avgiftslettelse til og med 2017 er om lag 21 mrd. 2017-kroner.

SPØRSMÅL NR. 163

Innlevert 1. november 2016 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol

Besvart 10. november 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Pakkeforløp for kreft skal sikre at kreftpasienter skal oppleve et godt organisert, helhetlig og forutsigbart forløp uten unødvendig ikke-medisinsk begrunnet forsinkelse i utredning, diagnostikk, behandling og rehabilitering.

Mitt spørsmål til statsråden er hvordan spesielt sikker bildetolkning og dobbeltkontroll av bilder følges opp i pakkeforløpene for kreft og om det laget faglige retningslinjer for dette?»

BEGRUNNELSE:

Pasient og brukerombudet i Sør-Trøndelag har hatt flere saker hvor det er avdekket at pasienter med mistanke om kreft, har fått avlest sine bildesvar feil. Konsekvensen har blitt at pasienten utvikler kreft som ikke oppdages før sykdommen er langt fremskredet. Pakkeforløp for kreft skal sikre standardiserte løp for diagnose og behandling av kreft. Pasient og brukerombudet i Sør-Trøndelag har på bakgrunn av disse sakene uttrykt at de ønsker at det blir laget retningslinjer som sikrer at det blir foretatt dobbeltkontroll ved avlesning av bildesvar der det er mistanke om kreft. Norsk Pasientskadeerstatning (NPE) har i perioden 2012 til 2015 gitt medhold til 108 pasienter og pårørende etter forsinket diagnose og feil behandling av lungekreft. I 34 prosent av sakene som gjelder lungekreft har NPE gitt med-

hold på grunn av feiltolkning av bilder og vevsprøver. Dette viser at tolkning av bilder er viktig.

Svar:

Formålet med pakkeforløp er at kreftpasienter skal oppleve et godt organisert, helhetlig og forutsigbart forløp uten unødvendig ikke-medisinsk begrunnet forsinkelse i utredning, diagnostikk, behandling og rehabilitering. Et pakkeforløp er et standard pasientforløp som beskriver organisering av utredning og behandling, kommunikasjon med pasient og pårørende, samt ansvars plassering og konkrete forløpstider. Pakkeforløp for lungekreft er basert på faglige retningslinjer for diagnostikk, behandling og oppfølging av pasienter med lungekreft i Nasjonalt handlingsprogram for lungekreft som utgis av Helsedirektoratet. Retningslinjen revideres jevnlig, og ble sist revidert i oktober 2016.

Nasjonale retningslinjer fra Helsedirektoratet er å betrakte som anbefalinger og råd, basert på oppdatert faglig kunnskap som er fremskaffet på en systematisk, kunnskapsbasert måte. De nasjonale retningslinjene gir uttrykk for hva som anses som god praksis på utgivelsestidspunktet og er ment som et hjelpemiddel ved de avveininger tjenesteyterne må gjøre for å oppnå forsvarlighet og god kvalitet i tjenesten. Ved å følge oppdaterte nasjonale retningslinjer vil fagpersonell bidra til å oppfylle kravet om faglig forsvarlighet. Dersom det velges løsninger som i vesentlig grad avviker fra

de nasjonale retningslinjene, bør dette dokumenteres og begrunnes. Det fremgår videre av retningslinjene at sykehusenes eiere og ledelse bør tilrettelegge virksomheten slik at de nasjonale retningslinjene kan følges.

I følge Helsedirektoratet er det ikke noe generelt krav i helsetjenesten om dobbeltgransking/kontrasignering av radiologiske undersøkelser. Pakkeforløpene endrer ikke prosedyrene for gransking og beskrivelse av røntgenundersøkelser ved mistanke om kreft. Dette ansvaret påhviler spesialisthelsetjenesten i helseforetakene og røntgeninstituttene. Dette er også i tråd med andre undersøkelser som foretas, for eksempel tyding av EKG, eller funn ved skopiundersøkelser. I følge Helsedirektoratet er en utbredt løsning at det gjøres kontrasignering for leger i spesialisering (LIS). I til-

legg vil også erfarne spesialister i de enkelte situasjoner vurdere om de ser behov for en dobbeltgransking.

Når det gjelder henvisninger til undersøkelse av lungene kan det, ifølge Helsedirektoratet, være vanskelig å skille ut i hvilke tilfeller det er «mistanke om kreft», med mindre det i henvisningen spesielt vises til andre faktorer som øker mistanken. Når fastlegen har begrunnet mistanke om kreft skal pasienten henvises direkte til et pakkeforløp for kreft. I tilknytning til Pakkeforløpene er det utviklet diagnoseveiledere til bruk for fastleger, en diagnoseveileder for hvert pakkeforløp. I diagnoseveilederen for lungekreft beskrives blant annet hva som kan gi mistanke om kreft, og hva som er «filterfunksjon», altså hvilke undersøkelser som skal gjennomføres før fastlegen eller annen lege henviser til et pakkeforløp i spesialisthelsetjenesten.

SPØRSMÅL NR. 164

Innlevert 1. november 2016 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 3. november 2016 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Byggingen av den 1 800 km lange oljerørledningen Dakota Access Pipeline har utløst en av de største urfolksprotestene i USA på 100 år. Ledningen vil gå under Standing Rock, Siouxindianernes hovedkilde til drikkevann. Ifølge Aftenposten har SPU investert 6,7 mrd. i selskapene som er ansvarlige for utbyggingen og driften. Sametinget har nå bedt Etikkrådet vurdere om SPU bør trekke investeringene i selskapene av hensyn til urfolksrettigheter.

Vil statsråden vurdere å trekke SPU ut av de aktuelle selskapene?»

Svar:

Regjeringen er opptatt av at det skal være etisk bevissthet om forvaltningen av våre felles sparepenger i Statens pensjonsfond utland (SPU). Fondet har en overordnet finansiell målsetting, men skal også være en ansvarlig investor. God finansiell avkastning over tid antas å avhenge av velfungerende markeder og en bærekraftig utvikling.

Finansdepartementet har i mandatet til Norges Bank stilt krav til ansvarlig forvaltning og det er vist til internasjonalt anerkjente standarder, som FNs Global Compact, OECDs prinsipper for eierstyring og sel-

skapsledelse og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. Disse internasjonale standardene angir normer for god selskapsstyring, og stiller forventninger til selskapers håndtering av bl.a. miljømessige og samfunnsmessige forhold.

Norges Bank utøver fondets eierrettigheter. Viktige virkemidler i den ansvarlige forvaltningen er bl.a. fremme internasjonale standarder og forskning, dialog med selskaper, klargjøring av fondets forventninger, samt å stemme på generalforsamlinger. Norges Bank la i februar 2016 frem et forventningsdokument om menneskerettigheter.

Finansdepartementet har fastsatt etiske motiverte retningslinjer for observasjon og utelukkelse av selskaper fra SPU. Etikkrådet gir råd om selskaper som bør utelukkes eller settes til observasjon. Beslutningen treffes av Norges Banks hovedstyre.

SPØRSMÅL NR. 165**Innlevert 1. november 2016 av stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås****Besvart 7. november 2016 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Gjennom Statens Pensjonsfond Utland er Norge med på å sikre økonomien til en oljerørledning i USA, Dakota Access, som er uforenelig med godt samfunnsansvar.

Når vil finansministeren ta initiativ overfor Norges Bank til å be dem vurdere å trekke statens pensjonsfond utland ut av Energy Transfer, Sunoco Logistics, Marathon Petroleum, Enbridge og Phillips 66 av hensyn til menneskerettigheter, klima og miljø?»

BEGRUNNELSE:

Investeringer i selskapene som står bak Dakota Access er i sterk konflikt med Statens Pensjonsfond Utland sitt etiske ansvar hva gjelder menneskerettigheter, klima og miljø.

I Retningslinjer for observasjon og utelukkelse fra Statens pensjonsfond Utland (SPU) § 3. Kriterier for atferdsbasert observasjon og utelukkelse av selskaper, står det følgende: «Observasjon eller utelukkelse kan besluttes for selskaper der det er en uakseptabel risiko for at selskapet medvirker til eller selv er ansvarlig for: a) grove eller systematiske krenkelser av menneskerettighetene (...) c) alvorlig miljøskade d) handlinger eller unnlatelser som på et aggregert selskapsnivå i uakseptabel grad fører til utslipp av klimagasser». Dette er prinsipper som blir brutt i utbyggingen av Dakota Access Pipeline og som SPU er med på å støtte, gjennom investeringer og rentepapirer i selskapene bak prosjektet på hele 10,32 milliarder kroner.

Standing Rock Sioux Tribe som er direkte berørt av inngrepet på deres eget land, sikret av Fort Laramie-traktaten av 1851, er ikke konsultert og har ikke gitt sitt frie forhåndsinformerte samtykke (FPIC) som beskrevet i FNs erklæring for urfolks rettigheter (UNDRIP) artikkel 32. Oljerørledningen vil gå gjennom hellig land, og flere kulturminner og vernede områder til Standing Rock Sioux Tribe er allerede ødelagt av selskapet som bygger Dakota Access pipeline. Den 3. september ble kulturminner som hellige gravplasser, gravmarkører og gjenstander som varder og bønninger i stein ødelagt av selskapets bulldosere. Dette overtrampet førte til at over 1 200 arkeologer, antropologer, historikere og museumsarbeidere krevde at Obama måtte stoppe oljerørledningen. I artikkel 11 i UNDRIP står det: «Urfolk har rett til å praktisere og gjenopplive sine kulturelle skikker og tradisjoner. Dette omfatter retten til å bevare, verne og videreutvikle

tidligere, nåværende og fremtidige kulturuttrykk, som arkeologiske og historiske steder, artefakter, mønstre, seremonier, teknologier, bildende og utøvende kunst samt litteratur». Ødeleggelsen av arkeologiske og historiske viktige steder som skjedde den 3. september samt brudd på FPIC, er bare noen av bruddene på urfolks rettigheter.

Oljerørledningen Dakota Access vil frakte 470 000 – 570 000 fat olje hver dag. I året vil dermed denne oljerørledningen transportere produkter som, når brennes, vil føre til utslipp på 101,4 millioner tonn CO₂. Dette er utslipp som tilsvarer 30 amerikanske kullkraftverk hvert eneste år. Ved at denne oljerørledningen bygges vil man binde seg til høye CO₂ utslipp for flere tiår frem i tid.

Oljerørene i Nord-Amerika utgjør en svært stor miljørisiko. I september måtte to stater i USA erklære nødsituasjon etter at oljerørledningen Colonial som frakter olje fra Houston til østkysten fikk en stor lekkasje. Denne lekkasjen var den femte lekkasjen fra et oljerør i Alabama i 2016 og førte til at 8 000 fat olje slapp ut i nærmiljøet. Selskapet som skal drifte Dakota Access oljerørledningen, Sunoco, har de siste seks årene hatt over 200 oljelekkasjer fra sine oljerørledninger. Konsekvensene ved en oljelekkasje på Dakota Access oljerørledningen vil være katastrofale. Oljerørledningen er planlagt å gå under elven Missouri som er drikkevannskilde for millioner av mennesker nedstrøms.

Svar:

Regjeringen er opptatt av at det skal være etisk bevissthet om forvaltningen av våre felles sparepenger i Statens pensjonsfond utland (SPU). Fondet har en overordnet finansiell målsetting, men skal også være en ansvarlig investor. God finansiell avkastning over tid antas å avhenge av velfungerende markeder og en bærekraftig utvikling.

Finansdepartementet har i mandatet til Norges Bank stilt krav til ansvarlig forvaltning og det er vist til internasjonalt anerkjente standarder, som FNs Global Compact, OECDs prinsipper for eierstyring og selskapsledelse og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. Disse internasjonale standardene angir normer for god selskapsstyring, og stiller forventninger til selskapers håndtering av bl.a. miljømessige og samfunnsmessige forhold.

Norges Bank utøver fondets eierrettigheter. Viktige virkemidler i den ansvarlige forvaltningen er bl.a. fremme internasjonale standarder og forskning, dialog

med selskaper, klargjøring av fondets forventninger, samt å stemme på generalforsamlinger. Norges Bank la i februar 2016 frem et forventningsdokument om menneskerettigheter.

Finansdepartementet har fastsatt etiske motiverte retningslinjer for observasjon og utelukkelse av selskaper fra SPU. Etikkrådet gir råd om selskaper som bør utelukkes eller settes til observasjon. Beslutningen treffes av Norges Banks hovedstyre.

SPØRSMÅL NR. 166

Innlevert 1. november 2016 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol

Besvart 8. november 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«En samlet komite merket seg at omfanget av mangelsituasjoner er økende. Dette viser at forsyningen av legemidler er sårbar. Norge er i en utsatt posisjon som et lite marked, hvor vi i en internasjonal sammenheng har lave priser og begrenset nasjonal legemiddelproduksjon.

Hvordan har regjeringen fulgt opp denne bekymringen og hvilke tiltak ser statsråden for seg som kan avhjelpe mangelsituasjoner for viktige legemidler som våre norske pasienter trenger?»

BEGRUNNELSE:

VG skriver 1. november at det aldri tidligere har vært så stor legemiddelmangel som det har vært hittil i 2016. I følge en oversikt fra legemiddelverket kommer det fram at det i år har manglet totalt 164 legemidler i Norge, hvorav flere av disse fortsatt har store leveringsproblemer. Jeg vil vise til stortingets behandling av Legemiddelmeldingen, Riktig bruk -bedre helse (Meld.St.28 20014-2015) og komiteens bekymring over situasjoner med mangel på legemidler.

Svar:

Legemiddelforsyningen fungerer i hovedsak godt i Norge. Det er imidlertid riktig, som representanten Kjerkol påpeker, at det er registrert et økende antall mangelsituasjoner de senere årene. Antallet mangelsituasjoner er ikke alene illustrerende for problemets omfang. Mange av legemidlene på Legemiddelverkets mangelliste har bare hatt kortvarige leveringsproblemer, og i de aller fleste tilfellene blir det funnet alternative legemidler eller det tas inn utenlandske pakninger slik at pasientenes behov blir ivaretatt. Økningen i an-

tall mangelsituasjoner illustrerer likevel at forsynings-situasjonen for legemidler i dag er mer sårbar enn den var for noen år tilbake. Dette er en global tendens, og problemstillingen drøftes i ulike internasjonale sammenhenger der også norske myndigheter deltar.

Den nasjonale legemiddelberedskapen hviler på de grunnleggende beredskapsprinsipper om ansvar, nærhet, liket og samvirke. Dette innebærer at ansvaret for beredskap og håndtering av ekstraordinære hendelser i størst mulig grad skal ligge hos den som organiserer tjenestene i normalsituasjonen. I Norge har Helsedirektoratet tidligere forvaltet beredskapslagre for legemidler både for spesialist- og primærhelsetjenesten. Beredskapsløsningene har vært fragmentert, og det har inntil nylig manglet en overordnet plan for å sikre at sammensetningen av lagrene er basert på oppdaterte, faglige vurderinger. I 2014 kartla derfor Helsedirektoratet hvilke legemidler det er et særlig behov for å ha i beredskap.

I tråd med beredskapsprinsippene fikk de regionale helseforetakene i 2014 i oppdrag å ta over beredskaps-sikringen av legemidler som benyttes i spesialisthelsetjenesten fra 1. januar 2015. Legemiddelberedskapen er nå i tråd med direktoratets kartlegging. I 2015 gikk de regionale helseforetakene gjennom legemiddelberedskap for spesialisthelsetjenesten, og har iverksatt tiltak for å gi en samlet best mulig legemiddelberedskap og forsyningssikkerhet. Dette innebærer bl.a. en styrket nasjonal funksjon for overvåking av legemiddelmangel ved Oslo Universitetssykehus. Den nasjonale funksjonen skal også ha en støttefunksjon for det lokale og regionale arbeidet med legemiddelberedskap i helseforetakene. Det er etablert et tett samarbeid mellom Statens legemiddelverk og beredskapsfunksjonen ved Oslo Universitetssykehus.

Avtalen mellom Helsedirektoratet og Norsk Medisinaldepot om beredskapslager av legemidler for primærhelsetjenesten utløp ved utgangen av 2015. Basert på faglige anbefalinger fra Helsedirektoratet ble denne

ordningen avvirket, og erstattet av et krav til legemiddelgrossistene om å beredskapssikre bestemte legemidler til bruk i primærhelse-tjenesten fra 1. januar 2016. Foreløpige undersøkelser fra Statens legemiddelverk har vist at dette kravet har gitt økte lagre av de aktuelle legemidlene i Norge.

I situasjoner med mangel på viktige legemidler kan det være nødvendig å foreta beslutninger om prioritering og rasjonering. Helsedirektoratet og Statens legemiddelverk har etablert en arbeidsgruppe for å vurdere retningslinjer og eventuelle nye virkemidler for å sikre riktige og effektive beslutninger i situasjoner med legemiddelmangel hvor man blir nødt til å prioritere mellom pasienter.

Forsyningssvikt for legemidler er et globalt problem, og det er derfor nødvendig med et godt internasjonalt samarbeid. Det europeiske legemiddelkontoret (EMA) har tatt initiativ for å redusere problemet med forsyningssvikt for legemidler. Initiativet omfatter tiltak både for forebygging og for bedre håndtering av oppståtte sviktsituasjoner. Nordisk Ministerråd har også løftet muligheten for bedre nordisk samarbeid når det gjelder forsyningssikkerhet. Samtidig er det

opprettet et uformelt Nordisk legemiddelforum hvor leveringssikkerhet er høyt på agendaen. Statens legemiddelverk deltar i alle disse initiativene.

Under Slovakias formannskap er det nylig avholdt et uformelt EU-helseministtermøte. Et viktig tema på møtet var legemiddelmangel i Europa. Det var bred tilslutning til at legemiddelmangel rammer flere land og hyppigere enn før. Samtidig har landene ulike utfordringer og tilnærminger til tematikken. Videre har Slovakia invitert til en konferanse om samme tema 17.-18. november.

Et viktig tiltak for å redusere leveringssvikt knyttet til produksjons- og kvalitetsutfordringer er at produsentene i større grad utarbeider risikobaserte kontinuitetsplaner for sikker forsyning. Legemiddelmyndighetene skal bidra i dette arbeidet ved å utarbeide veiledning til hvordan slike planer skal utarbeides og følges opp. For å forbedre håndteringen av oppståtte situasjoner, skal det etableres bedre informasjonsflyt og koordinering mellom de europeiske legemiddelmyndighetene, og at helsepersonell- og pasientgrupper trekkes sterkere inn i arbeidet med å utforme og vurdere tiltak ved forsyningssvikt.

SPØRSMÅL NR. 167

Innlevert 1. november 2016 av stortingsrepresentant Anne Tingelstad Wøien

Besvart 8. november 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Kan helse- og omsorgsministeren gjøre rede for utviklingen av hvor mange av de ansatte i Helse Sør-Øst RHF som har sitt daglige virke på Hamar og Skien som i tillegg har kontorplass i Oslo i sine arbeidskontrakter, og hvordan utviklingen av lokaler eid eller leid i Oslo av Helse Sør-Øst RHF har vært siden oppstarten i 2007?»

BEGRUNNELSE:

Helse Sør-Øst RHF ble etablert i 2007 etter en samenslåingsprosess. I denne prosessen ble det i mai samme år fattet vedtak om at hovedkontoret for foretaket skulle legges til Hamar, og administrasjonssted i Skien. Det skal arbeide om lag 160 personer i administrasjonen. Det er imidlertid kommet fram opplysninger om at stadig flere av disse medarbeiderne har sin faste

kontorplass i Oslo. Om så er kan dette bety at det over tid har vært en uthuling av vedtaket fra 2007.

Svar:

Helse Sør-Øst RHF opplyser at antall fast ansatte i perioden 2008 til 2016 har variert mellom 135 – 165. De siste 3 år har antall fast ansatte vært ca. 160 ansatte.

Pr. 1. oktober 2016 har Helse Sør-Øst RHF 157 fast ansatte medarbeidere. Fordelingen i forhold til arbeidssted er:

- 71 ansatte har arbeidssted Hamar
- 63 ansatte har arbeidssted Oslo
- 13 ansatte har arbeidssted Skien
- 7 ansatte har arbeidssted Tønsberg (Informasjonstjenesten fritt behandlingssted)
- 3 ansatte har annet arbeidssted (pga. individuell historikk knyttet til arbeidsforholdet)

Helse Sør-Øst RHF eier ingen lokaler, men leier lokaler. Ved hovedkontoret på Hamar har det etter innflytting i nye lokaler i 2011, vært leid ca. 3000 kvadratmeter i Statens Hus, inkludert et eget møtesenter.

Etter sammenslåingen av Helse Sør RHF og Helse Øst RHF i 2007, har Helse Sør-Øst RHF leid lokaler i Oslo fra 2008. Per i dag leier Helse Sør-Øst RHF ca. 1870 kvadratmeter ved Grev Wedels plass nr. 5 i Oslo.

I Skien har de lokaler Helse Sør-Øst RHF leier blitt noe mindre i løpet av de siste to årene. I dag disponerer Helse Sør-Øst RHF ca. 500 kvadratmeter kontorlokaler i Skien.

Helse Sør-Øst RHF som virksomhet har i sitt daglige virke utstrakt kontakt med ansatte på sykehusene og andre relevante aktører i regionen. Helse Sør-Øst eier

helseforetak fra Sørlandet sykehus HF i sør, til Sykehuset Innlandet HF i nord. Videre samhandler Helse Sør-Øst RHF tett med andre aktører som har sitt hovedsete i Oslo, eksempelvis sentrale helsemyndigheter. Helse Sør-Øst opplyser at for mange av deres samarbeidspartnere er det lang reisevei til Hamar, og Oslo blir derfor også benyttet som møtested.

Ansatte i Helse Sør-Øst RHF bor relativt spredt i hele regionen, og rekruttereringen av medarbeidere skjer fra hele det geografiske nedslagsfeltet for virksomheten. Dette forklarer at det har vært nødvendig for Helse Sør-Øst RHF som arbeidsgiver å tilrettelegge for fleksible og hensiktsmessige kontor- og møteplasser for de ansatte.

SPØRSMÅL NR. 168

Innlevert 1. november 2016 av stortingsrepresentant Sverre Myrli

Besvart 7. november 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«I budsjettproposisjonen for 2017 er det foreslått en bevilgning til Autosys-prosjektet med 205,6 mill. kr.

Hvor mye av dette beløpet er kontraktsfestede bindinger for 2017, og hva vil konsekvensen være om bevilgningen for 2017 til Autosys reduseres med hhv. 25, 50 og 75 mill. kr?»

Svar:

Autosys-prosjektet finansieres innenfor Statens vegvesens budsjett, og det er foreslått 205,6 mill. kr til å videreføre arbeidet i 2017 for å kunne følge godkjent fremdriftsplan.

Innledningsvis vil jeg vise til at styrings- og kostnadsramme for prosjektet i sin helhet ble godkjent i forbindelse med Stortinget sin behandlingen av Prop. 1 S (2015-2016), etter en forutgående KS2 gjennomgang.

Statens vegvesen opplyser at med en reduksjon på 25 mill. kr. vil den neste leveransen om godkjenning av kjøretøy trolig kunne gjennomføres ihht. plan. Prosjektet vil deretter måtte replanlegges. Dette innebærer at videre leveranser knyttet til registrering av kjøretøy ikke vil kunne igangsettes før prosjektet er replanlagt. Reduseres rammen med 50 eller 75 mill. kr. må prosjektet stoppes nå og replanlegges umiddelbart.

En replanlegging vil for alle tre alternativ innebære en kostnad i størrelsesorden 30-50 mill. kr. og en ny oppstart vil i seg selv innebære ytterligere en direkte kostnad på ca. 40 mill. kr. og prosjektet vil bli utsatt fra ½ til over 1 år. I og med at det er inngått kontrakt med ny leverandør for videre arbeider, er det også kontraktuelle utfordringer knyttet til en slik utsatt fremdrift. Videre vil det være risiko knyttet til at eksisterende system da vil måtte driftes lengre.

Redusert budsjettramme for 2017 vil således både øke totalkostnadene og forlenge utviklingstiden for prosjektet, med den risiko det medfører.

SPØRSMÅL NR. 169**Innlevert 1. november 2016 av stortingsrepresentant Sverre Myrli****Besvart 10. november 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Hvilke konsekvenser har regjeringens forslag til statsbudsjett for ferdigstillelse av InterCity-strekningene i hhv 2024, 2026 og 2030 slik gjeldende NTP legger opp til, og vil det være behov for mer planmidler i 2017 til prosjektene som defineres som indre InterCity (IC) for å kunne nå målene om ferdigstilling i 2024 og 2026?»

BEGRUNNELSE:

I budsjettproposisjonen for 2017 varsles det at regjeringen legger opp til at:

«de resterende IC-prosjektene får noe lavere planframdrift enn forutsatt i Nasjonal transportplan 2014-2023, der ferdigstilling er målsatt til 2024, 2026 og 2030. Målsettingene må vurderes ved rulleringen av Nasjonal transportplan».

I svar på Venstre sitt budsjettspørsmål nr. 316 framgår det at:

«Det er mulig å øke bevilgningen med 284 mill. kr til økt framdrift i den videre planleggingen for de tre InterCity-prosjektene Sandbukta-Moss-Såstad, Venjar-Langset og Kleverud-Sørli.»

I svar på KrFsitt budsjettspørsmål nr. 74 framgår det at:

«I budsjettproposisjonen, jf. side 172-173, foreslås det å sette av 145 mill. kr i 2017 til videre planlegging av «ytre IC», dvs. strekningene Åkersvika-Hamar-Brumunddal-Lillehammer på Dovrebanen, Tønsberg-Larvik og Porsgrunn-Skien på Vestfoldbanen og Sarpsborg-Halden på Østfoldbanen, samt felles planlegging av hensettingsområder, stasjoner og knutepunkter. Jernbanelaget anslår bl.a. at det kan anvendes om lag 200 mill. kr mer på nevnte prosjekter i 2017 for å opprettholde framdriften.»

I lys av ovennevnte budsjettsvar, er det et spørsmål om det i tillegg er behov for mer planmidler også til de prosjekter som etter planen skal være ferdig i 2024 og 2026 (herunder Kleverud-Sørli, Drammen-Kobbervikdalen, Drammen-Gulskogen, Nykirke-Barkåker og Haug-Seut-Sarpsborg) for å kunne holde framdrift for ferdigstillelse innen nevnte frister.

Svar:

I stortingsmeldingen om Nasjonal transportplan 2014-2023 fremgår det at det i planperioden legges opp til investeringer på jernbanen som innebærer at det vil være sammenhengende dobbeltspor til Tønsberg, Hamar og Seut/Fredrikstad innen utgangen av 2024. I første omgang tilrettelegger dette for halvtimesavganger til/fra Oslo – Tønsberg, Fredrikstad og Hamar. Det fremgår at dette krever investeringer på 63 mrd. kr.

Inneværende NTP strekker seg som kjent frem til 2024 med tilhørende økonomiske rammer. I NTP 2014-2023 er det likevel fastsatt ytterligere mål om at det innen 2026 legges opp til halvtimesavganger til/fra Skien og Sarpsborg, samt mer godskapasitet på Dovre og Østfoldbanen uten at det er satt av midler ut over 2023. I stortingsmeldingen fremgår det at dette krever videre utbygging fra Seut/Fredrikstad til Sarpsborg og tiltak mellom Tønsberg og Larvik. Nord for Hamar og sør for Sarpsborg innrettes tiltakene først og fremst for å fjerne flaskehalser og øke kapasiteten for godstrafikken. I NTP 2014-2023 fremgår det at strategien for utviklingen av togtilbudet frem til 2024 innebærer investeringer for om lag 63 mrd. 2013-kroner, men tiltakene frem mot 2026 samlet anslås til å koste 73 mrd. kroner.

Når det gjelder dobbeltspor videre til Skien, Lillehammer og Halden innen 2030, merker jeg meg at den rødgrønne regjeringen var mer vag i NTP 2014-2023. Det står følgende: «Regjeringen [Stoltenberg II] legger i utgangspunktet til grunn at videre planlegging av InterCity-strekningene til Halden, Lillehammer og Skien skal ta sikte på ferdigstilling i 2030. Endelig framdriftsplan for den videre utbyggingen vil bli sett i lys av de utredninger som regjeringen vil sette i gang om gods- og persontransport på det sentrale Østlandsområdet, bl.a. kapasiteten i jernbanesystemet inn mot og gjennom Oslo, elektrifisering av Røros- og Solørbanen mv.». Det fremgår i meldingen ikke hvor mye en full utbygging av IC til Skien, Lillehammer og Halden er anslått å koste. I kvalitetssikringsrapporten (KS1) er de samlede investeringskostnadene som følger alternativet som er anbefalt i KVVU vurdert til om lag 135 milliarder kroner (2012-kroner, ekskl. mva). Denne kostnaden inkluderer Follobanen og prosjektet Sandbukta-Moss-Såstad, men ikke IC prosjekter som var igangsatte. Igangsatte IC-prosjekter i 2012 var på Vestfoldbanen: Barkåker-Tønsberg, Holm-Holmestrand-Nykirke, Farriseidet-Porsgrunn og på Dovrebanen: Langset-Kleverud.

Det er svært store og til dels kompliserte anlegg som skal bygges. På kartet er jernbanen en strek,

men før vi kan bygge, må det planlegges. Det er altså denne planleggingen dette spørsmålet handler om. Jeg vil derfor igjen gå tilbake til hva inneværende NTP, som den rødgrønne regjeringen la frem, sier om planlegging. I denne er det satt av om lag 2 396 mill. 2017-kroner til planlegging, medregnet om lag 333 mill. kr til IC-prosjektet Sandbukta-Moss-Såstad og om lag 200 mill. kr til elektrifisering av Trønder og Meråkerbanen. De resterende 1 863 mill. 2017-kr ble satt av til planleggingen av resten av IC-porteføljen (utenom Sandbukta-Moss-Såstad). I inneværende stortingsperiode er det, inkludert forslag til 2017-budsjett, bevilget/foreslått bevilget om lag 3 815 mill. 2017-kr til planlegging. Som det fremgår i budsjettproposisjonen for 2018 er planleggingen av IC-porteføljen samlet sett mer omfattende enn det som var lagt til grunn i prioriteringene av planrammene i inneværende NTP.

Planleggingen av store infrastrukturprosjekter kan bli mer effektiv, og denne regjeringen er opptatt av å legge til rette for mer effektive planprosesser. Forskjellen mellom planrammer til planlegging, omfanget og ambisjonene for IC-porteføljen slik den er uttrykt i gjeldende NTP, medfører at vi må gjøre en ny vurdering av ambisjonsnivået for IC-porteføljen i neste NTP 2018-2029. Når vi bevilger mye mer penger til planleggingen av IC enn forutsatt i NTP, og det likevel ikke er tilstrekkelig til å kunne nå ambisjonene i Stoltenberg II sin Nasjonal transportplan 2014-2023, er det naturlig

å spørre seg om den rødgrønne regjeringen la til grunn for lave rammer til planlegging og for store ambisjoner til fremdriften. De vurderingene som ble gjort i arbeidet med inneværende NTP må imidlertid den forrige regjeringen svare for.

Det er mulig å bruke mer penger i 2017 til økt fremdrift i den videre planleggingen av parsellene Sandbukta-Moss-Såstad, Venjar-Langset og Kleverud-Sørli som er del av det såkalte «Indre InterCity», og til øvrige IC-prosjekter. Som det fremgår av budsjettproposisjonen, er ambisjonene om ferdigstilling av disse parsellene noe redusert da planleggingen er mer omfattende enn det er lagt til grunn i inneværende NTP. Videre fremgår det at også alle øvrige IC-prosjekter kan få noe lavere fremdrift enn det var lagt opp til i inneværende NTP, og at målsetningene om ferdigstilling i 2024, 2026 og 2030 må vurderes ved rullering av Nasjonal transportplan.

Våren 2017 skal regjeringen legge frem en ny nasjonal transportplan for perioden 2018-2029. Arbeidet med stortingsmelding pågår nå, og jeg kan derfor ikke gå inn på innholdet i denne. Det jeg imidlertid kan love, er at planen skal bidra til at vi vedlikeholder og bygger en infrastruktur på en mest mulig kostnadseffektiv måte til glede for både passasjerer og gods, med realistiske ambisjoner, mål og rammer. Planen vil gi et uttrykk for at jernbanen i Norge er viktig for regjeringen.

SPØRSMÅL NR. 170

Innlevert 2. november 2016 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 9. november 2016 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«I regelverket Helseanførsler i asylsaker, i avsnitt «4. Kravet til lidelsens alvor punkt «4.2 Psykiske lidelser», står kun diagnoser som rammer voksne og sjelden eller aldri blir gitt til barn. Skal hensynet til barn ivaretas slik vi etter barnekonvensjonen er forpliktet til, må lista endres, slik at også alvorlige lidelser som rammer barn kommer med. Legeforeningen påpeker at alvorlig syke barn kan bli sendt ut grunnet mangelfullt regelverk.

Vil Statsråden ta initiativ til å endre lista?»

Svar:

Spørsmålet knytter seg til Utlendingsdirektoratets (UDI) interne melding «Helseanførsler i asylsaker» (UDI IM 2013-004). Jeg mener internmeldingen gir en god veiledning i hvordan helseanførsler knyttet til barn skal håndteres i samsvar med utlendingsloven og våre internasjonale forpliktelser, herunder barnekonvensjonen.

Punkt 4 i UDIs internmelding gir generelle utgangspunkter og retningslinjer for vurdering av hvor alvorlig en fysisk eller psykisk lidelse må være for å danne grunnlag for oppholdstillatelse på grunnlag av sterke menneskelige hensyn. Om hva som kan anses som «alvorlig sinnslidelse» står det i punkt 4.2 i internmeldingen: «Det vil typisk kunne omfatte alvorlige

psykiatriske diagnoser som schizofreni, bipolar lidelse, paranoid psykose og alvorlig personlighetsforstyrrelse.»

Dette gir kun eksempler på hvilke psykiske lidelser som alene vil kunne bli ansett som tilstrekkelig alvorlige. Det fremgår av formuleringen at det ikke dreier seg om en uttømmende liste, og den blir heller ikke forstått slik i praksis. Andre psykiatriske lidelser enn de som eksplisitt er nevnt kan dermed være omfattet. Det vil også gjelde diagnoser som kan være mer typiske for barn.

Internmeldingens punkt 6 omtaler særskilte hensyn og utgangspunkt for vurdering av sykdom, både fysisk og psykisk, hos barn, og det understrekes her at hensynet til barnets beste, jf. Barnekonvensjonen art. 3, skal være et grunnleggende hensyn. I samsvar med det

som følger av utlendingsloven § 38 tredje ledd annet punktum presiserer UDI i internmeldingen at terskelen for å gi opphold i Norge på grunnlag av barns sykdom skal være noe lavere enn ved tilsvarende sykdom hos voksne, herunder at det ikke blir stilt samme krav til sykdommens alvorlighetsgrad for barn som for voksne. Dette innebærer at det kan gis tillatelse til barn på grunnlag av andre og mindre alvorlige diagnoser enn for voksne.

Jeg understreker også at sykdom som ikke i seg selv gir grunnlag for opphold, kan inngå i de helhetsvurderingene utlendingsforvaltningen må gjøre for å avgjøre om det foreligger sterke menneskelige hensyn som tilsier at barnet gis oppholdstillatelse i Norge. Det gjelder også mindre alvorlige psykiatriske diagnoser hos barn.

SPØRSMÅL NR. 171

Innlevert 2. november 2016 av stortingsrepresentant Bård Vegar Solhjell

Besvart 15. november 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Det har blitt rettet alvorlige anklager, som delvis har blitt bekreftet av UD, om at det Eritreiske Informasjonskontoret krever inn ulovlig skatt fra eritreere i Norge og at statsstøttede eritreiske foreninger og trosamfunn ekskluderer medlemmer som er kritiske til det eritreiske regimet.

Er det igangsatt etterforskning av disse forholdene, og vil statsråden gjøre noen tiltak for å sikre at den ulovlige praksisen ved kontoret opphører?»

BEGRUNNELSE:

Finansavisen avslørte i august 2016 at det Eritreiske Informasjonskontoret i Karl Johans gate krevde inn 2-prosent skatt av eritreere i Norge, i strid med norsk og internasjonal lov. Kontoret utga seg for å være en ambassade, og krevde pengene fra eritreere for å utstede papirer. Utenriksminister Børge Brende har fordømt praksisen, og tydeliggjort at kontoret på ingen måte er en ambassade. Det er positivt. Bakgrunnen for spørsmålet til justisministeren er at dette kontoret fortsatt opererer, selv etter kritikken fra UD. Gitt at dette kontoret fortsatt krever inn ulovlig skatt fra innbyggere i Norge, vil vi vite om ikke justisministeren selv mener

det er naturlig at staten etterforsker disse forholdene nærmere.

I tillegg har en rekke eritreere og støtteorganisasjoner for det eritreiske miljøet kommet med svært alvorlige anklager mot eritreiske foreninger og trosamfunn som mottar statsstøtte fra Norge. De har vist til dokumentasjon som tyder på at eritreere som har kritiske ytringer mot diktaturet i Eritrea er ekskludert fra foreningene, med den offisielle begrunnelsen at de forstyrrer orden på møtene.

Hvis anklagene stemmer gis disse organisasjonene statsstøtte på delvis falske premisser, ved at de egentlig fungerer som støttespillere til det eritreiske diktaturet og knebler kritiske røster. Det er derfor viktig å undersøke dette nærmere.

Svar:

I flere år har det foreligget opplysninger om at eritreere i eksil er pålagt å betale 2 % av sin inntekt til eritreiske myndigheter. I følge Landinfo (Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon) skjer dette ved at eksil-eritreerne undertegner et såkalt «angrebrev», der man mot betaling får rett til enkelte tjenester fra den eritreiske stat.

Politidirektoratet har opplyst til departementet at politiet er kjent med de opplysningene som har fremkommet i media om problemstillingen.

Som spørderen er kjent med er det ikke opp til politiske myndigheter å blande seg inn i politi og påtalemyndighetens prioritering av enkeltsaker. Jeg må legge til grunn at politiet iverksetter de tiltak man etter sakens alvor finner nødvendig.

Dersom noen enkeltpersoner, uavhengig av nasjonalitet eller situasjon, mener seg utsatt for straffbare trusler og press, er det viktig at de kontakter politiet for hjelp. Dette er også presisert av Justis- og beredskapsdepartementet ved tidligere henvendelse fra det eritreiske miljøet i Norge.

Spørderen trekker frem flere aspekt i saken, som ikke er underlagt Justis- og beredskapsministerens ansvarsområde. Jeg kommenterer de kort her etter samråd med de ansvarlige statsrådene.

Andre lands myndigheter har ikke adgang til å innkreve skatt eller utføre annen myndighetsutøvelse eller tvangstiltak i Norge, uten godkjenning fra norske myndigheter.

Utenriksdepartementet har opplyst at de på bakgrunn av de opplysninger som har fremkommet om skatteinnkreving og press av eksileritreere i Norge til å

betale skatt til Eritrea, har avholdt et møte med Eritreas ambassadør i september i år. Temaet var det Eritreiske Informasjonskontoret og generelt om skatteinnkreving fra personer med eritreisk bakgrunn i Norge. Det ble formidlet at det Eritreiske Informasjonskontoret ikke er akkreditert som konsulat i Norge, og således ikke kan utføre myndighets-oppgaver på vegne av den eritreiske staten i Norge. Det ble også presisert at Norge gjennom vedtak i FNs sikkerhetsråd er forpliktet til å iverksette tiltak overfor personer som krever inn skatt av eritreere i utlandet gjennom utpressing, trusler om vold, bedrageri eller andre ulovlige metoder, og at den norske stat oppfordrer personer som opplever at de er utsatt for noe ulovlig i Norge om å kontakte lokalt politi.

Eritreas ambassadør uttrykte forståelse for disse punktene, men opplyste samtidig at skatten var en «gjenoppbyggingsskatt» som var frivillig, men også en forutsetning for å få tjenester fra den eritreiske stat.

Jeg har videre fått opplyst fra Kulturdepartementet at de ikke har gitt tilskudd til Den eritreiske forening i Oslo og omegn. Generelt skal de på frivillighetsområdet ikke ha foretatt tildelinger til organisasjoner der Eritrea eller eritreisk forekommer i navnet på organisasjonen.

SPØRSMÅL NR. 172

Innlevert 2. november 2016 av stortingsrepresentant Stein Erik Lauvås

Besvart 9. november 2016 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Kan ministeren opplyse om når regjeringen vil fremme et forslag som omhandler Trandum og alternativer til fengsling på Trandum for Stortinget?»

BEGRUNNELSE:

I sak på nrk.no den 29. oktober fremgår det at Justis- og beredskapsdepartementet har bedt Politidirektoratet om å utrede om fotlenke, eller andre former for elektronisk kontroll, kan brukes i utlendingssaker. Regjeringen ønsker blant annet å se på om fotlenke kan være et alternativ for barnefamilier som har fått avslag på asylsøknaden. I dag blir barnefamilier fengslet på Trandum, med den begrunnelse at det er fare for unndragelse. Ministeren har også uttalt at regjeringen ikke ønsker å ha barn sittende på Trandum over lang tid og

at det derfor må vurderes om fotlenke er et mulig alternativ for foreldrene.

Svar:

Departementet er i slutfasen med å utforme et forslag til revidering av utlendingslovens regler om bruk av tvangsmidler i utlendingssaker. Jeg ønsker å sikre et bedre og tydeligere regelverk på dette området, hvor dagens regler har vært kritisert for ikke å være tilstrekkelig oversiktlige og tydelige.

Forslagene skal først på offentlig høring, og departementet arbeider med sikte på å gjennomføre høringen tidnok til at en lovproposisjon kan legges frem for Stortinget våren 2017.

Når det gjelder elektronisk kontroll, som representanten Lauvås berører særskilt, har jeg gitt et oppdrag til Politidirektoratet om å utrede muligheten for å an-

vende de elektroniske kontrolltiltak som politiet i dag allerede har, som kontrolltiltak etter utlendingsloven.

Før denne utredningen foreligger, er det for tidlig å si hva som bør være innholdet i et eventuelt lovforslag

og når dette kan være klart. Jeg kan imidlertid forsikre at jeg ønsker å gi dette arbeidet prioritet.

SPØRSMÅL NR. 173

Innlevert 2. november 2016 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum

Besvart 10. november 2016 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Tolldirektoratet har søkt Finansdepartementet om utvidelse av tollstasjonen ved Østby.

Kan statsråden gjøre rede for hvordan regjeringen planlegger å følge dette opp?»

BEGRUNNELSE:

Østby tollstasjon er base i kontrollsonen fire i Tollregion Øst-Norge og har et stort nedslagsfelt i grenseområdene mot Sverige. Trafikken over tollstasjonen har i lang tid vært økende, og man forventer betydelig økning også i fremtiden, blant annet som følge av kjøpesenterutbygging og planer om etablering av flyplass på svensk side av grensen. Stasjonen opplever at «velorganisert yrkesmessig smugling av alkohol og sigaretter» er et økende problem, og det forekommer også organisert narkotikasmugling i området. En utvidelse av kontrollstasjonen vil legge til rette for bedre kontroll, mer effektiv bruk av ressurser og smidigere trafikkavvikling.

Svar:

Finansdepartementet har ikke mottatt noen søknad fra Tolldirektoratet om utvidelse av tollstasjonen ved Østby, og jeg kan derfor heller ikke angi hvordan Regjeringen planlegger å følge opp en slik søknad.

Denne regjeringen mener det er avgjørende for samfunnssikkerheten i Norge at Tolletaten har en sterk grensekontroll. Regjeringen ba derfor Tolletaten tidlig i 2014 om å utrede og foreslå tiltak for styrking av grensekontrollen. I oppdragsbeskrivelsen ba Finansdepartementet Tolletaten om blant annet utrede behovet for nye virkemidler og fullmakter, om det er hensiktsmessig at etaten får nye oppgaver på grensen, hva som er hensiktsmessig bemanning i grensekontrollen, hen-

siktsmessig IKT-støtte, og behov for teknologiske kontrollverktøy og oppgradering av kontrollfasiliteter ved grensestasjonene.

Tolldirektoratet leverte sin utredning 18. november 2014. I revidert nasjonalbudsjett for 2015 hadde Regjeringen første oppfølging av rapporten, da det ble innført permanent ordning med utrykningskjøretøy med blålys i alle tollregioner. Regjeringen fulgte videre opp utredningen i statsbudsjettet for 2016 med tidenes styrking av Tolletatens grensekontroll. Satsingen på grensekontrollen innebærer blant annet at vi får over 120 nye tolleren i grensekontrollen, en økning på hele 20 prosent. Vi får kameraer med skiltavleserutstyr på alle landeveis grenseoverganger og fergeterminaler med utenlandstrafikk innen 2019 og en kraftig styrket etterretningskapasitet ved at Tolletaten skal etablere et nasjonalt senter for etterretning- og analyse. I forslaget til 2017-budsjettet følger vi opp med 150 mill. kroner til fortsatt utrulling av skiltavlesningsutstyr ved grenseoverganger og helårsvirkning av årsverk. I tillegg foreslår Regjeringen at det bevilges 25 mill. kroner til arbeid med bedre IKT-støtte til grensekontrollen. For denne bevilgningen skal Tolletaten etablere ny løsning for analyse, lagring og formidling av etterretningsinformasjon og legge til rette for elektronisk overføring av opplysninger om varer fra kurerselskaper. Ny IKT-støtte prioriteres høyt i etaten, blant annet å kunne sette Tolletaten i stand til å håndtere og analysere store mengder data.

Opprusting av kontrollfasilitetene ved Østby tollsted er også blant de mange tiltakene som er foreslått i utredningen fra Tolldirektoratet. Etaten foreslo i tillegg opprustning av kontrollfasiliteter ved tollstedene Neiden, Helligskogen og Polmak. Med unntak av Helligskogen er disse tiltakene er foreløpig ikke gjennomført. Alle tiltakene Regjeringen har gjennomført er imidlertid i tråd med Tolletatens prioriteringer om hva som er viktigst for å styrke grensekontrollen.

Stortingsrepresentant Vedum viser til at trafikken over Østby tollsted over lang tid har vært økende. Tra-

fikken over grenseovergangene i området som kontrolleres fra Østby tollsted står for om lag 4 prosent (400 000) av de totale grensepasseringene over landevei i 2015. Fra 2014 til 2015 gikk trafikken i dette området ned med over 7 prosent. I samme periode ble trafikken direkte over Østby tollsted (Rv25) redusert med over 11 prosent, fra 77 000 til om lag 68 000 kjøretøy. I 2015 ble det anslått at om lag 9,5 mill. kjøretøy krysset grensen inn til Norge over en av de 11 bemannede eller 62 ubemannede grenseovergangene. Tolletatens beslagsstatistikk tyder på at særlig smugling over ubemannede grenseoverganger øker. I den omfattende styrkingen av Tolletaten er derfor blant annet skiltavleserutstyr på alle ubemannede grenseoverganger prioritert foran oppgradering av tollsteder. Dette er helt i tråd med Tolletatens egne ønsker og prioriteringer.

Tollstedet opplever i følge Vedum at ”velorganisert yrkesmessig smugling av alkohol og sigaretter” er et økende problem, og at det også forekommer organisert narkotikasmugling i området. Vedums beskrivelse er en del av det generelle trusselbildet i Tolletatens gren-

sekontroll. Over hele landet ser etaten at smuglingen bærer preg av mer organisert kriminalitet, med aktører som blir stadig mer profesjonelle og kyniske. I tillegg har det mange steder vært en sterk trafikkvekst som gir lavere kontrolldekning ved grenseovergangene. En vedvarende høy risiko for smugling, i tillegg til økt registrert vareførsel, gjør at Tolletaten må bli mer effektiv og bedre på metodisk utvikling i grensekontrollen.

For å lykkes med en helt nødvendig styrking av Tolletatens grensekontroll, mener jeg det er fornuftig å lytte til etatens egne vurderinger. Tolldirektøren er den som, på bakgrunn av en vurdering av risiko og vesentlighet, er nærmest å gjøre gode og balanserte vurderinger av hva som er de viktigste tiltakene. Tolletatens klare prioritering for 2017 er å styrke det kunnskapsbaserte arbeidet i etaten gjennom bedre IKT-støtte i grensekontrollen og etablering av Tolletatens senter for etterretning og analyse. Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2017 bygger opp under etatens egne prioriteringer.

SPØRSMÅL NR. 174

Innlevert 3. november 2016 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad

Besvart 11. november 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hva vil statsråden gjøre for at samhandlingsreformens intensjonen om sømløst samarbeid mellom kommune og Spesialisthelsetjeneste blir bevart i praksis?»

BEGRUNNELSE:

Bergen legevakt har hatt et godt samarbeid med Haukeland, nå Helse Bergen i vel 27 år. Legevakten i Bergen utøver både primærhelsetjeneste og spesialisthelsetjeneste i en velfungerende samhandling mellom kommune og Helse Bergen, til beste for pasientene. Pasientene kommer inn på legevakten, det er legevaktens ansatte som sender pasienten til det som er rett hjelp for pasienten, men alltid med tanke på best hjelp på lavest nivå. Det er ingen unødige ventetider eller byråkratiske henvisninger mellom den kommunale delen av legevakten og den delen som er spesialisthel-

setjeneste. Pasienten kommer dit den skal til beste for pasientens helse.

I tillegg er ordningen så fleksibel at de få dagene det er glatt og snø, med mange fall i byen kan man lett flytte personell fra andre deler av legevakten til den delen som har trøkket på seg pga. brudd og fallskader som er spesialisthelse. Andre ganger når influensaen råder kan man flytte kapasiteten på personell andre veien. Dette til beste for alle, både pasienter og samfunn.

Fagfolk på golvet, altså ortopeder, radiografer, sykepleiere, leger og fastleger, fysioterapeuter opplever dette både fra sykehuset og kommunen sin del som utrolig givende, faglig utviklende, praktisk og effektivt. Bergen kommune har kanskje den mest samhandlende legevakten opp mot spesialisthelsetjenesten. Andre legevakter ser til Bergen Legevakt og måten de har organisert seg på sammen med Helse Bergen. Dette er en samfunnsøkonomisk lønnsom modell. God utnyttelse av kompetanse og kapasitet, en ledelsesstruktur, ett kvalitetssystem, en rapporteringslinje, ett IKT-system som er eksempel på at en integrert modell gir økt produktivitet og mer rasjonell bruk av samfunnets ressurser.

Dette kan nå være slutten på den gode samhandlingen. Helse Vest har sagt opp legevaktavtalen fra neste år. Spesialisthelsetjenestene skal skilles ut, noe som kan gjøre fagmiljøet splittet, øke byråkratiet, minske fleksibiliteten og ikke minst så bygger det ikke opp om Samhandlingsreformens intensjoner. Dette er et politisk ansvar. Politisk vil en ha mer samhandling, lage sømløse pasientforløp og utnytte de ulike nivåenes kunnskap og kompetanse på best mulig måte for pasientene. I stedet for å si opp slike avtaler, kunne dette vært et eksempel på god praksis for andre kommuner til beste for pasientene.

Svar:

De regionale helseforetakene har sørge for-ansvaret for å tilby spesialisthelsetjenester til befolkningen i sine regioner. Kommunen skal sørge for at personer som oppholder seg i kommunen, tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester. Disse to ansvarsposisjonene er i lovverket klart avgrenset mot hverandre.

Integrert i helseregionenes sørge-for-ansvar ligger beslutninger om organisering av tjenestetilbud for å ivareta dette ansvaret på en hensiktsmessig måte. Jeg er kjent med at Helse Vest RHF har sagt opp avtalen med Bergen kommune vedrørende drift av Bergen legevakt, og at det har vært dialog mellom partene om samarbeidet og framtidig organisering i forkant av avtaleoppsigelsen.

Helse Vest RHF har i sin begrunnelse for oppsigelsen pekt på at det har det overordnede ansvaret for og er oppdragsgiver for spesialisthelsetjenestene i sin region, også for den delen av disse tjenestene som ytes ved Bergen legevakt. Helse Vest RHF har understreket at det ønsker at samarbeid med andre deler av helse-tjenesten skal skje på en måte som er fullt ut i samsvar med gjeldende lov- og regelverk, og slik at det ikke er tvil om ansvarsforhold for enkeltpasienter i ulike faser i deres møte med helsetjenesten. Jeg legger til grunn at Helse Vest RHF og Bergen kommune, i tråd med sitt lovpålagte ansvar for å tilby helsetjenester, finner gode samarbeidsløsninger til det beste for pasientene.

SPØRSMÅL NR. 175

Innlevert 3. november 2016 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad

Besvart 11. november 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Vil statsråden vurdere intimkirurgi opp mot gjeldene lovverk, og vurdere presisering av lovens bestemmelser og/eller forskrifter?»

BEGRUNNELSE:

Intimkirurgi øker i omfang. Flere av operasjonene som tilbys ligner så mye på de mildeste formene for kjønnslemlestelse at man må være ekspert for å kunne se forskjellen. Eksempler på dette kan være reduksjon av de små kjønnsleppene og fjerning av klitorisforhuden, hvor flere klinikker fremstiller normalvarianter som skjemmende og avvikende og markedsfører sine operative inngrep deretter. Det er flere kjente tilfeller av alvorlige seinskader etter slik kirurgi.

Straffelovens § 284 forbyr alle ikkemedisinske inngrep på kvinners kjønnsorganer, også om kvinnen har samtykket til inngrepet. Sundhetsstyrelsen i Dan-

mark har vurdert at kosmetisk intimkirurgi rammes av lov om kjønnslemlestelse, og er forbudt.

Svar:

Som representanten viser til følger det av straffeloven § 284 at ”den som utfører et inngrep i en kvinnes kjønnsorgan som skader kjønnsorganet eller påfører det varige forandringer”, kan straffes for kjønnslemlestelse. Rekonstruksjon av kjønnslemlestelse straffes på samme måte. Samtykke til slike inngrep vil ikke frita fra straff.

Tidligere lov 15. desember 1995 nr. 74 om kjønnslemlestelse (kjønnslemlestelsesloven) ble opphevet fra 1. oktober 2015 og erstattet av straffeloven § 284 og § 285 (grov kjønnslemlestelse). Av forarbeidene til disse nye bestemmelsene fremgår at man mente å videreføre den strafferegulering som tidligere fulgte av kjønnslemlestelsesloven, jf. de spesielle merkningene til § 284 i Ot.prp.nr.22 (2008-2009) Om lov om endringer i straffeloven 20. mai 2005 nr. 28 (siste del-

proposisjon - slutføring av spesiell del og tilpasning av annen lovgivning), punkt 16.6.

Av forarbeidene til den tidligere kjønnslemlestelsesloven fremgår at man med den loven ønsket å forby blant annet inngrep som utgjør en åpenbar lemlestelse av kvinnen, og mindre inngrep som har til hensikt å minske muligheten for et normalt seksualliv. Jeg viser i den forbindelse til Ot.prp. nr. 50 (1994-1995) Om lov om forbud mot kjønnslemlestelse (omskjæring av kvinner), hvor det på side 5 blant annet uttales:

”Forbudet tar sikte på å ramme alle typer kjønnslemlestelse av kvinner. Dette innebærer at omskjæring av gutter, som er et inngrep uten kjente alvorlige helsemessige konsekvenser, ikke rammes av forbudet. Med alle typer kjønnslemlestelse menes det fra de mest omfattende der store deler av kjønnsorganet skjæres bort og skjedeinngangen syes sammen, til inngrep hvor forhuden rundt klitoris fjernes.

De mest omfattende inngrep utgjør en åpenbar lemlestelse av kvinnen, ved at visse kroppsdelene skjæres bort og ved at kroppens ulike naturlige funksjoner hindres eller ødelegges, f.eks. de seksuelle. Men også de mindre inngrepene medfører skade, og har til hensikt å minske muligheten for et normalt seksualliv. Skade i denne forbindelse skal forstås på samme måte som i straffeloven kap. 22. Dette kan ha som konsekvens andre varige forandringer enn det man forbinder med direkte lemlestelse. Et lite stikk i klitoris omfattes ikke av forslaget om ”skade” eller ”varige forandringer”. Slike mindre inngrep vil eventuelt måtte vurderes etter barneloven § 30 og straffeloven § 228 om legemsfornærmelser.”

Av forarbeidene fremgår videre at forbudet ikke var ment å skulle ramme inngrep som er medisinsk begrunnet, jf. lovproposisjonen side 6 hvor det blant annet uttales:

”Forbudet rammer ikke inngrep som er medisinsk begrunnet, f.eks. nødvendige inngrep i forbindelse med fødsel, fjerning av kjønnsorganer ved kreft o.a. Korrigering av medfødte misdannelser som f.eks. tvekjønnethet eller legitime kjønnskifteoperasjoner rammes heller ikke av forbudet.”

Som nevnt viderefører straffeloven §§ 284 og 285 den strafferegulering som tidligere fulgte av kjønnslemlestelsesloven. Hvorvidt et inngrep skal sies å være straffbart vil det måtte bero på en konkret vurdering hvor det blant annet ses hen til inngrepets karakter og formål. De nærmere grensene for straffansvaret vil måtte trekkes opp av påtalemyndigheten og domstolene i konkrete saker, hvor det naturlig nok vil måtte sees hen til lovbestemmelsens forarbeider og forhistorie.

Helsepersonell skal ”utføre sitt arbeid i samsvar med de krav til faglig forsvarlighet og omsorgsfull

hjelp som kan forventes ut fra helsepersonellens kvalifikasjoner, arbeidets karakter og situasjonen for øvrig”, jf. § 4 første ledd i lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell m.v. (helsepersonelloven). Plikt til forsvarlig virksomhet vil selvsagt også gjelde når helsepersonell utfører intimkirurgi, både ved selve inngrepet og ved vurderingen av når slikt inngrep skal tilbys eller ikke.

Helsepersonelloven pålegger også helsepersonell en plikt til å gi pasienter nødvendig og tilstrekkelig informasjon til å foreta begrunnede valg knyttet til helsehjelpen, jf. helsepersonelloven § 10 og henvisningen til pasient- og brukerrettighetsloven §§ 3-2 til 3-4. Det fremgår her at pasienter skal gis den informasjon som er nødvendig for å få innsikt i sin helsetilstand og innholdet i helsehjelpen, og at pasienter også skal informeres om mulige risikoer og bivirkninger ved helsehjelpen.

Jeg vil også vise til helsepersonelloven § 13 første ledd hvor det fremgår at markedsføring av helse- og omsorgstjenester skal være ”forsvarlig, nøktern og saklig”. Bestemmelsen er utdypet i forskrift 1. juli 2005 nr. 749 om markedsføring av kosmetiske inngrep som gir tydelige regler for hvordan slik virksomhet kan markedsføres.

Tilsynsmyndighetene fører tilsyn med også denne delen av helsepersonells virksomhet og vil på vanlig måte kunne reagere dersom personell driver virksomheten i strid med lov og forskrift.

Jeg vil ta kontakt med Statens helsetilsyn og Helseinspektariatet for å få nærmere informasjon knyttet til denne type virksomhet i Norge, herunder hvilket omfang dette har.

SPØRSMÅL NR. 176**Innlevert 3. november 2016 av stortingsrepresentant Abid Q. Raja****Besvart 11. november 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Hva gjør samferdselsministeren for å sikre lørdagsombæring av aviser i tråd med vedtaket som ble gjort på Stortinget?»

BEGRUNNELSE:

Komiteen har vedtatt:

«Komiteen er opptatt av å sikre lørdagsombæring av aviser. Selv om mange aviser kan distribueres digitalt, er lørdagsavisen fremdeles viktig særlig for de mange lokalavisene. Komiteen er fornøyd med at det legges opp til en hjemmel i loven for å forskriftsregulere krav til leveringsplikt på lørdager i områder der det ikke eksisterer noe alternativt avisdistribusjonsnett. Komiteen vil be departementet følge opp intensjonen i loven og sørge for at det kommer på plass en god løsning som sikrer tilgang til papiraviser på lørdag i hele landet.»

Svar:

Den nye postloven trådte i kraft fra 1. januar 2016. Den tar hensyn til utviklingen i det norske postmarkedet, hvor brevvolumet de siste ti-femten årene er kraftig redusert i konkurranse med elektronisk kommunikasjon. Mengden post på lørdager var etter hvert så lite at det ble besluttet å avslutte lørdagsomdeling av post.

Da Stortinget vedtok postloven ble det lagt til grunn at departementet skulle legge til rette for fortsatt distribusjon av aviser på lørdager. Over en million abonnementsaviser deles ut på lørdager i Norge. Avisenes egne avisbudnett har sørget for at mesteparten av dette har kommet frem til abonnentene. I enkelte områder har dog Posten vært eneste distributør. Og enkelte steder har lørdagsavisen kommet først på mandagen.

For å sikre fortsatt lørdagsdistribusjon i de områdene der det ikke eksisterte noe alternativt avisdistribusjonsnett, la Regjeringen og Stortinget opp til at distribusjon skal bekostes over statsbudsjettet. Det var samtidig et premiss at avisene skal bekoste og organisere fortransporten selv, altså transport fra trykkeriet til distribusjonssted for avisbudene.

I tråd med oppdraget fra Stortinget om å sørge for avisdistribusjon på steder der det ikke er avisbudnett, har departementet avholdt en anbudskonkurranse. Omfanget av anbudet ble definert av de behovene

som avisene/mediehusene rapporterte inn til Nasjonal Kommunikasjonsmyndighet. Anbudskonkurransen ble vunnet av selskapet Kvikkas AS. Kontrakten mellom Samferdselsdepartementet og Kvikkas omfatter utdeling av rundt åtte prosent av lørdagsaviseksemplarene i abonnement, dvs. rundt 80 000 eksemplarer. Det er viktig å minne om at kontrakten ville hatt samme omfang uansett hvilket selskap som hadde vunnet anbudskonkurransen.

Erfaringene fra første lørdagen med distribusjon viser at innfasing av nytt system ikke har vært problemfritt. Det har vært oppstartsproblemer. Det er flere grunner til dette, og jeg vil søke å belyse dette i det følgende.

I tråd med oppdraget fra Stortinget skal anbudet dekke distribusjon av aviser i de områder uten geografisk dekning fra avisenes egne avisbudnett. Det betyr at en del steder er det ikke Kvikkas, men avisene selv som har overtatt distribusjonen av lørdagsaviser. For å sikre en god avgrensning av ansvaret fikk Nasjonal kommunikasjonsmyndighet høsten 2015 i oppdrag å kartlegge det geografiske dekningsområdet. Forutsetningene i anbudet og rammene i kontrakten bygger på opplysninger som ble gitt til Nasjonal kommunikasjonsmyndighet fra avisenes distribusjonsselskap Helt hjem om hvilke områder de hadde lørdagsdistribusjon av aviser. Helt hjem oppga høsten 2015 sitt dekningsområde for lørdagsomdeling av aviser til Nasjonal kommunikasjonsmyndighet. Dette ble lagt til grunn for utarbeidelsen av anbudsgrunnlaget.

I løpet av høsten 2016 har det kommet frem at Helt hjem oppga et dekningsområde i 2015 for egne bud som var større enn det som nå viser seg å være reelt. Som et eksempel viste det seg at Helt hjem manglede avisbuddekning blant annet i Finnmark, og det var informasjon som via omveier ble kommunisert til departementet først 26. oktober, altså bare 10 dager før Kvikkas skulle starte sin omdeling. Departementet inngikk derfor en tilleggskontrakt med Kvikkas om blant annet dekning av resten av Finnmark, og andre adresser som det var blitt kjent at avisenes bud likevel ikke dekket.

Departementet har, sammen med avisene og Kvikkas, fortløpende jobbet aktivt for å fylle slike hull og øke antall eksemplarer som når frem til abonnentene. Dekningsområdet til Kvikkas er justert, innleveringssteder er endret og noen nye innleveringspunkter er opprettet. Til sammen har dette, etter det jeg har fått opplyst, ført til at mer enn 90 prosent av lørdagsavisene til abonnenter i Kvikkas' dekningsområde nå kan komme frem fra trykkeri til abonnent. Det vil fremover bli job-

bet aktivt for ytterligere å øke andelen aviser som kommer frem i Kvikkas' område.

Datafeil er et annet område som har blitt avdekket og som aktørene nå arbeider for å rette opp i. Dette er viktig for at Kvikkas skal ha mest mulig riktige lister for hvem de skal levere aviser til. Som eksempel har jeg fått opplyst at feil fra avisenes IT-leverandør i enkelte områder har ført til dobbelføring av abonnenter slik at Kvikkas ikke hadde tilstrekkelig antall aviser å dele ut. Feilen fordelte seg hovedsakelig langs postnumre i Møre og Romsdal, samt områdene ved Namsen i Nord-Trøndelag. Dette vil, etter det jeg er gjort kjent med, bli rettet opp til lørdag. Andre typer feil kan oppstå slik det også tidligere har vært i denne sammenfatte og dynamiske sektoren. Eksempler på feil som skjedde denne første lørdagen er forsinket levering fra et trykkeri og i et annet tilfelle et forsinket fly til Mo i Rana. Når det gjelder avisene som nådde frem til Kvikkas og i riktig antall, har departementet fått opplyst at de langt fleste av Kvikkas' bud gjorde en god jobb med å fordele avisene den første lørdagen. Kvikkas arbeider med å forbedre dette ytterligere, og har tatt tak i de

områdene der budene ikke fungerte. I tillegg er det en problemstilling knyttet til utlevering av aviser levert i Post i butikk og i postbokser. Mediebedriftenes Landsforening (MBL), Helthjem og Kvikkas har dialog med Posten om å finne løsninger på dette.

Som nevnt ovenfor har Kvikkas ikke ansvar for alle områder hvor Posten har delt ut lørdagsaviser. En del områder er også dekket av avisenes egne bud. Problemene i disse områdene ligger derfor utenfor oppdraget og de kostnadsrammene Stortinget har forutsatt. Departementet jobber likevel tett med MBL for å se om vi kan finne gode løsninger sammen også her. Jeg har hatt møter med både MBL og Helthjem, og er glad for at avisene for kort tid siden opprettet et eget prosjekt ("Prosjekt Lørdag") som nå jobber på vegne av avisene og har tett dialog med både Kvikkas og Posten for å forsøke å løse de oppstartsproblemene som har oppstått. Jeg opplever at det er god dialog mellom departementet, MBL, Helthjem, Kvikkas og Posten. Alle parter jobber for at flest mulig skal få lørdagsavisen sin og at oppstartsproblemene skal løses raskest mulig.

SPØRSMÅL NR. 177

Innlevert 3. november 2016 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 10. november 2016 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Norge står i en posisjon til å ta en aktiv, internasjonal rolle innen nyskapende bruk av tre og må benytte muligheten som ligger i at regjeringkvartalet nå skal bygges til gi næringen som satser på bygg i tre mulighet til å vise fram «den norske grønne råvaren og bruke dette til et utviklingsprosjekt denne for industrien. Det er viktig at dette ivaretas når kriterier som skal legges til grunn for prosjektet nytt regjeringkvartal blir avklart.

På hvilket tidspunkt vil det skje?»

BEGRUNNELSE:

Norge er et tre-land, og i treet ligger det grønne karbonet. Dette er framtidens byggemateriale og råvare. Norge bør benytte muligheten som ligger i at regjeringkvartalet nå skal gjenoppstå til å vise fram norsk tre som byggemateriale.

Norge har lange tradisjoner innen treforedling, rik tilgang på skog og høy teknisk kompetanse som gir oss

fortrinn i denne næringen. Norge står i en posisjon til å ta en aktiv, internasjonal rolle innen nyskapende bruk av tre. Forretningsmulighetene knyttet til det grønne skiftet og bioøkonomien er i en tidlig fase, og vi trenger store, nyskapende prosjekter. Nytt regjeringkvartal kan være et slikt avgjørende stort prosjekt som gjør at næringen tør satse stort på en mer klimabevisst byggesektor.

Innovasjon Norge arbeider for å fremme skogsindustrien og byggenæringen ved bruk av tre i bygg og har prosjektet Trebasert Innovasjonsprogram. Målet har vært å stimulere til vekst, innovasjon og styrket konkurransekraft i norsk skog- og trenæring. Bruk av fornybart materiale fra skog kan bidra til reduksjon i klima-gassutslipp. Denne satsingen bør følges opp.

Svar:

Jeg er enig med representanten Andersen i at byggingen av det nye regjeringkvartalet innebærer en god

mulighet for å markere Norge som en miljø- og klimabevisst nasjon.

Regjeringen besluttet i 2014 at det fremtidige regjeringskvartalet skal planlegges med ambisiøse miljømål og høy grad av energieffektivitet, slik at det ved planleggingen er på høyde med beste praksis for miljøvennlige bygg og uteområder. Det er videre understreket at "et livsløpsperspektiv" skal legges til grunn. Hensikten med livsløpsanalyser er å evaluere miljømessige konsekvenser knyttet til et produkt, et produktsystem eller en aktivitet fra produksjon, drift og avhending – fra "vugge til grav". Regjeringskvartalet skal videre ha en representativ arkitektonisk kvalitet som speiler dets symbolfunksjon og norske verdier. Regjeringskvartalet skal være tuftet på kvalitet, varighet og nøkternhet.

I regjeringskvartalet må vi også ivareta sikkerheten i prosjektet, så vel i byggefasen som senere i den daglige bruken.

Det vil derfor være behov for god kunnskap om materialers egenskaper for å kunne treffe gode valg av materialtyper og –mengder som både ivaretar sikkerhet og reduserer ressursbruk, miljøbelastning og kostnader. Et interessant eksempel på bruk av trematerialer er Oslo lufthavn Gardermoen.

Statsbygg har igangsatt et FoU-prosjektet der formålet er å få et nødvendig kunnskaps-underlag for å avklare hvorvidt, og eventuelt hvordan, lavkarbon-betong og massiv-tre kan benyttes i byggeprosjekter med strenge sikkerhetskrav som blant annet i prosjektet nytt regjeringskvartal. Det skal utføres en litteraturstudie, fysiske tester samt dokumentasjon og analyse. Prosjektet utføres av Forsvarsbygg Futura både når det gjelder litteraturstudien om betong, og de fysiske testene av begge materialer. Treteknisk Institutt gjennomfører litteraturstudium om massiv-tre. Prosjektet vil gi et kunnskapsgrunnlag for å vurdere bruk av massiv-tre i ulike bygningsdeler. Analysen av massiv-tre vil belyse ulike typer trematerialer, samt trekke på referanseprosjekter fra andre land. Erfaringene fra bl.a. dette prosjektet vil bli tatt med i det videre arbeidet med nytt regjeringskvartal.

Materialbruk vil bli et sentralt tema de nærmeste 2-3 årene i arbeidet med å utvikle skisseprosjekt og forprosjekt for nytt regjeringskvartal. Jeg har allerede påpekt overfor Statsbygg at etaten, innenfor rammen av andre og overordnede hensyn, må vurdere bruk av ulike trematerialer og trekonstruksjoner som kan bidra til løsninger som er konkurransedyktige på pris, kvalitet og når det gjelder miljø. Jeg vil følge opp dette gjennom den videre prosessen.

SPØRSMÅL NR. 178

Innlevert 3. november 2016 av stortingsrepresentant Stein Erik Lauvås

Besvart 9. november 2016 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

«Hvordan vil statsråden sikre at ordningen med praksistrening og arbeidstrening blir fulgt opp slik at denne ordningen ikke fortrenger ordinære ansettelser?»

BEGRUNNELSE:

Ordningen med praksisordninger og arbeidstrening er et godt tilbud når det fungerer på riktig måte. Det er tilbud til personer med liten eller mangelfull arbeidserfaring, eller personer med nedsatt arbeidsevne.

Arbeidstreningen skjer på en vanlig arbeidsplass, men arbeidsoppgavene skal være tilrettelagt den enkeltes behov med oppfølging fra NAV.

Hensikten er å få prøvd seg i en ordinær jobb for en periode, få arbeidserfaring, referanser og nettverk.

Nå er signalene fra blant annet LO Østfold sin fylkeskonferanse at dette i svært mange tilfeller blir utnyttet, og brukt på feil måte. LO Østfold mener at fast ansatte får redusert stilling, og at deltidsansatte ikke blir tilbudt flere timer fordi bedriften i stedet benytter seg av utplasserte medarbeidere fra NAV.

Svar:

Det er fra myndighetenes side et mål om å trappe opp bruken av ordinært arbeidsliv som tiltaksarena fordi vi mener det øker sannsynligheten for at flere kommer i arbeid. Strategien kan innebære en viss risiko for fortrenkning av ordinære arbeidstakere. Men skal målet i den aktive arbeidsmarkedspolitikken om å få flere i arbeid og færre på stønad bli nådd, mener jeg flere ar-

beidssøkere og personer med nedsatt arbeidsevne må prøves ut i ordinært arbeidsliv.

Hensikten med arbeidsmarkedstiltak er å øke arbeidstilbudet. Erfaringen er at tilfanget av jobber vokser med et økende arbeidstilbud. Det kommer alle til gode at så mange som mulig er i arbeid. Bruk av tiltak som arbeidstrening kan derfor bidra til at flere som ellers ville vært utestengt fra arbeidsmarkedet kommer i jobb.

Jeg ser imidlertid at dette kan oppleves annerledes i den enkelte bedrift, og som LO i Østfold har pekt på kan tiltaket misbrukes ved at det gir enkelte arbeidsgivere tilgang til gratis arbeidskraft.

For å redusere risikoen for at ordningen skal bli misbrukt på denne måten har regjeringen vedtatt nye retningslinjer. Regelverket for arbeidstreningstiltaket ble endret og innskjerpet fra 1.1.2016. Mange av endringene har som hensikt å hindre at tiltaket brukes på feil måte slik representanten beskriver det i begrunnelsen for spørsmålet.

Det er blant annet tydelig understreket i den nye forskriften for tiltaket at det skal utarbeides en avtale mellom deltaker, arbeidsgiver og Arbeids- og velferdsetaten for å avklare arbeidstreningens formål, inn-

hold og hva arbeidsgiver skal tilby av opplæring. Både tiltaksdeltaker og arbeidsgiver skal jevnlig og minst hver tredje måned få oppfølging fra NAV for blant annet løpende å vurdere muligheten for ansettelse, ev. med hjelp av lønnstilskudd.

Jeg ser alvorlig på signalene som kommer fra LO Østfold i denne saken. Jeg vil understreke at det er lagt inn en bestemmelse i forskriften som pålegger Arbeids- og velferdsetaten å drøfte opprettelse av arbeidstreningssplasser med de ansattes representanter i virksomheten. Jeg forutsetter at denne bestemmelsen blir fulgt opp i hvert enkelt tilfelle.

Fra departementets side har vi sett at det kan være hensiktsmessig å redusere bruken av arbeidstreningstiltaket fordi tiltaket erfaringsmessig har gitt svake resultater i form av overgang til arbeid. Derfor ble det i budsjettet for 2016 bevilget midler for å vri bruken fra arbeidstrening og over mot økt bruk av lønnstilskudd for å effektivisere tiltaksbruken. Varigheten av arbeidstreningstiltaket er også redusert fra og med i år.

Forvaltningen og oppfølgingen av arbeidstreningstiltaket skjer gjennom det lokale NAV-kontoret. Jeg mener ny forskrift om arbeidsmarkedstiltak bør være et godt redskap for å unngå at tiltaket skal bli misbrukt.

SPØRSMÅL NR. 179

Innlevert 3. november 2016 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum

Besvart 10. november 2016 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen

Spørsmål:

«Mener statsråden at det bør tas hensyn til tap i jaktbasert utmarksnæring ved fastsettelse av fellingskvoter innenfor ulvesonen?»

BEGRUNNELSE:

NIBIO har dokumentert at grunneiere lider betydelige økonomiske tap som følge av reduserte inntekter fra elgjakt og jaktbasert næring innenfor ulvesonen. Tapet bæres av skogeierne alene da det ikke finnes noen erstatnings- eller kompensasjonsordning for slikt økonomiske tap.

Da rovviltnemdene i region 4 og 5 behandlet klage på vedtaket om kvote for lisensfelling av ulv innenfor forvaltningsområdet hevdet de at negative effekter på jaktretten ved tilstedeværelse av ulv, ikke danner et tilstrekkelig grunnlag til å oppfylle lovtekstens vilkår

om skade på «annen eiendom», og derfor ikke skal legges til grunn ved fastsettelse og fordeling av kvoten.

Ved sin behandling av Ulvemeldingen (Meld. St. 21 2015-2016) ba Stortinget regjeringen om utrede mulige økonomiske ordninger for tap av eventuelle rettigheter eller belastninger innenfor ulvesonen.

Svar:

Jeg vil innledningsvis presisere at Klima- og miljødepartementet har til behandling klager på vedtak om lisensfelling av ulv innenfor ulvesonen. Denne saken er ikke ferdigbehandlet og jeg kan derfor ikke komme inn på den.

I det følgende vil jeg derfor kun gi generelle vurderinger knyttet til spørsmålet som stilles.

Stortinget har vedtatt, både gjennom rovviltforliket i 2011 og ved behandlingen av stortingsmeldingen om ulv våren 2016, at rovviltforvaltningen blant annet skal

skje innenfor rammen av bestemmelsene i Bernkonvensjonen og naturmangfoldloven.

Det er bestemmelsene i naturmangfoldloven som gir hjemmelsgrunnlag for å kunne tillate uttak av en fredet art som ulv. Felling av ulv kan tillates blant annet for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom, men det gjelder da vilkår om at uttaket ikke kan true bestandens overlevelse og at formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte. Det er skader på husdyr og tamrein som er det mest aktuelle ved vurdering av uttak av ulv. Annen eiendom omfatter ikke elgbestanden eller annet vilt da det ikke er knyttet en eiendomsrett for grunneiere til viltbestandene. Ville dyr og vill fisk, som ikke er i oppdrett, anses juridisk som eierløse. Jeg vil i denne sammenheng også trekke frem viltlovens formålsbestemmelse, som fastslår at viltet og viltets leveområder skal forvaltes i samsvar med naturmangfoldloven og slik at

naturens produktivitet og artsrikdom bevares. Det er innenfor denne rammen viltproduksjonen kan høstes, noe som også gjelder for høsting av elgbestanden.

Naturmangfoldloven åpner også for at det kan tillates uttak av vilt for å beskytte naturlig forekommende planter, dyr og økosystemer. I Norge har vi en av verdens tetteste elgbestander, og det kan ikke anses å være behov for felling av fredet rovvilt av hensyn til vern av elgbestanden. Videre er det slik at elgen fremdeles kan bli skutt under jakt selv om fredet rovvilt fjernes fra et område. Det er ikke tvilsomt at naturmangfoldloven ikke gir noen lovhjemmel for å tillate uttak av fredet rovvilt av hensyn til å beskytte elgbestanden slik situasjonen er i dag.

Når det gjelder Stortingets anmodningsvedtak vil regjeringen utrede mulige økonomiske ordninger for tap av eventuelle rettigheter eller belastninger innenfor ulvesonen.

SPØRSMÅL NR. 180

Innlevert 3. november 2016 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete

Besvart 11. november 2016 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

«Då NAV-reforma vart vedteken vart det etablert NAV-kontor i alle kommunar. Det skulle gje brukarane likeverdige tenester uavhengig av bustad og samordna verkemidlane med det kommunale kontoret som ei felles dør inn til sektoren. Frå ulike hald kjem det no uromeldingar om at det pågår ei stor reform av den kommunale strukturen.

Korleis ser statsråden føre seg at reforma skal gjennomførast, og korleis vil ho ivareta tenestene nær folk i alle kommunar som føresett då reforma vart vedteken?»

Svar:

I arbeids- og velferdsforvaltningslova heiter det at ”Arbeids- og velferdsetaten og kommunene skal ha felles lokale kontorer som dekker alle kommuner. (...) Kontoret skal opprettes ved avtale mellom Arbeids- og velferdsetaten og kommunen. (...) Hvis kommunen delegerer sin myndighet til et interkommunalt organ eller en vertskommune, kan avtalen inngås med dette organet eller vertskommunen.”, jf. §§ 13 og 14.

Samarbeidet mellom stat og kommune i NAV-kontora blir gjerne kalla partnerskapet.

Regjeringa sine visjonar for arbeids- og velferdsforvaltninga er teikna opp i Meld. St. 33 (2015-2016). I meldinga har vi mellom anna greia ut om erfaringar med partnerskapet og korleis vi ønskjer å leggje til rette for å vidareutvikle det. Partnerskapet handsamast lokalt og endringar må byggje på lokal semje. Om konflikstar oppstår, er det oppretta ei eiga tvisteløysningmekanisme. I meldinga har vi òg sagt at vi ønskjer sterkare kompetansemiljø. Både ved at kommunar slår seg saman eller gjennom interkommunalt samarbeid kan det etablerast større NAV-kontor med sterkare kompetansemiljø. Det er opp til kommunane sjølve om dei ønskjer å organisere dei sosiale tenestene i eit interkommunalt samarbeid. Arbeids- og velferdsdirektoratet har samla erfaringar frå nokre av dei kommunane kor det er etablert interkommunale NAV-kontor. Desse eksempla kan tene som inspirasjon og rettleiing for andre kommunar som ønskjer å opprette større NAV-kontor til beste for brukarane. Nærleik til brukarane er ikkje berre festa til det fysiske NAV-kontoret. Gjennom digitalisering av tenestene legg regjeringa opp til at stadig fleire av tenestene i arbeids- og velferdsforvaltninga kjem nærare folk ved at dei i aukande grad kan få tilgang til fullverdige tenester heime.

Fleirtalet i Arbeids og sosialkomiteen har i Innst. 49 S (2016–2017) slutta seg til hovudtrekka i Meld. St. 33 (20015-2016), mellom anna nytta av å opprette breiare kompetansemiljø. Fleirtalet har understreka at eventuelle endringar i bemanninga ved det enkelte

NAV-kontor som følge av oppheving av den statlege bemanningsgarantien, må vere basert på god dialog lokalt, og at tenestetilbodet til innbyggjarane skal haldas ved lag. Dette vil slik eg ser det, gi eit godt grunnlag for vidare utvikling av tenestetilbodet til brukarane.

SPØRSMÅL NR. 181

Innlevert 3. november 2016 av stortingsrepresentant Abid Q. Raja

Besvart 15. november 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Kan statsråden bekrefte eller avkrefte at politiet bruker lovnader om oppholdstillatelse til å få informasjon fra informanter slik det framstod i oppslag på NRK Dagsrevyen 2. november 2016?»

BEGRUNNELSE:

NRK Dagsrevyen 2. november 2016 viste sak om at politiet gav lovnader om å hjelpe en kvinne med å få lovlig opphold i Norge, i bytte mot informasjon om andre forhold. Saken ble publisert på NRKs nettsider kl. 19:00 samme dag.

Svar:

Jeg kan ikke kommentere enkeltsaker og politiets metodebruk i enkeltsaker. Jeg viser også til at Spesialenheten for politisaker har besluttet å starte etterforskning mot Oslo politidistrikt på bakgrunn av medieoppslaget spørsmålet knytter seg til. Jeg kan imidlertid knytte noen generelle kommentarer til regelverk, opplæring og politiets praksis i informantbehandling. Kripes har det nasjonale fagansvaret for informantbehandlingen i norsk politi. Opplæring foregår i et nært samarbeid mellom Politihøgskolen og Kripes. Opplæringen er obligatorisk og skal sikre at all bruk av informanter foregår i tråd med eksisterende regelverk. Videre gjennomføres det årlige nasjonale fagsamlinger hvor etikk også står sentralt. Samlet sett skal dette sikre at også sårbare informanter blir ivaretatt. Politimesteren er ansvarlig for all informantbehandling i sitt distrikt, herunder at den enkelte informant behandles i tråd med gjeldende regelverk og gitt opplæring.

Politiets adgang til å benytte informanter er nøye regulert i rundskriv fra Riksadvokaten (RR 2/2000) og

fra Politidirektoratet (POD 2003/012), samt i en egen instruks fra Politidirektoratet fra 2003 (Normalinstruks om politiets behandling av informanter) – vedlagt Politidirektoratets rundskriv.

Politidirektoratets rundskriv og instruks er unntatt offentlighet. Dokumentene inneholder blant annet detaljerte regler om håndtering av informanter, og er unntatt offentlighet for å beskytte både den enkelte informant og metoden. Jeg kan likevel opplyse om at regelverket ikke åpner for at politiet kan gi lovnader om oppholdstillatelse i bytte mot informasjon, hvilket også følger av den opplæring som gis.

SPØRSMÅL NR. 182**Innlevert 4. november 2016 av stortingsrepresentant Kari Henriksen****Besvart 15. november 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«I Norge fødes årlig fem, seks kvinner med Mayer Rotikansky Kuster Hauser syndrom, MRKH. Det er en sjelden tilstand og symptomene viser seg gjerne i puberteten, i en svært sårbar alder. Det er mangelfull kunnskap om denne tilstanden i helsetjenesten, mange opplever at de ikke får riktig behandling eller veiledning.

Hvilke tiltak finnes for denne gruppen kvinner, hvordan er ev. samarbeid med andre land når det gjelder forskning og behandling, og vil statsråden sørge for at kvinnene får bedre helsehjelp?»

BEGRUNNELSE:

Tilstanden er svært tabubelagt og få kvinner velger å stå fram med sin sykdom. Erfaringene fra interesseorganisasjonen MRKH Norge, viser at få leger har tilstrekkelig kunnskap om syndromet og flere har opplevd ikke å få riktig behandling hos fastlege eller videre henvisning til spesialisttjenesten. De melder om dårlig eller mangelfull oppfølging fra spesialisttjenesten etter behandling og flere opplever at de ikke blir møtt med tilstrekkelig kunnskap om hva det er i sine konsultasjoner med leger. Spesielt gjelder dette de første møtene, når tilstanden oppdages og skal utredes, og det er da de fleste er i en svært sårbar situasjon.

Tilstanden er sjelden, men ikke så sjelden at den faller inn under kriteriene for sjeldne sykdommer/tilstander. Det skal være tre spesialister på tilstanden i Norge. I vår tid, burde man vurdere å etablere for eksempel telefon-ordning eller henvisning direkte til spesialistene, gjerne kombinert med muligheter for interaktive konsultasjonsmøter/samtaler, ev. ved fastlegebesøk.

Dette handler om kvinnehelse og en liten gruppe kvinner. Det er viktig at disse opplever seg bedre ivaretatt og at den medisinske oppfølgingen blir bedre.

Svar:

Mennesker med sjeldne diagnoser slik som MRKH vil kunne møte manglende kunnskap i helsetjenesten. Pasientene får ikke alltid tilstrekkelig oppfølging og behandling.

Det er derfor nødvendig med informasjon, særlig til fastlegene, som ofte er de som først kommer i kontakt med pasientene. Pasientorganisasjoner som

MRKH Norge vil være viktige bidragsytere i slikt informasjonsarbeid, ved siden av at organisasjonene skaper nettverk for pasienter med samme diagnose og kan påvirke helsemyndigheter og fagmiljøer til å forbedre tilbudet til pasientgruppen.

I Norge har vi også en Nasjonal kompetansetjeneste for sjeldne diagnoser (NKSD).

Som representanten Henriksen er inne på, er ikke MRKH definert under kompetansetjenestens ansvarsområde. NKSD vil likevel ved henvendelse kunne gi veiledning til alle pasienter med sjeldne diagnoser, og bidra til å sette dem i kontakt med relevante fagmiljøer.

Det er etablert et "Disorders of sexual development- team" i Norge, i et samarbeid mellom Haukeland universitetssykehus HF og Oslo universitetssykehus HF. Teamet gir tilbud til pasienter under 18 år med MRKH. Teamet består av barnelege som er spesialist i hormonsykdommer, barnekirurg, plastikkirurg, psykiater og gynekolog. Departementet har fått opplyst at teamet tar imot pasienter fra hele landet, selv om det ikke har en formell lands- eller flerregional funksjon. Etter fylte 18 år får pasienter med MRKH oppfølging blant annet på gynekologisk avdeling ved regionsykehusene. På gynekologisk avdeling vil pasienten kunne få råd om egenbehandling, medikamentell og kirurgisk behandling.

I Gøteborg er det som del av et forskningsprosjekt gjennomført ni livmortransplantasjoner. Åtte av transplantasjonene ble gjennomført hos kvinner med MRKH-syndrom.

Ifølge en artikkel i det svenske legetidsskriftet i mars 2016 har fem av de transplanterte kvinnene fått barn. Disse kvinnene er de første i verden som har gjennomført livmortransplantasjon med påfølgende graviditet og fødsel. Det er nær kontakt mellom norske og svenske fagmiljøer på området.

Nordisk ministerråd har etablert en arbeidsgruppe for høyspesialisert behandling. Arbeidsgruppen skal videreutvikle det nordiske samarbeidet innenfor høyspesialisert medisin og understøtte høy kvalitet og effektiv ressursbruk i Norden. Helsedirektoratet opplyser at nordisk samarbeid om faglige spørsmål knyttet til MRKH kan omfatte arbeid for felles nordisk praksis for oppfølging av kvinner med sykdommen. Samarbeidet kan også omfatte medisinsk kvalitetsregister for forskningssamarbeid.

SPØRSMÅL NR. 183**Innlevert 3. november 2016 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad****Besvart 15. november 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«NRK har de siste dagene tatt opp politiets bruk informanter, og viser til at politiets informantarbeid ikke er lovregulert slik det f.eks. er i England. Flere forskere har tatt til orde for at Norge også bør lovregulere bruken av informanter. Noe også leder av Forsvarergruppen i Advokatforeningen også vil.

Hva er statsrådets vurdering av lovfesting av politiets bruk av informanter, og hvordan vil statsråden sikre at sårbare informanter blir godt ivarettatt?»

Svar:

Bruk av informanter er en meget viktig metode for å få tilgang til informasjon fra lukkede kriminelle miljøer, for slik å sikre effektiv kriminalitetsbekjempelse. Des- to mer organisert, profesjonell og samfunnsskadelig den kriminelle virksomheten er, jo viktigere blir meto- den i praksis. Politiets adgang til å benytte informanter er ikke lovregulert i norsk rett, men det er utvilsomt sikker rett at politiet kan benytte seg av slike.

Bruken av informanter er imidlertid godt regulert ved Politidirektoratets rundskriv 2003/12 og Riksadvokatens rundskriv nr. 2/2000 (Vederlag til politiets kilder og provokasjon som etterforskningsmetode). Nærmere regulering er også gitt i en egen instruks fra Politidirektoratet (Normalinstruks om politiets be- handling av informanter), vedlagt Politidirektoratets rundskriv. Både rundskriv og instruks fra Politidirek- toratet har som hensikt å etablere ensartede prosedy- rer ved informasjonsinnhenting, informantbehandling og registrering. Dette skal sikre at politiets behandling av informanter har nødvendig integritet og bygger på grunnleggende rettssikkerhetsprinsipper. Dokumentene gir blant annet detaljerte regler om håndtering av informanter, og de er unntatt offentlighet for å beskytte både den enkelte informant og metoden. Riksadvoka- tens rundskriv, som er offentlig, gir blant annet noen retningslinjer om bruk av informanter, særlig knyttet til hvordan informasjon kan godtgjøres.

Jeg kan ikke se at det i dag er tungtveiende grun- ner for å endre den prinsipielle tilnærming ved politi- ets bruk av informanter. Dagens regelverk gir god og adekvat sikkerhet, både for informantene og politiets tjenestepersoner. En eventuell lovfesting av metoden måtte uansett være på et generelt og overordnet nivå.

Jeg vil også peke på enkelte andre mekanismer som skal beskytte informanter. Kripos har det nasjona- le fagansvaret for informantbehandlingen i norsk poli-

ti. Opplæring foregår i et nært samarbeid mellom Poli- tihøgskolen og Kripos. Opplæringen er obligatorisk og skal sikre at all bruk av informanter foregår i tråd med eksisterende regelverk. Videre gjennomføres det årlige nasjonale fagsamlinger hvor etikk også står sentralt når det gjelder bruk av informanter. Samlet sett skal dette sikre at også sårbare informanter blir ivarettatt.

Det bemerkes for øvrig at beskyttelse av informan- ter behandles i NOU 2016: 24 Ny straffeprosesslov, som for tiden ligger til behandling i departementet. Beskyttelsen av kilder og informanter ble styrket ved lov 21. juni 2013 nr. 86, der muligheten for anonym vitneførsel ble utvidet og påtalemyndigheten ble gitt en betydelig videre adgang til å holde informanternes identitet utenfor innsyn.

Straffeprosessutvalget bygger videre på hensynene som lå til grunn for denne lovendringen. Utvalget fore- slår å definere i loven hva som kan anses som «sakens opplysninger» og kreves innsyn i. Informasjon som stammer fra politiets forebyggende virksomhet eller som foranlediget etterforskningen, herunder informan- topplysninger, faller etter forslaget utenfor sakens opp- lysninger, se NOU 2016: 24 side 249 og 564–565.

Utvalget legger til grunn at det i noen utstrekning er nødvendig at opplysninger om politiets arbeidsmetoder holdes tilbake for å sikre effektiv kriminalitetsbekjem- pelse og beskyttelse av politiets kilder og informanter. Utvalget foreslår dessuten en særskilt regulering av bruk av anonyme vitner, som i det vesentlige videre- fører og klargjør gjeldende rett. Etter utvalgets forslag kan det iverksettes hensiktsmessige tiltak for å sikre hemmelighold av et vitnes identitet, se nærmere NOU 2016: 24 side 586. Departementet tar sikte på å sende utredningen på en bred høring så snart som mulig.

SPØRSMÅL NR. 184**Innlevert 3. november 2016 av stortingsrepresentant Lise Christoffersen****Besvart 11. november 2016 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Sparing via bankinnskudd er sikret gjennom bankenes sikringsfond.

Hvorfor har vi ikke lignende sikringsordninger for pensjonssparing, og vil regjeringen vurdere å opprette dette?»

BEGRUNNELSE:

Som følge av nye kapitalkrav i henhold til Solvens II-regelverket, risikerer Silver å bli satt under offentlig administrasjon fra starten av 2017. Statssekretær Vamraak i Finansdepartementet har, i et intervju med Pensjonistforbundet, uttalt at myndighetene ikke har noen rolle dersom Silver ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser, og at Finansdepartementet forholder seg til at Silver jobber med å finne en løsning.

Svar:

I finansforetaksloven § 20-8 er det gitt en hjemmel for departementet til å bestemme at det skal etableres garantiordninger for bl.a. livsforsikringsforetak og pensjonsforetak, og til å fastsette regler for ordningene. Bestemmelsen er en videreføring fra banksikringsloven. Hjemmelen er ikke benyttet, bl.a. fordi strukturen i livsforsikringsbransjen, med noen få store og flere små livsforsikringsforetak, gjør det vanskelig å etablere en garantiordning som gir et troverdig vern av kundene i de store selskapene.

Banklovkommisjonen har i sin siste utredning NOU 2016:23 Innskuddsgaranti og krisehåndtering i banksektoren blant annet foreslått nye lovregler som skal gjennomføre EUs nye innskuddsgarantidirektiv. Banklovkommisjonen vil i sin neste utredning vurdere regler om krisehåndtering i forsikrings- og pensjonssektoren.

SPØRSMÅL NR. 185**Innlevert 3. november 2016 av stortingsrepresentant Lise Christoffersen****Besvart 11. november 2016 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Har regjeringen vurdert de samfunnsøkonomiske konsekvensene av å redde eller unnlate å redde de lovede pensjonsytelsene til kundene i Silver?»

BEGRUNNELSE:

Statssekretær Vamraak i Finansdepartementet har uttalt at myndighetene ikke har noen rolle dersom Silver Pensjonsforsikring AS ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser. Dersom dette er regjeringens prinsipielle utgangspunkt, er det av interesse for Stortinget å få vite hvordan regjeringen har vurdert argumentene for og i mot å engasjere seg til fordel for de pensjonistene som nå risikerer å tape sine oppsparte pensjoner.

Svar:

Jeg vil først presisere at det enkelte forsikringsselskap må ha ansvaret for at kundenes forsikringskrav er betryggende sikret.

Silver har dispensasjon fra gjeldende kapitalkrav frem til 1. januar 2017. Dispensasjonen ble gitt for at selskapet skulle få noe mer tid til å forbedre sin kapitalsituasjon eller på annen måte sikre fremtidige pensjonsutbetalinger. Det er opp til Silver å finne en betryggende løsning innenfor den fristen som er satt.

SPØRSMÅL NR. 186**Innlevert 4. november 2016 av stortingsrepresentant Marie Ljones Brekke****Besvart 9. november 2016 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«Legeforeningen har uttalt at UDIs regelverk ”Helseanførsler i asylsaker” er for vagt og ikke i tilstrekkelig grad tar hensyn til sykdommer som rammer barn.

Vil regjeringen se på regelverket og vurdere å styrke barns rettigheter?»

Svar:

Jeg mener Utlendingsdirektoratets (UDI) interne melding «Helseanførsler i asylsaker» (UDI IM 2013-004) gir en tilstrekkelig god veiledning i hvordan helseanførsler knyttet til barn skal håndteres i samsvar med utlendingsloven og våre internasjonale forpliktelser, herunder barnekonvensjonen.

For en nærmere begrunnelse viser jeg til mitt svar på spørsmål nr. 170 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Karin Andersen.

SPØRSMÅL NR. 187**Innlevert 4. november 2016 av stortingsrepresentant Kirsti Bergstø****Besvart 15. november 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Jeg viser til svar på Dokument nr. 15:130 (2016-2017), om å få erstattet gammeldagse, håndskrevne honnørkort. Statsråden svarer, blant annet at ”Det arbeides nå med å utforme et kort i bankkortformat og med forbedret kvalitet.” Det har vært arbeidet med dette veldig lenge nå.

Når, helt konkret, kommer dette nye kortet til å være på plass?»

Svar:

Jeg legger opp til at et nytt honnørkort med forbedret kvalitet vil være på plass ved kommende årsskifte.

SPØRSMÅL NR. 188**Innlevert 4. november 2016 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 9. november 2016 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Hva blir provenyeffekten og fordelingseffekten av å kombinere følgende fire endringer i trinnskatten (kap. 5501, post 70) sammenliknet med forslaget i Prop. 1 S 2017; Fjerne trinn 1, øke satsen i trinn 3 med 4 pst, øke

satsen i trinn 4 med 4 pst og innføre et nytt trinn på 12 G med sats på 25 pst?»

Svar:

Tabell 1 viser regjeringens forslag til trinnskatt i 2017.

Tabell 1 Trinnskatten i regjeringens forslag for 2017

Trinn 1	
Innslagspunkt	164 100 kr
Sats	0,93 pst.
Trinn 2	
Innslagspunkt	230 950 kr
Sats	2,41 pst.
Trinn 3	
Innslagspunkt	580 650 kr
Sats ¹	11,52 pst.
Trinn 4	
Innslagspunkt	934 050 kr
Sats	14,52 pst.

¹ For skattytere i Nord-Troms og Finnmark foreslås satsen satt til 9,52 pst. i trinn 3.

Den alternative utformingen av trinnskatten som er angitt i spørsmålet, innebærer at trinn 1 utgår, at satsen i trinn 3 øker fra 11,52 pst. i regjeringens forslag til 15,52 pst., og at satsen i trinn 4 øker fra 14,52 pst. i regjeringens forslag til 18,52 pst. Det forutsettes videre i beregningene at den lavere satsen i trinn 3 for skattytere i Nord-Troms og Finnmark øker tilsvarende fra 9,52 pst. i regjeringens forslag til 13,52 pst.

Gjennomsnittlig grunnbeløp i folketrygden (G) for 2016 er 91 740 kroner. Grunnbeløpet kan framføres til 2017 med en anslått lønnsvekst på 2,7 pst. Det gir et anslag på gjennomsnittlig grunnbeløp i 2017 på 94 217

kroner. Dette beløpet er benyttet i besvarelsen som utgangspunkt for å beregne innslagspunktet på 12G. Innslagspunktet blir dermed om lag 1 130 600 kroner for et nytt femte trinn med en sats på 25 pst. i proveny- og fordelingsberegningene.

Endringene i trinnskatten som er angitt i spørsmålet, anslås samlet sett å øke provenyet med drøyt 12 mrd. kroner påløpt og nær 10 mrd. kroner bokført, sammenlignet med regjeringens forslag. Tabell 2 viser fordelingsvirkninger av endringene sammenlignet med regjeringens forslag.

Tabell 2 Anslåtte fordelingsvirkninger av endringer i trinnskatten for alle personer 17 år og eldre. Negative tall er skattelettelse. Sammenlignet med budsjettforslaget for 2017.

Bruttoinntekt	Antall	Gjennom- snittlig skatt i referanse- alternativet. Prosent	Gjennom- snittlig skatt i referanse- alternativet. Kroner	Gjennom- snittlig endring i skatt	Endring i pst. av brutto- inntekten
0 - 150 000 kr	575 000	4,8	3 100	0	0,0
150 000 - 200 000 kr	246 600	6,5	11 600	-100	0,0
200 000 - 250 000 kr	318 700	10,1	22 800	-400	-0,2
250 000 - 300 000 kr	351 900	14,8	40 800	-600	-0,2
300 000 - 350 000 kr	367 900	18,0	58 400	-600	-0,2
350 000 - 400 000 kr	349 800	20,3	76 200	-600	-0,2
400 000 - 450 000 kr	344 700	22,0	93 300	-600	-0,1
450 000 - 500 000 kr	317 300	23,1	109 700	-600	-0,1
500 000 - 600 000 kr	504 200	24,4	133 600	-600	-0,1
600 000 - 750 000 kr	409 300	26,9	178 900	2 100	0,3
750 000 - 1 mill.kr	279 300	30,1	257 400	8 900	1,0
1 mill. kr og over	230 600	35,7	572 000	44 700	2,8
I alt	4 295 400	24,9	113 100	2 800	0,6

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Verken anslaget for samlet provenyøkning eller skatteendringene i tabell 2 tar hensyn til at skattyterne vil endre atferd når skattesatsene endres. Atferdsendringene må antas å bli betydelige med de satsendringene som ligger i spørsmålet. Blant annet vil økte marginale skattesatser på lønnsinntekt øke satsforskjellen mellom lønn og utbytte og dermed gi sterkt insentiv til å omdanne arbeidsinntekt til utbytte (inntektsskifting). Med regjeringens forslag for 2017 er den maksimale marginale skattesatsen på lønnsinntekt eksklusive arbeidsgiveravgift 46,7 pst., mens den marginale skattesatsen på utbytte utover skjermingsfradraget inklusive selskapsskatt er 46,6 pst. Satsforskjellen er altså beskjedne 0,1 prosentenheter med regjeringens forslag. Hvis det innføres et nytt trinn 5 med en sats på 25 pst., vil den maksimale marginals-katten på lønn eksklusive arbeidsgiveravgift økes til 57,2 pst., og satsforskjellen mellom lønn og utbytte vil øke til 10,6 pst. Eiere som arbeider i eget selskap, står nokså fritt

til å ta ut arbeidsinntekten som utbytte framfor lønn og dermed unngå den høye marginals-katten på lønn. Økt omfang av inntektsskifting vil redusere provenyet. Økt marginals-katt på lønn reduserer også insentivene til å jobbe.

Beregningene er basert på Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt. Datagrunnlaget for modellen er et utvalg fra Statistisk sentralbyrås inntektsstatistikk for husholdninger for 2014. Denne statistikken gir informasjon om sammensetningen av inntekt og formue for hele befolkningen. Datagrunnlaget er framskrevet til 2017.

Modellen tar som nevnt ikke hensyn til mulige endringer i atferden som følge av endringer i skattereglene.

SPØRSMÅL NR. 189**Innlevert 4. november 2016 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete****Besvart 10. november 2016 av ministeren for samordning av EØS-saker og forholdet til EU Elisabeth Vik Asaker****Spørsmål:**

«Kor mye er løyvd og kor mye er planlagt løyvd til alle mottakarland (fordelt på enkeltland) i EØS-midlar (EØS-finansieringsordning og den norske finansieringsordninga) frå Noreg i kvart av åra 2013, 2014, 2015, 2016 og 2017?»

Svar:

Eg vil få takke for spørsmålet. Når det gjelder kor mykje midlar som er overført til dei enkelte mottakarland av norske EØS-midlar (norsk del av EØS-finansieringsordninga og den norske finansieringsordninga) vil det for perioden 2013 – 2017 gjelde tre EØS-finansieringsordningar; 2004 – 2009, 2009 – 2014 og 2014 – 2021. Hovudtyngda av utbetalingane for åra 2013 – 2017 er for EØS-finansieringsordninga 2009 – 2014.

Perioden 2004 - 2009

Under denne perioden 2004 – 2009 var siste løyving gjort i 2012, mens siste rekneskapsførde beløp var i 2015. I 2013 vart det utgiftsført totalt 3,1 mill. euro, i 2014 0,4 mill. euro og i 2015 vart det inntektsført 0,3 mill. euro, dvs. netto tilbakeførde midlar frå mottakarlanda.

Perioden 2009 – 2014

For EØS-finansieringsordninga 2009 – 2014 er ramma på totalt 1,8 mrd. euro. Midlane til mottakarlanda går gjennom 87 program. Utbetalinga til mottakarlanda starta i 2011, og utbetalingane har auka kvart år fram til og med 2015. For desse åra har vi rekneskapstal.

Vedlagde tabell viser rekneskapstal i euro pr. år frå 2013 til og med 2015 fordelt per land per ordning. Tabellen er delt inn i 3 kolonnar for kvart år: norsk ordning, EØS-finansieringsordninga sin norske del og totalt per land for norske midlar (dersom ein legg dei andre EØS-landa sine bidrag til dette, får ein det totale talet for kva landet har motteke).

Tala er basert på rekneskapsrapportar frå sekretariatet vårt i Brussel for ordningane (Financial Mechanism Office).

Når det gjeld 2016 er rekneskapet ikkje avlagt, og det er difor anslag som vert nytta. Det er knytt stor usikkerhet til desse anslaga då endelege rekneskapstal er avhengig av framdrift i prosjekta og kor stor del av prosjekta som vert gjennomførde. Eg ynskjer særleg å knyte ein kommentar til Ungarn, der det var ei kraftig auke frå rekneskapstala for 2015 (3,6 mill. euro) til anslått utbetaling i 2016 (43,8 mill. euro), jfr. ved-

lagde tabell. Dette har samanheng med at Ungarn var suspendert i perioden 7. mai 2014 til 9. desember 2015 grunna einsidig ungarsk vedtak om å endre/fråvike deler av rammeavtala mellom gjevarlanda og Ungarn. Denne saka er no løyst, og suspensjonen er oppheve. Ungarn fekk etter dette – på lik linje med andre mottakarland – høve til å søka forlenging for prosjekt. Dei budsjettmessige implikasjonane for utsetjingane er ikkje endeleg avklåra. Det knyt seg såleis stor usikkerhet til Ungarn.

Når det gjeld 2017 er det også her knytt stor usikkerhet til anslaga då endelege rekneskapstal er avhengig framdrift i prosjekta og kor stor del av prosjekta som vil verta gjennomførde. I Prop.1 S Utanriksdepartementet er det gjort framlegg om å løyva 446 mill. kroner til norsk bidrag til EØS-finansieringsordninga og 408 mill. kroner til den norske finansieringsordninga. Ein går ut frå at det vert størst utbetaling til Polen, Ungarn og Latvia i 2017. Dette kan på den andre sida endre seg, avhengig av framdrifta i prosjekta i dei ulike landa.

Perioden 2014 – 2021.

Under denne ordninga er det fyrst planlagt utbetalt midlar til mottakarlanda i 2017. Det er knytt stor usikkerhet om anslaga då desse er knytt til resultata av forhandlingane med mottakarlanda og når desse forhandlingane kan avsluttast. Per i dag er MoU-forhandlingane med Romania avslutta som fyrste land. I Romania er ein no byrja på fasen med programutvikling, som vil verta følgd av sjølve prosjektfasen, der hovuddelen av utbetalingane vil koma. I 2017 er det planlagt forskotsutbetalingar til teknisk assistanse til mottakarlanda og til bilaterale midlar. Dette vil vera midlar som mottakarlanda og partnerar frå gjevarlanda vil kunna trekka på i programutviklingsfasen.

I 2017 tar ein vidare sikte på at det vert utbetalt midlar til regional- og ungdomsfondet. Det er sett av ca. 25 mill. euro til dette føremålet i 2017. Vi kan diverre ikkje forskottere fordelinga av regional- og ungdomsfondet per land, då fordelinga ikkje er klar.

For nærmare informasjon om ordninga vert det vist til Prop.1 S Utanriksdepartementet der det vert foreslått løyvd 185 mill. kroner under kap.117 post 77 EØS-finansieringsordningane og 185 mill. kroner under post 78 Den norske ordninga.

Paid and forecasted amounts, only Norway part												
in million euro	2013 (paid)			2014 (paid)			2015 (Paid)			2016 (Budget)		
	EEA (N)	NFM	Total Norw	EEA (N)	NFM	Total Norw	EEA (N)	NFM	Total Norw	EEA (N)	NFM	Total Norw
Bulgaria	4,7	6,8	11,5	13,7	12,4	26,1	25,0	9,6	34,6	13,5	6,8	20,3
Cyprus	0,0	0,0	0,0	1,9	1,6	3,6	0,8	0,7	1,4	0,2	1,1	1,3
Czech Republic	0,1	7,4	7,5	17,7	9,3	27,0	22,3	28,0	50,3	8,6	14,4	22,9
Croatia	0,0	0,00	0,0	0,6	0,4	1,0	1,1	1,1	2,2	0,8	0,7	1,5
Estonia	5,5	8,9	14,4	7,0	5,0	12,0	3,1	7,0	10,1	3,6	2,5	6,1
Greece	4,2	0,0	4,2	11,0	0,0	11,0	11,8	0,0	11,8	18,5	0,0	18,5
Hungary	5,7	1,7	7,4	7,5	0,0	7,5	3,6	0,0	3,6	17,4	26,4	43,8
Latvia	0,3	0,3	0,6	5,2	2,0	7,2	8,4	5,0	13,4	7,9	15,1	23,0
Lithuania	7,2	5,2	12,4	9,0	10,6	19,5	10,1	6,8	16,9	4,3	14,0	18,3
Malta	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,3	0,1	0,1	0,2	2,0	0,8	2,8
Poland	13,6	43,7	57,3	78,5	74,6	153,1	76,2	66,0	142,1	37,8	56,5	94,3
Portugal	2,7	0,0	2,7	17,4	0,0	17,4	18,7	0,0	18,7	8,2	0,0	8,2
Romania	20,0	12,1	32,0	50,1	23,4	73,5	43,9	40,1	84,0	39,7	22,0	61,7
Slovak Republic	9,7	7,8	17,6	5,1	7,2	12,3	9,2	11,4	20,6	3,9	5,3	9,2
Slovenia	2,1	3,3	5,4	1,0	0,1	1,1	1,9	0,8	2,8	4,2	7,6	11,8
Spain	13,6	0,0	13,6	5,4	0,0	5,4	8,7	0,0	8,7	9,5	0,0	9,5
PA22	0,0	0,5	0,5	0,0	3,5	3,5	0,0	0,4	0,4	0,0	0,0	0,0
Total to BS	89,5	97,8	187,3	231,3	150,1	381,3	244,9	176,9	421,8	180,2	173,1	353,3

NFM = Den norske finansieringsordningen

EEA (N) = norsk andel av EØS-finansieringsordning

PA22 = Fond for anstendig arbeid og trepartssamarbeid under den norske ordningen

BS= mottakerlandene

SPØRSMÅL NR. 190**Innlevert 4. november 2016 av stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås****Besvart 14. november 2016 av utenriksminister Børge Brende****Spørsmål:**

«I Tyrkia er lederne i opposisjonspartiet HDP blitt arrestert.

Hvordan vil utenriksministeren reagere når vår nære nate-allierte Tyrkia bruker terroranklager som begrunnelse for å fengsle opposisjonen?»

Svar:

Arrestasjonene av redaktøren og tretten journalister i den store tyrkiske opposisjonsavisen Cumhuriyet i uke 44, og av flere opposisjonspolitikere og parlamentarikere uken etter, har vakt sterke reaksjoner både i Tyrkia og internasjonalt. Regjeringen erkjenner at Tyrkia har rett til å bekjempe terrorvirksomhet i eget land, og vi forstår at kuppforsøket må følges opp. Dette må skje i tråd med rettsstatens prinsipper. Det omfatter ikke massearrestasjoner og knebling, eller sågar fengsling av opposisjonspolitikere. Derfor reagerte Utenriks-

departementet raskt da de to lederne av det tyrkiske partiet HDP, Selahattin Demirtas og Figen Yüksekdağ, sammen med flere parlamentarikere, ble pågrepet natt til fredag 4. november. Samme dag ble den tyrkiske ambassadøren til Norge, Esat Safak Gökçürk, innkalt til Utenriksdepartementet hvor det ble gjort rede for regjeringens syn. Utenriksdepartementet sendte også ut en pressemelding som slo fast bekymringen. Regjeringens syn er at dette er alvorlige inngrep mot ytringsfriheten. Presse- og ytringsfrihet er viktige prinsipper som danner grunnlag for et demokratisk samfunn og fri meningsdannelse. Regjeringen fordømte også terrorangrepet i Diyarbakir den 4. november om morgenen. Tyrkia har en konflikt gående på eget territorium. Regjeringen har gjentatte ganger oppfordret til snarlig gjenopptakelse av dialogen for å finne løsninger på denne konflikten. Regjeringen gir også uttrykk for disse synspunktene i internasjonale organisasjoner, senest i Europarådets ministerkomite den 9. november og i OSSEs råd den 10. november.

SPØRSMÅL NR. 191**Innlevert 3. november 2016 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad****Besvart 14. november 2016 av utenriksminister Børge Brende****Spørsmål:**

«Retten til å skifte tro er en sentral del av tros- og livssynsfriheten, likevel er denne retten under sterkt press i mange deler av verden. I Iran soner en konvertitt en fire års fengselsstraff i Evin-fengsel under anklager om å ha «truet rikets sikkerhet», mens den reelle grunnen er at hun har konvertert fra islam til kristendom.

Hvordan jobber UD med å fremme retten til å skifte tro generelt og spesielt i forhold til iranske fanger?»

BEGRUNNELSE:

25 av verdens land har lover som på ulike måter forbyr eller kriminaliserer apostasi, dvs. å forlate sin tro, som regel majoritetsreligionen i samfunnet. 14 av disse

landene ligger i Midtøsten og Nord-Afrika. I 7 land i Asia og 4 i Afrika sør for Sahara finnes det lover som regulerer det å skifte tro. Irans straffelov forbyr ikke eksplisitt det å forlate islam, men henviser til Sharia der den selv er stille. I Sharia er apostasi straffbart med døden og domstoler kan derfor dømme konvertitter til døden likevel. Eksempelene er også mange på hvordan konvertitter er blitt dømt for andre ting enn apostasi eller selve konverteringen. Konvertitter er ofte i myndighetenes søkelys og opplever overvåking og trakassering. Mens de er i varetekt eller fengsel er de sårbare for mishandling, tortur og psykologisk press som et middel for å få dem til å gå tilbake til sin opprinnelige tro. En konvertitt som sitter fengslet i Iran har flere alvorlige helseplager, men nektes dekkende medisinsk behandling. I disse dager går det ni fakkeltog for tros-

frihet - med særlig fokus på retten til å skifte tro - i byer i hele Norge.

Norge har sagt at arbeid for tros- og livssynsfrihet er en prioritet i vårt menneskerettighetsarbeid, og har i Meld.St.10, Muligheter for alle - menneskerettighetene som mål og middel i utenriks- og utviklingspolitikken, sagt at Norge skal jobbe for at nasjonale myndigheter fremmer og respekterer tros- og livssynsfriheten både ved lov og praksis.

Svar:

Retten til å skifte tro er beskyttet av artikkel 18 i FN-konvensjonen om sivile og politiske rettigheter. Allikevel bor tre fjerdedeler av verdens befolkning i land der tros- og livssynsfriheten er begrenset. Tjuefem land har lover som kriminaliserer det å forlate sin tro. Begrensninger i tros- og livssynsfriheten er derfor et betydelig menneskerettighetsproblem for mange mennesker i mange land.

Tros- og livssynsfrihet står sentralt i Utenriksdepartementets arbeid, slik det også er gjort rede for i regjeringens siste stortingsmelding om menneskerettigheter (Meld. St. 10 (2014-2015)). Utenriksdepartementets minoritetsprosjekt arbeider for å fremme tros- og livssynsfrihet i samarbeid med andre land og engasjerte miljøer her hjemme. Arbeidet ledes av en egen spesialutsending for tros- og livssynsfrihet.

Så sent som i oktober holdt Norge innlegg om tros- og livssynsfrihet i FNs generalforsamling. Tros- og livssynsfrihet er også ofte tema i Norges innlegg under landhøringene i FNs menneskerettighetsråd. I tillegg tar Norge opp enkeltsaker knyttet til religiøse minoriteter og trosfrihet direkte med ulike lands myndigheter.

Hva gjelder Iran, følger Utenriksdepartementet nøye med på menneskerettighetssituasjonen i landet. Diskriminering av religiøse minoriteter er blant utfordringene Norge har tatt opp med Iran i FNs menneskerettighetsråd. Iranske konvertitter, og i enda større grad de som velger å misjonere, risikerer fengselsstraffer basert på anklager om at de representerer en trussel mot nasjonal sikkerhet. Den iranske staten er fundert på en konservativ tolkning av islamske verdier, noe som også medfører at den anser konvertering til kristendom og misjonering for å være i strid med grunnleggende islamske læresetninger. Vi tar regelmessige opp menneske-rettighetsspørsmål i våre samtaler med iranske myndigheter. Retten til å velge sin egen tro inngår som del av denne dialogen.

Fordi tros- og livssynsfrihet oppleves som sensitivt i mange land, må vi, i tillegg til å arbeide med enkeltsaker, ha en langsiktig tilnærming i arbeidet for å styrke menneskerettighetene på dette området. Norge skal fortsatt være en tydelig internasjonal stemme for beskyttelse av tros- og livssynsfrihet. Jeg kan forsikre om at religiøse minoriteters vanskelige hverdag, herunder konvertittenes situasjon, skal prioriteres i regjeringens arbeid for å fremme menneskerettighetene.

SPØRSMÅL NR. 192

Innlevert 7. november 2016 av stortingsrepresentant Marie Ljones Brekke

Besvart 14. november 2016 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Åpner det norske regelverket for at syriske flyktninger som kom til Norge via Russland i 2015, får avslag på sin asylsøknad og henvises til å returnere til Russland selv om de ikke har noe lovlig oppholdsgrunnlag i Russland?»

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementet har gitt flere instruksjoner om håndteringen av Storskogsakene. Regjeringens vurdering er at Russland er et trygt land for

de fleste tredjelandsborgere. Instruksene som ble gitt høsten 2015 innebærer derfor at tredjelandsborgere som har hatt lovlig opphold i Russland som utgangspunkt ikke skal få sine asylsøknader realitetsbehandlet i Norge. Dette gjelder også søkere fra Syria. Unntak er gjort for saker der utlendingsmyndighetene mener at det foreligger konkrete holdepunkter for at den enkelte søker risikerer behandling i strid med Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK) artikkel 3 ved retur til Russland.

Departementet ga i april i år en ny instruks som åpner for at asylsøkere som kun har hatt enkeltvisum i Russland likevel kan få sine søknader realitetsbehandlet i Norge. Bakgrunnen for instruksjonen var at det i disse

sakene ikke har vært mulig å få aksept for tilbaketakelse fra russiske myndigheter.

Søkere som har, eller har hatt, oppholdstillatelse eller multivisum i Russland behandles i dag i tråd med instruksene som ble gitt i fjor høst. Dette gjelder også søkere fra Syria. UDI har nylig foreslått en

praksisendring for søkere med utløpte multivisum/oppholds-tillatelser i Russland. UDI anbefaler at man i større grad enn i dag åpner for å realitetsbehandle deres søknader i Norge. Praksisforeleggelsen er for tiden til vurdering i departementet.

SPØRSMÅL NR. 193

Innlevert 7. november 2016 av stortingsrepresentant Hans Fredrik Grøvan

Besvart 15. november 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Er samferdselsministeren fornøyd med løsningen for avisenes lørdagsomdeling når det kan være så mange som 45 000 abonnenter som ikke får avisen på lørdag?»

BEGRUNNELSE:

Da Stortinget vedtok omlegging av postlevering fra 6 til 5 dager, var det en klar forutsetning at abonnentene skulle sikres lørdagsomdeling av aviser. Etter at det ble kjent hvilket dekningsområde og distribusjonskanaler selskapet som har fått anbudet har i forhold til det som kreves for å kunne gi full dekning, er det skapt en situasjon der det er usikkerhet om hvorvidt forutsetningen for Stortingets vedtak om omlegging av posten er innfridd. Et likeverdig posttilbud uavhengig av hvor man bor i landet er et viktig prinsipp.

Svar:

Den nye postloven trådte i kraft fra 1. januar 2016. Den tar hensyn til utviklingen i det norske postmarkedet, hvor brevvolumet de siste ti-femten årene er kraftig redusert i konkurranse med elektronisk kommunikasjon. Mengden post på lørdager var etter hvert så lite at det ble besluttet å avslutte lørdagsomdeling av post.

Da Stortinget vedtok postloven ble det lagt til grunn at departementet skulle legge til rette for fortsatt distribusjon av aviser på lørdager. Over en million abonnementsaviser deles ut på lørdager i Norge. Avisenes egne avisbudnett har sørget for at mesteparten av dette har kommet frem til abonnentene. I enkelte områder har Posten vært eneste distributør. Og enkelte steder har lørdagsavisen kommet først på mandagen.

For å sikre fortsatt lørdagsdistribusjon i de områdene der det ikke eksisterte noe alternativt avisdistribusjonsnett, la Regjeringen og Stortinget opp til at distribusjon skal bekostes over statsbudsjettet. Det var samtidig et premiss at avisene skal bekoste og organisere forttransporten selv, altså transport fra trykkeriet til distribusjonssted for avisbudene.

I tråd med oppdraget fra Stortinget om å sørge for avisdistribusjon på steder der det på tidspunktet for Stortingets vedtak ikke var avisbudnett, har departementet avholdt en anbudskonkurranse. Omfanget av anbudet ble definert av de behovene som avisene/mediehusene rapporterte inn til Nasjonal Kommunikasjonsmyndighet. Anbudskonkurransen ble vunnet av selskapet Kvikkas AS. Kontrakten mellom Samferdselsdepartementet og Kvikkas omfatter utdeling av rundt åtte prosent av lørdagsaviseksemplarene i abonnement, dvs. rundt 80 000 eksemplarer. Det er viktig å minne om at kontrakten ville hatt samme omfang uansett hvilket selskap som hadde vunnet anbudskonkurransen.

Erfaringene så langt viser at innfasing av nytt system ikke har vært problemfritt. Det har vært oppstartsproblemer, men foreløpig informasjon jeg har mottatt som er basert på manuelle gjennomganger, tyder på at det har skjedd betydelige forbedringer fra lørdag 5. november til lørdag 12. november. De foreløpige tallene viser en forbedring på om lag seks prosentpoeng i leveringskvaliteten sammenlignet med lørdag 5. november. Det er flere grunner til oppstartsproblemene, og jeg vil søke å belyse dette i det følgende.

I tråd med oppdraget fra Stortinget skal anbudet dekke distribusjon av aviser i de områder uten geografisk dekning fra avisenes egne avisbudnett på det tidspunktet Stortinget fattet sitt vedtak. Det betyr at en del steder er det ikke Kvikkas, men avisene selv som har overtatt distribusjonen av lørdagsaviser fra Posten. For å sikre en god avgrensning av ansvaret fikk Nasjo-

nal kommunikasjonsmyndighet høsten 2015 i oppdrag å kartlegge det geografiske dekningsområdet. Forutsetningene i anbudet og rammene i kontrakten bygger på opplysninger som ble gitt til Nasjonal kommunikasjonsmyndighet fra avisenes distribusjonsselskap Helt hjem om hvilke områder de hadde lørdagsdistribusjon av aviser. Helthjem oppga høsten 2015 sitt dekningsområde for lørdagsomdeling av aviser til Nasjonal kommunikasjonsmyndighet. Dette ble lagt til grunn for utarbeidelsen av anbudsgrunnlaget.

I løpet av høsten 2016 har det kommet frem at Helthjem oppga et dekningsområde i 2015 for egne bud som var større enn det som nå viser seg å være reelt. Som et eksempel viste det seg at Helthjem manglede avisbuddekning blant annet i Finnmark, og det var informasjon som via omveier ble kommunisert til departementet først 26. oktober, altså bare 10 dager før Kvikkas skulle starte sin omdeling. Departementet inngikk derfor en tilleggskontrakt med Kvikkas om blant annet dekning av resten av Finnmark, og andre adresser som det var blitt kjent at avisenes bud likevel ikke dekket.

Departementet har, sammen med avisene og Kvikkas, fortløpende jobbet aktivt for å fylle slike hull og øke antall eksemplarer som når frem til abonnentene. Dekningsområdet til Kvikkas er justert, innleveringstider er endret og noen nye innleveringspunkter er opprettet. Til sammen har dette, etter det jeg har fått opplyst, ført til at mer enn 90 prosent av lørdagsavisene til abonnenter i Kvikkas' dekningsområde nå kan komme frem fra trykkeri til abonnent. Det vil fremover bli jobbet aktivt for ytterligere å øke andelen aviser som kommer frem i Kvikkas' område.

Datafeil er en annen utfordring som har blitt avdekket og som aktørene nå arbeider for å rette opp i. Dette er viktig for at Kvikkas skal ha mest mulig riktige lister for hvem de skal levere aviser til. Jeg har fått opplyst at datakvaliteten på abonnentlistene (dvs. prosentvis andel av innmeldte abonnenter med tilstrekkelig adresseinformasjon) som Kvikkas mottok fra avisene, økte fra 34 pst til 42 pst fra lørdag 5. november til lørdag 12. november. Som et annet eksempel på datafeil, har jeg fått opplyst at feil fra avisenes IT-leverandør i enkelte områder førte til dobbelføring av abonnenter lørdag 5. november, slik at Kvikkas ikke hadde tilstrekkelig antall aviser å dele ut. Feilen fordelte seg hovedsakelig langs postnumre i Møre og Romsdal, samt områdene ved Namsen i Nord-Trøndelag. Antallet som ble rammet av denne IT-feilen er etter det jeg har blitt gjort kjent med redusert fra første til andre lørdag med distribusjon.

Andre typer feil kan oppstå slik det også tidligere har vært i denne sammensatte og dynamiske sektoren. Eksempler på feil som skjedde den første lørdagen var forsinket levering fra et trykkeri og i et annet tilfelle et forsinket fly til Mo i Rana. Den andre lørdagen var leveringen fra samme trykkeri også for sen. Videre har

jeg fått opplyst at en god del riksdekkende aviser som for eksempel Klassekampen og Nationen ikke kom frem til innlevering hos Kvikkas i Troms og Nordland. Jeg vil likevel understreke at leveringssikkerheten totalt sett ser ut til å ha vært høyere i Nord-Norge enn i Sør-Norge de to første lørdagene i november. Når det gjelder avisene som nådde frem til Kvikkas og i riktig antall, har departementet fått opplyst at de langt fleste av Kvikkas' bud gjør en god jobb med å fordele avisene. Kvikkas arbeider med å forbedre dette ytterligere, og har tatt tak i de områdene der budene ikke fungerer.

Anslaget på 45 000 abonnenter er hentet fra Mediebedriftenes Landsforening (MBL). Departementet er kjent med dette tallet. Dette anslaget gir imidlertid ikke et fullgodt bilde av hvilke abonnement som er dekket av kontrakten med Kvikkas:

- Ca. 17 500 eksemplarer hører til i avisenes eget distribusjonsnettverk Helthjem, og er følgelig ikke en del av kontrakten med Kvikkas.

- Ca. 6 000 eksemplarer er omfattet av kontrakten med Kvikkas som Samferdselsdepartementet har inngått vedrørende kjøp av distribusjon i områder hvor det ikke er avisbuddekning, og der eksemplarene ikke har rukket frem til innlevering. Departementet har sammen med Kvikkas og avisbransjen justert dekningsområdet, endret innleveringstider, samt opprettet noen nye lokale innleveringspunkter. Dette har bidratt til å redusere dette tallet vesentlig.

- Nær 14 000 eksemplarer skal utdeles i postboksanlegg, herunder Post i butikk (3800 eksemplarer), både i områder der Kvikkas har ansvaret og i områder med avisbuddekning. Jeg har fått opplyst at det nå ser ut til at det er funnet en løsning på problemet med postboksleveringene og at distribusjonen til postbokser og Post i butikk kan starte opp i løpet av november. Flere postbokser er plassert i bedriftssentre som ikke har åpnet om lørdagene.

- 6 - 7 000 eksemplarer skal leveres i områder der det er uklart om det er avisbuddekning. Jeg er informert om at det er en løpende dialog mellom partene for å avklare hvilke områder det faktisk finnes avisbuddekning, og hvor det ev. er manglende leveranser fra Kvikkas.

Som nevnt ovenfor har Kvikkas ikke ansvar for alle områder hvor Posten har delt ut lørdagsaviser. En del områder er også dekket av avisenes egne bud. Problemene i disse områdene ligger derfor utenfor oppdraget og de kostnadsrammene Stortinget har forutsatt.

Departementet jobber tett med MBL for å se om vi kan finne gode løsninger sammen også her. Jeg har hatt møter med både MBL og Helthjem, og er glad for at avisene for kort tid siden opprettet et eget prosjekt

(”Prosjekt Lørdag”) som nå jobber på vegne av avisene og har tett dialog med både Kvikkas og Posten for å forsøke å løse de oppstartsproblemene som har oppstått. Jeg opplever at det er god dialog mellom departementet, MBL, Helthjem, Kvikkas og Posten. Alle

parter jobber for at flest mulig skal få lørdagsavisen sin og at oppstartsproblemene skal løses raskest mulig. Jeg mottar ukentlige oppdateringer fra Kvikkas i denne oppstartsperioden og vil følge utviklingen nøye.

SPØRSMÅL NR. 194

Innlevert 7. november 2016 av stortingsrepresentant Marianne Aasen

Besvart 15. november 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Jeg viser til tidligere spørsmål jeg har stilt om på hvilket grunnlag utenlandske studenter søker opptak til høyere utdanning i Norge. I svaret fra statsråden står det at en tabell basert på egenprodusert statistikk er bedre enn en lineær omregning. Da det bør være om lag 100 unike personer i datagrunnlaget for å sikre et godt nok grunnlag.

For hvor mange land lages det omregningstabeller basert på egenprodusert statistikk og for hvor mange land lages tabellene på grunnlag av lineære omregningstabeller?»

Svar:

Samordna opptak opplyser at det siden 2009 er laget i alt 97 omregningstabeller fra 63 land. Dette skyldes at

det i noen land finnes mer enn ett utdanningssystem. Av disse er det utarbeidet 44 lineære tabeller fra 37 land.

Samordna opptak har hittil utarbeidet 17 omregningstabeller fra 16 land med grunnlag i egenprodusert statistikk. Oversikten fra Samordna opptak viser for øvrig at de i noen tilfeller har begynt med en lineær tabell som så er blitt erstattet med en tabell basert på egenprodusert statistikk når grunnlaget for dette har vært tilstede.

De resterende 36 omregningstabellene, som omfatter fra 20 land, er tabeller basert på offisiell karakterstatistikk fra de aktuelle landene, som Samordna opptak har fått tilgang til.

Jeg viser til mitt forrige svar og kan opplyse at Kunnskapsdepartementet og Samordna opptak arbeider med å få tilgang til offisiell karakterstatistikk fra flere land for å kunne utvide omfanget av omregningstabeller.

SPØRSMÅL NR. 195

Innlevert 7. november 2016 av stortingsrepresentant Peter N. Myhre

Besvart 15. november 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Hva vil samferdselsministeren gjøre for å rydde opp i veinummereringen i Oslo?»

BEGRUNNELSE:

I området Alnabru-Helsfyr og Teisen-Ulven er det flere veier som har veinummer E6. Når man kommer nordfra på E6 deler veien seg ved Alnabru, begge alternativer er E6. Den ene går mot Oslo sentrum gjennom Vålerengatunnelen og til E-18 på Loenga. Den andre,

som også heter E6, går via Ring 3 til Ryen og videre sydover mot Moss. I Teisenkrysset krysser de to veiene hverandre, begge heter E6. Alle de tre veiene som omfatter Østre Aker Kirke på Ulven heter E6. Tidligere hadde veistrekningen mellom Loenga og Alnabru eget veinummer, riksvei 190. Det var vesentlig mer oversiktlig.

Svar:

Strømsveien fra Alnabru til Ensjø, og videre via Vålerengatunnelen, Lodalsbrua og Ekeberg tunnelen til Loenga, knytter E6 til E18. Denne strekningen var frem til 2010 klassifisert som riksveg 190. Traséen var imidlertid aldri skiltet med veinummer 190. På vegvisningsskiltene ble det i stedet skiltet med henholdsvis stiple ramme rundt E6 og E18 sammen med navnsatte visningsmål.

Strekningen ble omklassifisert for å knytte de mest overordnede vegene, her E6 og E18, direkte sammen. Strekningen ble med dette definert som en såkalt arm av E6 i stedet for en veg med et underordnet veinummer. Det samme er gjort med strekningen Loenga – Ryen via Svartdaltunnelen, som også er definert som en arm av E6. Den eneste forskjellen for trafikantene i forhold til tidligere er at de fra Operatunnelen skiltes direkte over på E6 ved Loenga i stedet for å bruke stiple E6 foran fjernmålene.

På kart kan det virke noe forvirrende i særlig Ulven-/Alnabruområdet at det blir flere veger og ramper som betegnes E6. Grunnen til at det blir slik er at krysset er splittet til to tilknytninger til Ring 3, i tillegg til E6-armen mot sentrum/E18. Men på vegen vil trafikantene forholde seg til navnsatte mål.

Statens vegvesen har etter det jeg er gjort kjent med, ikke fått andre henvendelser om at den nye klassifiseringen er problematisk.

SPØRSMÅL NR. 196

Innlevert 7. november 2016 av stortingsrepresentant Janne Sjølmo Nordås

Besvart 11. november 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Det bygges nå ny rundkjøring vest for Fetsundbrua i Akershus. Det er forespeilet at denne rundkjøringa vil redusere køen på østsiden av brua.

Kan statsråden bekrefte dette og gjøre rede for om han vil ta ytterligere initiativ for å begrense morgenkøene øst for brua?»

BEGRUNNELSE:

Øst for Fetsundbrua i Fet kommune i Akershus finnes en rundkjøring som i rushtiden om morgenen er en av de største proppene på riksveg 22. Dette er til stor belastning for de reisende. Rundkjøringen kanaliserer trafikk fra de tre veiene inn på Fetsundbrua østfra.

I svar på skriftlig spørsmål, dok. 15:640 (2014-2015) skriver statsråden 26.02.2015: «Utbygging av rv 22 som firefelts veg mellom Lillestrøm og Gardervegen (Fetsund) vil bli ferdig i løpet av 2015. Ombygging av lyskrysset på vestsiden av brua til rundkjøring vil sannsynligvis også bli ferdigstilt på samme tidspunkt. For å bidra til god trafikk sikkerhet og best mulig trafikkavvikling også i rundkjøringen på østsiden av Fetsundbrua

når det nye anlegget står ferdig, vil Statens vegvesen vurdere ulike tiltak. Det kan da være aktuelt å regulere sidevegstrafikken, enten ved tilfartskontroll eller rush-tidsbom, for å prioritere trafikken på rv 22.»

Rundkjøringen vest for Fetsundbrua er forsinket, men ventes å stå ferdig ved slutten av året. Per i dag er lyskrysset fjernet, og bilistene kjører i en provisorisk rundkjøring. Det at det nå er en rundkjøringsløsning vest for Fetsundbrua har ikke hatt noen positiv virkning på morgenkøene øst for brua, snarere tvert i mot.

Svar:

Ei ny rundkjøring til erstatning for kryss på rv 22 vest for Glomma er venta å leggje til rette for betre trafikkflyt i området, også på austsida av brua.

Det er for tidlig å konkludere med effekten av den nye rundkjøringa. Rundkjøringa blir ferdigstilt i desember i år og erfaringsmessig treng alle nye løysingar ein tilvenningsperiode før dei fungerer optimalt. Det er derfor naturleg å gjere nye vurderingar av avviklinga i begge kryssa etter at den nye rundkjøringa er ferdigstilt. Eventuelle andre tiltak aust for brua vil og bli vurdert da.

Eg er kjend med at Akershus fylkeskommune har vedteke bygging av ny fv 279 Garderveien; Støvin - Fetsund. Ei slik utbygging vil avlaste krysset vest for

Fetsundbrua. Prosjektet har planlagt oppstart hausten 2017, med fullføring i 2019.

SPØRSMÅL NR. 197

Innlevert 7. november 2016 av stortingsrepresentant Abid Q. Raja

Besvart 14. november 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Hvilke tiltak gjøres for å skape mer robust mobilnett og nødnett, slik at samfunnet er bedre rustet til å takle skiftende vær og snøfall?»

BEGRUNNELSE:

Den siste tiden har regn og snøfall skapt store problemer for infrastrukturen vi er så avhengige av, særlig på Sørlandet. Mandag morgen 7. november var fortsatt mer enn 2500 husstander uten strøm, og søndag var det også store problemer med både mobilnett og nødnett.

For å få øyeblikkelig hjelp er det viktig at vi både kan ringe ut og oppnå kontakt med brann, politi og helse, og det er også viktig at disse etatene kan kommunisere. Plutselig og kraftig nedbør er kommet for å bli, og trolig vil dette øke i takt med klimaendringene. Derfor trenger vi et robust og redundant mobilnett som takler været bedre.

Etter kraftig nedbør og skifte til kuldegrader på Sørlandet var det søndag morgen 6. november 90 basestasjoner som var nede, og i tillegg var det problemer på nødnettet slik at personell måtte kommunisere ved bruk av satelittelefon. I Risør var alle basestasjoner nede fram til tidlig ettermiddag. Linjebrudd førte også til at det måtte iverksettes beredskap på Sørlandet Sykehus Arendal.

Svar:

Ekomnettene og Nødnett er viktig samfunnskritisk infrastruktur som vi alle blir stadig mer avhengige av. Den siste påminnelsen om dette fikk vi som representanten skriver i helgen 5-7. november da Sørlandet ble rammet av et kraftig snøfall som førte til brudd i strømmettet og i elektroniske kommunikasjonsnett (ekomnett). Utfallene i ekomnettene oppstod i hovedsak som følge av brudd i strømforsyningen, men også brudd på

to fiberlinjer og snø som skygget for antenner og sendere skapte problemer. Strømbryddene og fiberbruddene skyldtes igjen tung snø og trær som raste over luftlinjene.

Så langt ser det heldigvis ikke ut til at utfallene i ekomnettene eller Nødnett har fått noen alvorlige følger. Kommunene var raskt ute med lokalt beredskapsarbeid og viktige tjenester som for eksempel hjemmesykepleien økte tilsynet med sine brukere ettersom trygghetsalarmene ikke fungerte som normalt. Jeg har også registrert at Agder Energi har tatt selvkritikk for at snøværet førte til så store og langvarige utfall i strømforsyningen.

Regjeringen har stort fokus på sikkerheten i samfunnskritisk infrastruktur. Etter stormen Dagmar i 2011 ble det gjennomført flere utredninger som foreslo større tiltak i ekomnettene som regjeringen nå gjennomfører. Regjeringen har også nylig fremmet en stortingsmelding Digital agenda med plan for elektronisk kommunikasjon som inneholder flere tiltak som øker sikkerheten og robustheten i ekom. Regjeringen har også fått utarbeidet vurderinger av den samlede IKT-sikkerheten og sårbarheten i Norge, blant annet NOU 2015:13 Digital sårbarhet – sikkert samfunn (Lysnerapporten) og vil i løpet av inneværende år fremme en egen stortingsmelding om samfunnssikkerhet, der sikkerhet i IKT-infrastrukturen er ett av flere prioriterte områder.

Et moderne landsdekkende kommunikasjonsnett vil aldri kunne garantere full funksjon til enhver tid, men regjeringen arbeider langsiktig sammen med bransjen for å gjøre de norske ekomnettene mer robuste og for at de skal fungere tilfredsstillende til tross for store påkjenninger, enten de rammes av uvær, tekniske feil, sabotasje eller cyberangrep. Når det gjelder det kraftige snøværet på Sørlandet, vil Nasjonal kommunikasjonsmyndighet nå i ettertid evaluere hendelsen, herunder om ekomtilbyderne burde ha sikret systemene sine bedre på forhånd og om beredskapen var tilstrekkelig.

De mest effektive tiltakene for å øke robustheten i ekomnettene mot uvær og sabotasje er å ha tilstrekke-

lig reservestrøm i nettene, tilstrekkelig redundans med flere alternative framføringslinjer til basestasjonene, god beredskap og tilgang til flere uavhengige ekomnett og kjernenett. For å gjennomføre tiltakene må vi ha en markedsregulering som legger til rette for god konkurranse og kommersiell utbygging av ekomnett over hele landet, regulatoriske pålegg og krav til tilbyderne. Videre må vi forsikre oss om at offentlige og private virksomheter etterspør nødvendig sikkerhet. I tillegg skal staten kjøpe ekstra sikkerhet der det er viktig for samfunnssikkerheten.

De siste årene har regjeringen satt i verk flere tiltak for å gjøre mobilnettene mer robuste. De viktigste tiltakene for situasjoner som den som oppsto på Sørlandet er:

- I mobilnettene er Telia, Telenor og ICE blitt pålagt å ha to timers reservestrøm i byene og fire timers reservestrøm i distriktene. Utbyggingen av reservestrøm startet i 2014 og pågår nå for fullt over hele landet. Kravene til reservestrøm i mobilnettene er valgt fordi de fleste strømutfall har kort varighet og for å gi folk og beredskapsaktører noe tid til å varsle og organisere et eventuelt hjelpearbeid.
- Regjeringen bygger forsterket ekom i utsatte kommuner. Basestasjoner på steder som er viktige for lokalt beredskapsarbeid skal ha minst tre-døgns reservestrøm og sikkert (redundant) samband videre til hovednettet. Tiltaket gjør at folk vil være sikret et sted der de kan kommunisere over mobilnettet ved langvarige brudd i kraft- eller ekomnettene.
- Samferdselsdepartementet har gitt Nasjonal kommunikasjonsmyndighet i oppdrag å vurdere hvordan en kan kombinere tilgjengelige fibernett, kjernenett og utenlandskabler for å øke robustheten i de norske ekomnettene ytterligere.
- Det er bygget ut et landsdekkende Nødnett for beredskapsaktører. Nødnett er bygget med mye redundans og har reservestrømkapasitet på alle basestasjoner. 85 prosent av basestasjonene har minimum åtte timer reservestrøm og de resterende 15 prosentene har minimum 48 timer reservestrøm.

Det stilles strenge krav til reservestrøm i mobilnettene, programmet "Forsterket ekom" for å styrke nettene på viktige knutepunkter i hver kommune har kommet godt i gang og beredskapsaktører har fått prioritet i mobilnettene. Det er også kjøpt inn mobile strømaggregater og reservedeler for offentlige beredskapsmidler som er plassert ut på tilbydernes lagre rundt om i landet.

Nødnett er dimensjonert etter egne krav til dekning og oppetid og har spesifiserte krav til samband og reservestrøm som går ut over kravene som kan stilles til de kommersielle tilbyderne. Nødetatene skal også ha reserveløsninger, egne prosedyrer og ha øvd på evt. bortfall av Nødnett. Nødnett har betydelig reservestrøm i sitt nett og nettet er bygget med ringstrukturer

av basestasjoner som gjør at brukerne kan kommunisere lokalt selv om forbindelsen videre inn i nettet blir brutt. Nødnett og de offentlige mobilnettene har likevel mye av de samme avhengighetene til strøm og samband. Direktoratet for nødkommunikasjon og Nasjonal kommunikasjonsmyndighet utveksler derfor informasjon og situasjonsrapporter ved hendelser som snøfallet på Sørlandet. Dette gjør at fylkesmenn, kommuner og andre beredskapssetater får et godt situasjonsbilde og kan prioritere innsatsen der det har mest effekt.

Telenor, Telia og ICE har investeringsprogrammer løpende for å oppfylle myndighetenes krav til oppgradert reservestrøm i mobilnettene. Arbeidet startet i 2014, og innen årsskiftet skal de ha fullført 40 prosent av utbyggingen utenfor de største byene og 25 prosent i de største byene. Hensikten med reservestrømskravet er å styrke samfunnets evne til å respondere de første timene etter en hendelse. Vedtaket pålegger reservestrøm på i snitt fire timer utenfor de største byene og minst to timer i de største byene (20 000 innbyggere). Tiltakene finansieres av tilbyderne. Nasjonal kommunikasjonsmyndighet vil undersøke om det var basestasjoner med fire timers reservestrøm som ble rammet av strømbuddene på Sørlandet og hvilken betydning det i så fall hadde for mobilbrukerne.

I en kommune med "Forsterket ekom" peker fylkesberedskapssjefen ut områder som er viktige for den lokale beredskapen. Dette er typisk kommunesentre der flere viktige funksjoner er samlet. Tilbyderne oppgraderer så sine basestasjoner med aggregater som gir reservestrøm i minimum tre døgn og det sikres redundant samband til basestasjonene. Tiltakene finansieres av myndighetene. På Sørlandet er det så langt bare Lillesand kommune som har forsterket ekom. Det var ikke strømbudd tilknyttet denne basestasjonen i helgen 5-7. november.

Det er innført prioritet for beredskapsaktører i de norske mobilnettene. Virksomheter med samfunnskritiske oppgaver kan tegne egne mobilabonnement som gir prioritet hos egen mobiltilbyder ved kapasitetsproblemer og gjesting i andre tilbydernes nett dersom eget nett ikke er tilgjengelig. Et eksempel på dette er at Telia opplyser at under utfallene på Sørlandet ble det gjennomført 65 samtaler fra prioritetsabonnement fra andre tilbydere i deres nett. I tillegg kan som kjent alle mobilkunder ringe nødnummer over alle tilgjengelige nett ved å ikke taste kode på sin mobiltelefon.

SPØRSMÅL NR. 198**Innlevert 7. november 2016 av stortingsrepresentant Else-May Botten****Besvart 15. november 2016 av næringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

«I hvilken grad er IKT og sikkerhetskompetanse representert i styrene i statlige foretak og i selskapene med delvis statlig eierskap, og i hvilken grad er dette et kriterie i rekrutteringsprosessen?»

BEGRUNNELSE:

Det har den siste tiden vært fokus på konsekvensene for sikkerheten når norske virksomheter setter ut IKT-tjenester til leverandører i andre land; ved svikt i rutiner og i ytterste konsekvens også gjennom dataangrep og sabotasje. Dette kan bidra til økt sårbarhet for de IKT-systemene som brukes i norske foretak, og dermed for sikkerheten til behandlingen av personopplysninger. Med økt digitalisering øker sårbarheten og dermed også behovet for å vurdere og sette inn sikkerhetstiltak.

Svar:

I Meld. St. 27 (2013-2014) Et mangfoldig og verdiskapende eierskap fremgår det at styresammensetningen skal være kjennetegnet av kompetanse, kapasitet og mangfold ut fra det enkelte selskaps egenart. Målet er at styret i det enkelte selskap samlet sett representerer den ønskede kompetansen ut fra selskapets formål, virksomhetsområde, utfordringer og statens mål med eierskapet.

Med dette som utgangspunkt har departementet en strukturert prosess for å vurdere kompetansebehovet i

styrene i hvert enkelt selskap. Et sentralt grunnlag for vurderingen er de årlige samtalene med styremedlemmene i de heleide selskapene. I selskaper med valgkomité, er det valgkomiteen som gjennomfører samtalene med styremedlemmene. I disse samtalene er styrets rolle i selskapets arbeid med risikostyring et sentralt tema. Det er styret som skal påse at selskapet har god intern kontroll, tilstrekkelige systemer og ressurser for å sikre at lovbestemmelser etterleves og hensiktsmessige systemer for risikostyring. Det kartlagte kompetansebehovet i hver enkelt selskap er retningsgivende for Nærings- og fiskeridepartementets videre arbeid med å vurdere sammensetningene av styrene.

Digitalisering og globalisering er noe som påvirker alle selskaper, og kompetanse på disse områdene, herunder på sårbarhet og sikkerhet, er viktig i de fleste selskaper. Det er min erfaring at behovet for styrer som forstår effekten av digitaliseringen og globaliseringen har økt. Den økte digitaliseringen stiller også krav til håndtering av personopplysninger og sikring av IKT-systemer. Dette gjenspeiles i styrevalgarbeidet i departementet, og gjennom departementets bidrag i valgkomitéarbeidet. Kompetansebehovet innenfor digitalisering og sikkerhet vil utvilsomt øke de kommende årene, noe jeg fortsatt vil ha høy bevissthet om.

Foruten å tilføre styrene ny kompetanse gjennom styrevalg, forventer jeg at styrene selv arbeider aktivt med egen kompetanseutvikling. Styret, og særlig styreleder, bør legge til rette for at styremedlemmene til enhver tid har den nødvendige kompetanse til å ivareta styrevervet, og om nødvendig igangsette tiltak for å heve kompetansen, herunder på sikkerhetsrelaterte spørsmål.

SPØRSMÅL NR. 199**Innlevert 8. november 2016 av stortingsrepresentant Ulf Leirstein****Besvart 15. november 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Mener statsråden det er akseptabelt at asylsøkere som begår overgrep eller overgrepforsøk bare flyttes til et annet mottak og ikke straffeforfølges?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge NRK ble en ansatt ved et asylmottak for enslige, mindreårige asylsøkere overfalt og forsøkt voldtatt på jobb for litt over en måned siden. Overgriperen/asylsø-

keren er flyttet til et annet mottak, der han nå går fritt. Offeret mener selv at det er stor fare for gjentakelse og nye overgrep begått av samme gjerningsmann/asylsøker. Spørsmålsstiller mener samfunnet må slå hardt ned på denne typen overgrep, og det er uakseptabelt at overgripere bare flyttes til et annet mottak uten ytterligere oppfølging.

Svar:

Jeg er svært opptatt av at saker om overgrep følges opp gjennom etterforskning og eventuell straffeforfølging. Dette gjelder uavhengig av hvor det skjer, og uavhengig av de involvertes oppholdsrettslige status i Norge. Det er imidlertid politiet og påtalemyndigheten som vurderer prioriteringen av enkeltsaker i straffesakspleien.

Jeg kan derfor ikke verken kommentere eller vurdere den saken representanten tar opp. På generelt grunnlag kan jeg opplyse at mottaksoverflytting ikke har noe med den strafferettslige oppfølgingen av saker å gjøre og vil således ikke komme istedenfor straffeforfølgelse. Det er imidlertid politiet som vurderer om det foreligger tilstrekkelig bevis slik at straffeforfølging igangsettes i konkrete saker.

Det fremgår av våre politiske prioriteringer i Prop. 1 S (2016-2017) at «Vold og seksuelle overgrep er al-

vorlig integritetskrenkende kriminalitet som skal gis prioritet». I sitt mål og prioriteringsskriv for straffesaksbehandlingen har Riksadvokaten også løftet fram vold og alvorlige seksuallovbrudd, herunder misbruk og overgrep mot barn som prioriterte sakstyper. At en sakstype er prioritert innebærer at politimesteren har en plikt til «å sørge for en hensiktsmessig ressursallokering som sikrer at de prioriterte sakene gis den nødvendige oppfølging».

Gjennom en effektiv oppfølging av sakene vil man oppnå at gjerningspersoner stilles til ansvar for sine handlinger, at mulige fremtidige handlinger forebygges og at ofre får nødvendig oppfølging.

For at politiet skal kunne agere er man imidlertid i mange tilfeller avhengig av å få opplysninger om lovbrudd. Dette kan enten være fra fornærmede selv eller fra andre som har kunnskap om forholdet. Det er derfor viktig at slik informasjon formidles til politiet.

Jeg ser at det kan være ulike grunner til at man velger å flytte en asylsøker fra et mottak til et annet, men informasjon om asylsøkere som begår overgrep eller overgrepforsøk bør bringes til politiets kunnskap. Dette er viktig for å ivareta særlig sårbare personer i en vanskelig livssituasjon, for at gjerningspersoner skal kunne stilles til ansvar for sine handlinger og for å kunne forebygge fremtidige overgrep enten det er i mottak eller ellers i samfunnet.

SPØRSMÅL NR. 200

Innlevert 8. november 2016 av stortingsrepresentant Anna Ljunggren

Besvart 15. november 2016 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen

Spørsmål:

«Hva vil statsråden foreta seg for å sikre at det i fremtiden ikke er helsefarlig å ferdes i Narvik sentrum?»

BEGRUNNELSE:

Nylig ble det meldt at de pågående målingene av svevestøv i Narvik sentrum viser at verdiene er så høye at det kan gi helseplager. Narvik kommune har advart astmatikere og personer med luftveissykdommer samt alvorlige hjerte- og karsykdommer å ferdes i sentrum. I tillegg anbefales barnehagebarn og skolebarn å holdes inne. Kommunen oppfordrer innbyggerne til å la bilen stå, skifte ut gamle vedovner og bytte fra piggdekk til

piggfrie vinterdekk. I følge nettstedet luftkvalitet.no har luftforurensningen i Narvik sentrum nå fargekode rød og er definert til å utgjøre «en betydelig helseisiko. Narvik har E6 gjennom sentrum og tungtrafikken øker hvert år.

Svar:

Luftkvaliteten i Norge har generelt blitt bedre de senere år. Likevel fører dårlig luftkvalitet i enkelte områder til alvorlige helseplager for befolkningen. Høsten 2015 ble Norge dømt i EFTA-domstolen for brudd på luftkvalitetsdirektivet.

Nyere forskning har vist at alvorlige helseeffekter inntreffer ved lavere forurensningsverdier av svevestøv

enn tidligere antatt. Forurensningsforskriftens grenseverdier for svevestøv ble derfor skjerpet inn fra 1. januar 2016. Regjeringen har i Klima- og miljødepartementets budsjettproposisjon for 2017 også foreslått et nasjonalt mål for lokal luftkvalitet som settes på et nivå som basert på dagens kunnskapsstatus anses å være trygg luft.

Det er anleggseiere som medvirker til forurensningen som er ansvarlig for å iverksette tiltak, og som avgjør hvilke tiltak som skal iverksettes, jfr. forurensningsforskriften § 7-3. Kommunene er forurensningsmyndighet for lokal luftkvalitet etter forskriften, og kan utstede pålegg. Kommunene har også ansvar for at det utarbeides tiltaksutredninger ved fare for overskridelser av forskriftens grenseverdier eller målsettingsverdier. Tiltaksutredningen skal blant annet kartlegge hvor mye de ulike kildene bidrar til forurensningskonsentrasjonen og hvilke tiltak som er de mest effektive.

I Narvik kan det være flere utslippskilder som bidrar til de høye svevestøvkonsentrasjonene. Det er blant annet en trafikkert gjennomfartsvei gjennom sentrum av byen. I tillegg er det industri- og havneaktivitet nær sentrum. Det er derfor viktig at Narvik kommune kartlegger hvilke kilder som betyr mest og sammen med aktuelle anleggseiere finner de mest treffsikre tiltakene. Kommunen har også ansvar for informere befolkningen om lokal luftkvalitet.

Det er viktig at kommuner og anleggseiere tar i bruk virkemidlene som er tilgjengelig, og flere kommuner arbeider også godt med tiltak rettet mot svevestøv. Piggdekkgebyr er eksempelvis innført i Oslo, Trondheim og Bergen. Vedfyringstiltak og økt feiing og veivask er andre tiltak som har særlig effekt på konsentrasjonene av svevestøv. I Oslo kommune er det eksempelvis etablert en tilskuddsordning til utskifting av eldre vedovner. Trondheim kommune har også oppnådd positive resultater som følge av intensivert veivask.

Generelle trafikkregulerende tiltak vil også kunne ha effekt på konsentrasjonen av svevestøv. Aktuelle tiltak er miljøfartsgrenser, parkeringsregulering og langiktig areal- og transportplanlegging. Vegtrafikkloven § 7 åpner også for at det kan innføres trafikkregulerende tiltak, eksempelvis datokjøring. I byer som har bomring kan tidsdifferensierte bompenger eller midlertidig kraftig økte bompengesatser på dager med særlig dårlig luftkvalitet, innføres.

Videre har Miljødirektoratet den senere tid styrket sin oppfølging av kommunenes arbeid med lokal luftkvalitet, og Miljødirektoratet har blant annet utarbeidet veiledningsmateriell til bruk i kommunenes arbeid med tiltak og tiltaksutredninger. Det er også gjennomført fylkesmannstilsyn med kommunenes arbeid med lokal luftkvalitet. I tillegg er et beregningsverktøy for lokal luftkvalitet under utvikling.

SPØRSMÅL NR. 201

Innlevert 8. november 2016 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum

Besvart 17. november 2016 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Kan det bes om tidsserier for 1996-2016 for følgende parametre for oljefondet/SPU:

- Verdien av fondet per norsk statsborger
- Verdien av fondet
- Bokførte renteinntekter, aksjeutbytte og leieinntekter
- b) og c) kun for investeringer i USA?»

Svar:

Tabell 1 viser verdien av Statens pensjonsfond utland (SPU) per norske statsborger ved utgangen av hvert år i perioden fra 1996 til og med 2015, samt ved utgangen av tredje kvartal 2016. I tillegg vises verdien av SPU og verdien av fondets investeringer i USA på samme tidspunkt. De oppgitte tallene tar utgangspunkt i Norges Banks regnskapsrapportering for SPU og opplysninger om antall statsborgere fra Statistisk sentralbyrå (SSB).

Tabell 1. Verdien av SPU per norske statsborger, total fondsverdi og verdien av fondets investeringer i USA. 1996 til 2016^{1,2}

Dato	Verdi av SPU per norske statsborger, mill. kroner	Verdi av SPU, mrd. kroner	Verdi av investeringer i USA, mrd. kroner
31.12.1996	0,01	46	Ikke tilgjengelig ³
31.12.1997	0,03	113	29
31.12.1998	0,04	172	47
31.12.1999	0,05	222	62
31.12.2000	0,09	386	104
31.12.2001	0,14	614	178
31.12.2002	0,14	609	184
31.12.2003	0,19	845	284
31.12.2004	0,23	1 016	351
31.12.2005	0,32	1 399	481
31.12.2006	0,40	1 784	567
31.12.2007	0,45	2 019	660
31.12.2008	0,51	2 275	719
31.12.2009	0,58	2 640	854
31.12.2010	0,68	3 077	994
31.12.2011	0,72	3 312	1 105
31.12.2012	0,83	3 816	1 258
31.12.2013	1,09	5 038	1 638
31.12.2014	1,38	6 431	2 344
31.12.2015	1,60	7 475	2 848
30.09.2016	1,52	7 118	2 750

¹ SSB har ikke offentliggjort tall for antall statsborgere per 30.09.2016. For dette tidspunktet benyttes antall statsborgere ved inngangen til året.

² Regnskapsrapporteringen følger i mange tilfeller valuta, og ikke land. Tallene for investeringer i USA er derfor basert på investeringer i amerikanske dollar. Verdien av disse investeringene er beregnet som samlet fondsverdi multiplisert med den prosentvise andelen av fondets samlede investeringer i dollar.

³ Norges Bank har ikke offentliggjort regnskapsrapportering for SPU for 1996. Verdien av investeringer i USA er derfor ikke oppgitt for dette året.

Tabell 2 viser den årlige verdien av mottatte aksjeutbytter, renteinntekter og netto leieinntekter fra eiendom i SPU for hvert år i perioden fra 1996 til og med 2015, samt 2016 frem til utgangen av tredje kvartal.

Tabell 2 viser den årlige verdien av mottatte aksje-utbytter, renteinntekter og netto leieinntekter fra eien-

dom i SPU for hvert år i perioden fra 1996 til og med 2015, samt 2016 frem til utgangen av tredje kvartal.

Tabell 2. Aksjeutbytte, renteinntekter og netto leieinntekter fra eiendom i SPU, mrd. kroner. 1996-2016¹

År	Aksjeutbytte, mrd. kroner	Renteinntekter, mrd. kroner	Netto leieinntekter eiendom, mrd. kroner
1996	0,0	Ikke tilgjengelig	0,0
1997	0,0	3,3	0,0
1998	0,7	5,6	0,0
1999	1,2	6,3	0,0
2000	1,6	9,7	0,0
2001	2,7	14,9	0,0
2002	4,4	18,7	0,0
2003	7,0	19,6	0,0
2004	8,2	26,0	0,0
2005	10,3	27,8	0,0
2006	14,2	43,0	0,0
2007	18,8	52,0	0,0
2008	30,6	62,7	0,0
2009	38,6	56,8	0,0
2010	42,8	47,1	0,0
2011	49,8	48,7	0,2
2012	63,3	46,6	0,7
2013	73,3	52,3	2,2
2014	88,0	65,5	3,7
2015	107,4	78,2	6,9
2016 ²	99,9	53,4	5,8

¹ Det første innskuddet i SPU ble gjort i mai 1996 og var i underkant av 2 mrd. kroner, mens det neste innskuddet ble gjort ved utgangen av året. Norges Bank har ikke offentliggjort regnskapsrapportering for SPU for 1996, men siden kapitalen i fondet var lav og den var investert i sju måneder, var renteinntektene dette året også lave. I 1996 og 1997 var fondet kun investert i rentebærende papirer. De første aksjeinvesteringene ble foretatt i 1998, mens de første eiendomsinvesteringene ble gjennomført i 2011.

² Utbetalinger frem til utgangen av 3. kvartal 2016.

I Norges Banks regnskapsrapportering for SPU er aksjeutbytte, renteinntekter og leieinntekter fra eien-

dom ikke fordelt på land eller valuta. Tall for bokførte renteinntekter, utbytte og leieinntekter kun for USA er derfor ikke offentliggjort.

SPØRSMÅL NR. 202**Innlevert 8. november 2016 av stortingsrepresentant Hans Olav Syversen****Besvart 17. november 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Det er et stort behov for sykepleiere innen primærhelsetjenesten og noen utdanningsinstitusjoner tilrettelegger særskilt for dette. Dessverre melder mange at det er vansker med å få tilstrekkelig med praksisplasser i primærhelsetjenesten, f.eks. på sykehjem. Kommunene er ikke forpliktet til å sørge for praksisplasser og man er dermed prisgitt den gode viljen alene.

Vil statsråden se på en sterkere forpliktelse for kommunene og andre til å ta imot studenter som trenger praksis i primærhelsetjenesten?»

Svar:

Praksisdelen av utdanningen er en viktig læringsarena i helse- og sosialfagutdanningene. Kvaliteten i praksisstudiene, og hvordan de virker sammen med undervisningen ved lærestedene, er avgjørende for den samlede studiekvaliteten. For å sikre at praksisundervisningen blir relevant og kvalitativt god, er det nødvendig med et nært samarbeid mellom utdanningsinstitusjonen og praksisstedet. Dette er bl.a. omtalt i Meld. St. 13 (2011-2012) Utdanning for velferd – Samspill i praksis.

Kommunene er pålagt å medvirke til opplæring av helsepersonell. I lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (helse- og omsorgstjenesteloven) § 8-1 står det bl.a. at ”enhver kommune plikter å medvirke til undervisning og praktisk opplæring av helsepersonell”. I dette inngår også praksisdelen av utdanningene.

Det er mange fordeler for kommunene å ta imot og veilede sykepleierstudenter i praksis. Studentene kan løse konkrete oppdrag gjennom prosjektoppgaver. Ansatte i kommunesektoren blir oppdatert og stimulert til faglig refleksjon, og de får tilgang til et bredere fagmiljø ved utdanningsinstitusjonene. Dermed øker muligheten for å utvikle fag- og forskningssamarbeid og innovasjon. Samlet kan dette bidra til økt kompetanse og bedre kvalitet i de kommunale helse- og omsorgstjenestene. Positive erfaringer fra praksisstudier vil også kunne bidra til rekruttering av arbeidskraft gjennom at kommunene kan motivere sykepleierstudenter til å søke jobb hos dem når de er ferdig utdannet.

Jeg ønsker mer og kvalitativt bedre praksis i kommunene, med det formål å sikre økt kunnskap om kommunene under studiet, mer og bedre erfaring blant studentene med en jobb i kommunene, og derigjennom en bedre rekruttering til kommunene, som i siste og

viktigste instans bidrar til økt kvalitet på tjenestene til pasientene/brukerne.

Universitets- og høyskolerådet har på oppdrag av Kunnskapsdepartementet laget rapporten Kvalitet i praksisstudiene i helse- og sosialfaglig høyere utdanning: Praksisprosjektet. Den peker på problemer med å skaffe nok praksisplasser med god kvalitet i kommunene. Et av de viktigste forslagene til tiltak i denne rapporten er mer og lik lovfesting og finansiering av praksis.

Jeg har en god dialog med helse- og omsorgsministeren om dette temaet. I Meld. St. 26 (2014-2015) Fremtidens primærhelsetjeneste – nærhet og helhet varsles det at Helse- og omsorgsdepartementet og Kunnskapsdepartementet vil samarbeide om en mulig styrket lovfesting av kommunens ansvar for å sørge for praksis. I HelseOmsorg21-strategien påpekes det også at kommunale helse- og omsorgstjenester må styrkes som utdanningsarenaer, for å gjøre utdanningene mer relevante for kommunenes behov. Aktuelle tiltak er offentlig sektor-ph.d., veilederutdanning for praksislærerne i tjenestene og kombinerte stillinger.

Kommunene har, som påpekt over, et medvirkningsansvar til opplæring av helsepersonell. Dersom regjeringen skal pålegge kommunene et mer forpliktende ansvar, må de økonomiske konsekvensene av dette vurderes. Dette vil da måtte ses på i sammenheng med de årlige budsjettforslagene.

SPØRSMÅL NR. 203**Innlevert 8. november 2016 av stortingsrepresentant Tove Karoline Knutsen****Besvart 18. november 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Luftambulansen ANS publiserte i februar 2016 en strategi for luftambulanse i perioden 2019 – 2030. Det ble anbefalt å anskaffe et jetfly for å kunne håndtere lange transportavstander i Nord-Norge, bl.a. til Svalbard. Helse-Nord har nå snudd og vil ikke lenger gå inn for anskaffelse av jetfly.

Hvordan mener helseministeren at beredskapen på Svalbard vil bli ivaretatt dersom Helse Nord ikke går inn for å anskaffe fly som egner seg for langdistanse-transport, og hva er tidsperspektivet på eventuelle tiltak?»

BEGRUNNELSE:

Luftambulansen ANS anbefalte i sitt strategidokument for perioden 2019 – 2030 at man bør gå til anskaffelse av ambulansefly med langdistansekapasitet, større lasteevne og større behandlingsplass i kabinen, i praksis jetfly. RHF'ene har hele tiden støttet anskaffelse av jetfly både på Gardermoen og i Tromsø. I nord har bedre Svalbard-beredskap vært viktigste hensyn. Et økende antall oppdrag de siste årene samt rasulykken i desember 2015 har synliggjort behovet. Ambulanseflyvinger til Svalbard med små propellfly er en marginal operasjon og flygingene er svært følsomme for vær og kulde. Etter at ekstrem kulde medførte motorstans for ambulansefly på vei fra Svalbard til Tromsø for noen år siden, ble tilbudet mer sårbart fordi flyene måtte ha større sikkerhetsmargin. Helse-Nord har nå snudd i denne saken og har bestemt seg for å opprettholde dagens flyambulansetjeneste. Dette innebærer at kun Sør-Norge vil få jetfly, mens Nord-Norge og Svalbard sannsynligvis vil bli uten jetfly i lang tid fremover. Dagens avtale utløper 30. juni 2019. I løpet av sommeren 2017 skal det inngås nye avtaler for perioden fra og med 1. juli 2019, med varighet frem mot 2030. Saken skal opp på AD-møtet i de regionale helseforetakene 14. november og konkurransen utlyses 16. november. I budsjettssvar fra Helse- og omsorgsdepartementet denne uken ble det sagt at det skal jobbes videre med eventuelt jetfly i Nord-Norge. Det er viktig å få vite hvilke planer helseministeren har for å sikre en god beredskap for langdistanse flyambulanse i Nord-Norge.

Svar:

En av målsettingene med Nasjonal helse- og sykehusplan er å sikre et sammenhengende system for akutte tjenester. Regjeringen ønsker å fortsette arbeidet med å styrke kapasiteten og kompetansen i de akuttmedisinske tjenestene utenfor sykehus. Befolkningen skal ha trygghet for at de får hjelp raskt når det trengs. Norge har en god akuttmedisinsk beredskap. Ambulansetjenesten og legevakt er en sentral del av akuttberedskapen, og bidrar til god beredskap, også i distriktene.

Det er de regionale helseforetakene som har ansvaret for de prehospitale tjenestene og den akuttmedisinske beredskapen nasjonalt, inkludert Svalbard. Dette fremgår av "sørge for ansvaret" fastsatt i spesialisthelsetjenestelovens § 2-1a.

Helseforetakenes nasjonale luftambulansetjeneste (Luftambulansetjenesten ANS) skal på vegne av de fire regionale helseforetakene inngå ny avtale om kjøp av ambulanseflytjenester for beredskap og planlagte oppdrag i luftambulansetjenesten. Dagens avtaler utløper 30. juni 2019. I forbindelse med strategiarbeidet for anskaffelsen har Luftambulansetjenesten ANS gjort en vurdering av hele tjenesten.

Den opprinnelige innstilling var å erstatte dagflyet i Alta med et jetfly i Tromsø, for blant annet å styrke beredskapen for Svalbard. Den 14. november i år valgte de regionale helseforetakene ut fra en helhetlig vurdering av beredskapssituasjonen i Nord-Norge og på Svalbard, å beholde dagens ambulanseflystruktur. For Helse Nords del handlet dette særlig om å ikke svekke kapasitet stasjonert i Finnmark, og å unngå problemer med flytransport mellom Alta og Hammerfest, fordi et jetfly ikke kan lande i Hammerfest. Det betyr at ambulanseflytjenesten vil bestå av ni fly plassert på sju baser: Gardemoen (2 fly) Ålesund, Brønnøysund, Bodø, Tromsø, Alta (2 fly) og Kirkenes. Ett av propellflyene på Gardemoen vil bli erstattet av et jetfly. Dette jetflyet kan settes inn ved større hendelser på Svalbard og andre steder i landet. Beregnet flytid med Beech 200 (dagens propellfly) Tromsø-Svalbard-Tromsø er 4 timer og 6 minutter. Beregnet flytid jetfly Gardemoen-Svalbard-Tromsø er 3 timer og 53 minutter. Dette jetflyet styrker den totale beredskapen.

Helse- og omsorgsdepartementet er kjent med at Helse Nord RHF har hatt møte med både Sysselmannen på Svalbard og et større møte med politikere og fagfolk i Alta før nevnte beslutning ble tatt.

Avslutningsvis viser jeg til at Helse Nord ved skredulykken på Svalbard i 2015 rekvirerte et Norwegian-fly og et ambulansefly fra Sverige. Flyene hadde

med seg personell og avansert medisinsk utstyr som sykehuset i Longyearbyen ikke hadde. Helse Nord RHF vil, som oppfølging av evalueringsrapporten etter skredulykken, ta initiativ overfor sysselmannen på Svalbard til at flyberedskapen for ulike hendelser på Svalbard vurderes i lys av de samlede beredskaps- og kapasitetsutfordringer på øygruppen på tvers av sektorer. I tillegg har Universitetssykehuset Nord-Norge

HF økt bemanningen slik at Longyearbyen sykehus nå kan ivareta to alvorlig skadde pasienter samtidig, mot tidligere bare en. Sykehuset har også et velfungerende system for videobasert akuttmedisinsk konferanse (VAKE) som gjør rådgivende spesialistkompetanse i UNN Tromsø direkte tilgjengelig for legene på Svalbard.

SPØRSMÅL NR. 204

Innlevert 9. november 2016 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad

Besvart 18. november 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hvordan vil regjeringen utvikle et tilgjengelig og likeverdig helsetilbud til gravide, familier og barselkvinner jamfør vedtatte retningslinjer, veiledere og kvalitetskrav for jordmørtjenesten, og er planlagt hjemmefødsel og følgetilbud med kvalifiserte fødselshjelpere et generelt tilbud til fødende kvinner i Norge?»

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har i sin tiltredelseserklæring varslet at de vil styrke den kommunale jordmørtjenesten. Det har blitt vist til styrking av helsestasjonene og til stortingsmelding 26 (Nærhet og helhet). Det er viktig å understreke at hverken de frie midlene eller tilskuddsmidlene bidrar til å styrke jordmorkompetansen i helsestasjonene. Primærhelsemeldingen har ingen konkrete tiltak knyttet til å styrke jordmorkompetansen. Videre har det blitt debattert i Stortinget om hvordan fødselsomsorgen, herunder følgetjenesten har vært i en utvikling, uten at det har vært igangsatt konkrete tiltak. Hvem som har ansvaret for følgetjenesten eller hvorvidt det eksisterer et reelt tilbud som planlagte hjemmefødsler i Norge, er det et spørsmål det er behov for å belyse. Retningslinjer, veiledere og kvalitetskrav innen svangerskap- og fødselsomsorg synes løst fra de styrings- og finansieringshjul som skal bidra til utvikling og kvalitet i hele tjenesten.

Svar:

Det er prisverdig at representanten tar opp et tema som jeg er svært opptatt av. Det er viktig å sikre god kvali-

tet i svangerskaps-, fødsels- og barselomsorgen i hele landet. Regjeringen har gjennom flere år styrket helsetjenestetilbudet til både barn og unge generelt og til gravide, barn og unge fra 0 til og med 19 år og deres familier gjennom satsning på helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Det er avsatt betydelig midler i kommunerammen til tjenesten i perioden 2014-2016 samt foreslått å styrke den ytterligere med 50 mill. kroner i 2017, til sammen 734,4 mill. 2017-kroner. I tillegg ble det gjennom budsjettforliket i 2016 opprettet et øremerket tilskudd til tjenesten på 100 mill. kroner som er foreslått videreført med 101,3 mill. kroner i 2017.

Representanten synes å mene at verken de frie midlene eller det øremerkete tilskuddet bidrar til å styrke jordmorkompetansen i helsestasjonene. Til dette vil jeg si at regjeringen har lagt til rette for at kommunene, som ansvarlig for de kommunale helse- og omsorgstjenestene og tilbudet til ulike grupper, kan velge å styrke helsestasjons- og skolehelsetjenesten med den type kompetanse de ser mest behov for. Det er kommunene som kjenner sine innbyggere best, og midlene gir kommunene gode muligheter til å styrke for eksempel jordmorkompetansen dersom det er her skoen trykker mest.

Nasjonale faglige retningslinjer er viktige verktøy for helsepersonell i yrkesutøvelsen. De skal bidra til at helse- og omsorgstjenestene har god kvalitet, gjør riktige prioriteringer, ikke har uønsket variasjon i tjenestetilbudet, løser samhandlingsutfordringer og tilbyr helhetlige pasientforløp. Helsedirektoratet er ansvarlig for utarbeiding, publisering og implementering av faglige retningslinjer. Som representanten peker på, er det utviklet flere retningslinjer mv. på dette feltet de senere år. Jeg vil nevne veilederen om kvalitetskrav til fødselsomsorgen (2010), retningslinje for hjemmefødsel (2012), retningslinje for barselomsorgen (2014) og ret-

ningslinje for svangerskapsomsorgen; revisjon av tema avdekke vold (2014). Retningslinjene er del av et større prosjekt om å utvikle en helhetlig faglig retningslinje for svangerskaps-, fødsels- og barselomsorgen som er en oppfølging av St. meld. nr. 12 (2008-2009) om en gledelig begivenhet.

Dette bringer meg over til spørsmålet om hjemmefødsel er et generelt tilbud til fødende kvinner i Norge, og om det eksisterer et reelt tilbud om planlagt hjemmefødsel. Offentlig fødselsomsorg er de regionale helseforetakenes ansvar. Kvinner i Norge har mulighet til å velge planlagt hjemmefødsel med jordmor, selv om dette ikke er en del av det offentlige tilbudet. Tilbud om hjemmefødsel gis i dag av privatpraktiserende jordmødre uten avtale med helseforetakene eller med den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Det er viktig at også dette tilbudet er trygt med klare rammer rundt, og helsemyndighetene har derfor utarbeidet faglige retningslinjer for hjemmefødselsvirksomhet.

Representanten spør også om følgetjenesten for gravide og fødende er et generelt tilbud. Følgetjeneste og beredskap for følgetjeneste har fra 1. januar 2010 vært de regionale helseforetakenes ansvar. Som anbefalt i St. meld. 12 skal følgetjeneste for gravide til fødested tilbys der reisevei til fødeinstitusjonen er én til halvannen time. Behovet vil variere med bla. kom-

munikasjonsforhold og hvor langt fødselen er kommet, og må vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle. Sykehusene og kommunene må ha et tett samarbeid for at tilbudet skal oppleves som helhetlig og sammenhengende. I tråd med St. meld. 12 er det utviklet regionale, lokalt tilpassete planer for svangerskaps-, fødsels- og barselomsorgen, og det er etablert samarbeidsavtaler mellom helseforetak og kommuner, om bl.a. forebyggende helsetjenester og jordmortjenester. Kommuner og sykehus samarbeider derfor om beredskaps- og følgetjenester for dem som bor langt fra fødeinstitusjon.

Regjeringen er opptatt av at tjenestene skal ha nødvendig kompetanse. Dette gjelder både nivået på kompetansen, type kompetanse for å møte aktuelle pasient-/brukergrupper og problemstillinger, og god nok kapasitet i tjenestene. Regjeringen er også opptatt av flerfaglighet, samordning og tilgjengelighet i tjenestene. Arbeidsformer og samhandling med andre tjenester/tjenestenivåer må tilpasses lokale forhold. Jeg vet at for eksempel mange kommuner etter hvert har prøvd ut og lyktes med nye former for samarbeid. Som helse- og omsorgsminister er jeg opptatt av å gi kommuner og helseforetak gode rammebetingelser for å utøve det ansvaret de har for helse- og omsorgstjenester til sine innbyggere.

SPØRSMÅL NR. 205

Innlevert 9. november 2016 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad

Besvart 18. november 2016 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

«Hva vil statsråden gjøre for at personer som har vært utsatt for yrkesskader pga. løsemiddelspåkvikning i Nordsjøen får lik behandling i møte med Nav-systemet?»

BEGRUNNELSE:

Bruker et eksempel for å begrunne og beskrive problemstillingen:

En snart 62 år gammel mann begynte på Ekofisk i 1977. Første gang han ble syk var i 1986, da han besvimte inne på verksted på en av våre plattformer pga. eksos og gass. I 1988 begynte vedkommende å få rennende øyner og pustebesvær, og bedriftslegen men-

te han var allergisk mot pollen også når han var ute i Nordsjøen (i desember måned).

I 1989 ble han sendt til nevrolog pga. skjelvinger på hendene, hvor de mente dette var arvelig. (dette selv om han ikke skjelver om han ikke blir eksponert for noen form for løsemiddel).

I 1995 ble han skadet på venstre øre i en situasjon med en minigraver privat, og da han kom ut i Nordsjøen på nytt og besvimte knyttet man den besvimelsen til det skadde øret, og ikke på at flere ansatte hadde klaget på hodepine, kvalme og svimmelhet når de jobbet på plattformen.

I 1997 ble mannen igjen innlagt ved sykehuset hvor de åpnet venstre øre for å se om det var lekkasje ved balanseputene, men negativt funn. Mannen ble sendt videre til Regionsykehuset hvor noen fagfolk mente at det var menier, tinitus og minigraverskaden

som sammen var årsaken. Mannen slo seg til ro med dette og ble uføretrygdet i 1999.

I etterkant er mannen kontaktet av tidligere arbeidskolleger som også er blitt uføretrygd, hvor de fortalte at de hadde blitt innkalt til samtaler og stilt spørsmål før uføretrygden ble godkjent, og dermed fått yrkesskadeerstatning. Denne mannen har ikke hadde blitt kontaktet av NAV eller stilt noen spørsmål om jobber i Nordsjøen, og hvor fokuset hadde vært toksiske skader pga. arbeidssituasjonen, men bare skjema ankommet i posten som vedkommende skulle fylle ut.

I 2006 fikk vedkommende en utredning ved STAMI som konkluderte at vedkommende hadde en hjerneska- de pga. kjemikaliepåvirkning. 2013 nevropsykologisk utredning som også konkluderte med hjerneska- de. Ny kontakt med Balansesenteret som konkluderer med at de kunne ha gjort pasienten en stor urett med de kon- klusjoner de hadde gitt i 1997.

Forskning har vist bl.a. Professor Otto Inge Molvær at det kan være mange følgelidelser av løsemiddelska- dede, også de symptomer som er vist til i eksempelet over med skjelvinger, hodepine, overfølsomhet, svim- melhet med flere. Noen NAV kontor har gitt pasienter godkjennelse som yrkesskade ut i fra at de har jobbet i Nordsjøen og anerkjent deres løsemiddelskade, mens mannen i eksemplet ikke har. For pasienter som har vært kollega, utsatt for det samme, med samme symp- tomer, men bosatt på ulike steder i landet oppleves dette urettferdig og som et lotteri om hvem som får saken som yrkesskade, og hvem som ikke får. I tillegg er kravet fra NAV noen steder at det er personene selv som søker hjelp som må bekrefte fagkunnskaper om området, innhente opplysninger og skaffe til veie rap- porter som bekrefter løsemiddelskader og symptomer for å få det godkjent som yrkesskade.

Svar:

På bakgrunn av eksempelet representanten Bollestad viser til i begrunnelsen for sitt spørsmål, velger jeg å dele spørsmålet i to:

- Hvordan kan vi sikre at skader blir oppdaget, vur- dert og rapportert som en yrkesskade av arbeidsgiver eller hos helsevesenet?

- Hvordan arbeider Arbeids- og velferdsetaten for å ivareta likebehandling av saker som er identifisert som en yrkesskade?

Når det fremmes andre krav om skade- eller syk- domsbaserte ytelser til Arbeids- og velferdsetaten, kan det være vanskelig for etaten å identifisere skaden som en yrkesskade eller yrkessykdom likestilt med yr- kesskade, hvis den medisinske dokumentasjonen eller andre opplysninger i saken ikke tilsier at skaden er ar- beidsrelatert.

På bestilling fra Arbeids- og sosialdepartementet har Arbeids- og velferdsdirektoratet, sammen med Arbeidstilsynet, Petroleumsstilsynet, Statens Arbeids- miljøinstitutt, Folkehelseinstituttet og SSB utarbeidet en forstudie om arbeidsulykker og yrkessykdommer. Studien konkluderer blant annet med at en overføring av meldeplikten for yrkessykdommer fra arbeidsgivere til leger kan øke legers bevissthet om at en sykdom kan være en yrkessykdom og dermed redusere under- rapportering av yrkessykdommer til Arbeids- og vel- ferdsetaten og til Arbeidstilsynet. Forstudien ble nylig overlevert departementet, og den er nå til vurdering.

Arbeids- og velferdsdirektøren har informert meg om at direktoratet skal gjennomgå rundskriv og veiled- ninger for saksbehandlere i uføresaker. Formålet er å vurdere om man i større grad kan gjøre saksbehandlere særskilt oppmerksomme på muligheten for at det kan foreligge en yrkessykdom når bruker har vært utsatt for potensiell skadelig yrkespåvirkning. Dette kan for eksempel gjelde løsemidler eller støy.

Videre er jeg informert om at direktoratet har ut- arbeidet et eget rundskriv for å sikre en mest mulig lik saksbehandling på yrkesskade- og yrkessykdoms- området – ”Spesielle saksbehandlingsregler ved yr- kesskade og yrkessykdommer.” Her er det beskrevet hvordan yrkessykdomssaker skal utredes, inkludert egne beskrivelser om utredning av løsemiddel-skader. Det fremgår for eksempel at ”Spørsmålet om en lidelse skal godkjennes som yrkessykdom i henhold til for- skriftene må alltid vurderes av spesialist på det fagom- rådet skaden/sykdommen tilhører, og saken bør fore- legges rådgivende lege til uttalelse før vedtak fattes”. Det fremgår videre at det skal innhentes spesialister- klæring fra nevrolog og nevro-psykologisk testrapport, og at det bør utføres en MR-caput. Nevropsykologisk undersøkelse må alltid foretas.

Som hovedregel skal en arbeidsmedisiner foreta en kartlegging av yrkespåvirkningen og en vurdering av sammenhengen mellom yrkespåvirkningen og syk- domsbildet. Jeg har fått opplyst at dersom bruker har indikasjon på at det kan foreligge en løsemiddelskade, vil det bli foretatt en fullstendig medisinsk utredning for å få avklart diagnosen og eventuell yrkesrelasjon med sykdommen.

For å få opplyst saken best mulig har Arbeids- og velferdsetaten utarbeidet rutiner for alltid å innhente opplysninger fra arbeidsgiver og bedriftshelsetjeneste i saken. Direktoratet opplyser at de innhenter data- blad som viser oversikten over løsemidlene bruker har vært eksponert for, eventuelle målinger som er utført på arbeidsplassen, i tillegg til journal fra bedriftshel- setjeneste. Videre er det utarbeidet et eget skjema om skadelig eksponering for løsemiddel i arbeid som lig- ger på nav.no, og som etaten ber bruker om å fylle ut i forbindelse med utredningen av kravet.

Saksbehandlingen av yrkessykdomssaker er sen- tralisert i Arbeids- og velferdsetaten. Fra mai 2012 er

alle yrkessykdomssaker blitt behandlet av NAV Sentralt yrkessykdomskontor. Saksbehandlingen er sentralisert blant annet for å legge til rette for et robust og kompetent fagmiljø og sikre likebehandling av sakene. Bakgrunnen var blant annet at en tidligere hadde sett at ulike vurderinger lokalt hadde ført til ulikt resultat i relativt like tilfeller.

Jeg er opptatt av at Arbeids- og velferdsetaten behandler like saker likt. I saken representanten Bollestad viser til, kan det se ut til at de medisinske vurderinger som ble gjort, gjorde det vanskelig for Arbeids- og velferdsetaten å avdekke at det kunne foreligge en yr-

kessykdom. Det viser at det er viktig at Arbeids- og velferdsetaten har oppdatert kunnskap om symptomer som kan være relatert til løsemiddelskader eller andre arbeidsrelaterte sykdommer og er bevisste på dette også i saksbehandling av andre krav.

Det er min oppfatning at Arbeids- og velferdsetaten de siste årene har arbeidet godt med å legge til rette for kompetent og lik behandling av yrkesskade og yrkessykdomssakene, blant annet ved å etablere tydelige rutiner og organisere arbeidet på en hensiktsmessig måte.

SPØRSMÅL NR. 206

Innlevert 9. november 2016 av stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen

Besvart 16. november 2016 av utenriksminister Børge Brende

Spørsmål:

«USA har nettopp valgt ny president, og slett ikke den kandidaten Utenriksministeren mente var den beste til jobben, uavhengig av hva amerikanske velgere måtte mene.

Vil valget av ny president i USA påvirke den norske støtten til Clinton Foundation?»

Svar:

Norge støtter konkrete bistandsprosjekter i utviklingsland i regi av Clinton Health Access Initiative (CHAI) og Clinton Climate Initiative (CCI). Støtten har vært basert på faglige vurderinger og normale prosedyrer i UD og Norad. Samarbeidet, som ble formalisert i 2007, er i tråd med Norges utviklingspolitiske prioriteringer og har gitt gode og dokumenterte resultater.

Innenfor helse har den norske støtten i hovedsak gått til å forbedre mødre- og barnehelse, sikre tilgang til livsviktige medisiner og til utdanning av helsearbeidere i land som Malawi, Nigeria, Etiopia, Liberia og Tanzania. Samarbeidet om klimatiltak har blant annet resultert i lokale arbeidsplasser, mindre bruk av diesel og reduserte utslipp av klimagasser.

Regjeringen tok ikke stilling til hvem som burde bli USAs president, og valgresultatet vil heller ikke legge føringer for hvilke bistandsprosjekter Norge vil støtte i fremtiden. Målsettingen med samarbeidet med Clintonstiftelsen er den samme som for all annen norsk bistand: å skape utvikling og bekjempe fattigdom.

Utviklingsfaglige vurderinger vil legges til grunn for eventuell fremtidig støtte.

Det vises for øvrig til mitt svar på skriftlig spørsmål nr. 1569 (2015-2016).

SPØRSMÅL NR. 207**Innlevert 9. november 2016 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 17. november 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«I NOU 2015: 2 Å høre til, avsnitt 16.9 sier et enstemmig utvalg at «det er behov for å etablere et utdanningsrettslig fagmiljø og utføre mer utdanningsrettslig forskning. Dette er et svært viktig rettsområde som berører de fleste i samfunnet og er av stor samfunnsmessig betydning.

Hvilke initiativ departementet har tatt for å dekke opp det behovet og realisere de mål for forskning innen utdanningsrett slik utvalget har påpekt?»

BEGRUNNELSE:

I NOU 2015: 2 påpeker behovet for utdanningsrettslig fagmiljø og mer utdanningsrettslig forskning. Utvalget påpeker at utdanning berører de fleste i samfunnet og er av stor samfunnsmessig betydning. Det er en rettssikkerhetsutfordring både når det gjelder læringsmiljøet for hver enkelt elev, for arbeidsmiljøet for alle de som har sitt arbeid innen skole- og undervisningssektoren. Derfor er det her tale om spørsmål som gjelder hele landets fremtid, fordi et godt lærings- og arbeidsmiljø er av den største betydning for alle elevenes faglige utvikling og kompetansenivå. Derfor er dette et svært viktig rettsområde.

Derfor er det viktig å støtte opp om det forslag utvalget har fremmet, slik at rettsvitenskapelig forskning på høyt faglig nivå kan bli prioritert.

Svar:

Et viktig prinsipp i UH-sektoren er at universiteter og høyskoler i utgangspunktet har frihet til selv å velge hvilke fagområder som skal prioriteres når det gjelder å etablere eller styrke fagmiljøer og utføre forskning. I dag har blant annet Universitetet i Stavanger et sterkt fagmiljø på læringsmiljø og atferdsforskning i Læringsmiljøsentret, Universitetet i Bergen er medeier i Uni Research som blant annet driver forskning på helseeffektene av mobbing i skole og barnehage og ved Universitetet i Oslo har Det utdanningsvitenskaplige fakultet og Institutt for lærerutdanning og skoleforskning forsket på regelverksetterlevelse og regelverk-simplementering i skolesektoren.

Jeg er enig i at regelverket og hvordan det gjennomføres er viktig i kampen mot mobbing og for et godt skolemiljø. Likevel vil regelverket aldri alene løse samfunnets utfordringer med mobbing i skolen og dårlig skolemiljø. Regjeringen prioriterer arbeidet for å få et mer effektivt regelverk for skolemiljø. I tillegg styrkes kompetansen i skoler og hos skoleeiere så de best mulig kan jobbe mot mobbing i det daglige, og det etableres tilbud som sikrer hjelp og veiledning til elever og familier som står oppe i vanskelige mobbesaker. Regelverksforslagene skal legges fram for Stortinget på nyåret og kompetansehevingen og tiltak for å gi mer støtte og veiledning er allerede i gang.

SPØRSMÅL NR. 208**Innlevert 9. november 2016 av stortingsrepresentant Karianne O. Tung****Besvart 28. november 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Av tabell 5.26 side 150 i Prop. 1 S (2016-2017) framgår det at pensjonspremie til Jernbanedirektoratet og Bane NOR SF samlet sett beløper seg til 273 mill. kroner i 2017.

Hvordan ville denne pensjonspremien fordelt seg på kap. 1350 post 23, 25, 30 og 31 dersom Jernbaneverket videreføres som organisasjon i 2017?»

Svar:

Dersom Jernbaneverket ble videreført som organisasjon ville beløpet på 273 mill. kr ikke bli belastet noen

av postene 23, 25, 30 eller 31 på kap. 1350. Pensjonskostnadene ville da bli belastet Arbeids- og Sosialdepartementets budsjett, jf. kap./post 612/01.

SPØRSMÅL NR. 209

Innlevert 10. november 2016 av stortingsrepresentant Svein Roald Hansen

Besvart 17. november 2016 av utenriksminister Børge Brende

Spørsmål:

«Vil utenriksministeren vurdere å sikre norsk diplomatisk tilstedeværelse i Guatemala gjennom et samarbeid med den svenske ambassaden, slik Kirkens Nødhjelp, Mellom-Amerikaforum og andre organisasjoner foreslår?»

BEGRUNNELSE:

Utenriksdepartementet har, etter det jeg forstår bestemt seg for å avvikle ambassaden i Guatemala og dekke landet fra ambassaden i Mexico fra 1. januar 2017. Norske organisasjoner som arbeider i landet, bl. a Kirkens Nødhjelp, Mellom-Amerika forum, institusjoner og enkeltpersoner som arbeider i landet mener det er veldig uheldig for dem som kjemper for menneskerettigheter og utvikling i landet, at Norge avvikler sin ambassade og tilstedeværelse i landet. Dette må jo også sees på bakgrunn av Norges sentrale rolle i fredsprosessen i landet.

Nå har disse organisasjonene foreslått at den fysiske tilstedeværelsen i landet fra norsk side, kan skje gjennom et samarbeid med den svenske ambassaden. I dag arbeider en norsk diplomat i Guatemala fra kontorlokale i den svenske ambassaden, en løsning som burde kunne videreføres.

Både den norske og den svenske regjeringen har i stor grad sammenfallende målsettinger for utviklingsarbeidet i Guatemala, med utvikling av demokrati og næringsvirksomhet.

Svar:

Den norske ambassaden i Guatemala er besluttet nedlagt som egen stasjon med virkning fra 1. januar 2017.

Fra 2017 vil det norske engasjement i Guatemala følges opp av vår ambassade i Mexico. Ambassaden

forsterkes med to personer; én ambassaderåd og én lokalansatt. Den utsendte ambassaderåden kommer fra ambassaden i Guatemala og vil ha ansvar for å videreføre det norske engasjementet i landet.

Bistanden til Guatemala og de øvrige landene i Mellom-Amerika er i de senere årene gradvis redusert, både av den nåværende og den forrige regjeringen. Norsk engasjement i Latin-Amerika dreies i økende grad over fra et bistandsfokus i Mellom-Amerika til et partnerskap med hele regionen, basert på felles interesser, herunder næringsliv og handel.

I Guatemala videreføres imidlertid Norges hovedsatsing innen urfolks rettigheter gjennom støtten til Maya-programmet. Det kan også nevnes at en ny, treårig samarbeidsavtale mellom Norge og den interamerikanske menneskerettighetsdomstolen, som har hovedsete i Costa Rica, ble undertegnet i oktober.

SPØRSMÅL NR. 210**Innlevert 10. november 2016 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen****Besvart 16. november 2016 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Er dette en løsning statsråden kan være interessert i å gå i dialog med Hamar kommune om?»

BEGRUNNELSE:

Statsbygg har etter anmodning fra Regjeringen lagt Åker gård ut for salg på det åpne markedet for 19. mill. kr. Arbeiderpartiet har tidligere forsøkt å få regjeringen til å bevare gården på offentlige hender, uten å lykkes. Utgravinger som nå pågår i forbindelse med utbyggingen av E6 bekrefter at Åker gård sannsynligvis er langt viktigere historisk sett enn tidligere antatt. Ordfører i Hamar, Einar Busterud, har gått ut og sagt at Hamar kommune kan tenke seg å kjøpe eiendommen for en symbolsk sum, for å bevare kulturarven i offentlig eie.

Svar:

Statsbygg kjøpte Åker gård i 2005. Siden har det vært gjort mange forsøk på å etablere statlig virksomhet på gården. Eiendommen har mange vernede bygninger og kompliserte grunnforhold. Dette har gjort at det ikke har vært mulig å gjennomføre et byggeprosjekt innenfor en økonomisk akseptabel økonomisk ramme, sett fra en leietakers side.

Det daværende Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet bestemte derfor i 2012 at Statsbygg kunne selge eiendommen.

I 2013 ble det utredet etablering av Statsarkivet på eiendommen, men også dette prosjektet ble skrinlagt. Kommunal- og moderniseringsdepartementet samtykket høsten 2014 på ny til at Statsbygg kunne selge eiendommen.

I forkant av begge beslutninger om salg hadde Statsbygg forespurt statlige etater om det var statlig behov for eiendommen. Statsbygg har også etter 2014 arbeidet med alternativ bruk av eiendommen, men uten hell. Statsbygg har nå lagt ut eiendommen for salg.

Det fremgår av spørsmålet at Hamar kommune kan tenke seg å kjøpe eiendommen for en symbolsk sum for å bevare kulturarven i offentlig eie.

Salg av statlig eiendom reguleres av avhendingsinstruksen av 19. desember 1997 nr. 1530.

Avhending av fast eiendom i statlig eie skal skje på den måte som gir det beste økonomiske resultatet for staten. Avhendingen skal skje til markedspris, med mindre annet er bestemt av Stortinget.

Avhendingsinstruksen åpner for at avhending kan skje ved direkte salg, enten dersom eiendommen har liten verdi, eller dersom bare et mindre antall kjøpere er aktuelle. Eiendommen er taksert til 19 mill. kroner, og har derfor ikke liten verdi.

Etter det vi har fått opplyst fra Statsbygg har flere interessenter meldt sin interesse for å overta Åker gård. Jeg legger til grunn at heller ikke vilkåret om at et mindre antall kjøpere er aktuelle er oppfylt.

Jeg ønsker derfor ikke å avbryte den pågående salgsprosessen for å tilby Åker gård direkte til Hamar kommune for en symbolsk sum. Et eventuelt salg av Åker gård til Hamar kommune til en pris lavere enn markedspris må dessuten godkjennes av Stortinget.

Åker gård representerer store kulturminneverdier. Gården er fredet med forskrift gitt i medhold av kulturminneloven § 22 A, jf. § 15. Den nye eieren er som følge av fredningen forpliktet til å ivareta kulturminneverdiene i tett dialog med kulturminnemyndighetene. Det er erfaringsmessig ikke noe som tilsier at private eiere med ønske om å eie og drive eiendommer skulle være mindre egnet til å ivareta kulturhistoriske verdier enn offentlige eiere.

For øvrig viser jeg til svar fra kultur- og kirkeministeren av 19. desember 2013 og mitt svar av 20. juni 2014 på dine tidligere spørsmål om Åker gård.

SPØRSMÅL NR. 211**Innlevert 10. november 2016 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes****Besvart 22. november 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Hvordan vil statsråden se til at Politidirektoratet setter mellomlederne i politiet best mulig i stand til å utøve lederrollen, og hvilke tiltak og krav settes til utøvelse av ledelse i politiet?»

BEGRUNNELSE:

Uttalelser fra flere mellomledere i politiet i media kan tyde på at deler av politiet ikke erkjenner behovet for endringer av norsk politi og politireformen. Dette til tross for at Gjørv-kommisjonen og Politianalysen har påpekt at dagens organisering av politiet er en reell hindring for utviklingen av politiet og bedre polititjenester.

Rapporten fra 22. juli-kommisjonen påpekte at det som skilte det som gikk galt fra det som gikk dårlig var kultur, ledelse og holdninger. I Stortingets behandling av Nærpolitireformen, Innst. 3036 S -2014-2015 har Stortingets flertall slått fast at forbedring av kultur og ledelse må gjennomsyre hele etaten, og skal være en prioritert oppgave. Flertallet ber i merknadene regjeringen påse at underliggende etat utvikler spesifikke krav til ledelseskompetanse i politiet på alle nivåer, inkludert politimestre.

Svar:

Det følger av nærpolitireformen at det skal utvikles et kompetent og effektivt lokalt nærpoliti, der befolkningen bor, og samtidig utvikles gode fagmiljøer som er rustet til å møte dagens og morgendagens kriminalitetsutfordringer. Ett av effektmålene i nærpolitireformen er å bygge opp et politi som skaper bedre resultater i en kultur preget av åpenhet og tillit. Dette skal skje gjennom god ledelse og aktivt medarbeiderskap. Ledelse i politiet skal kjennetegnes ved at det både settes tydelig retning for utviklingen av etaten, og på gode endringsprosesser. Jeg følger opp gjennomføringen av nærpolitireformen i månedlige møter med Politidirektoratet.

I tildelingsbrevet til Politidirektoratet for 2016 fremgår at direktoratet i skal redegjøre nærmere for hvilke tiltak som er iverksatt for å nå dette målet i nærpolitireformen. Tiltakene vil bli evaluert av Difi i 2017.

Politidirektoratet opplyser at det er satt i gang tiltak innenfor politiet som vil styrke oppfølgingen av mellomledere og for å utvikle lederrollen.

Politidirektoratet har utarbeidet et rammeverk med krav til kompetanse og egenskaper for ledere på nivå 1 og 2. Rammeverket skal brukes i rekrutteringen av ledere på disse nivå, og skal sikre rekruttering av de best egnede kandidater.

Politidirektoratet arbeider med å heve kompetansen på alle ledernivå i etaten. Det er etablert en ny nasjonal ledergruppe på strategisk nivå bestående av landets 12 politimestre, 4 særorgansjefer og direktoratets ledelse. Dette skal gi mer effektiv styring og bedre gjennomføringskraft. Det pågår også et arbeid ute i politidistriktene med å etablere nye ledergrupper.

Ansatte i politiet kan søke seg til lederutdanning på Politihøgskolen eller ved eksterne utdanningsinstitusjoner. Politihøgskolen er i ferd med å utarbeide en nordisk master i politiledelse i samarbeid med dansk og svensk politi.

Politidirektoratet arbeider med å innføre metoder og verktøy som gjør at politiet, herunder mellomledere, jobber bedre og på nye måter. Politidirektoratet lager et eget utviklingsprogram for politioperative førstelinjeledere i distriktene. Oppmerksomheten rettes mot opplæring i basiskompetanse innen ledelse og trening av konkrete lederferdigheter. Programmet skal være praksisnært ved at utviklingsløpet kobles til praktiske oppgaver og utfordringer i ledernes hverdag. Dette tiltaket, som er et samarbeid mellom direktoratet og Politihøgskolen, skal også bidra til å realisere nye arbeidsformer som mer politiarbeid på stedet.

Politidirektoratet opplyser at de retter særlig oppmerksomhet på utvikling av mellomlederne i politiet, herunder at de sørger for å gi støtte og bistand til mellomlederne i etaten for å få enda bedre resultatoppnåelse. Det er derfor at direktoratet bl.a. lager et rammeverk som vil støtte lederne i endringsprosessene vi står ovenfor. Et annet tiltak er aktiv opplæring av HR-ansvarlige i etaten for å ivareta sin rolle i endringen i etaten gjennom «Prosjekt nye politidistrikt».

Jeg vil også nevne at Politidirektoratet i samarbeid med tillitsvalgte, distrikt og særorgan har laget en overordnet handlingsplan for å bedre kjønnsbalansen i etaten. Målet er å øke andelen kvinner i lederstillinger, særlig i politistillinger. God kjønnsbalanse i politilederstillinger er nødvendig for å skape en attraktiv arbeidsplass, og for at politi- og lensmannsetaten skal tiltrekke seg, utvikle og beholde viktig kompetanse i fremtiden.

SPØRSMÅL NR. 212**Innlevert 10. november 2016 av stortingsrepresentant Stine Renate Håheim****Besvart 22. november 2016 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Hvordan har statsråden fulgt opp samarbeidet med partene (BNL og Fellesforbundet), og har statsråden forsikret seg om BNLs forutsetning om Modul 2, slik at forbrukere kan være trygge på at den aktuelle bedrift har kvalifikasjoner og har betalt skatter og avgifter?»

BEGRUNNELSE:

Etter utvidelsen av EU og Schengen-samarbeidet har det vært sterk vekst i antall arbeidstakere som tilbyr tjenester i Norge. Ofte tilbys lønns- og arbeidsvilkår som ikke følger regelverk og standarder, arbeidslivet blir uorganisert og vi får sosial dumping. Gjennom flere handlingsplaner er det tatt initiativer for å sikre et seriøst, godt og anstendig arbeidsliv.

I dok. 3:14 og 3:15 (2015-2016) reiser Riksrevisjonen omfattende kritikk imot myndighetenes innsats mot arbeidsmiljøkriminalitet og sosial dumping ved offentlige anskaffelser. Fra regjeringens side bekreftes det at arbeidslivskriminaliteten er blitt mer omfattende, grovere og mer sammensatt.

Som et bidrag til bekjempelse av arbeidsmiljøkriminalitet og sosial dumping, er det igangsatt et arbeid med en markedsportal for håndverkstjenester, som skal samle og formidle kvalitetssikra informasjon om seriøsiteten til foretak i byggenæringa.

Etter høringer om ny markedsportal for håndverkstjenester, med blant annet Byggenæringens Landsforbund, ga komiteen samla uttrykk for følgende i Innst.14 S (2015-2016):

«Komiteen vil understreke behovet for økt innsats, når det dreier seg om å sikre vårt seriøse næringsliv. Sosial dumping og useriøse aktører er en betydelig trussel imot både seriøse bedrifter og et organisert og godt arbeidsliv. Komiteen vil understreke at et nytt bidrag gjennom en egen håndverksportal, må utvikles og igangsettes i samarbeid med partene i arbeidslivet. Komiteen støtter BNLs syn om Modul 2.»

Svar:

Det er store problemer med useriøse foretak i bygge- og anleggsnæringen. De fleste foretakene følger regelverket og gjør en god jobb. Men useriøse foretak ødelegger for både de seriøse foretakene og kjøperne av tjenester. For forbrukere og for firmaer som trenger

underleverandører, er det vanskelig å vite om foretak driver seriøst.

Jeg har derfor besluttet at departementet skal opprette et register for seriøse foretak. Tiltaket bygger på næringens forslag til ”modul 2”. Den nye ordningen kalles ”Seriøsitetsregisteret”. Registeret skal gi hovedentreprenører og ikke minst forbrukere en mulighet for å søke etter seriøse foretak, og samtidig være et sted for foretakene å vise at de er til å stole på. Jeg tror det nye registeret vil bli nyttig for forbrukerne, sammen med Håndverkerportalen som Forbrukerrådet arbeider med å etablere.

Jeg er opptatt av at vi får på plass en attraktiv og troverdig ordning som har tillit i markedet og som er enkel og forståelig å bruke for både publikum og næringen. Det er samtidig viktig for meg å ikke skape mer byråkrati. Derfor vil jeg, i hvert fall i første omgang, at registeret kun tar inn opplysninger som er elektronisk tilgjengelige og verifiserbare. Dette vil være opplysninger om foretakene fra Brønnøysundregistrene og om skatte- og avgiftsbetaling fra Skattedirektoratet.

På sikt kan det være aktuelt å utvide ordningen til også å gi andre opplysninger, som kompetanse i foretakene, oppfyllelse av HMS-krav, opplæringsbedrifter og lignende, etter hvert som disse kan utveksles elektronisk.

Jeg har i et møte med BNL og Fellesforbundet mandag 14. november 2016 fortalt om beslutningen om å opprette et seriøsitetsregister. Det er mitt klare inntrykk at beslutningen ble godt mottatt.

SPØRSMÅL NR. 213**Innlevert 10. november 2016 av stortingsrepresentant Stine Renate Håheim****Besvart 18. november 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Hva har departementet gjort for å kvalitetssikre at Kvikkas AS faktisk ville være i stand til å levere de tjenestene de har fått konsesjon for, og hva vil statsråden nå gjøre for å sikre at lørdagsavisene kommer frem?»

BEGRUNNELSE:

Da Stortinget behandlet postloven før sommeren ba en enstemmig komite departementet følge opp intensjonen i loven og sørge for at det kommer på plass en god løsning som sikrer tilgang til papiraviser på lørdag i hele landet. Lørdag i forrige uke overtok Kvikkas AS ansvaret for lørdagsdistribusjon av aviser etter Posten. Av de 634 avisene Kvikkas AS skulle levere i Valdres var det bare noen få som kom frem. Og i følge Avisa Valdres (10.11.16) har syv av ti bud sagt opp stillingen sin. I samme artikkel fremgår det at verken Kvikkas, Norpost eller Samferdselsdepartementet har kunnet gi svar på hva som har gått galt og hva som nå gjøres for å sikre at dette ikke skjer igjen. Avisa Valdres har nå gått til det skritt å etablere en nødløsning hvor abonnenter kan hente lørdagsavisa på butikker.

Svar:

Den nye postloven trådte i kraft fra 1. januar 2016. Den tar hensyn til utviklingen i det norske postmarkedet, hvor brevvolumet de siste ti-femten årene er kraftig redusert i konkurranse med elektronisk kommunikasjon. Mengden post på lørdager var etter hvert så liten at det ble besluttet å avslutte lørdagsomdeling av post.

Da Stortinget vedtok postloven, ble det lagt til grunn at departementet skulle legge til rette for fortsatt distribusjon av aviser på lørdager. Over en million abonnementsaviser deles ut på lørdager i Norge. I størsteparten av landet har avisenes egne avisbudnett sørget for at avisene har kommet frem til abonnentene. I enkelte områder har Posten vært eneste distributør, og noen steder har lørdagsavisen kommet først på mandagen.

For å sikre fortsatt lørdagsdistribusjon i de områdene der det ikke eksisterte noe alternativt avisdistribusjonsnett, vedtok Stortinget at distribusjon i disse områdene skal bekostes over statsbudsjettet. Det var samtidig et premiss at avisene skal bekoste og organisere fortransporten selv, altså transport fra trykkeriet til innleveringssted for avisbudene.

I tråd med oppdraget fra Stortinget om å sørge for avisdistribusjon på steder der det på tidspunktet for Stortingets vedtak ikke var avisbudnett, har departementet avholdt en anbudskonkurranse. Omfanget av anbudet ble definert av de behovene som avisene/mediehusene rapporterte inn til Nasjonal kommunikasjonsmyndighet i løpet av høsten 2015. Konkurransen ble utlyst i januar 2016 og omfattet utdeling av rundt åtte prosent av lørdagsaviser i abonnement, dvs. rundt 80 000 eksemplarer, i et gitt geografisk dekningsområde. To aktører innga tilbud i konkurransen, Kvikkas og Posten. Anbudskonkurranse ble vunnet av Kvikkas AS. Det er viktig å minne om at kontrakten ville hatt samme omfang uansett hvilket selskap som hadde vunnet anbudskonkurranse.

I vurderingen av tilbydernes kvalifikasjoner ble en rekke forhold grundig gjennomgått, herunder at tilbyderne hadde

- Ordnende forhold mht. skatte- og merverdiavgiftsinnbetaling.
- Tilstrekkelig økonomisk evne til gjennomføring av kontraktsforpliktelsene, dokumentert gjennom regnskapstall og kredittvurdering.
- Meget god teknisk gjennomføringsevne, herunder både erfaring fra oppdrag av tilsvarende art og omfang og et kvalitetssikringssystem som er implementert og i bruk, dokumentert med beskrivelser av oppdrag og referansepersoner, beskrivelser av kvalitetssikringssystem og redegjørelse for bemanning og utstyr tilbyderen ville disponere over til gjennomføring av kontrakten.

Erfaringene så langt viser at innfasing av nytt system ikke har vært problemfritt. Det har vært oppstartsproblemer, men foreløpig informasjon jeg har mottatt, tyder på at det har skjedd betydelige forbedringer fra lørdag 5. november til lørdag 12. november. De foreløpige tallene viser en forbedring på om lag seks prosentpoeng i leveringskvaliteten sammenlignet med lørdag 5. november, til en leveringspresisjon på om lag 90 prosent. Det er flere grunner til oppstartsproblemene, og jeg vil søke å belyse dette i det følgende.

I løpet av høsten har det kommet frem at Helt hjem, avisenes distribusjonsselskap, i 2015 oppga at eget dekningsområde var større enn det nå har vist seg å være. For eksempel viste det seg at Helt hjem manglet avisbuddekning i Finnmark. Dette var informasjon som først ble kommunisert til departementet 26. oktober, altså bare 10 dager før Kvikkas skulle starte sin omdeling. Departementet inngikk derfor en til-

leggskontrakt med Kvikkas om dekning av Finnmark og andre adresser som det var blitt kjent at avisbudene likevel ikke dekket.

Denne høsten har departementet, i tillegg til utstrakt korrespondanse og telefonsamtaler, avholdt flere møter med både Kvikkas og aktørene i bransjen, for å arbeide for at flest mulig skal få lørdagsavisen sin. I tillegg kommer møter mellom aktørene i bransjen som departementet har vært orientert om, men ikke deltatt på.

Departementet har, sammen med avisene og Kvikkas, fortløpende jobbet aktivt for å fylle hull i den geografiske dekningen og øke antall eksemplarer som rekker frem til abonnentene. Dekningsområdet til Kvikkas er justert, innleveringstider er endret og noen nye innleveringspunkter er opprettet. Til sammen har dette, etter det departementet har fått opplyst, ført til at mer enn 90 prosent av lørdagsavisene til abonnenter i Kvikkas' dekningsområde nå rekker frem fra trykkeri til abonnent.

De første lørdagene har det også oppstått utfordringer knyttet til vær og føreforhold, forsinkede fly og forsinket innlevering av aviser til Kvikkas. Dette er forhold som også ville rammet avisdistribusjon med Posten etter gammel ordning. Departementet ser imidlertid at det fortsatt i en overgangsperiode vil være slik at de nye avisbudene kjenner sitt distribusjonsområde dårligere enn postbudene gjør. Dette vil imidlertid bedre seg etterhvert som de nye budene opparbeider seg lokal erfaring.

Når det gjelder eksempelet fra Valdres som spørsmålsstilleren tar opp, har jeg fått opplyst at det gikk

bedre 12. november enn 5. november, og at det nå er satt inn ekstra tiltak for både rekruttering og opplæring som skal sikre en bedre distribusjon fremover. Kvikkas har også, sammen med redaktøren i Valdres, organisert og forbedret distribusjon av aviser i Hedalen, Bagn og Begnadalen allerede fra førstkommende lørdag. Kvikkas har inngått en avtale på kommersielle vilkår med Valdres Media i en overgangsperiode. Dette ser ut til å være en situasjon som er fordelaktig for både avis og distributør.

Det er viktig å understreke at Kvikkas ikke har ansvar for alle områder hvor Posten tidligere delte ut lørdagsaviser. En del områder er også dekket av avisenes egne bud. Problemene i disse områdene ligger utenfor oppdraget og de kostnadsrammene Stortinget har forutsatt.

Departementet jobber imidlertid tett med avisene for å se om vi sammen kan finne gode løsninger også i disse områdene. Jeg har hatt møter med både Mediebedriftenes Landsforening og Helthjem, og er glad for at avisene for kort tid siden opprettet et eget prosjekt ("Prosjekt Lørdag") som nå jobber på vegne av avisene og har tett dialog med både Kvikkas og Posten for å forsøke å løse de oppstartsproblemene som har oppstått. Jeg opplever at det er god dialog mellom departementet, MBL, Helthjem, Kvikkas og Posten. Alle parter jobber for at flest mulig skal få lørdagsavisen sin og at oppstartsproblemene skal løses raskest mulig. Jeg mottar ukentlige oppdateringer fra Kvikkas i denne oppstartsperioden og vil følge utviklingen nøye fremover.

SPØRSMÅL NR. 214

Innlevert 10. november 2016 av stortingsrepresentant Anne Tingelstad Wøien

Besvart 17. november 2016 av landbruks- og matminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

«Hvilke tiltak vil regjeringen iverksette for å øke foredlingen og dermed verdiskapingen av tømmer i Norge?»

BEGRUNNELSE:

Norsk skognæring eksporterer store kvantum tømmer til utlandet. Tall fra SSB viser følgende:

1. kvartal 2016: Totalt avvirket 2 720 000 kubikkmeter.

Herav gikk til eksport 841 837 kubikkmeter. Det utgjør 30 % av total avvirkning. 71 % av eksporten gikk til Sverige, 24 % til Tyskland. Resten til andre land.

2. kvartal 2016: Totalt avvirket 2 920 000 kubikkmeter.

Herav gikk til eksport 960.892 kubikkmeter. Det utgjør 33 % av total avvirkning. Andel til Sverige også her på vel 70 %.

3. kvartal 2016: totalt avvirket 2 291 000 kubikk-meter.

Herav gikk til eksport 881.000 kubikkmeter. Det utgjør 38,5 % av total avvirkning. 75 % av eksporten gikk til Sverige.

Det er viktig at skogeierne finner lønnsom avsetning for skogen, men Senterpartiet mener at det bør avvirkes mer samt at mer av foredlingen bør skje i Norge. Det er foredlingen som gir merverdi.

Svar:

Noreg har store skogressursar som gjennom lønsam foredling kan gje grunnlag for langt større verdiskaping enn i dag. I næringas eigen nasjonale strategi SKOG22 er det vist til at det er mogleg å firedoble omsetnaden frå skog- og trenæringa. Regjeringa vil leggje til rette for at næringa skal kunne utvikle seg vidare med auka verdiskaping som mål.

Regjeringas overordna næringspolitikk er å sikre gode rammevilkår for næringsutvikling og industri i Noreg. Dette vil vi primært oppnå ved å forbetre dei generelle rammevilkåra som skatt, infrastruktur og satsing på forskning, utvikling og innovasjon. Gjennom ei vesentleg satsing på veg og jernbane, ei skattereform for å fremje næringsverksemd og nye arbeidsplassar, og satsing på auka forskning og innovasjon i næringslivet, ligg det godt til rette for å skipe ny foredlingsverksemd i Noreg, også i skog- og trenæringa.

I tillegg til dei generelle verkemidla i regjeringas politikk for å fremje konkurransedyktige arbeidsplassar i Noreg, har regjeringa òg satsa på område som er særskild viktig for skog- og trenæringa.

Den nye stortingsmeldinga om skog- og trenæringa, "Verdier i vekst", har eit verdikjedeperspektiv. Ho trekk fram moglegheitene i næringa, og regjeringa sine prioriteringar for å leggje til rette for auka lønsam foredling av skogressursane i Noreg.

Både i skog- og tremeldinga og i praktisk politikk har regjeringa tatt tak i mange av råda frå SKOG22, og bidrar til at skog- og trenæringa kan nå sine strategiske mål.

Denne regjeringa har auka løyvingane til skogsbilvegar med 80 pst i dei siste tre åra. I statsbudsjettet for 2017 er det foreslege ei ytterlegare auke av løyvingane til infrastruktur på 40 pst. Løyvingane til tømmerkaier er dobla frå i fjor. Dette bidrar til auka lønsemd i skogbruket, og gjer at meir råstoff kan bli tilgjengeleg for ny eller eksisterande industri. Det er òg lagt ned mykje arbeid i å fjerne flaskehalsar for tømmertransport på det offentlege vegnettet, og det er opna for lengre og tyngre vogntog fleire stader. Regjeringa vil i samråd med næringa sjå korleis vi kan få til ytterlegare utbe-

tring av fleire flaskehalsar som hindrar effektiv transport av tømmer.

Dagens eigedomsstruktur er ei konkurranseulempe for skog- og trenæringa. Større eigedomar i skogbruket vil gje grunnlag for større lønsemd og investeringsvilje i skogbruket. Denne regjeringa jobbar for å få til ein fungerande marknad for landbrukseigedomar, og vil kome tilbake til Stortinget med forslag for å leggje til rette for ein meir rasjonell eigedomsstruktur i skogbruket.

Regjeringa sitt forslag om å auke kravet til omsetnad av biodrivstoff opnar nye marknadsmoglegheiter for foredling av tømmer i Noreg. Regjeringa har òg varsla at mandatet til Investinor skal endrast slik at meir risikokapital kan nyttast til investeringar i modne selskap i skogsektoren.

Forskning og innovasjon har vore satsingsområde for regjeringa, og det finnst ei rekkje verkemiddel som kan bidra til auka FoU-innsats i skog- og trenæringa. Samstundes ser vi at deler av næringa ikkje har nytta ordningane i like stor grad som andre sektorar. Landbruks- og matdepartementet vil derfor ta initiativ til samarbeid med skog- og trenæringa, FoU-institusjonane og Noregs forskingsråd for å sjå nærare på korleis FoU-aktiviteten kan auke og vurdere tiltak for dette.

SPØRSMÅL NR. 215**Innlevert 10. november 2016 av stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen****Besvart 18. november 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Kan helseministeren gi en oversikt over hvordan bruken av direktevirkende antivirale legemidler (DAA) mot hepatitt C har utviklet seg etter at helseforetakene overtok finansieringsansvaret for disse legemidlene, hvilket prisnivå er realistisk å forvente for å behandle en pasient med DAA fra 2017, og hvordan ser man for seg å løse problemet med at noen pasienter ikke får til tilgang til DAA grunnet monopol og høye priser for behandling av enkelte genotyper?»

BEGRUNNELSE:

I 2016 fikk helseforetakene overført finansieringsansvaret for en del dyre legemidler, herunder ca. 400 mill. kroner til DAA for behandling av hepatitt C. Data fra Farmastat kan tyde på at det er en nedgang i antall behandlede pasienter. Videre gjør LIS-avtaler at prisen på DAA-medikamenter er redusert for noen pasientgrupper, mens de fremdeles er høye for andre grupper. En reduksjon i innkjøpspris vil kunne gi flere pasienter behandling med DAA innenfor de gitte rammer.

Man regner med at det er mellom 20 000 og 30 000 personer som er smittet av hepatitt C og i dag behandles det ca. 1 000 pasienter per år. I dag tilbys behandling med DAA bare til de med den mest fremskredne sykdommen (fibrosegrad F2-F4) og kun til enkelte genotyper. For pasienter med genotype 3 eksisterer det i dag en monopolsituasjon ved at ett legemiddelfirma leverer medikamenter til denne behandlingen. Dette kan medføre uforholdsmessig høye priser og at pasienter som ville kunne ha nytte av behandling med DAA ikke får tilbud om slik behandling. Det er av interesse å vite hvordan disse pasientene håndteres per i dag og hvordan man ser for seg å kunne gi flest mulig av disse pasientene tilgang på god behandling.

Svar:

Tall fra Reseptregisteret viser at totalt 893 unike personer fikk utlevert ett eller flere av de nye legemidlene (DAA) til behandling av hepatitt C i 2015. Totalomsetningen var i underkant av 550 mill. kroner, målt i apotekenes utsalgspris. I perioden fra januar til august 2016 har 753 unike personer fått minst ett av DAA utlevert, hvorav 662 personer har startet behandlingen dette året. Til sammenlikning var det 517 nye pasienter per august 2015.

I juli og august 2016 var imidlertid antall nye pasienter lavere enn i tilsvarende periode i 2015. Det foreligger foreløpig ikke tall på antall pasienter i september og oktober 2016, men økt omsetning tyder på at flere nye pasienter har startet behandling enn i sommermånedene.

Målt i apotekenes utsalgspris, er samlet omsetning til og med oktober 2016 ifølge sykehusapotekenes statistikk på 401 mill. kroner. På samme tidspunkt i fjor var omsetningen om lag 447 mill. kroner, ifølge Reseptregisteret. Selv om disse tallene er fra ulike kilder, og derfor ikke er helt sammenlignbare, tyder det på at flere pasienter er behandlet for en lavere totalsum så langt i år, sammenliknet med samme periode i fjor.

Beslutninger om hvilke legemidler og metoder som skal finansieres innenfor de regionale helseforetakenes rammer, ligger innenfor sørge for-ansvaret til de regionale helseforetakene. De regionale helseforetakene har delegert denne myndigheten til Beslutningsforum i systemet for Nye metoder bestående av de fire administrerende direktørene. Systemet legger til rette for at det blir gjort grundige nasjonale vurderinger av alle nye legemidler ved bruk av metodevurderinger, og bidrar til kunnskapsbaserte beslutninger i tråd med prinsipper for prioritering. Hvilket prisnivå som er realistisk å forvente for å behandle en pasient med nye legemidler mot hepatitt C avhenger bl.a. av hvilke legemidler de regionale helseforetakene ev. beslutter å innføre i helsetjenesten og til hvilken pris. Ny kunnskap og tilgang til nye hepatitt C-legemidler er en del av forholdene de regionale helseforetakene vil kunne legge til grunn i sine vurderinger i systemet for Nye metoder. Systemet er således tilpasset behovet for å kontinuerlig kunne vurdere hvilke legemidler som skal tilbys og til hvilke pasientgrupper. Beløpet som ble overført fra folketrygden til de regionale helseforetakene var 600 mill. kroner i forbindelse med at finansieringsansvaret for nye hepatitt C-legemidler ble overført i 2016.

Legemiddelfirmaet Abbvie har i LIS-anbud for 2016 gitt en rabatt på 50 pst. for sine to preparater som brukes i behandling av genotype 1 (pasienter med genotype 1 utgjør om lag 40 pst. av pasientene i Norge), mens de andre produsentene har gitt rabatter i størrelsesorden 6-18 pst. De inngåtte avtalene gjelder fra 1. mars 2016 og i ett år. Data fra Reseptregisteret, samt salgstall fra Sykehusapotekene, viser at det har vært en overgang til preparatene med størst rabatt.

Beslutningsforum har nylig besluttet å utsette beslutningen om hvorvidt det nye preparatet Eplcusa skal tas i bruk i behandling av noen pasienter med genotype 3 (pasienter med genotype 3 utgjør om lag 50 pst.

av pasientene i Norge), i påvente av en vurdering for alle aktuelle pasientgrupper (inkludert pasienter med genotype 3 som i dag får interferon). En utfordring er at produsenten Gilead også står bak den konkurrerende behandlingen av genotype 3. Dette kan gjøre det van-

skelig å oppnå rabatter i samme størrelsesorden som for behandlingen av genotype 1. Jeg vil imidlertid presisere at også pasienter med genotype 3 i dag har et behandlingstilbud, og at DAA kan brukes av pasienter med denne genotypen som ikke kan bruke interferoner.

SPØRSMÅL NR. 216

Innlevert 10. november 2016 av stortingsrepresentant Terje Aasland

Besvart 22. november 2016 av olje- og energiminister Tord Lien

Spørsmål:

«Hva har statsråden gjort for å fremme norske synspunkter, utover å i det norske høringssvaret til revidert fornybardirektiv (datert 10. februar 2016) vise til at man må være oppmerksom på hvordan systemet brukes og oppfattes av forbrukerne («One must be very mindful of how such a system is used and how it is perceived by the consumers»)?»

BEGRUNNELSE:

I Meld. St. 25 (2015-2016) Kraft til endring, varsles det at departementet vil fremme norske synspunkter i EUs arbeid med revisjon av fornybardirektivet, og i innstillingen vises det til at det er viktig å unngå at ordningen virker villedende når det gjelder sammenheng mellom produksjon, forbruk og opprinnelsesgarantier.

Svar:

Europakommisjonen gjennomførte en omfattende høringsrunde i forberedelsene av den pågående revisjonen av fornybardirektivet. Fra norsk side ble det spilt inn synspunkter på en rekke av områdene som omfattet av det reviderte direktivet.

Norge deltar også i Concerted Action under fornybardirektivet, som ble etablert av Europakommisjonen i 2010. Dette er et forum som gir medlemslandene mulighet til å dele synspunkter og erfaringer fra gjennomføring av direktivet. Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) deltar i arbeidsgruppen for opprinnelsesgarantier og har delt norske erfaringer og synspunkter her.

Det er forventet at Europakommisjonens forslag til nytt fornybardirektiv blir lagt frem i en omfattende pakke med flere andre forslag før jul. Når direktivforslaget er klart vil det bli sendt på høring og jeg vil gi ytterligere innspill til EU fra norsk side.

SPØRSMÅL NR. 217

Innlevert 10. november 2016 av stortingsrepresentant Anne Tingelstad Wøien

Besvart 18. november 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«På hvilken måte vil statsråden ivareta fusjonsavtalen som sier at det skal planlegges for at aktiviteten ved etablerte campuser og studiesteder skal opprettholdes og videreutvikles og at universitetets satsing på Helge-

land skal ta utgangspunkt i og videreutvikle tidligere Universitet i Nordland og Høgskolen i Nesnas eksisterende fasiliteter, bemanning og kompetanse?»

BEGRUNNELSE:

Nord Universitet har vedtatt å redusere studieporteføljen av tilbud på over 30 studiepoeng til studiested avdeling Nesna. Det er uro om framtida til lærerutdanningen på Nesna. De to grunnskolelærerutdanningene kan bli flyttet til Mo i Rana. Etter fusjonen er studenttallet halvert og flere studietilbud er kuttet. Både studenter og tilsatte lever i uvisshet. Studiestedet er en hjørnesteinsbedrift i kommunen og det vil være kritisk for arbeidsplasser, bosetting og regionen dersom Nesna strippest og legges ned. I tillegg har studiestedet en sentral og viktig rolle i å bidra til å øke kompetansenivået i befolkningen i et område der en sliter med lavt kompetansenivå. Regjeringen er ansvarlig for fusjonsprosessene og at studiestedene skal bestå slik statsråden tidligere har bekreftet.

Svar:

I oktober 2015 ble det bestemt at Universitetet i Nordland (UiN), Høgskolen i Nesna (HiNe) og Høgskolen i Nord-Trøndelag (HiNT) skulle slås sammen til det nye Nord universitet fra 1. januar 2016. De tre institusjonene hadde utarbeidet en felles plattform, som beskriver noe av bakgrunnen for at institusjonene gikk inn for en sammenslåing. En del av visjonen var at en sammenslåing skal bidra til en bedre regional fordeling av kompetanse og kunnskapsutvikling for fremtiden.

I plattformen trekker de tre institusjonene opp noen grunnprinsipper som de mener bør ligge til grunn for sammenslåingen. Bl.a. bør det nye universitetet organiseres med utgangspunkt i partenes styrker og cam-

pusstruktur, og med dagens studiesteder. Institusjonene har som en av de grunnleggende forutsetningene at det nye universitetet skal tilby de store profesjonsutdanningene bredt i regionen.

Universitetet er viktig for regionalt arbeidsliv, og rekrutteringen til bl.a. grunnskolelærerutdanningene, som representanten Tingelstad viser til i begrunnelsen for spørsmålet, gir grunn til bekymring. Særlig gjelder dette rekrutteringen til studiested Nesna. Fra NAVs undersøkelser vet vi at det er mangel på kvalifiserte lærere i regionen, og lav søkning til grunnskolelærerutdanning har vært et problem over tid. Rekrutterings-situasjonen i Nord-Norge kan føre til lærermangel i regionen, og må tas på alvor. Kunnskapsdepartementet er i dialog med universitetene i Nord-Norge om denne situasjonen, men det er svært viktig at også kommuner og fylkeskommuner ser sitt ansvar for å støtte opp under rekruttering til læreryrket.

Styret for Nord universitet har ansvaret for å videreutvikle universitetet, basert på de tre institusjonene som ble slått sammen. Plattformen som ble utarbeidet, er en del av bakgrunnen for de vurderinger styret må gjøre, men den fratar ikke universitetets styre den frihet og det ansvar det etter loven har for virksomheten.

Med dette som noe av bakgrunnen, mener jeg det er viktig at styret for universitetet aktivt vurderer utdanningstilbudene, hvor og hvordan de bør tilbys. Nord universitet har et ansvar for hele regionen og må vurdere hvordan behovene best kan møtes. Dette kan innebære vanskelige avveininger og prioriteringer i styret. Loven legger et stort ansvar til styret. Styrets vurdering vil derfor stå helt sentralt i den videre dialogen mellom universitetet og departementet.

SPØRSMÅL NR. 218

Innlevert 11. november 2016 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 17. november 2016 av fiskeriminister Per Sandberg

Spørsmål:

«Kor mange journalføringer må fiskeribedriftene gjera når landingsforskrifta vert iverksett frå 1. januar 2017?»

GRUNNGJEVING:

Det er ynskjeleg at fiskeriministeren mellom anna viser dette ved å svare kor det skal journalførast og kva som skal førast ut frå fylgjande forenkla dømme:

Fisker A har fiska tre torsk og to lyr. Fisker B har fiska ti torsk og fem sei. Dei leverer fisken samstundes til mottak/bedrift C.

Bedrift C tek fisken inn i bedriften og kapper hovudet av fisken. Fisken vert så sett på kjølelager. Neste

dag vert fisken teken ut av lager og kjørt gjennom filetmaskinen. Fileten vert så sett på lager for halvparten vert henta av bil D etter ein time. Resten vert henta av ein ny bil to timar seinare.

Svar:

Prosesen med å utarbeide ny landings- og sluttsetelforskrift

Ei av dei viktigaste oppgåvene mine som fiskeriminister er å forvalte fellesskapet sine ressursar til beste for fellesskapet, og landings- og sluttsetelforskrifta er eitt av fleire verkty departementet brukar når vi skal forvalte ressursane på ein berekraftig måte. Eg vil derfor fyrst gjere greie for prosessen knytt til innføring av landingsforskrifta, før eg går inn på dei konkrete journalføringskrava til bedriftene.

Om behovet for og formålet med ny landingsforskrift

I 2010 blei forslag til ny forskrift om landings- og sluttsetel sendt på høyring. Forslaget var i hovudsak ei vidareføring av gjeldande forskrift, men innebar i tillegg ei utviding av opplysningspliktene for aktørar både på sjø- og landsida. Det var også forslag om ytterlegare reglar om krav til vektor og veging.

Målet med ei ny forskrift var å hjelpe til med meir korrekt registrering av hausta kvantum, samt sørgje for at ein får fleire kontrollpunkt lenger ut gjennom eit fiskemottak sin produksjonsprosess og med dette sikre eit heilskapleg og korrekt bilete av ressursuttaket.

Dei krava som blir stilte til veging etc. gjennom produksjonsprosessen skal sikre grunnlaget for å samanlikne det kvantumet som blir selt ut av eit fiskemottak med det som blir registrert som kjøpt inn til bedrifta. Ved å innføre fleire veg- eller målepunkt gjennom verdikjeda førebyggjer ein at ulovleg omsett fisk kjem inn i verdikjeda på eit seinare tidspunkt, det vil seie etter at innveging av fangsten er utført ved landing.

Arbeidet med ny forskrift blei langvarig og omfattande, og saka blei grundig behandla både gjennom høyring, høyringsmøte og dialog med næringa sine organisasjonar.

I byrjinga av 2014 laga NRK eit Brennpunkt-program som fokuserte på det store påståtte uregistrerte fisket som det blei hevda skal ha skjedd vinteren 2013 og vinteren 2014. Påstandane blei seinare underbygde av ein rapport gjennomført av Nofima som utførde spørjeundersøkingar retta mot fiskebåtreiarar, fiskarar og fiskekjøparar. Rapporten synte mellom anna at om lag 40 % av fiskarane svarde at dei sjølv juksar. Vidare hevda 40 % av dei spurte i studien at juks er akseptert blant næringsaktørane.

Norsk sjømatindustri leverer fisk til om lag 150 land over heile verda, og ein slik rykteflaum kan vere direkte øydeleggjande og føre til store økonomiske konsekvensar. Departementet såg seg nøydd til å innkalle næringa til eit møte der problemstillingane blei diskuterte. Fleire tiltak/forslag til løysingar blei diskuterte, og det var stor semje om at eitt av dei viktigaste førebyggjande tiltaka var å få revidert landingsforskrifta og utarbeidd rettleiarar til næringa.

I kjølvatnet av den interne uroa i Noreg blei departementet kontakta av DG Mare (Directorate-General for Maritime Affairs and Fisheries) i EU-kommisjonen. Kommisjonen stilte spørsmål ved om norske styresmakter kunne vere sikre på at norsk fisk som blir eksporterte til EU var lovleg fiska og registrert, og korleis norske styresmakter ville dokumentere dette. I tilsvaret til EU understreka departementet at vi er vårt ansvar svært medviten, og det blei lista opp ei rekkje tiltak som var implementert eller som ville bli implementert i nærmaste framtid.

Nokre av tiltaka som blei spesielt nemnd var

- Ei firedobling av landingskontrollane i torskefisket vinteren 2014
- Nye tiltak mot IUU-fiske presenterte for næringa
- Møte med statsadvokaten kor departementet tilbyr stønaden sin
- Styrking av FFA (Fiskerinæringens felles analysenettverk)
- Ny landings- og sluttsetelforskrift
- Elektronisk rapportering for farty mindre enn 15 meter (kystfiskeappen)

I tillegg peikte departementet på den rolla norske styresmakter spelar i internasjonal kontrollsamanheng gjennom utvikling av eit globalt fangstsertifikat som det no blir arbeidd med i FAO.

Forskrifta blei vedteken i mai 2014, og implementert frå 1. januar 2015.

Om forskrifta (rettleiarar og dispensasjonstilgjenge):

Fiskeridirektoratet kan i ein overgangsperiode på inntil to år gi dispensasjon frå enkelte vilkår i §§ 16 (Journalkravet) og 17 (Krav til adskillelse og merking). Det vil seie at forskrifta trer i kraft for alle frå 1. januar 2017.

For å sikre ei god implementering er det publisert to rettleiarar:

- Krav til vektor ved landing av fisk
- Krav til journal

Formålet med desse er å beskrive nærare kva forventningar styresmaktene har til næringa, og næringa sine organisasjonar har vore med i utforminga av desse.

Næringa sine organisasjonar har hatt ei rekkje innvendingar mot krav som blir stilte i den nye landingsforskrifta og til det som står i rettleiarane. Sjømat Norge (SN) har ved fleire høve gitt uttrykk for at fleire av krava i forskrifta legg opp til omfattande meirkostnader for bedriftene som ikkje står i eit rimeleg forhold til styresmaktene sin kontrollgevinst. Det har derfor vore nødvendig med utstrekkt dialog mellom SN, Fiskeridirektoratet og departementet for å sjå på kva behov som føreligg for å gjennomføre eventuelle justeringar i forskrift, rettleiar og praksis. Målet med arbeidet har vore å gjere kvardagen enklare for næringsaktørane, samtidig som kontrollbehov vert ivareteke.

Det er oppnådd semje på dei fleste område, men det står igjen nokre få spørsmål der ein ikkje er heilt i mål.

Behova for fleire kontrollpunkt lenger ut i verdikjeda har resultert i auka krav til journalføring av produksjonsprosessen.

Forvaltninga har foreslått ei forenkling av krava til vegepunkt ved nokre produksjonsformer, slik at det samsvarar med etablerte vegepunkt i denne typen produksjon.

Tiltak som er innført for å sikre ei god implementering av landingsforskrifta

Korleis journalføringsplikta ivaretakast på ein akseptabel måte vil variere alt etter storleiken på fiske-mottaket. I prosessen med å implementere landingsforskrifta har Fiskeridirektoratet kome næringa i møte på ei rekkje område, og følgjande justeringar er allereie akseptert:

- I samheng med pelagiske landingar til konsum stiller forskrifta krav om at utkast umiddelbart skal sorterast og vegast etter sortering. Her har direktoratet i samråd med Sjømat Norge akseptert ei prøveordning kor artsfordelinga av utkastet kan baserast på prøvetaking.
- Det er innført ei dispensasjonsordning for «mindre mottak» der det blir akseptert at setel ikkje blir skriven under samtidig i tilfelle kor fangsten blir landa utanom ordinær arbeidstid.
- Fiskeridirektoratet har gjort tilpassingar for dei minste mottaka, restaurantar, detaljistar og andre mottakarar som kjøper inntil 200 kg fisk per veke der det kunne gjevast eit generelt, men tidsavgrensa fritak frå plikta til å føre journal.
- For mottaksanlegg som tek i mot fisk for inntil 2 millionar kroner i året, kan det akseptast ein forenkla journal ved bruk av rekneark etter mal frå Fiskeridirektoratet.
- Kravet er at den einskilde fangsten skal haldast åtskilt til setel er skrive/underskrive. Her har direk-

toratet i samråd med Sjømat Norge akseptert fleire tilpassingar for å leggje til rette for ei meir effektiv drift av mottaket:

- Det er akseptert at fangsten løpande kan setjast i produksjon, så lenge den einskilde fangsten blir halden åtskilt under produksjon.
 - Det er akseptert at det blir nytta såkalla ”slumpkar” i samheng med det ein kaller ”grading”. Det vil seie at for å unngå halvtomme kar kan kara (omtrent 600 kg) fyllast opp med fisk frå fleire farty. Føresetnaden er at kara vert merka kontinuerleg med opplysningar om kva farty og fordeling fangst frå det enkelte farty.
 - Hovudregelen er at heile fangsten skal først på same setel. Unnataket gjeld fangstar teke i ulike økonomiske sonar. Her har direktoratet i samråd med Sjømat Norge akseptert å innføre ei ordning der setelen blir splitta slik at delar av fangsten av kvalitetsmessige omsyn (fersk fisk) kan først bort frå mottaket før heile fangsten er vegen inn. Dette er ei tilpassing til kravet om å skilje.
 - Journalkravet inneber krav om registrering av riktig kvantum på ein del punkt (mottak, produksjon, lager og uttransport). Dersom kvantumet endrar seg i løpet av denne prosessen vil fisken/produktet måtte vegast på nytt. På dei aller fleste punkta har mottaka eit eige behov for å vege fisk/produkt for å ha oversikt. Her er det akseptert at fleire punkt som i utgangspunktet skulle vore vegd kan estimerast ved registrering i journalen. Dette gjeld ved produksjon av saltfisk og tørrfisk. I tillegg er det akseptert at ved registrering av avskjer frå produksjon så kan dette baserast på ei berekning av kvantum inn og produkt ut. Resten vil då vere avskjer.
- Tiltak som Fiskeridirektoratet har iverksatt for å setje næringa i best mogeleg posisjon til å gjennomføre tiltaka:
- Det er utarbeida rettleiingar om sentrale krav i landingsforskrifta. Desse rettleiarane er utarbeidde saman med næringa og distribuert til næringa.
 - Fiskeridirektoratet har delteke på ulike samlingar i regi av næringa for å informere om krava
 - Fiskeridirektoratet sine regionar har gjennomført besøk og møter med dei fleste mottaka for å rettleie om krava.
 - Direktoratet har lagt opp til ei trinnvis tilnærming til handheving av nye krav.
 - Det er utarbeida sjekklistar som mottaka kan nytte for å vurdere om journalkravet er oppfylt.

I tillegg har det vore ei rekkje møter med næringa kor næringa har fått kome til orde.

Spørsmål om konkret journalføring

Til det konkrete spørsmålet om kor mange journalføringspunkt forskrifta krev:

Journalkravet er tenkt som eit kontrollverktøy i tilfelle der det blir teke imot vesentleg større kvantum og verdiar enn det eksempelet som det vert vist til i grunngevinga for spørsmålet, og der utfordringa med å ha oversikt over aktiviteten på eit mottak altså er større.

Journalen består av tre delar:

- a) Mottaksjournal
- b) Produksjonsjournal
- c) Lager- og uttransportjournal

For det fyrste er det eit krav i landingsforskrifta at den einskilde fangsten blir sortert og vegen (godkjent og eigna vekt) direkte ved landing. Deretter skal setel fyllast ut og signerast av både den som landar og den som mottak. Det blir i det vidare lagt til grunn at fangsten både for farty A og B blir omsett og registrert på ein sluttsetel i rund tilstand (slik den blir landa).

Farty A: Sluttsetel, 3 torsk a. 5 kg = 15 kg, 2 lyr a. 4 kg = 8 kg (vegepunkt)

Farty B: Sluttsetel, 10 torsk a. 5 kg = 50 kg, 5 sei a. 3 kg = 15 kg (vegepunkt)

Nedanfor blir det forklart kva som skal registrerast i dei einskilde delane av journalen opp mot det aktuelle eksempelet. I vedlagte rekneark er eksempelet teke inn. Dette reknearket kan nyttast av mindre mottak som har fått dispensasjon til å føre ein forenkla journal.

Vidare er ein elektronisk og integrert journal tenkt slik at data ikkje skal registrerast meir enn ein gong. Det vil seie at data blir henta elektronisk frå ein journal til ein annan journal dersom det ikkje har skjedd endring i vekt. Dette vil redusere talet på registreringar ved føring mellom dei ulike delane av journalen.

Talet på føringar i journalen vil derfor avhenge vesentleg av kor integrert og automatisert journalen er i mottakar sine andre system.

Mottaksjournal

Mottaksanlegget skal i mottaksjournalen registrere all motteken fangst. Data som er registrert på setel danner utgangspunkt for føring av mottaksjournal. Setelopplysningane samsvarer i praksis med dei krava som blir stilte til føring av mottaksjournalen.

Produksjonsjournal

Opplysningar i mottaksjournal blir overførde elektronisk til produksjonsjournal som opplysningar om råstoff sett i produksjon. I produksjonsjournalen blir også produkta registrerte som er blitt produsert (vegepunkt). Normalt blir fisk førd direkte vidare til filéproduksjon, men i eksempelet vert produkta sett på kjølelager. Dermed blir dei førd som sløgde/hovudkappa

produkt i lagerjournal. Dette blir gjort ved at lagertala blir henta elektronisk frå produksjonsjournalen.

Lager- og uttransportjournal

I lagerjournalen blir alle varer registrert som vert sett inn på lager. Dette er opplysningar som blir henta frå produksjonsjournal som inneheld data om ferdig produserte varer. Vidare blir alt uttak av varer registrert i lagerjournalen. Desse opplysningane samsvarer med uttransportering.

Kravet i landingsforskrifta er at kvar del av journalen skal førast straks. Dette har direktoratet gjennom rettleiingar definert som at journalføringa skal vere fullført seinast kl. 23:59 kvar dag.

Omverda blir meir og meir oppteke av at sjømaten vi sel til so mange land er fiska på ein god måte. Det er heilt avgjerande at vi har eit system som registrerar kor mykje fisk som kjem i land og kva som skjer med fisken. Det er ein form for dokumentasjon vi må ha.

Eg meiner at styresmaktene har lagt ned mykje arbeid i å gjere dette på ein god måte i dialog med næringsga.

SPØRSMÅL NR. 219**Innlevert 11. november 2016 av stortingsrepresentant Abid Q. Raja****Besvart 18. november 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Hvordan har statsråden fulgt opp Stortingets vedtak om krav til null- og lavutslippsteknologi på alle statlige fergesamband?»

BEGRUNNELSE:

Stortinget har satt krav om null- eller lavutslippsteknologi ved alle statlige fergeanbud. Ved utlysning av anbudet på fergestrekningen Helhjem – Sandvikvåg ble pris vektlagt 80 prosent, og miljø/klima 20 prosent. Statens vegvesen har nå tildelt Torghatten Nord kontrakten med vanlige gassferger som skal gå på fossil gass, supplert med en batteripakke for hybrid-drift. Selskapet har hverken sagt noe om batteripakkens størrelse eller om det blir lading ved kai.

LNG er ikke definert som lavutslippsteknologi, selv om CO₂-utslipp er 20-30 prosent lavere enn med dieselmotorer og NO_x er redusert med cirka 85 prosent og svovel- og partikkelutslipp er null.

Det er derfor vanskelig å se at anbudsvinnerens båter faller innenfor Stortingets vedtak.

Svar:

I henhold til Stortingets anmodningsvedtak skal alle framtidige riksfergeanbud ha krav til null- og lavutslippsteknologi når teknologien tilsier det.

Samtlige riksvegfergeanbud som er lyst ut i etterkant av Stortingets anmodningsvedtak, med unntak av én kortsiktig kontrakt, er lyst ut med krav til null- og lavutslippsteknologi. I tillegg benyttes miljø som tildelingskriterium for å sikre kostnadseffektive tiltak for utslippsreduksjon.

Statens vegvesen er ansvarlig for utlysning av riksvegfergeanbud. I forkant av utlysningen av et samband gjøres det grundige analyser av sambandets egnethet for null- eller lavutslippsteknologi før det stilles konkrete krav i utlysningen. Det gjøres vurderinger av energibehov, ladetid, kostnader for oppgradering av strømmettet og beredskapsmessige forhold. Statens vegvesen mener at en stor andel av energien til norsk ferjedrift vil kunne komme fra elektrisitet fra strømmettet. Det stilles krav til nullutslippsdrift der teknologien tilsier det.

På noen ferjesamband vil det imidlertid være for utfordrende med nullutslippsdrift; enten fordi driften av ferjene blir svært energikrevende, det er nødvendig

med krevende utbygging av strømmettet, eller det er operasjonelle forhold som gjør at dette ikke er mulig. For disse sambandene vil delvis elektrisk drift, LNG, biodrivstoff og på sikt hydrogen kunne være relevante null- og lavutslippsalternativer. Riksvegferjesambandet E39 Halhjem – Sandvikvåg er et slikt samband.

I forkant av utlysningen av sambandet E39 Halhjem – Sandvik ble det gjort vurderinger av handlingsrommet knyttet til krav til null- og lavutslippsteknologi. Sambandet er svært energikrevende, og på tidspunktet for utlysning ble det vurdert som mulig med kun en ubetydelig andel elektrifisering av sambandet. I utlysningen ble det derfor stilt krav til lavutslippsteknologi, med krav til drift basert på LNG eller ikke-fossile energibærere (biodiesel, biogass, elektrisitet, eventuelt i kombinasjon). I tillegg ble miljø benyttet som tildelingskriterium med en vektning på 20 prosent.

Det skjer en rivende utvikling innenfor batteriteknologi og ladesystemer mv. Grensene for hva som er teknisk mulig og kostnadseffektivt, antas å utvikle seg i positiv retning framover. Statens vegvesen følger denne utviklingen nøye, og kravene ved utlysning av nye anbud vil skjerpes etter hvert som den teknologiske utviklingen tillater dette.

Som det framgår av Prop. 1 S (2016-2017), foreslås det at Statens vegvesen setter i gang et nytt utviklingsprosjekt for en hydrogen- og elektrisitets-dreven ferje for å utvikle et fullverdig nullutslippsalternativ til dagens fossilbaserte energisystemer i ferjer. På sikt kan hydrogen utgjøre et reelt nullutslippsalternativ på energikrevende samband.

SPØRSMÅL NR. 220**Innlevert 11. november 2016 av stortingsrepresentant Martin Henriksen****Besvart 21. november 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Hvordan ser statsråden på det nye rutetilbudet, og hva vil han gjøre for å sikre at flytilbudet ved Sørkjosen Lufthavn ikke forverres?»

BEGRUNNELSE:

Det foreslåtte rutetilbudet for Sørkjosen Lufthavn skaper nå reaksjoner i regionen. I anbudet for flyruter ble det fastslått at Sørkjosen fortsatt skulle ha minimum to daglige avganger hver vei. Det nye ruteoppsettet gir ifølge kommunen færre avganger og lengre reisetid for flere avganger. Avganger som før gikk direkte til Tromsø er nå lagt via Finnmark; en betydelig omvei. Dette gir et dårlig utgangspunkt for videre utvikling i regionen.

Statsråden har tidligere uttalt at det nye flyanbudet ville gi økt fleksibilitet og et tilbud bedre tilpasset behovene. Dette kan ikke sies å være tilfellet med disse endringene.

Svar:

I kravene for ruteføring mellom Sørkjosen og Tromsø er det både i den nye og i den inneværende kontraktperioden stilt krav til to daglige tur-retur flygninger. I forrige periode var det stilt krav om at ingen av flygningene det var krav om gjennom FOT, skulle ha

mellomlanding. I den kommende kontraktperioden er det åpnet for at alle avganger kan ha én mellomlanding, med unntak av avganger i ruteområde 1, hvor det er åpnet for flere mellomlandinger. Ruteområde 1 inneholder de fleste rutene i Finnmark.

Widerøe har nå offentliggjort det foreløpige programmet fra 1. april 2017. I den inneværende kontraktperioden har Widerøe en ekstra direkteavgang fra Sørkjosen til Tromsø utover de kravene departementet stiller gjennom FOT. Denne direkteavgangen er i den nye kontraktperioden ikke inkludert i det foreløpige ruteprogrammet til Widerøe. Ettersom dette var en avgang utover de kravene departementet stiller, har Widerøe full rett og mulighet til å gjøre slike tilpasninger og endringer.

En avgang har fått en mellomlanding. Det gjelder kveldsavgangen fra Sørkjosen til Tromsø. Mellomlandingen fører til at reisetiden blir noe lenger på denne avgangen. Ruteprogrammet gir likevel gode muligheter for dagsreiser til Oslo og et lengre opphold i Tromsø.

Widerøe gjennomfører nå møter med de ulike regionene i Nord-Norge for å få innspill på det nye ruteprogrammet. Når disse møtene er gjennomført, har Samferdselsdepartementet og Widerøe avtalt å møtes for å dele erfaringene med det nye FOT-ruteprogrammet. Innenfor en ordning med mer fleksible kriterier ligger det også til rette for å foreta tilpasninger i ruteprogrammene underveis i kontraktperioden hvis det viser seg gunstig for operatøren og de reisende.

SPØRSMÅL NR. 221**Innlevert 11. november 2016 av stortingsrepresentant Truls Wickholm****Besvart 18. november 2016 av utenriksminister Børge Brende****Spørsmål:**

«Kan utenriksministeren redegjøre for Norges videre støtte til innovative forebyggende tiltak mot hiv og arbeidet for å nå null nye hiv-smittede, når støtten til utarbeidelsen av en hiv-vaksine er kuttet med 100

% i 2016 og vi ser en kraftig reduksjon i støtten til forskning på hiv-forebyggende produkter?»

BEGRUNNELSE:

Norge har vært en viktig bidragsyter til arbeidet med å både forebygge hivsmitte og øke tilgangen til medisiner for de som er smittet. I dag får 17 millioner mennesker hiv-behandling, men det anslås at det fremdeles er 20 millioner som ikke har tilgang til medisiner. Samtidig smittes rundt 5600 personer med hiv hver dag og over 3000 personer dør av aids. Under årets internasjonale AIDS-konferanse i Durban var det stor enighet om at det kun er en hiv-vaksine som vil få en endelig stopp på hiv-pandemien. Vi vet at unge kvinner er særlig utsatte, og de utgjør 60 % av alle som er smittet i gruppen 15-24 år. Det kreves nye metoder for å redusere sårbarheten til kvinner.

Norge har støttet den langsiktige forskningen for å utvikle en hiv-vaksine siden 2001 gjennom International Aids Vaccine Alliance (IAVI). I 2016 ble denne støtten avviklet. Budsjettet gir ingen bevilgning for 2017. Ved dette risikerer vi at det arbeidet som en dag fører oss til målet om null nye hivsmittede får et kraftig skudd for baugen. Norge sin støtte har vært kjerne støtte, som gir en større fleksibilitet til å organisere forskningen målrettet og effektivt. Et bortfall av støtten fra Norge kan medføre at færre «vaksinekandidater» kan føres videre til utprøving i forskningsprosjekt, og arbeidet mot en endelig vaksine blir svekket.

Norge har også støttet utviklingen av en vaginal-ring som beskytter kvinner mot hivsmitte, gjennom International Partnership for Microbicides (IPM). Nylig publiserte forskningsresultater viser 75 % effekt av dette produktet og innen få år kan det være på markedet. Produktet vil gi kvinner selv kontrollen med å kunne beskytte seg mot smitte. Regjeringen har redusert kraftig i støtten til dette arbeidet i 2016 og ikke gitt noen lovnader for 2017.

Den økte støtten til det globale fondet er bra, men må ikke gå på bekostning av innovativ og målrettet ut-

vikling av forebyggende produkter som har vist gode resultater.

Svar:

I regjeringens forslag til statsbudsjett for 2017 settes det av over tre milliarder kroner til global helse. Med dette er den samlede støtten til globale helsetiltak økt med 600 millioner kroner i denne stortingsperioden. Norge er blant de største giverne til FN-organisasjonene som arbeider med helse og hiv, den norske støtten til Det globale fondet for bekjempelse av aids, tuberkulose og malaria er økt med 18 % for de neste tre årene, og Norge finansierer innovative tilnærminger til diagnostisering og bruk av behandling i hivforebygging gjennom legemiddelordningen UNITAID.

Regjeringen legger opp til en helhetlig oppfølging av bærekraftsmålet om å utrydde hivpidemien (SDG 3.3). Jeg kan forsikre om at Utenriksdepartementet også i fremtiden vil prioritere tiltak der Norge på en effektiv måte kan bidra til å forebygge og utrydde hivpidemien i tråd med FNs bærekraftsmål.

Norge har over flere år investert i Det internasjonale aidsvaksineinitiativet (IAVI). Vi har også støttet Det internasjonale partnerskapet for mikrobisider (IPM). Den norske støtten har bidratt til finansiering i oppstartsfasen, og siden 2006 har den norske finansieringen blitt gradvis redusert.

Etter en helhetsvurdering, og i tråd med målsetningen om å konsentrere bistanden, har Utenriksdepartementet valgt å fase ut støtten til IAVI og IPM. Dette gjør det mulig å konsentrere innsatsen og ressursene om tiltak og prosesser innenfor helse og arbeidet mot hivpidemien hvor norske bidrag har stor tilleggsverdi og kan oppnå stor effekt.

SPØRSMÅL NR. 222

Innlevert 11. november 2016 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes

Besvart 24. november 2016 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen

Spørsmål:

«Selv om politiet konkluderer med at det har pågått straffbare utslipp av kjemikalier i sjø, henlegger de saken, fordi utslipp av lusekjemikalier er en anvendt

praksis i oppdrettsbransjen som synes å være akseptert av fagmyndighetene.

Er klima- og miljøvernministeren kjent med at dette er tilfelle, og hva har han tenkt å foreta seg?»

BEGRUNNELSE:

Viser til NRK Brennpunkts reportasje om fiskeoppdrett:

<https://www.nrk.no/dokumentar/xl/henlagt-fordi-alle-gjor-det-1.13218862>

Her uttaler Politiadvokat Amund Sand at man på grunnlag av etterforskningen konkluderte med at utslippene innebærer et brudd på forurensningsloven, og at dette i utgangspunktet er en straffbar handling.

Men fordi utslipp av lusekjemikalier er en anvendt praksis i oppdrettsbransjen som synes å være akseptert av fagmyndighetene, så henla han saken fordi «foretaksstraff ikke anses hensiktsmessig».

– Hvis fagmyndighetene hadde gitt klart uttrykk for at slike utslipp fra brønnbåter er ulovlige og straffbare, ville min konklusjon i forhold til straffansvar blitt en annen, sier Sand ved Trøndelag politidistrikt.

Svar:

Økt bruk av legemidler til behandling mot lakselus de senere år, har skapt et behov for avklaring av gjeldende regelverk og iverksettelse av nye tiltak for å beskytte miljøet. Det er vanlig praksis i oppdrettsnæringen at brønnbåter brukes til avlusing, og badebehandling i brønnbåt kan, avhengig av omstendighetene, være et godt miljømessig alternativ til avlusing i oppdrettsmerd. Det vil bero på en konkret vurdering om et enkeltutslipp er i strid med forurensningsforbudet i forurensningsloven. Dersom utslippet ikke medfører nevneverdige skader eller ulemper kan det finne sted uten tillatelse etter forurensningsloven. For utslipp av badebehandlingsvann fra brønnbåter må man blant annet se hen til hvilke legemidler som finnes i badebehandlingsvannet, hvor store mengder det dreier seg om og hvor utslippet finner sted. Man kan ikke vurdere det enkeltstående utslipp isolert, men må se på samlet belastning i resipienten. Det er ønskelig å legge til rette for fortsatt bruk av brønnbåt til avlusing, men det må skje på en lovlig og miljømessig forsvarlig måte.

Nærings- og fiskeridepartementet har hatt på høring flere forslag til innstramninger i reguleringene for legemiddelbruk i næringen, særlig med tanke på å beskytte miljøet.

De foreslåtte endringene kan kort oppsummeres slik:

- For å beskytte aktive rekefelt og eventuelt andre sårbare arter, ble det foreslått å stille krav til hvor tømning av behandlingsvann etter medikamentell behandling i brønnbåt, kan eller ikke kan foregå.
- For å forebygge opphopning av rester av kitinsyntesehemmere (flubenzuroner) under anleggene som

braker slike stoffer, ble det foreslått å forlenge tiden mellom hver gang slike stoffer kan brukes, og at de ikke kan brukes med mindre miljøtilstanden under anleggene er god.

- Det ble foreslått at disse stoffene ikke kan brukes på lokaliteter som ligger i nærheten av rekefelt.
- Det ble foreslått at oppdretter i større grad enn i dag må vurdere risiko for negative miljøeffekter og innarbeide risikoreduserende tiltak ved behandling mot lakselus i sitt planverk.

Departementet arbeider nå med å gjennomgå høringsuttalelsene før endelig beslutning tas.

Forslaget innebærer blant annet å innføre krav til hvor tømning av avlusingsvann fra brønnbåter kan eller ikke kan foregå. I den forbindelse ligger det også til rette for at utslippene på generelt grunnlag kan lovliggjøres etter forurensningsloven. Det er lite ønskelig om brønnbåttørens i hvert enkelt tilfelle må vurdere om utslippet rammes av forurensningsforbudet og i så fall søke om tillatelse etter forurensningsloven. Det forutsettes at det som grunnlag for fastsettelse av eventuelle soner der avlusingsvann skal kunne tømmes, skal framskaffes tilfredsstillende kunnskapsgrunnlag og at det foretas grundige vurderinger av egnethet slik at de aktuelle utslippene ikke skal medføre uakseptable effekter i miljøet.

Jeg vil i samråd med fiskeriministeren følge opp dette og sørge for at miljøhensyn ivaretas på en god måte.

SPØRSMÅL NR. 223**Innlevert 11. november 2016 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes****Besvart 18. november 2016 av fiskeriminister Per Sandberg****Spørsmål:**

«I november 2015 ga fiskeridepartementet fiskeridirektoratet oppdraget med å utarbeide forslag om forbud mot å slippe ut behandlingsvann som inneholder flere legemidler brukt i kombinasjon, hvis bruken ikke er godkjent i legemiddeloven. Men forslaget fra fiskeridirektoratet ble uten begrunnelse strøket da fiskeridepartementet sendte sitt forslag til nye forskrifter om miljø og lakselus ut på høring.

Hva er den hhv. politiske og faglige begrunnelsen bak departementets snuoperasjon?»

BEGRUNNELSE:

Ved behandlingen av havbruksmeldingen uttalte Stortingets næringskomite:

”Komiteen mener det er nødvendig med strenge restriksjoner for bruk av medisiner med produkter som inneholder flubenzuroner. Komiteen ber regjeringen legge frem tiltak for å sikre at medikamentell behandling mot lakselus får minst mulig negativ effekt på det marine miljøet.”

På denne bakgrunn gav Nærings- og fiskeridepartementet 17. november 2015 Fiskeridirektoratet i oppdrag å komme med forslag til tiltak. Dette skulle blant annet omfatte:

- Bruk av den såkalte ”kombinasjonsmetoden”
- Bruk av flubenzuroner/kitinhekkere
- Tømming av avlusningsvann fra brønnbåt

Departementet uttrykte i sitt oppdragsnotat særlig stor bekymring for bruk av ulike legemidler i kombinasjon. Dette ikke minst fordi et arbeid ved Havforskningsinstituttet / Universitetet i Bergen indikerte at slik bruk av ulike legemidler kunne ha særlig alvorlige toksiske effekter, og ta livet av rekebestander inntil flere kilometer unna utslippsstedet. I tillegg viste departementet til at det var svært mangelfull kunnskap, og stor bekymring, om miljømessige konsekvenser og resistensutvikling

knyttet til bruk av mer eller mindre uprøvde ”cocktails” av legemidler mot lakselus. Nærmere bestemt anmodet departementet Fiskeridirektoratet om å foreslå konkrete tiltak som kunne:

”Stanse bruken av kombinasjonen azamatifos og pyretroider, inntil mer kunnskap om konsekvensene foreligger. I dette bør det også ligge en vurdering av tiltak for å stanse en utvikling i retning av storskala eksperimentell bruk av andre kombinasjoner av preparater.”

Svar:

Det er store utfordringer knyttet til legemiddelbruk i havbruksnæringen, både hva gjelder resistensutvikling, fiskevelferd og potensiell negativ miljøpåvirkning. Nærings- og fiskeridepartementet har derfor hatt på høring flere forslag til innstramninger i reguleringsene for legemiddelbruk i næringen, særlig med tanke på å beskytte miljøet.

De foreslåtte endringene kan kort oppsummeres slik:

- For å beskytte aktive rekefelt og eventuelt andre sårbare arter, ble det foreslått å stille krav til hvor tømming av behandlingsvann etter medikamentell behandling i brønnbåt, kan eller ikke kan foregå.
- For å forebygge opphopning av rester av kitinsyntesehekkere (flubenzuroner) under anleggene som bruker slike stoffer, ble det foreslått å forlenge tiden mellom hver gang slike stoffer kan brukes, og at de ikke kan brukes med mindre miljøtilstanden under anleggene er god.
- Det ble foreslått at disse stoffene ikke kan brukes på lokaliteter som ligger i nærheten av rekefelt.
- Det ble foreslått at oppdretter i større grad enn i dag må vurdere risiko for negative miljøeffekter og innarbeide risikoreduserende tiltak ved behandling mot lakselus i sitt planverk.

Departementet arbeider nå med å gjennomgå høringsuttalelsene før endelig beslutning tas.

I tillegg gjennomfører Mattilsynet i 2016 en tilsynskampanje rettet mot fiskehelsepersonell om ansvarlig forskrivning av legemidler og spesielt lakselusmidler. Innsatsen ser nå ut til å bære frukter, og hittil i år ser vi en nedgang i bruken av medikamenter.

Problemstillinger knyttet til såkalte kombinasjonsbehandlinger har den senere tid fått stor oppmerksomhet. Flere, inkludert Fiskeridirektoratet, har tatt til ordet for et forbud. Det er sammensatte årsaker for hvorfor departementet har en annen oppfatning, og dette viser at det alltid finnes flere veier til målet.

Et konkret forbud mot medikamentell behandling med bruk av legemidler i kombinasjon, vil kunne kom-

me i konflikt med veterinærer og fiskehelsepersonells forskrivningsrett og hensynet til oppdrettsfiskens velferd. Behandlingsmulighetene ville innskrenkes vesentlig med et slikt forbud.

Forslaget fra Fiskeridirektoratet ville avskjære enhver bruk av legemidler i kombinasjon, med mindre kombinasjonen har markedsføringstillatelse. Det er ikke realistisk å tro at Statens legemiddelverk vil få søknader om markedsføringstillatelse for ulike kombinasjoner av legemidler. Dette fordi alle som kan foreskrive medisiner, både til dyr og mennesker, har en rett å skrive ut midler til bruk i kombinasjon uten at det foreligger slik tillatelse, når dette innebærer den beste behandlingen i den konkrete situasjonen.

Det er også verdt å merke seg at det er Mattilsynets vurdering at det regelverket vi har i dag er tilstrek-

kkelig godt til å kunne stoppe uforsvarlig forskrivning og bruk av legemidler. De mener derfor det vil kunne være mer hensiktsmessig å skjerpe praktiseringen av eksisterende regelverk fremfor å fastsette et forbud som vil kunne gjøre betydelig begrensninger i fremtidens verktøykasse for forsvarlig lusehåndtering i oppdrettsnæringen.

Jeg støtter denne vurderingen. Min vurdering er med andre ord at vi bør velge den veien som både ivaretar miljøet og velferden til oppdrettsfiskene.

Jeg vil likevel understreke at regelverket knyttet til havbruksnæringen er i stadig utvikling, og det tas fortløpende vurderinger av behovet for ytterligere innstramninger.

SPØRSMÅL NR. 224

Innlevert 11. november 2016 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 23. november 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hva vil statsråden konkret gjøre for at ISF - ordningen ikke fungerer som en hindring for å opprette tilbud innen geriatri ved norske sykehus, slik den nå gjør ved St. Olavs Hospital?»

BEGRUNNELSE:

Statsråden besvarte skiftelig spørsmål fra undertegnede om geriatri (Dokument nr. 15:160 (2016-2017) 08.11.

I spørsmålet vises det til at St. Olavs Hospital ikke vil opprette geriatriisk tilbud for behandling av eldre med hoftebrudd, blant annet fordi tilbudet ikke betaler seg selv gjennom stykkprisfinansiering (ISF-systemet).

I sitt svar redegjør statsråden blant annet for hvordan finansieringssystemet i sykehusene er innrettet. Dette er vel kjent og ikke hva som ble etterspurt i spørsmålet. Statsråden svarte imidlertid ikke på problemstillingen, at sykehus nedprioriterer geriatrietilbudet og blant annet begrunner det i manglende uttelling i ISF-systemet. Slik det nå skjer ved St. Olavs Hospital.

Svar:

De regionale helseforetakene har, innenfor de rammer som Stortinget fastsetter, ansvaret for å dimensjonere og organisere tjenesten for å ivareta sitt sørge-for-ansvar. Stortinget har bestemt at de regionale helseforetakene skal finansieres dels gjennom en basisbevilgning og dels gjennom ulike aktivitetsbaserte finansieringsordninger som understøtter dette sørge-for-ansvaret.

Finansieringsordningene er etter min vurdering et lite egnet virkemiddel for å styre lokale prioriteringer og beslutninger om organisering. Det betyr ikke at det er mulig å etablere finansieringsordninger som virker helt nøytralt på prioritering og organisering. Utforming av innsatsstyrt finansiering kan imidlertid ikke endre plasseringen av ansvaret for den konkrete innretningen av tilbudet til pasientene – det ligger i tjenesten. Det gjelder også for ev. opprettelse og organisering av tilbud innen geriatri.

Samtidig vil jeg understreke at finansieringsordningenes viktigste formål er å understøtte helseregionenes sørge-for-ansvar. Det konkrete innholdet i dette sørge-for-ansvaret vil utvikle seg over tid i lys av utvikling i bl.a. behov, teknologi og medisinsk-faglig kunnskap. Det innebærer at også finansieringsordningene må forvaltes og utvikles i tråd med slike endringer.

Helsedirektoratet har ansvar for å forvalte ordningen med ISF. Helsedirektoratet og Helse- og omsorgs-

departementet arbeider kontinuerlig med å videreutvikle ordningen på en hensiktsmessig måte.

SPØRSMÅL NR. 225

Innlevert 11. november 2016 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 23. november 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Vil statsråden gå i dialog med Hordaland fylkeskommune og vurdere statleg støtte til eit nasjonalt pilotprosjekt for produksjonsskule på Hjeltnes, som tiltak mot utanforskap og fråfall i vidaregåande opplæring?»

GRUNNGJEVING:

Hordaland fylkesting har den 5.10.16 gjort vedtak om å støtte oppretting av produksjonsskule på Hjeltnes, som tiltak mot utanforskap og fråfall i vidaregåande opplæring. Det vert lagt til grunn ein prosjektperiode på fire år. Det er ein føresetnad at prosjektet får status som nasjonalt pilotprosjekt og får statleg tilskot på 9 mill. kroner eller meir per år i prosjektperioden. Hordaland fylkeskommune sitt økonomiske bidrag vert i så fall 5 mill. kroner årleg til drift. Oppstart av produksjonsskule føreset mindre investeringar i verkstader og bygg. For å få på plass kvalitetssikra kunnskap om vilkår for produksjonsskuleverksemda og korleis produksjonsskule fungerer som tiltak mot fråfall og utanforskap, skal Rokkansenteret gjennomføra ei brei kvalitativ og kvantitativ undersøking av moglegheiter og hindringar for produksjonsskuler som tiltak både i sentrale strøk og i distrikta.

Spørsmålsstillar vil og vise til Riksrevisjonens undersøking om oppfølging av ungdom utanfor opplæring og arbeid (Dokument 3:9(2015-2016)). Hovudfunna i rapporten var at det er stor variasjon i kvaliteten på oppfølginga av ungdom som har brote ut av vidaregåande opplæring. Samarbeidet mellom ulike aktørar om ei heilheitleg oppfølging av desse ungdommane fungerer ikkje godt nok.

Berre eit mindretal av desse ungdommane er i dag i tiltak som inkluderer læreplanmål. Total er det 60 prosent av ungdom i oppfølgingstenesta si målgruppe, som ikkje deltar i tiltak.

Dette viser at det bør vere stor interesse for konkrete tiltak som kan bidra til betre oppfølging av elevar

som fell frå utdanningsløpet, og at produksjonsskule kan vere ei satsing som vil lønne seg på sikt.

Svar:

Det er positivt at Hordaland fylkeskommune set i gang nye tilbod retta mot ungdom utanfor opplæring og arbeid, som til dømes produksjonsskolar. Det er òg positivt at eit forskingsmiljø skal følgje tiltaket.

Det er fylkeskommunen som har ansvaret for at ungdom får eit godt opplæringstilbod. Dette inneber òg eit ansvar for å ha gode tilbod til ungdom som står i fare for eller har falle ut av opplæringa. Departementet understrekar at fylkeskommunen har eit stort handlingsrom for å opprette nye og alternative opplærings-tilbod.

Fylkeskommunen som er eigar av vidaregåande opplæring og oppfølgingstenesta, er finansiert gjennom den generelle rammefinansieringa. Dette inneber at prioriteringar og fordeling av midlar til ulike tilbod må gjerast av fylkeskommunen sjølv.

Med bakgrunn i dette vil eg ikkje ta eit særskilt initiativ overfor Hordaland fylkeskommune. Eg vil likevel vurdere produksjonsskolar som eit mogleg tiltak for å forhindre fråfall. I så fall vil det kunne bli aktuelt å lyse ut midlar til eit forsøk med slike skoler, der sjølvsgt Hordaland også kan søkje.

SPØRSMÅL NR. 226**Innlevert 11. november 2016 av stortingsrepresentant Eirik Sivertsen****Besvart 25. november 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Hva er oppdaterte kostnadsanslag for jernbaneprosjektet Arna-Fløen og Bergen stasjon-Fløen, når fikk statsråden første gang kjennskap til kostnadssprekken, hvorfor informeres ikke Stortinget om de nye tallene fra Jernbaneverket (som er vesentlig informasjon i budsjettssammenheng), og hvorfor gikk det 8-9 måneder fra statsråden i statsbudsjettet for 2016 varslet ny KS2 til denne ble satt i gang i mai/juni 2016?»

BEGRUNNELSE:

Arbeiderpartiet har i budsjettspørsmål nr. 39 d.å. bedt om å få opplyst de nye kostnadsanslagene for nevnte jernbaneprosjekter på strekningen Arna-Bergen. I mitt skriftlige spørsmål av 28. oktober d.å. har jeg spurt om opplysningene Bergens Tidene har kommet med, dvs. en kostnadsøkning på 1,5 mrd. kr er korrekt. Statsråden har ved begge anledninger unnlatt å svare på disse konkrete spørsmålene stilt fra Stortinget. På samme måte har statsråden både i statsbudsjettet for 2016 og 2017 kun informert om at de to delprosjektene ligger an til å bli mer kostbare, og at Stortinget vil bli informert om de faktiske kostnadene på et senere tidspunkt. Samtidig som det hersker svært stor usikkerhet om hva de nye sluttkostnadene for prosjektene vil være, spesielt for Bergen-Fløen, ber regjeringen om at Stortinget bevilger 749 mill. kr totalt, hvorav 323 mill. kr til Bergen-Fløen.

Jeg tør minne statsråden om at Stortinget skal fatte sine bevilgningsvedtak på et godt opplyst grunnlag. Å bevilge så store summer som vi her snakker om, samtidig som statsråden i budsjettproposisjonen og skriftlige svar understreker at kostnadene ved prosjektet har blitt vesentlig høyere, men uten å konkretisere nærmere, er ikke holdbart. Det er problematisk at statsråden ikke svarer på helt grunnleggende spørsmål for Stortingets arbeid med statsbudsjettet. Jeg må derfor, for tredje gang på kort tid, gjenta spørsmålene ovenfor og be om konkret svar på hvert enkelt av disse, herunder når statsråden ble kjent med kostnadsøkningen og hvorfor ikke Stortinget er gitt mer presise og konkrete opplysninger om kostnadsveksten i de to nevnte budsjettene.

Jeg finner også grunn til å stille spørsmålsteget ved tidsbruken i denne saken. Bergens Tidene skrev i august 2015, ut fra kjennskap til dokumenter fra Jernbaneverket, skrev at prosjektet Bergen-Fløen lå an til å bli flere ganger så kostbart som tidligere angitt. Statsråden varslet i budsjettproposisjonen for 2016 at

det ville bli satt i gang en fornyet ekstern kostnads-gjennomgang (KS2). I revidert nasjonalbudsjett som ble lagt fram mai 2016 kom det fram at KS2 ville bli startet opp innen kort tid. Det er bemerkelsesverdig at det altså tok 8-9 måneder fra statsråden varslet ny KS2, til denne faktisk ble startet opp.

Svar:

Jeg viser til svar på budsjettspørsmål nr. 39 fra Arbeiderpartiet og til skriftlig spørsmål nr. 144 fra stortingsrepresentant Erik Sivertsen.

Det er nå gjennomført en ekstern kvalitetssikring (KS2) av prosjektet Arna-Bergen som omfatter de to delprosjektene Arna-Fløen og Bergen stasjon-Fløen som nå er til behandling internt. Kvalitetssikringen omfatter en prosjektrevisjon for delprosjektet Arna-Fløen (Ulriken tunnel) med en egen tilrådning av kostnadsramme og styringsramme og en rekke anbefalinger om prosjektstyringen og potensielle forenklinger av delprosjektet Bergen stasjon-Fløen. Jeg vil komme tilbake til Stortinget med en nærmere orientering om saken.

Regjeringen sitt budsjettframlegg 2017 i Prop. 1 S (2016-2017) legger opp til at prosjektene Bergen stasjon-Fløen og Arna-Fløen (Ulriken tunnel) kan gjennomføres rasjonelt i 2017, under forutsetning av at regjeringen legger fram forslag til nye kostnadsrammer for delprosjektene evt. ny felles kostnadsramme for hele Arna-Bergen, som Stortinget slutter seg til. Fram til regjeringen har tatt stilling til saken, lagt fram nytt forslag til kostnadsrammer og Stortinget har behandlet disse, kan prosjektet ikke inngå nye forpliktelser.

I Jernbaneverket sin tertialrapport nr. 2/2014 (27. oktober 2014) rapporterte etaten om at den ville gjennomføre en ny usikkerhetsanalyse for delprosjektene Ulriken tunnel (Arna-Fløen) og Bergen stasjon-Fløen. For Bergen Stasjon - Fløen ble det varslet at det var sannsynlig med kostnadsoverskridelser ift. det Samferdselsdepartementet tidligere har opplyst til Stortinget, jf. Samferdselsdepartementets Prop. 1 S (2014-2015) der det er opplyst om at Bergen stasjon-Fløen på det tidspunktet prosjektet ble stanset i 2010 hadde en kostnadsramme tilsvarende 516 mill. 2015-kr. I Jernbaneverket sin årsrapport 2014 (20. april 2015) rapporterer etaten om at prognosen for (sluttkostnad på) Ulriken tunnel sannsynligvis vil bli økt ift. gjeldende kostnads- og styringsrammer i løpet av 2015, og at det for delprosjektet Bergen stasjon-Fløen er stort risiko for at kostnadene i revidert plan vil overstige terskelverdien for KS2 (750 mill. kr). I Jernbaneverkets terti-

alrapport nr. 1/2015 framkommer det at etatens prognose for slutt-kostnad på Ulriken overstiger gjeldende kostnadsramme, at etatens foreløpige vurdering er at omfanget av Bergen stasjon-Fløen har overskredet terskelen for ekstern kvalitetssikring (KS2), og at etaten ville orientere SD i eget brev om dette. Jernbaneverket sendte sin orientering til Samferdselsdepartementet i brev av 3. juli 2015. Jernbaneverket varslet samtidig at det særlig for Bergen stasjon-Fløen var behov for ytterligere planlegging før prosjektet er modent for ekstern kvalitetssikring (KS2). Dette gjaldt særlig at det var behov for ytterligere gjennomgang av prosjektets avgrensning, behov og omfang, særlig med hensyn til fornyelsesbehovet på Bergen stasjon og løsning for ombygging/nytt signal og sikringsanlegg.

På grunnlag av denne orienteringen varslet Samferdselsdepartementet i Prop. 1 S (2015-2016) om at det var behov for å gjennomføre en ny ekstern kvalitetssikring (KS2) for begge delprosjektene for å kunne foreslå nye kostnadsrammer og for å vurdere å slå sammen delprosjektene til ett prosjekt. Vinteren 2016 meldte Jernbaneverket at prosjektet var klart til ekstern kvalitetssikring (KS2), og fram til april 2016 gjorde Jernbaneverket ytterligere vurderinger og avgrensninger i forhold til det såkalte moderniseringsalternativet for godsterminalen på Nygårdstangen som var en del av den da pågående KV/KS1 for ny godsterminal i bergens-området (Logistikknutepunkt i Bergensregionen). Kvalitetssikringen (KS2) av Arna-Bergen startet opp i mai 2016.

SPØRSMÅL NR. 227

Innlevert 11. november 2016 av stortingsrepresentant Eirik Sivertsen

Besvart 21. november 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Det vises til statsrådens svar av 7. november d.å. på mitt spørsmål om gjennomførte takstendringer i Bømlopakken. Statsråden svarer at «Etter SDs oppfatning er takstene som ble gjort gjeldende fra 9. mai 2016 i tråd med Stortingets behandling.»

På hvilken måte mener statsråden at Stortingets behandling av saken gir hjemmel for de nye takstene, takster som er betydelig høyere enn det Stortinget tidligere har gitt tilslutning til, og hvorfor ble ikke Stortinget forelagt en egen sak om det reviderte bompengepropellet?»

å opprettholde den fastsatte gjennomsnittstaksten. Hjemmelen er å finne i Stortingets vedtak I, som lyder som følger:

«Stortinget samtykker i at bompengeselskapet får løyve til å krevje inn bompengar til delvis bompengefinansiering av Bømlopakken etter vilkåra i St.prp. nr. 78 (2008-2009) og Innst. S. nr. 343 (2008-2009).»

Svar:

Som jeg viste til i mitt svar av 7. november 2016, er det i St.prp. nr. 78 (2008-2009) forutsatt en gjennomsnittstakst på kr 52 per kjøretøy (2009-priser). Det ble samtidig gitt foreløpige anslag for takstene for de ulike takstgruppene basert på denne gjennomsnittstaksten. Gjennom behandlingen av St.prp. nr. 78 (2008-2009)/Innst. S. nr. 343 (2008-2009), ga Stortinget samtykke til innkreving av bompenger til delvis bompengefinansiering av Bømlopakken etter vilkårene gitt i proposisjon.

De justerte takstene som er gjort gjeldende fra 9. mai 2016, er det takstnivået som er nødvendig for

SPØRSMÅL NR. 228**Innlevert 14. november 2016 av stortingsrepresentant Arild Grande****Besvart 21. november 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Hva vil statsråden foreta seg for å sikre et bedre flyrutetilbud til og fra Namsos og Rørvik enn det som nå er lagt frem, og er statsråden villig til å gå i dialog med de berørte parter?»

BEGRUNNELSE:

Det nye flyrutetilbudet til og fra Namsos og Rørvik har skapt sterke reaksjoner. Tilbudet er dårlig tilrettelagt for de reisende og for næringslivet og arbeidsplassene i regionen. Statsråden har tidligere forsikret om at det nye anbudet ville gi økt fleksibilitet og et rutetilbud bedre tilpasset behovene. Det motsatte skjer. Statsråden har valgt å gjøre seg utilgjengelig for lokale og regionale politikere.

Svar:

Widerøe la nylig frem sitt foreløpige rutetilbud for perioden fra 1. april 2017. Samferdselsdepartementet har i den siste tiden fått flere henvendelser knyttet til det nye rutetilbudet på Namsos og Rørvik lufthavn. På begge flyplassene er det i dag såkalte FOT-ruter, hvor staten kjøper flyruter for å sikre et minimumstilbud.

Begge rutene i Namdalen har fått økt krav til setekapasitet sammenlignet med inneværende kontraktperiode. Namsos har økt setekapasitetskrav fra 19 500

seter pr år til 22 500, mens Rørvik har fått økt fra 21 000 seter per år til 27 000. Det er opp til flyselskapet å maksimere antall reisende på rutene, slik at de maksimerer sine inntekter.

I Widerøes foreløpige ruteplan fra 1. april har ruten Namsos – Trondheim tre daglige avganger, mot fire i dag. Ruten Rørvik – Trondheim har i det nye ruteprogrammet foreløpig like mange avganger som den har i inneværende kontraktperiode. Fra Trondheim er det god korrespondanse både nordover til Bodø og rutene på Helgeland, samt sørover mot Oslo og andre større byer.

Det har i henvendelsene som departementet har mottatt blitt argumentert for at det ikke er muligheter for dagsmøter i Oslo. For både Namsos og Rørvik viser derimot det nye ruteprogrammet at det er gode muligheter for møter og dagsreise til Oslo. For Namsos er første ankomst i Oslo kl. 9.15 med retur fra Oslo kl. 16.20. For Rørvik er ankomst Oslo kl. 9.15 og retur kl. 18.05. Begge rutene fra Trondheim til Namdalen korresponderer godt med rutene fra Oslo, med i underkant av 30 min. overgang mellom rutene.

Widerøe gjennomfører nå møter med de ulike regionene i Nord-Norge for å få innspill på det nye ruteprogrammet. Når disse møtene er gjennomført, har Samferdselsdepartementet og Widerøe avtalt å møtes for å dele erfaringene med det nye FOT-ruteprogrammet. Innenfor en ordning med mer fleksible kriterier ligger det også til rette for å foreta tilpasninger i ruteprogrammene underveis i kontraktperioden hvis det viser seg gunstig for operatøren og de reisende.

SPØRSMÅL NR. 229**Innlevert 14. november 2016 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 22. november 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Vil justis- og beredskapsministeren informere Stortinget om departementet er kjent med ein praksis ute i politidistrikta der politifolk får beskjed om å unnlate å gripe inn mot personar mistenkt for grove narkotika brotsverk fordi dei ut frå ressursituasjonen må priori-

tere ressursane mot andre meir prioriterte område slik som vold- og overgrepssaker, kva vil statsråden foreta seg i saka og kan statsråden fremje statistikk over slike saker dei siste åra i dei ulike politidistrikta?»

GRUNNGJEVING:

Viser til oppslag i VG og BT (12/11 -og 13/11-16) om ei ny varslarsak i Bergenspolitiet. Politifolk har i følge varslaren gjennom fleire år har fått ordre om å la vere å gripe inn mot grov narkotikakriminalitet. Det blir vist til fleire konkrete eksempel, blant anna at politispanarar blei bedt om å avbryte ein aksjon kor dei med stor sikkerheit var i ferd med å beslaglegge fleire kilo amfetamin. Bergen har i mange år vore høgt på overdosestatistikken. Ved stenging av Nygårdsparken som open russcene, var politiet svært aktive med å vise bort rusavhengige og gi 10 000 kroners bøter til narkomane. At politiet samstundes lar alvorlege narkotikalovbrot gå fri, er fullstendig uakseptabelt og rokkar ved sjølve tilliten til politiet.

Svar:

For Regjeringen er det viktig å bekjempe alvorlig kriminalitet. De nasjonale prioriteringene innen straffesaksområdet fremgår av Prop. 1 S (2015-2016), Justis- og beredskapsdepartementets tildelingsbrev for 2016 til henholdsvis Politidirektoratet og Den høyere påtalemyndighet, samt av Riksadvokatens rundskriv om mål og prioriteringer for straffesaksbehandlingen i 2016 (Rundskriv nr. 1/2016) og Politidirektoratets disponeringsskriv til politidistrikt og særorgan for 2016.

I Prop. 1 S (2015-2016) anses både grove integritetskrenkelser og grov profittmotivert kriminalitet, slik som grov narkotikakriminalitet, som alvorlig kriminalitet. Dette reflekteres også i tildelingsbrevene til både Den høyere påtalemyndighet og Politidirektoratet.

Vår virksomhetsstyring rettes inn mot overordnet nivå for styring i tråd med prinsippet om mål- og resultatstyring. Politidirektoratet har det overordnede ansvaret for blant annet den faglige ledelsen og ressursfordelingen til politidistriktene, mens riksadvokaten er øverste leder av påtalemyndigheten og har fagansvar

for etterforskningen av straffesaker, herunder behandling og prioriteringer av sakstyper. Gjennom sin fagledelse og inspeksjonsvirksomhet følger påtalemyndigheten opp om prioriteringene og oppfølgingen av straffesakene har skjedd i henhold til lover, instruksjer og sentrale føringer. Politimesteren har ansvaret for å prioritere sine tildelte ressurser på beste måte, og i henhold til overordnede prioriteringer.

Justis- og beredskapsdepartementet er generelt kjent med at politidistriktene har ulike utfordringer som varierer fra politidistrikt til politidistrikt.

Det er i spørsmålet etterspurt statistikk for grove narkotikalovbrudd, vold- og overgrepssaker. Det er flere grunner til at det vil være vanskelig å sammenlikne kriminalstatistikken som forespurt. Innføringen av ny straffelov 1. oktober 2015 medførte nye straffesakskoder og endringer i statistikkgrupper/lovbruddskategorier. I tillegg har det fra 2016 blitt en ny geografisk inndeling av politidistriktene. Dette gjør det vanskelig å sammenlikne data før og etter dette tidspunkt.

Selv uten disse begrensningene vil det være vanskelig å bruke utviklingen på de tre kriminalitetsområdene (narkotika, vold og seksuallovbrudd) til å si noe om politiets prioriteringer. Dette henger blant annet sammen med at narkotikasakene i all hovedsak er såkalte egenproduserte, dvs. at det er politiet som anmelder, noe som betyr at sakstallene i stor grad reflekterer politiets aktivitet. Dette er i liten grad tilfelle når det gjelder vold og seksuallovbrudd. Det vil med andre ord være ulike faktorer som forklarer utviklingen i saksmengden innen de ulike kriminalitetstypene. Den registrerte kriminaliteten påvirkes også av en lang rekke andre faktorer, så som reelle endringer i kriminalitetsbildet, endringer i samfunnsmessige faktorer som påvirker kriminaliteten, av anmeldelsestilbøyeligheten og omfanget av kontrollaktiviteten til politiet og andre kontrollinstanser. Det er også viktig å presisere at lovbruddene innenfor kriminalitetsområdene vil variere i alvorlighetsgrad.

SPØRSMÅL NR. 230

Innlevert 14. november 2016 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 22. november 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Vil justis- og beredskapsministeren gjøre greie for varslingsrutinane i politiet med utgangspunkt i vars-

lingssaka i Bergen om forholda ved seksjon for organisert kriminalitet, vil justis- og beredskapsministeren spesielt komme med ei forklaring på kvifor spesialeininga i politiet ikkje blei varsla i denne saka men starta

gransking først etter å ha lese om den i media, og kan statsråden forklare kvifor politiet si interne handsaming av varslingsbrevet tok fleire månader?»

GRUNNGJEVING:

Viser til oppslag i BT 14.november der det kom fram at dei som skal granske politiet etter sju månadar fekk vite om varslarsaka gjennom avisa.

Svar:

Som representanten Toppe er kjent med kan jeg vanskelig kommentere varslingsaken i Vest PD inngående fordi saken er til behandling av rette vedkommende og Spesialenheten for politisaker har det til vurdering. Svaret vil derfor være av generell karakter.

Politi- og lensmannsetaten har i flere år hatt egne rutiner for varslings om kritikkverdige forhold. De har som formål å oppfylle arbeidsmiljølovens krav om å tilrettelegge for gode og hensiktsmessige rutiner for varslings. I tillegg til varslingsrutinene er det utarbeidet en egen varslingsplakat, hvor de ansatte oppfordres til å varsle om kritikkverdige forhold på arbeidsplassen. Det er i tillegg til politiets interne varslingsordning opprettet en felles varslingsordning for justis- og beredskapssektoren, hvor advokatfirmaet Ernst & Young er varslingsmottaker.

Varslingsrutinene i politiet beskriver hvordan det skal varsles, og hvem som kan varsle.

Varslingsrutinene inneholder videre en beskrivelse av hvordan varselet skal håndteres. Det er ledelsen som er ansvarlig for håndtering av varslings. Ledelsen har også ansvar for at den som varsler ikke utsettes for negative reaksjoner eller sanksjoner som følge av

varslings. Det å håndtere varsel om kritikkverdige forhold, er en del av det systematiske HMS-arbeidet, og skal håndteres av ledelsen på riktig nivå. Det betyr i følge Politidirektoratet at lokal politimester eller leder av særorgan har ansvaret for å håndtere de fleste varsel. Politidirektoratet håndterer varslingsaker hvor politimester eller leder av særorgan omfattes av varselet.

Det er politimester eller sjef for særorgan som er nærmest til å vurdere hvorvidt en sak bør oversendes Spesialenheten for politisaker i slik varslingsak, med mindre varselet gjelder politimester eller sjef for særorgan. Da er det Politidirektoratet som bør vurdere dette spørsmålet. Jeg kan ikke gjøre rede for de vurderinger ansvarlig myndighet foretar i konkrete enkeltsaker.

Da Justis- og beredskapsdepartementet mottok varslingsaken i juli ble det opplyst at saken var under oppfølging i Vest politidistrikt. Etablerte rutiner er viktig å følge for å sikre at denne type saker behandles likt, systematisk og riktig. Departementet har imidlertid hatt dialog med både Politidirektoratet og riksadvokaten om oppfølgingen av denne saken. Jeg mener det er riktig å avvente disse aktørenes behandling av saken før jeg vurderer om det er behov for ytterligere oppfølging fra departementets side.

Årsaken til at det har tatt tid å behandle saken skal i følge Politidirektoratet være dens kompleksitet. Jeg registrerer imidlertid at politidirektøren har gitt uttrykk for at han mener behandlingen av varselet har tatt for lang tid. Det er jeg enig i.

På generelt grunnlag mener jeg det også er nødvendig å understreke at det er en krevende budsjettituasjon for flere politidistrikter og at det vil være nødvendig å foreta vanskelige prioriteringer for bruk av begrensede ressurser. Det vil være tilfellet uansett, og det er nødvendig å anerkjenne politimesterens og sjef for særorganers myndighet og evne til å foreta slike prioriteringer.

SPØRSMÅL NR. 231

Innlevert 14. november 2016 av stortingsrepresentant Eirik Sivertsen

Besvart 24. november 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«På hvilken måte har statsråden forsikret seg om at selskapet Nye veier AS har tilstrekkelige rutiner for å sikre seg mot økonomisk kriminalitet og ivareta god forretningsetikk, mener statsråden han har gjort nok for å forsikre seg om dette og hvordan vil statsråden even-

tuelt ytterligere forsikre seg om at det ikke er grunnlag for å hevde at det ikke er kritikkverdige forhold rundt dette i selskapet?»

BEGRUNNELSE:

14. november d.å. skriver Aftenposten om det spanske selskapet Acciona Infraestructuras som er under etterforskning for korrupsjon. Selskapet konkurrer nå om store byggekontrakter på E18. Aftenposten skriver også at selskapet Nye veier AS har endret på kravene til forretningsetikk til entreprenørene.

I et oppslag fra 13. juli d.å. skriver Dagens Næringsliv om det tyske selskapet Hochtief som var under etterforskning for korrupsjon. Statsråden uttaler til avisen at «Vi forventer at statlige selskaper forholder seg til lover og regler, og gjør sitt ytterste for å sikre seg mot korrupsjon».

Svar:

Jeg er opptatt av at arbeidet mot korrupsjon står sentralt i Nye Veiers virksomhet, herunder forventer jeg at selskapet gjennomfører aktsomme og grundige vurderinger når det gjelder problemstillinger knyttet til korrupsjon. I Meld. St. 27 (2013-2014) Et mangfoldig og verdiskapende eierskap (eierskapsmeldingen), fremgår regjeringens forventninger til selskapene på samfunnsansvarsområdet. Regjeringen har både generelle og mer spesifikke forventninger til selskapenes arbeid med samfunnsansvar. På generelt nivå forventer regjeringen blant annet at selskapene er med på å utvikle god forretningsskikk på de områder som er relevante for virksomheten, at selskapene har etiske retningslinjer, at arbeidet med samfunnsansvar er forankret i selskapenes styrer og at styrene rapporterer på vesentlige områder i sin årlige beretning. Antikorrupsjon er ett av fire kjerneområder hvor regjeringen stiller mer konkrete forventninger til selskapene, herunder forventes det at selskapene har retningslinjer, systemer og tiltak for å hindre korrupsjon og for å håndtere mulige lovbrudd eller tvilstilfeller som måtte avdekkes på dette feltet.

Det er styret som har ansvaret for selskapenes drift, også når det gjelder samfunnsansvar, og for at virksomheten følger relevant lov- og regelverk. Dette innebærer at det er styret som har ansvaret for å vurdere hvordan statens forventninger på samfunnsansvarsområdet best kan følges opp, og at disse operasjonaliseres på en best mulig måte. Som eier benytter Samferdselsdepartementet eierdialogen til å følge opp statens forventninger til selskapene. Selskapenes tilpasning til og etterlevelse av statens forventninger er også en del av grunnlaget for evalueringen av styrets arbeid og forberedelser av styrevalg.

Nye Veier AS ble stiftet 4. mai 2015 og styret gjennomførte i fjor de nødvendige forberedelser for at selskapet kunne være i ordinær drift fra 1. januar 2016. For Nye Veier skapes høy samfunnsnytte gjennom en mer helhetlig og kostnadseffektiv utbygging av trafikksikre riksveier. I eierdialogen har selskapet lagt vekt på betydningen av å være en samfunnsansvarlig byggherre. Selskapet har i denne sammenheng etablert retningslinjer for etikk og samfunnsansvar både internt og overfor selskapets underleverandører. Selskapet har som ambisjon å bidra til å heve seriositeten i bransjen gjennom å stille tydelige krav til samfunnsansvar i anbudene. Denne uttalte ambisjonen er i tråd med regjeringens forventning om at selskapene skal være ledende innenfor arbeidet med samfunnsansvar på sine områder.

Når det gjelder forhold av kontraktsrettslig karakter, er det viktig for meg at disse håndteres innenfor rolledelingen som følger av selskapslovgivningen og statens prinsipper for god eierstyring. Departementet som eier skal ikke gå inn på styrets myndighetsområde. Samtidig legger jeg vekt på at departementet som eier fortsetter å oppfordre styret og selskapet til å vise mest mulig åpenhet og gjennomføre grundige vurderinger når det gjelder problemstillinger knyttet til arbeidet mot korrupsjon, slik at etterlevelsen av statens forventninger på dette området er klart synlig for både staten som eier og offentligheten.

SPØRSMÅL NR. 232

Innlevert 15. november 2016 av stortingsrepresentant Marianne Aasen

Besvart 24. november 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Jeg viser til spørretimen 9. november hvor statsråden innrømmet at regjeringen ikke har kommet like langt

på arbeidsdeling som på sammenslåinger når det gjelder SAKS-prosessene. Hva er strategien i å gjennomføre en arbeidsdeling i humaniora-fagene?»

BEGRUNNELSE:

Faglig konsentrasjon og større fagmiljøer var en av de viktigste begrunnelsene for at regjeringen engasjerte seg sterkt i sammenslåingene av mange høyskoler og universitet. På bakgrunn av SAKS-prosessene (samarbeid, arbeidsdeling, konsentrasjon og sammenslåing) er det like naturlig at departementet går tungt inn i arbeidsdeling som i sammenslåing. Begrunnelsen synes åpenbar: Det er en reell fare for at små fag kan forsvinne eller kun være representert på få steder med små fagmiljø, fordi institusjonene hver for seg ikke evner å opprettholde fag med få studenter.

I Tromsø er det nå i gang en prosess hvor man går gjennom fagporteføljen ved det Arktiske Universitet. Samtidig jobber Kunnskapsdepartementet med en stortingsmelding om humaniora fagene. Tiden synes å være overmoden for å ta et nasjonalt initiativ på arbeidsdeling i UH-sektoren, særlig innen humaniora.

Svar:

Universitetene og høyskolene i Norge har stor grad av selvstendighet. Dette er nødvendig for at de skal kunne opptre langsiktig og strategisk, og logisk fordi det er institusjonene selv som har den nære, daglige kontakten med studenter og mulige fremtidige arbeidsgivere som gjør dem i stand til å tilpasse tilbudet til behovene i samfunnet omkring. Det er derfor styret ved institusjonene som bestemmer hvilke fag de vil tilby og hvordan fagene dimensjoneres. På noen få, samfunnskritiske områder fastsetter likevel Kunnskapsdepartementet krav til hvor mange som skal utdannes, hovedsakelig innenfor helse- og lærerutdanninger.

Søkningen til ulike utdanninger varierer over tid. Det er en utfordring for institusjonene, som må tilpasse tilbudet og kanskje omdisponere ressurser. Resultatet kan bli at fag med svak rekruttering kan bli nedprioritert eller i siste instans lagt ned ved flere studiesteder samtidig og i teorien forsvinne helt fra det norske utdanningskartet. Noen fag har også permanent lav rekruttering, men kan være viktige å opprettholde av andre grunner. Spesielt innenfor humaniora er det mange fag med få studenter. Ca. 20 språk undervises for eksempel bare ved Universitetet i Oslo. Små fag som tilbys ved bare én institusjon, er naturlig nok ekstra sårbare.

Denne problemstillingen er ikke ny, og mulige løsninger er diskutert en rekke ganger opp gjennom årene mellom Kunnskapsdepartementet og institusjonene. Den 22. september i år tok departementet et nytt initiativ i form av et brev til de fire opprinnelige universitetene der de ble bedt om utdypende innspill om hva som kan bidra til bedre samarbeid og koordinering av humanistiske fag både nasjonalt og i et mulig nordisk perspektiv. Det ble understreket at ideer og

forslag ikke skulle avgrenses til samarbeid disse fire imellom. Som oppfølging har departementet invitert til et møte i slutten av november. Samtidig er et system med flerårige utviklingsavtaler mellom departementet og institusjonene under utprøving. Hensikten er å bidra til at institusjonene får en tydeligere profil og til bedre arbeidsdeling i universitets- og høyskolesektoren, også innenfor humaniora. Institusjonene har selv pekt på utviklingsavtalene som et mulig instrument for arbeidsdeling.

Arbeidsdeling handler både om å utvikle fagmiljøer og utdanningstilbud av høy kvalitet og om å opprettholde en nasjonal kunnskapsberedskap i fag der etterspørselen fra studentene er liten. Gjennom strukturendringene som nå er gjennomført er det lagt et godt grunnlag for å skape sterkere fagmiljøer. Spørsmålet om et nasjonalt grep for arbeidsdeling i utsatte fag vurderes i flere pågående prosesser, og vil for humanioras del bli behandlet i stortingsmeldingen som skal legges fram i løpet av våren. Et vellykket resultat krever en felles problemforståelse og enighet om tiltak mellom departementet og institusjonene. Kunnskapsdepartementets strategi er med andre ord å oppnå målene om økt arbeidsdeling i nært samarbeid med sektoren.

SPØRSMÅL NR. 233**Innlevert 15. november 2016 av stortingsrepresentant Trine Skei Grande****Besvart 22. november 2016 av utenriksminister Børge Brende****Spørsmål:**

«Vil utenriksministeren at Norge skal gi Tunisia samme handelsstatus som de 90 lav- og mellominntektslandene som i dag har toll- og kvotefri markedsadgang for alle sine varer til Norge gjennom den såkalte GSP-ordningen?»

BEGRUNNELSE:

Konkret samarbeid og økt handel med det eneste landet i regionen som så langt har kommet styrket gjennom den arabiske våren vil bli lagt merke til, langt utover Tunisias grenser. Europa er den viktigste handelspartnern for Tunisia, men landet sliter med høye tollmurer ved eksport av blant annet olivenolje. Ved å gi Tunisia toll- og kvotefri adgang til det norske markedet, kan Norge bidra til å støtte opp under reformene.

Svar:

Regjeringen støtter den positive demokratiske utviklingen i Tunisia. Vi arbeider for at det internasjonale samfunnet skal øke støtten til sårbare stater og demokratiske prosesser i regionen. Tunisia er det landet som hittil har lyktes best med å videreføre demokratiseringsprosessen etter den såkalte arabiske våren. Adgang til eksportmarkeder er et viktig bidrag til økonomisk utvikling.

Siden 2005 har Tunisia hatt en frihandelsavtale med EFTA-landene. Denne gir full markedsadgang for industrivarer og bedre markedsadgang for landbruksvarer enn det GSP-behandling for høyere mellominntektsland som Tunisia innebærer. Olivenolje, inkludert jomfruolje, har for øvrig ingen toll ved import til Norge uavhengig av opprinnelse.

SPØRSMÅL NR. 234**Innlevert 15. november 2016 av stortingsrepresentant Ingunn Gjerstad****Besvart 24. november 2016 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen****Spørsmål:**

«I mars 2014 foreslo Miljødirektoratet å heve panten på drikkevareemballasje, samt endre regelverket slik at energiutnyttelse ikke lenger skal inngå i grunnlaget for beregning av returandel.

Når vil regjeringen følge opp dette forslaget, og hva vil regjeringen gjøre med glassflasker som ikke er del av panteordningen?»

BEGRUNNELSE:

Beregninger fra avfallsbransjen viser at vi kaster pantbare bokser og plastflasker verdt omlag 100 millioner kroner i pant, hvert år i restavfallet. Disse går til forbrenning. I tillegg er det et stort antall pantbare bokser og plastflasker vi ikke kan gjøre rede for hvor tar veien. Endel av dette ser vi kastes i naturen. Pantesatsene for

de fleste boksene og plastflaskene som selges, har vært uforandret siden 1986. Pantesatsene har ikke engang holdt tritt med prisstigningen. Miljødirektoratet foreslo i mars 2014 å heve pantesatsene samt endre regelverket slik at drikkevareemballasje som går til energiutnyttelse ikke skal inngå i grunnlaget for beregning av returandel. Økte pant vil øke incentivet for å levere dem inn. Når det gjelder glassflasker har det de siste årene kommet stadig fler glassflasker på markedet, som ikke er endel av panteordningen, i motsetning til tidligere. Ved å ta disse inn i panteordningen vil incentivene for å resirkulere glasset bli sterkere.

Svar:

Pant er et av flere virkemidler som bidrar til økt retur av brukt drikkevareemballasje. Økt retur betyr mindre forsøpling og mer gjenvinning av det innsamlede

materiallet. Jeg er opptatt av at avfall skal behandles som en ressurs. Med rundt to milliarder omsatte drikkevareenheter i året, er brukt drikkevareemballasje en viktig avfallsfraksjon i Norge. Pantesatsene har som representanten påpeker ikke fulgt alminnelig prisstigning. Miljødirektoratet har foreslått å øke pantesatsen ut til forbruker til hhv 2 og 3 kroner, som i større grad harmoniserer med produksjonskostnadene. I tillegg har direktoratet foreslått at returselskapene skal kunne søke om bruk av andre pantesatser for drikkevareemballasje med høy innkjøpspris eller med lav returandel. Retursystemene velger selv om de ønsker å benytte pant som virkemiddel.

Et annet virkemiddel for å sikre høy retur er miljøavgiften. Alle som produserer eller importerer drikkevarer, må betale miljøavgift på emballasje som rommer

opptil fire liter drikkevare. På denne måten blir det satt en pris på forsøplingspotensialet til flasker, bokser og annen drikkevareemballasje. For drikkevareemballasje som inngår i et retursystem godkjent av Miljødirektoratet, reduseres miljøavgiften med årlig dokumentert og fastsatt returandel.

Markedet for drikkevarer har endret seg betydelig de siste årene, blant annet ved større salgsvolumer og bredere utvalg. Det har derfor vært grunn til å vurdere hensiktsmessige endringer i reguleringen av retursystemer for drikkevareemballasje. Miljødirektoratets endringsforslag er til vurdering i departementet. Jeg har mottatt innspill på ulike deler av forslaget fra mange berørte aktører, både om hvordan returandelen bør beregnes og om hvor høy panten bør være. Innspillene vil bli grundig vurdert i det videre arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 235

Innlevert 15. november 2016 av stortingsrepresentant Kirsti Bergstø

Besvart 22. november 2016 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Viser til vedtak nr. 634 (2015–2016) fra 26. april 2016 om profitt i velferden.

Hvilket arbeid er igangsatt, hvilke departement er involvert og hva slags type sak er det tenkt at skal legges frem for Stortinget?»

Snorre Serigstad Valen om profitt i offentlig finansierte velferdstjenester og tilhørende Innst. 232 S (2015–2016).

Vedtaket krev oppfølging fra flere departement. Regjeringa tek sikte på å følge opp vedtaket i samband med statsbudsjettet for 2018.»

BEGRUNNELSE:

Vedtak nr. 634 (2015–2016):

«Stortinget ber regjeringen på egnet måte legge fram en sak for Stortinget hvor det foreslås endringer og presiseringer i gjeldende regelverk som sikrer at offentlige midler som går til å kjøpe tjenester fra private eller ideelle virksomheter, går til kostnadseffektiv tjenesteproduksjon av høy kvalitet, samt forslag til hvordan man kan hindre uønsket skattetilpasning i selskap som i all hovedsak er finansiert av offentlige midler.»

Finansdepartementet skriver følgende i sin budsjettproposisjon:

«Vedtaket vart gjort 26. april 2016 ved behandlinga av Dok. 8:128 S (2014–2015) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Karin Andersen, Kirsti Bergstø og

Svar:

Finansdepartementet har det overordnede koordinerende ansvaret for oppfølgingen av anmodningsvedtaket. Departementet følger selv opp delen av vedtaket som omhandler uønsket skattetilpasning. For å besvare den delen av anmodningsvedtaket som omhandler offentlige midler til kjøp av velferdstjenester, innhenter departementet faglige vurderinger fra de departementene som er særlig berørt. De berørte departementene er:

Kunnskapsdepartementet
Helse- og omsorgsdepartementet
Barne- og likestillingsdepartementet
Justis- og beredskapsdepartementet
Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Arbeids- og sosialdepartementet

Jeg vil vurdere nærmere i hvilken form det vil være mest hensiktsmessig å presentere saken. Regjeringen

tar sikte på å følge opp vedtaket i forbindelse med statsbudsjettet for 2018.

SPØRSMÅL NR. 236

Innlevert 15. november 2016 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad

Besvart 22. november 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«VG har kommet med alvorlig kritikk av politiets narkotikabekjempelse i Vest Politidistrikt. En politioverbetjent sendte i april en rapport om politiets manglende prioritering av grov narkotikakriminalitet. Statsråden har selv fått flere brev av varsleren. Spesialenheten gjennomgår nå saken på bakgrunn av at unnlatelsen kan være straffbart.

Kan statsråden redegjøre for hvordan han har håndtert varsleren, når han ble kjent med at man unnlot å gripe inn ved konkret kunnskap om pågående grov kriminalitet og hva han mener om saken?»

BEGRUNNELSE:

Politioverbetjenten sendte som sagt også brev til statsråden. Her fremgår det kritikk vedrørende alvorlig svikt ved politikammeret i Bergen vedrørende manglende etterforskning av narkotikakriminalitet, uten at det kan synes som statsråden har tatt grep. Varsleren fikk også uforbeholden støtte fra 13 andre tjenestemenn. Avsløringen i VG Helg påpeker at spanere fikk beskjed om ikke å ta grep i noe som ville vært en stor narkotikasak. Ledelsen påpekte at de ikke hadde ressurser til å etterforske slike store saker. Resultatet ble da at politiet prioriterte simple narkotikasaker istedenfor grov narkotikakriminalitet, og dermed går bakmenn fri. Det er uholdbart.

Spesialenheten sier også:

«I VGs reportasje stilles ikke bare spørsmål ved politiets etterlevelse av riksadvokatens prioriteringer for straffesaksarbeidet. Reportasjen inneholder også opplysninger som kan oppfattes å innebære at politiet har unnlatt å gripe inn ved konkret kunnskap om pågående grov kriminalitet, dvs. i situasjoner hvor politiet har hatt en plikt til å gripe inn.»

«Da slik unnlatelse vil kunne være straffbar opptreden fra politiets side, har Spesialenheten kommet til at det er rimelig grunn til å iverksette etterforskning».

I Prop. 1 S (2015-2016) står det blant annet: «Politiets innsats mot narkotikakriminalitet skal være kunnskapsbasert. Politiets oppmerksomhet skal i større grad enn i dag rettes mot å avdekke bakmenn, bekjempe hvitvasking av utbytte og ta beslag i profitt fra kriminell virksomhet.» Altså skal bakmenn prioriteres.

I Prop. 1 S (2016-2017) fremgår det: «Politiets innsats skal særlig rettes mot å avdekke bakmenn og inndragning av straffbart utbytte.»

Stortinget har altså ikke fått noen indikasjon på at den politiske målsetningen om å gå etter bakmenn ikke har blitt fulgt opp. Det er derfor viktig at Stortinget blir orientert om hva som er årsaken til at bekjempelse av grov narkotikakriminalitet ikke blir straffeforfulgt.

Svar:

Som representanten Ropstad er kjent med kan jeg vanskelig kommentere varslingssaken i Vest PD inngående fordi saken er til behandling av rette vedkommende og Spesialenheten for politisaker har den til vurdering.

Det er viktig at vi har en varslingsordning som fungerer. Vi trenger en kultur der det er rom for å ytre seg om kritikkverdige forhold, og der den som varsler blir tatt på alvor og møtt med støtte og omsorg.

Politi- og lensmannsetaten har i flere år hatt egne rutiner for varslingsordning om kritikkverdige forhold. De har som formål å oppfylle arbeidsmiljølovens krav om å tilrettelegge for gode og hensiktsmessige rutiner for varslingsordning. I tillegg til varslingsrutinene er det utarbeidet en egen varslingsplakat, hvor de ansatte oppfordres til å varsle om kritikkverdige forhold på arbeidsplassen. Det er i tillegg til politiets interne varslingsordning opprettet en felles varslingskanal for justis- og beredskapssektoren, hvor advokatfirmaet Ernst & Young er varslingsmottaker.

Arbeidsmiljøloven inneholder ingen uttrykkelige saksbehandlingsregler knyttet til arbeidsgivers håndtering av varselet. Loven pålegger imidlertid arbeidsgiver å utarbeide rutiner for intern varslingsordning eller sette i verk tiltak som legger forholdene til rette for varslingsordning.

Dersom slike retningslinjer er laget bør disse følges. Vest politidistrikt og Politidirektoratet har egne retningslinjer for varsling. Jeg har fått opplyst at disse retningslinjene er fulgt i oppfølgingen av varselet. Det er således ikke noe bestemt grunnlag for at jeg skal «håndtere varslere» på noen bestemt måte, ut over at jeg har forsikret meg om at varselet har vært til behandling i de ordinære varslingskanalene.

Behandlingen av enkeltsaker på straffesaksområdet hører under påtalemyndigheten, som ledes av riksadvokaten. Enkeltsaker er ikke gjenstand for verken instruksjon fra eller rapportering til Justis- og beredskapsdepartementet. Jeg må derfor besvare denne delen av spørsmålet generelt.

For Regjeringen er det viktig å bekjempe alvorlig kriminalitet. De nasjonale prioriteringene innen straffesaksområdet fremgår av Prop. 1 S (2015-1016), Justis- og beredskapsdepartementets tildelingsbrev for

2016 til henholdsvis Politidirektoratet og Den høyere påtalemyndigheten, samt av Riksadvokatens rundskriv om mål og prioriteringer for straffesaksbehandlingen i 2016 (Rundskriv nr. 1/2016) og Politidirektoratets disponeringsskriv til politidistrikt og særorgan for 2016.

Det er imidlertid viktig å understreke at det er politimesterens ansvar å foreta sine prioriteringer innenfor disse rammene. Det kan være krevende fordi det alltid vil være en kamp om fordeling og prioritering av ressurser. En kan for eksempel stå i en situasjon hvor en må vurdere konkrete prioriteringer mellom ressursbruk på et prioritert område, eksempelvis alvorlig narkotikakriminalitet, på den ene siden og et enda høyere prioritert område, eksempelvis vold og overgrep mot barn, på den andre. Det er da viktig å anerkjenne politimesterens rett og plikt til å foreta en prioritering så lenge det er innenfor de nevnte rammer.

SPØRSMÅL NR. 237

Innlevert 15. november 2016 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 22. november 2016 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«EUs rapporter slår fast at situasjonen i Afghanistan forverres. Av hensyn til sikkerhetssituasjonen forlenger NATO mandatet for Resolute Support-operasjonen, opprettholder den militære operasjonen og vår økonomiske støtte til afghanske sikkerhetsstyrker. UDI har foretatt nye vurderinger av Afghanistan og Somalia, der det nå anses trygt med internflukt i store deler av landene.

Kan jeg be om tilgang på de fakta og rapporter som UDI bruker som dokumentasjon på bedret sikkerhetssituasjon i begge land?»

BEGRUNNELSE:

Det er helt nødvendig å få fakta og landvurderingene på bordet som kan bekrefte at det faktisk har blitt tryggere for mennesker som tvangreturneres til internflukt. I begge land er det også humanitære organisasjoner til stede på bakken som i likhet med EU, NATO og UNHCR, melder om at situasjonen er forverret.

Svar:

Jeg vil innledningsvis vise til mine svar til representanten av 17. juni og 15. september d.å. Av svarene fremgår det at UDIs praksisendring kom som følge av en endret (hevet) juridisk terskel for hva som skal til for å anse et område som så utrygt at personer som kommer derfra har et generelt beskyttelsesbehov. Som nevnt i tidligere svar har endringen gitt Norge en asylpraksis som er mer i samsvar med praksis i de land vi naturlig sammenligner oss med.

Når det gjelder Somalia, er departementet ikke kjent med at det har vært noen vesentlige endringer i asylpraksis i UDI det siste året. UDI mener at situasjonen i sør- og sentral-Somalia ikke er av en slik karakter at enhver står i reell fare for overgrep; sakene vurderes individuelt. Følgelig får flere søkere fra Somalia avslag på sin asylsøknad.

Når flere personer, herunder somaliske borgere, den siste tiden har mottatt varsel fra UDI om mulig tilbakekall av asylstatus i Norge, skyldes ikke dette at det nylig har skjedd en endring i vurderingen av sikkerhetssituasjonen i Somalia. Varslene om tilbakekall har sin bakgrunn i at departementet i en instruks av 30. september d.å.

(GI-14/2016) påå UDI i større grad enn tidligere å vurdere tilbakekall av flyktningstatus og oppholdstillatelse dersom det i dag vil være trygt for utlendingen å vende tilbake til sitt hjemland.

Jeg minner også om at Stortinget i vår vedtok en lovendring som senket terskelen for å avslå en søknad om asyl med henvisning til muligheten for internflukt i hjemlandet.

Når det gjelder «fakta og rapporter» som ligger til grunn for UDIs praksis, er det slik at utlendingsmyndighetene ser hen til en rekke kilder når de vurderer sikkerhetssituasjonen i det enkelte land. Av særlig interesse er rapporter som den uavhengige fagenheten

for landinformasjon – Landinfo – utarbeider. På deres hjemmeside (<http://www.landinfo.no/>) kan man finne en rekke rapporter relatert til situasjonen i henholdsvis Afghanistan og Somalia. Som eksempler på andre relevante kilder kan nevnes informasjon fra andre land vi sammenligner oss med og anbefalinger og rapporter fra blant annet UNHCR og Amnesty. Det ligger for øvrig mye informasjon om UDIs praksis og vurderinger for de enkelte land på UDIs egne hjemmesider (<https://udiregelverk.no/no/rettskilder/udi-praksisnotater/>). Jeg har tillit til at UDI vurderer praksis fortløpende i lys av endringer i sikkerhetssituasjonen i de aktuelle opprinnelseslandene.

SPØRSMÅL NR. 238

Innlevert 15. november 2016 av stortingsrepresentant Jorodd Asphjell

Besvart 24. november 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Vil statsråden ta et initiativ overfor Statsbygg slik at Justismuseet kan komme inn i lokaler mer egnet for museal virksomhet enn de de besitter i dag?»

BEGRUNNELSE:

Justismuseet i Trondheim har en viktig rolle i å dokumentere og formidle norsk rettshistorie. Museet er det eneste av sitt slag her til lands og har en betydelig samling fra rettsvesenet, politi og kriminalomsorgen. Stiftelsen Norsk rettsmuseum ble etablert så sent som i 2001 og er lokalisert i det gamle Kriminalasylet I Trondheim, bygd som slaveri i 1830 årene. Lokalene er lite egnet som kontor- og utstillingslokaler og det har siden stiftelsen ble etablert vært arbeidet med å få utvidet til andre lokaler.

Statsbygg har utarbeidet et ferdig forprosjekt for å sette i stand nabobygningen, Det militære sykehus, for at Justismuseet kan ta disse lokalene i bruk. Foreløpig anslag viser at Justismuseet vil trenge en økning i årlig tilskudd på kr. 1,2 millioner. Et relativt beskjedent beløp sett hen til den viktige funksjonen dette museet har i sin formidling av norsk rettshistorie.

På grunn av forventet bygge/rehabiliteringstid, vil det ta ca. 2 år fra oppdragsbrevet går til Statsbygg, før forventet husleieøkning vil begynne å gjøre seg gjeldende.

Svar:

Justismuseet har en viktig rolle i formidlingen av norsk justishistorie og gjør en svært god innsats for å bidra til å gi sine besøkende god innsikt i viktige deler av denne. Jeg er kjent med at det foreligger ønske om mer hensiktsmessige lokaler for museet. Jeg leser spørsmålet fra representanten dithen at det her er snakk om initiativ i form av økt tilskudd og derigjennom økte driftsmidler til Justismuseet.

I så henseende må jeg vise til at Regjeringens bevilgningsforslag for 2017 på den aktuelle posten er 4 974 000 kroner, jf. Prop. 1 S (2016-2017) for Justis- og beredskapsdepartementet. Det er ikke lagt inn særskilte midler til nye lokaler for Justismuseet i dette budsjettforslaget. Budsjettet er nå til behandling i Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 239**Innlevert 15. november 2016 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad****Besvart 23. november 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Mener statsråden at sykehusene og helseforetakene bør få lovpålagt samhandlingsplikt til beste for samfunnet?»

BEGRUNNELSE:

Kommunene har i Helse- og omsorgstjenesteloven ansvar for å samhandle med spesialisthelsetjenesten slik at helse og omsorgstjenestene i landet best mulig kan virke som en helhet.

Spesialisthelsetjenesten har også lovfestet plikt for samhandling med kommunene, men bare for å legge til rette for nødvendig samarbeid for tjenester omfattet av spesialisthelsetjenesteloven. At lovgiver har formulert samarbeidsforpliktelsene ulikt i disse to lovene, utfordrer prinsippet om likeverd i samarbeidet.

Svar:

Som representanten viser til følger det av helse- og omsorgstjenesteloven § 3-4 andre ledd at kommunen ”skal samarbeide med fylkeskommune, regionalt helseforetak og stat, slik at helse- og omsorgstjenesten i landet best mulig kan virke som en enhet.” En tilsvarende samarbeidsbestemmelse er inntatt i spesialisthelsetjenesteloven § 2-1e første ledd hvor det fremgår at de regionale helseforetakenes sørge-for-ansvar også innebærer ”en plikt til å legge til rette for nødvendig samarbeid mellom ulike helseforetak innad i det regionale helseforetaket, med andre regionale helseforetak, fylkeskommuner, kommuner eller andre tjenesteytere om å tilby tjenester omfattet av loven.”

De aktuelle bestemmelsene er omtalt i lovens forarbeider, jf. Prop. 91 L (2010–2011) Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (helse- og omsorgstjenesteloven), punkt 12.6.5. hvor det blant annet uttales:

”Etter dagens kommunehelsetjenestelov § 1-4 fjerde ledd plikter kommunen å samarbeide med blant annet fylkeskommunen. Fylkeskommunen har ansvaret for den offentlige tannhelsetjenesten. Mange av de som har rett til fylkeskommunale tannhelsetjenester oppholder seg i kommunale institusjoner eller får kommunale tjenester innen hjemmesykepleie og psykisk helsevern. For at innbyggere som har rett til fylkeskommunale tannhelsetjenester skal få informasjon om

sin rettighet (via kommunal helse- og omsorgstjeneste) og gis mulighet til å få innfridd sin rett, er det nødvendig at kommunen og fylkeskommunen samarbeider. Kommunene har de siste årene også fått økte midler til tannhelsetjenester til rusmiddelavhengige i kommunal rusomsorg. For at disse skal kunne få nødvendig tannhelsehjelp er det avgjørende at kommunen samarbeider med aktuell fylkeskommune om organiseringen av tilbudet av tannhelsetjenester. Fylkeskommunen har også et ansvar for forebygging og folkehelsearbeid, og den er avhengig av et godt samarbeid med andre tjenestoområder. Aktuelle samarbeidspartnere i kommunen i den sammenheng er skole, barnehage, helsestasjon, asylmottak mv.

Departementet er av den oppfatning at samarbeid mellom ulike deltjenester og tjenestenivå er påkrevet for at man skal være i stand til å gi den enkelte og befolkningen generelt best mulig helse- og omsorgstjeneste. Selv om det nå foreslås å innføre lovpålagte samarbeidsavtaler mellom kommuner og helseforetak, se kapittel 28, finner departementet det unaturlig å kun lovfeste at kommuner skal samarbeide med fylkeskommunen. For å tydeliggjøre kravet til helhetlige og koordinerte tjenester, vil departementet derfor foreslå å videreføre dagens kommunehelsetjenestelov § 1-4 fjerde ledd, jf. lovforslaget § 3-4 andre ledd. For regionale helseforetak, er slik plikt foreslått i ny § 2-1 e i spesialisthelsetjenesteloven.”

Som det fremgår av forarbeidene har hensikten med aktuelle lovbestemmelser primært vært å lovfeste et krav om samarbeid for å sikre pasienter helhetlige og koordinerte tjenester i de tilfellene hvor tjenester ytes fra ulike deltjenester og tjenestenivåer.

Som representanten påpeker kan imidlertid forskjeller i bestemmelsenes ordlyd oppfattes som om kommunene, i motsetning til de regionale helseforetakene, er pålagt et videre samarbeidsansvar i den forstand at kommunene i sitt samarbeid blant annet skal ha som mål at helse- og omsorgstjenesten i landet best mulig kan virke som en enhet. For spesialisthelsetjenestens del kan ordlyden oppfattes som om de regionale helseforetakene bare skal sørge for samarbeid med andre tjenestenivåer dersom dette er nødvendig for å tilby spesialisthelsetjenester.

Dersom man oppfatter bestemmelsene på denne måten kan dette sies å utfordre prinsippet om likeverd i samarbeidet mellom tjenestenivåene og et prinsipp om at alle deltjenester og tjenestenivåer har et ansvar for å samarbeide mot en helse- og omsorgstjenestene som best mulig kan virke som en helhet. Selv om det med

støtte i forarbeidene nok vil kunne hevdes at en slik forskjell ikke har vært tilsiktet med bestemmelsene, vil jeg likevel vurdere å endre lovbestemmelsene slik at de

blir bedre harmonisert. Jeg vil i så fall komme tilbake til Stortinget om dette på en egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 240

Innlevert 15. november 2016 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 22. november 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Flere land, blant annet Norge, tvangsreturnerer nå flyktninger til internflukt i Afghanistan og Somalia. Norge har definert landene som trygge og har bestemt å starte tilbakekall av oppholdstillatelser, for å kunne returnere til disse landene.

Har utenriksministeren avklart med myndighetene i Somalia og Afghanistan at økt tvangsretur ikke vanskeliggjør sikkerhetssituasjonen ytterligere, og mener disse myndighetene at økt tvangsretur bidrar til økt stabilitet i landene?»

landene, og aksept gis i forkant eller ved ankomst til hjemlandet. Norske myndigheter foretar ingen vurdering av hvorvidt retur av landets egne borgere påvirker sikkerhetssituasjonen i landet generelt, da dette må anses som opprinnelseslandets eget ansvar. Utenriksdepartementet har imidlertid opplyst at det ikke har indikasjoner på at norsk praksis for tvangsreturer påvirker sikkerhetssituasjonen i de to landene.

Svar:

Etter avtale med utenriksministeren, og på bakgrunn av at tvangsreturer ligger under mitt ansvarsområde, er representantens spørsmål oversendt til meg for besvarelse.

Jeg vil innledningsvis vise til mine svar til representanten av 17. juni, 15. september og 21. november d.å., som omhandler behandlingen av asylsøknader og returer for personer fra Afghanistan og Somalia. Jeg ønsker å påpeke at asylsøkere fra disse landene, i likhet med alle andre, behandles på individuelt grunnlag med hensyn til beskyttelsesbehov og sikkerhet ved retur til hjemlandet i tråd med våre internasjonale forpliktelser. Utlendinger med beskyttelsesbehov får opphold i Norge, mens de som ikke har beskyttelsesbehov normalt får avslag. De som får avslag og skal returnere er ikke flyktninger i flyktningkonvensjonens forstand. Norge returnerer således ikke flyktninger med beskyttelsesbehov til noe land, heller ikke til Afghanistan eller Somalia.

Norge returnerer utlendinger som ikke oppfyller vilkårene etter Flyktning-konvensjonen eller utlendingsloven til over 100 land, herunder til Afghanistan og Somalia. Det er løpende dialog mellom norske og hhv. afghanske og somaliske myndigheter om retur. Alle returer varsles aktuelle myndigheter i de to

SPØRSMÅL NR. 241**Innlevert 16. november 2016 av stortingsrepresentant Sonja Mandt****Besvart 21. november 2016 av barne- og likestillingsminister Solveig Horne****Spørsmål:**

«Vil statsråden bidra til å sikre at også fosterfamilier får en klagerett på hjelpetiltak?»

BEGRUNNELSE:

Regjeringen fikk en rekke oppdrag da Stortinget i vår drøfta Fosterhjemsmeldingen. Et av disse var behovet for å styrke motivasjonen til potensielle fosterforeldre.

I nyhetsbilde nå har vi sett manglende offentlig klagerett til ei fostermor i en svært vanskelig situasjon. Det dreier seg om et barn med en sterk funksjonsnedsettelse, og om manglende mulighet til å klage på hjelpetiltak.

Stortinget ba i vår om at fosterfamilier med barn med funksjonsnedsettelser skulle sikres trygge og forutsigbare rammevilkår og god koordinert tilrettelegging. Vi er vant til muligheten med å kunne klage på offentlige vedtak, noe det tydeligvis ikke er for fosterfamilier.

Svar:

Jeg vil innledningsvis understreke at det er viktig at de som henvender seg til barnevernet blir møtt med respekt og får den bistanden de har behov for. Dette gjelder ikke minst for fosterforeldre som påtar seg en svært viktig omsorgsoppgave på vegne av barneverntjenesten. Fosterforeldre må få den oppfølging og veiledning de trenger for å ivareta barnet og gi det et trygt og stabilt hjem.

Fosterforeldre utøver omsorgen for barnet på barneverntjenestens vegne. Når det gjelder partsrettigheter følger det av forvaltningsloven § 2 e at en part er den en avgjørelse "retter seg mot eller som saken ellers direkte gjelder". Det må avgjøres konkret i den enkelte sak hvem som har en slik tilknytning at vedkommende er å anse som part. I en barnevernssak er det først og fremst barnets foreldre og barnet selv som er parter. Fosterforeldre er ikke parter i fosterbarnets barnevernssak, og har dermed begrenset med klagemuligheter. I saker som gjelder opphevelse av vedtak om omsorgsovertakelse har fosterforeldre rett til å uttale seg for fylkesnemnda, jf. barnevernloven § 4-21 første ledd. I saker som gjelder flytting av barnet kan fosterforeldre i noen tilfeller gis klagerett, jf. barnevernloven § 4-17.

Når et barn skal flytte inn i et fosterhjem skal barneverntjenesten i omsorgskommunen og fosterforeldrene inngå skriftlig avtale om barneverntjenesten og fosterforeldrenes forpliktelser. Ved fosterhjemsplassering etter vedtak om omsorgsovertakelse skal skjema utarbeidet av departementet (fosterhjemsavtalen) benyttes. Ved fosterhjemsplassering etter beslutning om hjelpetiltak eller når privat plassering blir godkjent som fosterhjem skal fosterhjemsavtalen benyttes så langt den passer, jf. forskrift om fosterhjem § 6 annet ledd. Fosterhjemsavtalen er av privatrettslig karakter.

Fosterbarnet skal i utgangspunktet få dekket sine behov gjennom fosterhjemsavtalen. Fosterhjemsavtalen vil imidlertid ikke fange opp de variasjoner eller endringer som skjer i barnets og fosterfamiliens behov over tid. Av den grunn skal barneverntjenesten og fosterforeldrene gjennomgå avtalen minst en gang i året og foreta eventuelle endringer, jf. forskrift om fosterhjem § 6 første ledd. Partene skal ellers gjennomgå avtalen eller punkter i avtalen når en av partene krever det, jf. fosterhjemsavtalen punkt 3.

Dersom barnet har særlig behov kan det settes inn ekstra ressurser eller forsterkningstiltak, for eksempel avlastningsordninger og særskilt veiledning til fosterforeldrene. I fosterhjemsavtalen punkt 3 fremgår det at barneverntjenesten har en plikt til å vurdere og ta stilling til behovet for ekstraressurser eller forsterknings tiltak dersom fosterforeldrene krever det eller forholdene ellers tilsier det.

Avgjørelse om tilførelse av ekstraressurser eller forsterkningstiltak i et fosterhjem, skal reguleres gjennom tillegg til fosterhjemsavtalen. Slike avgjørelser er ikke å anse som hjelpetiltak, og dermed heller ikke som enkeltvedtak etter barnevernloven § 4-4 annet ledd. Saken stiller seg imidlertid annerledes dersom det er fosterbarnet selv eller dens biologiske foreldre som søker om et hjelpetiltak eller tjeneste, eller klager.

Oppstår det uenighet mellom barneverntjenesten og fosterforeldrene om hvordan en inngått avtale skal forstås, må dette løses i samarbeid mellom partene. Hvis partene ikke kommer til enighet, kan man be fylkesmannen om råd om hvordan konflikten kan løses. Fylkesmannen kan imidlertid ikke avgjøre saker på dette området. Dersom barneverntjenesten og fosterforeldrene ikke kommer til enighet, kan saken bringes inn for retten til avgjørelse i likhet med andre privatrettslige avtaler.

Som representanten viser til la regjeringen i mars 2016 frem Meld. St. 17 (2015-2016): Trygghet og omsorg – fosterhjem til barns beste. I behandling av meldingen vedtok Stortinget 17 anmodningsvedtak.

Disse kommer i tillegg til meldingens 24 tiltak. Et av anmodningsvedtakene var anmodningsvedtak nr. 735: ”Stortinget ber regjeringen om at det igangsettes en NOU om fosterhjemsomsorgen for å få en helhetlig gjennomgang”. Departementet jobber nå med å følge opp fosterhjemsmeldingen. Jeg vil i tildelingsbrev til

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet for 2017 be direktoratet følge opp flere av punktene.

Det kan være aktuelt i forbindelse med oppfølgingen av tiltakene i meldingen og særlig anmodningsvedtak nr. 735 fra Stortinget, å vurdere om dagens regelverk på best mulig måte setter fosterforeldre i posisjon til å ivareta fosterbarnet.

SPØRSMÅL NR. 242

Innlevert 16. november 2016 av stortingsrepresentant Ulf Leirstein

Besvart 22. november 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Hva vil statsråden gjøre for å sørge for at faste forsvarere ved tingrettene ikke overlater tildelte forsvareropdrag til andre, og vil statsråden ta et initiativ for å fastsette nasjonale regler for denne typen virksomhet?»

res, og i hvilken utstrekning, se NOU 2016:24 punkt 9.4.3.8. I utredningen er det vist til praksisen om at faste forsvarere tildeler forsvareropdrag til andre. Departementet har nettopp mottatt utredningen fra utvalget, og vi vil se på denne problemstillingen i vårt arbeid med utarbeidelsen av ny straffeprosesslov.

BEGRUNNELSE:

Ifølge NRK bryter Advokater som er plukket ut av myndighetene til å ta statlige forsvareropdrag i Oslo reglene ved å gi klientene videre til andre. Oppdragene er populære, og tingretten gjør derfor en grundig vurdering av hvilke advokater som skal få innpass i ordningen. Rettsikkerheten til tiltalte skal sikres gjennom god og kvalifisert advokathjelp, og her er den faste forsvarerordningen et viktig verktøy for mange. Likevel viser tingrettens egne stikkprøver fra 2012- 2014, ifølge NRK, at flere av forsvarerne ikke møter selv på tildelingssakene de får. I 2013 viste det seg at av 169 tildelingssaker endte 87 hos en annen på kontoret som ikke er en del av ordningen.

Svar:

I dag er oppnevningen av faste forsvarere og bistandsadvokater er lagt til Domstoladministrasjonen, se straffeprosessloven § 101. Det legger derfor Domstoladministrasjonen å vurdere hvordan de vil behandle denne problemstillingen ut fra nåværende regelverk. Domstoladministrasjonen kan ikke instrueres av Justis- og beredskapsdepartementet.

Straffeprosessutvalget har i sin utredning vurdert hvorvidt ordningen om faste forsvarere skal viderefø-

SPØRSMÅL NR. 243**Innlevert 16. november 2016 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad****Besvart 25. november 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Hvordan tenker statsråden at helsestasjoner skal kunne utføre hjemmebesøk til barselkvinner innen den tiden som er anbefalt for hjemmebesøk, når en fødselsmelding kan ta over en uke i posten?»

BEGRUNNELSE:

Flere og flere sykehus skriver ut barselkvinner etter bare få dager i sykehus. Meldinger om fødselen kan ta opp til en uke ordinært, og over en uke når fødsel skjer i forbindelse med høytider, fordi meldingene blir sendt pr. post.

Kommunene og helsestasjonen får dermed ikke melding om fødsel tids nok, og hjemmebesøk fra jordmor/helsesøster kan komme mellom en og to uker etter fødsel. De som kan tape på dette er barselkvinnene og de nyfødte barna, fordi de ikke blir oppfølgt godt nok i en svært sårbar tid.

I tillegg vil jordmødrer og helsesøstre ikke kunne utføre den jobben de ønsker pga. at de ikke mottar fødselsmeldingen i tide.

Svar:

Jeg vil først understreke at jeg er enig med representanten i at en god oppfølging av mor og barn etter fødselen er svært viktig. Fokus bør være på familien som helhet, og ett av innsatsområdene i St. meld. nr. 12 (2008-2009) En gledelig begivenhet – Om en sammenhengende svangerskaps-, fødsels- og barselomsorg, er å utvikle en familievennlig barselomsorg. Jeg er også enig med representanten i at det er viktig at kommunen og helsestasjonen får rask informasjon om fødsel slik at mor og barn kan følges opp på en god og adekvat måte.

For å sikre god oppfølging av mor og barn etter hjemkomst, er det, som representanten viser til, behov for trygg og effektiv informasjonsflyt. Det pågår et arbeid for å få på plass elektroniske meldinger om fødsel fra sykehus til helsestasjon. Arbeidet ledes av KS og gjennomføres i samarbeid med blant annet Norsk Helsenett SF og de regionale helseforetakene v/Nasjonalt IKT HF. Flere sykehus sender nå elektroniske meldinger til jordmor og helsesøster i kommunene, og flere er i gang med å prøve det ut. Erfaringene er gode.

Selv om enkelte sykehus har tatt i bruk elektronisk samhandling for å varsle helsestasjon når mor og barn skrives ut fra sykehus, så viser tilbakemeldinger fra de regionale helseforetakene at dagens praksis varierer. Det er fremdeles utstrakt bruk av både post, faks, telefon og SMS for kommunikasjon med helsestasjon. Det har tatt tid å få på plass denne typen elektronisk melding hos alle aktørene. Nasjonalt utvalg for IT-prioritering i helsesektoren (NUIT) har derfor prioritert utbredelse av denne funksjonaliteten i 2017.

Mitt mål er å bygge pasientens helsetjeneste. Det er ikke mulig uten effektiv og riktig bruk av IKT. Derfor er det viktig at vi fortsetter arbeidet med å digitalisere i alle deler av tjenesten.

Jeg vil samtidig understreke at det ikke er slik at tjenestene i dag ikke er forsvarlige fordi det mangler ferdig utviklete IKT-verktøy.

Det fremgår av gjeldende forskrift om kommunens helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjons- og skolehelsetjenesten at helsestasjons- og skolehelsetjenestens tilbud til barn og ungdom 0-20 år skal omfatte blant annet "hjemmebesøk/oppøkende virksomhet". Det er ikke spesifisert i forskriften hvor tidlig hjemmebesøket bør foretas. I veilederen til forskriften anbefales det at hjemmebesøket "tilbys helst innen to uker etter fødsel."

Det er riktig at det har vært en trend de siste tiårene med å skrive ut barselkvinner og nyfødte tidligere fra fødeinstitusjonene. Dette tilsier behov for å utvikle nye løsninger for oppfølging av mor og barn de første dagene etter fødsel. Helsedirektoratet publiserte i 2014 en nasjonal faglig retningslinje for barselomsorgen der det bl.a. anbefales hjemmebesøk av jordmor i løpet av de første døgnene etter hjemreisen, i tillegg til hjemmebesøk av helsesøster til alle nyfødte innen 7-10 dager. Som jeg redegjorde for i mitt svar på spørsmål 204 til skriftlig besvarelse, skal nasjonale faglige retningslinjer bidra til at helse- og omsorgstjenestene har god kvalitet, gjør riktige prioriteringer, ikke har uønsket variasjon i tjenestetilbudet, løser samhandlingsutfordringer og tilbyr helhetlige pasientforløp.

Barselomsorg er et ansvar både for helseforetakene og kommunene, og den nye faglige retningslinjen er et nyttig verktøy for helsepersonellet på begge arenaer. Tradisjonelt har sykehusene ofte hatt ansvaret for oppfølging av barselkvinner og nyfødte de første fjorten dagene etter fødsel, og kommunene/helsestasjonene har deretter overtatt ansvaret. Dette skillet er ikke lenger like skarpt.

I tråd med samhandlingsreformen er det et mål at mer av oppfølgingen av kvinnen, barnet og familien

skal skje lokalt der familien bor. Slike tilbud vil måtte utvikles over tid og tilpasses lokale forhold. I denne sammenheng er samarbeidsavtalene mellom helseforetak og kommuner om bl.a. forebyggende helsetjenester og jordmortjenester svært sentrale. Ett av siktemålene med samarbeidsavtalene er felles utnyttelse av jordmorressursene.

Det er i dag stor fleksibilitet i tilbudet ved barsel-avdelingene. Utskrivning vurderes i dialog med lokal helse- og omsorgstjeneste og med brukerne selv. Fremdeles foregår mye av omsorgen den første tiden etter fødsel i spesialisthelsetjenestens regi, også ved tidlig utskrivning. Dette kan bl.a. være ved amme-/barsel-poliklinikker, fødestuer i familiens region og, i noen kommuner, via tidlig hjemmebesøk av jordmor.

SPØRSMÅL NR. 244

Innlevert 16. november 2016 av stortingsrepresentant Stein Erik Lauvås

Besvart 21. november 2016 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Hva er grunnen til at statsråden i sine regnestykker ikke inkluderer helt åpenbart sentrale elementer i det som omtales som kommunesektorens handlingsrom?»

BEGRUNNELSE:

Statsråden har ved flere anledninger påstått at handlingsrommet i kommunesektoren er større med sittende regjering enn med forrige regjering. Statsråden tar da ikke hensyn til at skatteinntektene for kommunesektoren i revidert nasjonalbudsjett for 2011 og 2012 ble oppjustert med til sammen 3,5 mrd. kroner eller at skatteinntektene i revidert nasjonalbudsjett 2014 ble nedjustert med 1,2 mrd. kroner.

Svar:

Figur 3.1 i Prop. 1 S (2016–2017) Kommunal- og moderniseringsdepartementet dokumenterer det økonomiske handlingsrommet for kommunesektoren i budsjettforslagene i perioden 2011–2017. Handlingsrommet defineres som hvor stor del av veksten i frie inntekter som kommunesektoren sitter igjen med etter at utgifter til demografi, pensjon og særskilte satsinger er dekket. Figuren viser et klart større handlingsrom for kommunesektoren samlet sett i perioden 2014–2017 sammenliknet med perioden 2011–2013.

Tallgrunnlaget i figuren bygger på opplysninger gitt i de årlige budsjettproposisjonene (Prop. 1) for respektive år. Figuren er derfor et uttrykk for regjeringens prioritering av kommunesektoren i budsjettforslaget for det enkelte år. Figuren tar ikke hensyn til endringer

i økonomiske rammebetingelser gjennom budsjettåret, eksempelvis opp- eller nedjusteringer av skatteanslag, deflator eller bevilgningsendringer. Dette er gjennomført konsekvent for alle år som figuren dekker.

Når vi ser på den faktiske utviklingen i frie inntekter, var den gjennomsnittlige oppgavekorrigerte realveksten for kommunene 2,2 pst. i perioden 2013–2016, mens den for perioden 2009–2013 var 1,4 pst. Ser vi på realveksten per innbygger, var den i gjennomsnitt 1,1 pst. i perioden 2013–2016, mot 0,1 pst. i perioden 2009–2013.

Oppsummert viser tallene at handlingsrommet er større for kommunene under denne regjeringen enn under den forrige. Det gjelder både når vi ser på hva de ulike regjeringene har lagt opp til i de årlige budsjettene, og hva den faktiske veksten i frie inntekter har blitt.

SPØRSMÅL NR. 245**Innlevert 16. november 2016 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 25. november 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Pasient- og brukerombudet har en viktig oppgave med å ivareta innbyggere som er usikker på om de får rett helsehjelp. Ombudet i Oslo Akershus betjener 24 % av befolkningen men får 14 % av rammen for pasient- og brukerombudsrammen. Det er noe stordriftsfordeler med et så stort kontor, men ikke i den størrelsesorden som skjevhet i finansiering tilsier. Avtalen for Oslo ble inngått i 2004 og utvidet i 2015 når Akershus ble innlemmet.

Hva vil ministeren gjøre for å sørge for likeverdige ombudstjenester?»

Svar:

Representanten Grung tar opp et viktig tema. Det er ingen tvil om at pasient- og brukerombudene utfører et viktig arbeid. Ordningen med pasient- og brukerombud skal være et lavterskeltilbud for pasienter, brukere og pårørende, hvor hovedoppgaven er å ivareta disse gruppens behov, interesser og rettssikkerhet i møte med spesialisthelsetjenesten og den kommunale helse- og omsorgstjenesten.

I forbindelse med at helseforetaksreformen ble innført fra 1.1.2002, ble ansvaret for Pasient- og brukerombudet (den gang Pasientombudet) flyttet over til staten. Det ble samtidig besluttet at Helsedirektoratet (den gang Sosial- og helsedirektoratet) skulle administrere ordningen. Oslo kommune etablerte allerede

i 1987 et ombud for brukere av helse- og sosialtjenester. Både Oslo kommune og Helsedirektoratet har så langt sett det som formålstjenlig å ha en avtale der Oslo kommune via et kommunalt ombud sørger for pasient- og brukerombudstjenester for innbyggerne i Oslo og Akershus. Kontoret i Oslo og Akershus finansieres delvis av Oslo kommune og delvis av staten, der finansieringen fra staten reguleres av en avtale om kjøp av tjenester. I tillegg til pasient- og brukerombud, finansierer staten også Norsk pasientforening i Oslo. Pasientforeningen utøver også ombudstjenester innen helse- og omsorgssektoren.

Ordningen med pasient- og brukerombud skal tilby tjenester i alle fylker og det skal være en likebehandling av pasienter og brukere uavhengig av geografi. Som representanten Grung sier, så er det forventet at ombudet i Oslo og Akershus bør ha noen stordriftsfordeler. I tillegg har Oslo og Akershus en mer fordelaktig geografi med tanke på å nå pasienter og brukere enn store deler av resten av landet.

Helse- og omsorgsdepartementet vil også vise til at den statlige overføringen for å sørge for ombudstjenester i Akershus økte i forbindelse med at avtalen med Oslo kommune ble reforhandlet i 2014. Dette til tross for at andre kontor fikk kutt i forbindelse med avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen.

Helsedirektoratet har i sakens anledning orientert meg om at de vil følge utviklingen og vil ta opp eventuelle framtidige behov for å se på ressursfordelingen mellom kontorene med Helse- og omsorgsdepartementet.

SPØRSMÅL NR. 246**Innlevert 16. november 2016 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 28. november 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Under høringen til statsbudsjettet kom det frem fra pasient- og brukerombudene at saksbehandlingstiden hos fylkesmannen varierer rundt i landet. I Oslo, Akershus og Buskerud er den så lang at de opplever rettsikkerheten til pasienter og brukere blir illusorisk,

og uten praktisk betydning. Dette har blitt tatt opp som bekymring i flere år.

Hva er akseptabel saksbehandlingstid i klagesaker hos fylkesmennene og hva gjør ministeren for at rettsikkerheten til pasienter og brukere blir ivaretatt?»

Svar:

Det er svært beklagelig at lang saksbehandlingstid hos fylkesmannen får så uheldige konsekvenser for brukere og pasienter. Jeg har stor forståelse for hvilken belastning dette medfører for dem det berører. Fylkesmennene over hele landet opplever en økning i saker på helse- og omsorgsområdet. Situasjonen hos Fylkesmannen i Oslo- og Akershus og Fylkesmannen i Buskerud er for tiden ekstra krevende. Fylkesmannen i Oslo og Akershus oppretter nå nesten dobbelt så mange tilsynssaker som for ti år siden. Når det gjelder rettighetsklagene, har det også vært en betydelig vekst. Økningen i saker skyldes flere forhold, blant annet:

- Generell befolkningsvekst.
- Pasienter og brukere får økende bevissthet om sine rettigheter og stiller høyere krav til tjenestene.
- Flere rettigheter og sterkere rettsvern for pasienter og brukere i lovgivningen.

Krav til saksbehandlingstider fremkommer av tildelingsbrevet og virksomhets- og økonomi-instruksen til Fylkesmannen. For klager som gjelder rettigheter for pasienter og brukere (rettighetsklager), har fylkesmennene krav om at minst 90 pst. av sakene skal avsluttes innen tre måneder. Per 18. november har fylkesmennene i 2016 avsluttet behandlingen av 2931 rettighetsklager. På landsbasis var 66 pst. av rettighetsklagene avsluttet innen 3 måneder. Fylkesmannen i Buskerud har per samme dato avsluttet kun 27 pst av klagesakene innen 3 måneder, mens fylkesmannen i Oslo og Akershus har avsluttet 31 pst. av klagesakene innen 3 måneder.

I tillegg mottar fylkesmennene mange henvendelser som gjelder hendelser eller forhold innen helse- og omsorgstjenesten, og som fylkesmennene behandler som tilsynsmyndighet overfor virksomheter og/eller helsepersonell. Disse kommer direkte til fylkesmennene og betegnes vanligvis som hendelsesbaserte tilsynssaker. Fylkesmennene har krav om at median saksbehandlingstid for disse sakene skal være fem måneder eller mindre. Der det kan være aktuelt å gi pålegg og tvangsmulkt til virksomheter eller reaksjoner til helsepersonell oversendes sakene til Statens helsetilsyn for avsluttende behandling. På landsbasis er median saksbehandlingstid for tilsynssakene 5,3 måneder. Median saksbehandlingstid for tilsynssakene hos fylkesmannen i Buskerud er 12 måneder, mens tilsvarende for fylkesmannen i Oslo og Akershus er 7,8 måneder.

Selv om det gjennom året har skjedd vesentlige forbedringer, ved at Fylkesmannen i Buskerud har redusert restansene av både rettighetsklager og tilsynssaker kraftig, og Fylkesmannen i Oslo og Akershus har gjort det samme for rettighetsklagene, er situasjonen fortsatt bekymringsfull. Etatsstyringsansvaret for fylkesmannen er delegert fra Helse- og omsorgsdepartementet

til Helsedirektoratet og til Statens helsetilsyn på deres ansvarsområder. Departementet er derfor i dialog med Helsedirektoratet og Statens helsetilsyn om situasjonen til Fylkesmannen i Oslo og Akershus spesielt og om fylkesmennenes ressursituasjon mer generelt.

Fylkesmennene har de seneste årene opplevd en stor økning i såkalte førerkortsaker. Helsedirektoratet har i samarbeid med Vegdirektoratet utviklet og ferdigstilt nytt regelverk for førerrett etter førerkortforskriften. De nye reglene som trådte i kraft fra 1. oktober i år, skal bidra til mest mulig trafikksikkerhet og lik behandling av alle søkere. Helsekravene er utformet mer detaljert enn tidligere og gir rom for mindre skjønn. Det forventes at endringene i regelverket vil redusere antall førerkortsaker hos fylkesmennene.

Statens helsetilsyn, Helsedirektoratet og fylkesmennene arbeider systematisk med å sikre god og effektiv behandling av klagesaker og tilsynssaker og å holde saksbehandlingstider nede.

Helse- og omsorgsdepartementet følger nøye med på situasjonen gjennom våre underliggende etaters dialog og oppfølging av fylkesmennene.

I styringsdialogen med embetene presiseres det at fylkesmannen skal gjøre en skjønnsmessig/risikobasert vurdering og prioritering, og bruke ressursene best mulig ut fra disse prioriteringene. Lovpålagte oppgaver skal prioriteres, og da særlig saker som omhandler enkeltpersoners rettigheter, og saker der konsekvensene av svikt er alvorlige.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har nå etablert et prosjekt som skal utarbeide en ny modell for budsjettfordeling til fylkesmannsembetene. Ett av formålene med prosjektet er en mer rettferdig og forutsigbar fordeling av budsjettmidler mellom embetene.

SPØRSMÅL NR. 247**Innlevert 16. november 2016 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 18. november 2016 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

«Hvordan vil statsråden følge opp vurderingen om ordningen med støtte til parykker ved sykdommen Alopecia?»

BEGRUNNELSE:

Alopecia er en sykdom som ikke får mye oppmerksomhet da det rammer relativt få personer, men for de som rammes så har sykdommen betydelig påvirkning for deres liv. Samtidig er vil man bedre livskvaliteten til de som rammes ved å ha gode støtteordninger for parykk.

Dagens ordning med stønad til parykk etter folketrygdloven er god for de under 18 år, mens øvrige hjelpemidler for andre sykdommer i alle hovedsak gjelder frem til 26 år noe som bør vurderes endres sånn at grensen økes til 26 år også for de med diagnosen alopecia. Det er også behov for å se på ordningene for de over dagens 18 årsgrense da støtteordningene da er på et for lavt nivå og det legges heller ikke opp til støtte til reparasjoner innenfor dagens ordning.

Det vises for øvrig til dok 15:1321 (2014-2015) og svar fra statsråden.

Svar:

Jeg mener, i likhet med representant Wiborg, at det er viktig å ha gode støtteordninger for parykk. Regelverket for stønad til parykk gjennom folketrygdloven gir i dag vesentlig større rett for barn og unge under 18 år, sammenliknet med personer over 18 år. For personer over 18 år kan parykk utgjøre en betydelig kostnad som kan være utfordrende å dekke, særlig for unge mennesker som ikke har kommet inn i arbeidslivet.

Slik daværende arbeids- og sosialminister Robert Eriksson påpekte i sitt svar på spørsmål om samme sak av 31. august 2015, har imidlertid en eventuell økning av satsene for parykk en budsjettmessig effekt. Dette må dermed vurderes i forbindelse med de ordinære budsjettprosessene.

Representanten viser også til at ikke legges opp til støtte til reparasjoner innenfor dagens ordning. Arbeids- og velferdsdirektoratet har opplyst meg om at hovedårsaken til at parykker sendes til reparasjon synes å være at parykken mister mye hår. Reparasjonen går da ut på å knytte mer hår til parykken, noe som ofte fører til at formen blir større og parykken mister passformen. Dette medfører at man ikke øker parykkens levetid ved å sende parykken til reparasjon, og at det lønner seg å kjøpe en ny parykk når den gamle begynner å bli utslitt. Jeg vurderer på denne bakgrunnen at det ikke vil være hensiktsmessig å innføre støtte til reparasjon av parykk.

SPØRSMÅL NR. 248**Innlevert 16. november 2016 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad****Besvart 23. november 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Viser til Dokument nr. 15:236 (2016-2017).

Har andre politidistrikt lignende føringer som politidistrikt Vest har hatt om å nedprioritere grov narkotikakriminalitet eller annen kriminalitet som Stortinget og statsråden har gitt føringer om at skal prioriteres, og i så fall hvem har gitt disse føringene?»

BEGRUNNELSE:

I følge VG var målet for politidistrikt Vest 110 grove narkotikasaker i 2016. Etter årets første ni måneder var status kun 41.

I et intervju med VG bekrefter visepolitimester Olav Valland at det er blitt gitt føringer om at inntaket av alvorlige narkotikasaker måtte reduseres kraftig.

Utdrag fra VG - artikkel med intervju med Valland 12.11.2016:

- Både etterforskere og jurister var fullstendig overarbeidet. Mange av dem satt dag ut og dag inn, til langt på kveld, i ukevis. Vi var nødt til å gjøre noe med det i et HMS-perspektiv. Det vi gjorde da var at vi måtte redusere inntaket av saker og så måtte vi øke kapasiteten særlig på juristsiden. Det var en bevisst strategi.

- Hvordan fungerte dette i praksis?

- Det fungerer på den måten at de som da er i førstelinjen, må engasjere seg i færre saker, så enkelt er det.

- Men var det et direktiv fra ledelsen?

- Det har aldri vært noe direktiv på det, aldri noe pålegg. Men en strategi om å redusere inntaket, det var helt åpenbart, sier Valland, som omtaler det som en prioriteringsføring.

- Var det en stående føring?

- Det er et spørsmål om hva du definerer som stående. I en periode var det ikke anledning til å åpne nye saker. Vi hadde ikke kapasitet til det.

- Hvem tok beslutningen?

- Det kan være flere beslutninger, og noen ganger er det slik at det legger avsnittsleder, noen gangen seksjonsleder og noen få ganger stasjonssjefen.

- Første gang da?

- Det husker jeg ikke, sier Valland, som bekrefter at ressursutfordringen var et tema på mange møter.

Svar:

Det er viktig for regjeringen å bekjempe alvorlig kriminalitet. De nasjonale prioriteringene innen straffesaksområdet fremgår av Prop. 1 S (2015-2016), Justis- og beredskapsdepartementets tildelingsbrev for 2016 til hhv. Politidirektoratet og Den høyere påtalemyndighet, samt av Riksadvokatens rundskriv om mål og prioriteringer for straffesaksbehandlingen i 2016 (Rundskriv nr. 1/2016) og Politidirektoratets disponeringsskriv til politidistrikt og særorgan for 2016.

I Prop. 1 S (2015-2016) anses både grove integritetskrenkelser og grov profittmotivert kriminalitet, slik som grov narkotikakriminalitet, som alvorlig kriminalitet. Dette reflekteres også i tildelingsbrevene til både Den høyere påtalemyndighet og Politidirektoratet.

Det er imidlertid viktig å understreke at det er politimesterens ansvar å foreta sine prioriteringer innenfor disse rammene. Det kan være krevende fordi det alltid vil være en kamp om fordelingen og prioritering av ressurser. En kan for eksempel stå i en situasjon hvor ulike prioriterte saksfelt krever innsats og ressurspådrag samtidig i pågående saker. Det er da viktig å anerkjenne politimesterens rett og plikt til å foreta en konkret prioritering så lenge det er innenfor de nevnte rammer. Politidistriktene har ulike utfordringer som varierer fra politidistrikt til politidistrikt, og dette kan resultere i at politimestrene også i fremtiden må foreta strenge prioriteringer mellom prioriterte kriminalitetsområder.

Vår virksomhetsstyring rettes inn mot overordnet nivå for styring i tråd med prinsippet om mål- og resultatstyring i forhold til Politidirektoratet og Den høyere påtalemyndighet. Politidirektoratet har det overordnede ansvaret for blant annet den faglige ledelsen og ressursfordelingen til politidistriktene, mens riksadvokaten er øverste leder av påtalemyndigheten og har fagansvar for etterforskningen av straffesaker, herunder behandling og prioriteringer av sakstyper.

Når det gjelder spørsmålet om det er andre politidistrikt har lignende føringer som Vest politidistrikt, må jeg basere mitt svar på opplysninger fra Politidirektoratet og Riksadvokaten om situasjonen i dag. Politidirektoratet opplyser at «oppsummert svarer alle politimesterne at innsatsen prioriteres i henhold til prioriteringer fra POD og riksadvokaten, og at det ikke i noen av distriktene er gitt føringer om at grov narkotikakriminalitet skal nedprioriteres».

Riksadvokaten opplyser at de «ikke gjennom inspeksjoner eller på annen måte er gjort kjent med at andre politidistrikter har praktisert en slik saksprioritering som er anført i varselet fra den ansatte i Vest politidistrikt».

SPØRSMÅL NR. 249**Innlevert 17. november 2016 av stortingsrepresentant Freddy de Ruiter****Besvart 24. november 2016 av kulturminister Linda C. Hofstad Helleland****Spørsmål:**

«Det diskuteres lokalt/regionalt i Aust-Agder om mulighetene for å få flyttet Kulturrådet fra Oslo til Arendal.

Kan statsråden avklare om det er aktuelt å flytte Kulturrådet til Arendal?»

Svar:

Det har aldri vært vurdert som en aktuell mulighet å flytte Norsk kulturråds samlede virksomhet fra landets hovedstad.

Derimot er det i Kulturdepartementets budsjettproposisjon for 2017 som kjent foreslått å gi Kulturrådet

i oppdrag å etablere et nytt kontor utenfor Oslo – Kreativt Norge. Kontoret for kulturell og kreativ næring skal styrke enkeltkunstnernes muligheter for økte inntekter, utvikle det regionale støtteapparatet og legge til rette for at kunsten når et større publikum.

Forslaget har skapt et stort engasjement fra ulike byer og steder i landet og har skapt forventninger. Som et ledd i arbeidet med å avklare lokaliseringen er det avholdt møter med sentrale aktører på kunstfeltet, herunder konferansen Kreativ arena 15. november i år. De syv byene i storbynettverket ble invitert til konferansen for å presentere sitt arbeid på feltet kulturell og kreativ næring – Tromsø, Trondheim, Bergen, Stavanger, Kristiansand, Drammen og Oslo. Det synes ikke hensiktsmessig å vurdere ytterligere lokaliseringalternativer for Kreativt Norge.

SPØRSMÅL NR. 250**Innlevert 17. november 2016 av stortingsrepresentant Freddy de Ruiter****Besvart 22. november 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Det diskuteres lokalt/regionalt i Aust-Agder om mulighetene for å få flyttet Statens helsetilsyn fra Oslo til Arendal.

Kan statsråden avklare om det er aktuelt å flytte Statens helsetilsyn til Arendal?»

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet er kjent med at det er et ønske lokalt å flytte Statens helse-tilsyn til Arendal. Regjeringen er opptatt av at statlige arbeidsplasser også skal etableres utenfor Oslo. I forbindelse med omorganiseringen av den sentrale helseforvaltningen ble det derfor besluttet i fjor å flytte Helseklage til Bergen. Omorganiseringen av helseforvaltningen er nå sluttført. Det er for tiden ikke aktuelt å flytte Statens helsetilsyn ut av Oslo.

SPØRSMÅL NR. 251**Innlevert 17. november 2016 av stortingsrepresentant Stein Erik Lauvås****Besvart 23. november 2016 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«Hvilke avtaler og hvilken enighet med russiske myndigheter er det Statssekretær Brein-Karlsen viser til, og på hvilken måte vil denne omtalte enigheten føre til at de som nå venter på å få avklart sin asylsøknad faktisk får en slik avklaring?»

BEGRUNNELSE:

På nettsidene til NRK Finnmark leser vi at det nå er 850 asylsøkere som kom inn til Norge over Storskog og som ikke får realitetsbehandlet sin søknad om asyl i Norge fordi regjeringen mener de skal returneres til Russland. Statssekretær Brein-Karlsen opplyser til NRK Finnmark at det er kontakt med russiske myndigheter om dette og viser videre til at man nå jobber med å få til det man er enig med russiske myndigheter om i denne saken.

Svar:

Jeg vil innledningsvis vise til mitt svar til representanten av 26. oktober d.å.

Her redegjorde jeg for gjeldende retningslinjer for håndteringen av Storskogsakene. Blant annet viste jeg til at departementet i vår åpnet for at personer som kun har hatt enkeltvisum i Russland kan få sine asylsøknader

der realitetsbehandlet i Norge. En relativt stor andel av søkerne som kom over Storskog er i denne kategorien.

Som jeg også nevnte i mitt forrige svar, har Norge en tilbaketakelsesavtale med Russland som regulerer landenes plikt til å ta tilbake egne borgere og tredjelandborgere. Det har i tidligere møter med russiske myndigheter vært enighet om at tredjelandborgere som har gyldig oppholdstillatelse eller multivisum til Russland kan returnere til Russland i henhold til tilbaketakelsesavtalen. Det er denne avtalen og enigheten statssekretær Brein-Karlsen har vist til.

I praksis har det imidlertid vært utfordringer knyttet til returer også innenfor denne gruppen, noe vi har tatt opp både muntlig og skriftlig med russiske myndigheter og bedt om en avklaring på. Russiske myndigheter har varslet at de vil komme tilbake til dette, noe vi avventer. Som understreket i tidligere svar, vil det først når dialogen med Russland kan sies å være avsluttet, være mulig å si noe sikkert om hvem som faktisk kan returnere til Russland og hvilken behandling søkere som ev. ikke kan returnere skal få.

Når det gjelder Storskogsaker der søkerne har oppholdstillatelse eller multivisum til Russland som er utløpt i tid, har Utlendingsdirektoratet foreslått en praksisendring som innebærer at man i større grad åpner for at disse kan realitetsbehandles i Norge. Denne praksisforeleggelsen er for tiden til vurdering i departementet, og jeg kan ikke her forskuttere hva utfallet av våre vurderinger vil bli.

SPØRSMÅL NR. 252**Innlevert 17. november 2016 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg****Besvart 24. november 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«I Dagbladet 27. juni 2016 sier Politidirektør Odd Reidar Humlegård at han har gjennomført 1049 beredskapstiltak etter terroren 22. juli 2011.

Kan statsråden fremskaffe en liste over disse tiltakene, ledsaget av en kort redegjørelse for hva de ulike tiltakene innebærer?»

Svar:

Politidirektoratet (POD) har i likhet med en rekke beredskapsaktører iverksatt et stort antall tiltak etter terrorangrepene mot Norge i 2011. Tiltakene er av ulik karakter og omfang. En del av disse tiltakene er kjent, mens andre er unntatt offentlighet. Til sammen gjør

disse tiltakene at Norge er bedre rustet til å håndtere kritiske hendelser nå enn for fem år siden.

Politidirektøren redegjorde for hvilke tiltak som er igangsatt eller gjennomført i forbindelse med åpen høring i kontroll- og konstitusjonskomiteen 6. juni 2015. Der sa han blant annet dette:

”Endringsprogrammets sluttrapport fra i fjor viser at politidistrikt og særorgan har gjennomført eller igangsatt 1 046 tiltak – alt fra kjøp av ny politibåt for å styrke beredskapen lokalt, til innføring av nye tjenestelister som gir bedre politidekning når politiet trengs, til lokale lederutviklingsprogram. Det viser, etter mitt skjønn, både gjennomføringsevne og økt risikoerkjennelse.”

Hele Politidirektørens redegjørelse finnes på denne linken, hvor han nevner flere konkrete endringer etter 22. juli:

<https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/referater/hoeringer/2014-2015/h150606.pdf>

Ifølge Politidirektoratet knytter referansen til 1046 tiltak til en kartlegging fra oktober 2014 av pågående tiltak i politidistriktene etter 22. juli 2011. Denne kartleggingen inneholder tiltak som delvis overlapper mellom ulike politidistrikt, hvor flere distrikt har igangsatt samme tiltak etc. Det er for eksempel etablert lederutviklingsprogram i flere distrikter.

Tiltakene er bygget opp rundt PODs og Endringsprogrammets 5 hovedsatsinger:

- Kapasitet, bemanning og ressurs
- Teknologi
- Kommunikasjon og samhandling
- Kompetanse, trening, øving og læring
- Styling, ledelse og kultur

Av eksempler på tiltak nevnes:

- Øvelser, varslede og ikke varslede
- Styrking av operasjonssentralene
- Økt trening og planlegging opp mot ”Skyting på går”, PLIVO
- Nabohjelpavtaler i forhold til OPS
- Sentralt ukeskurs for samtlige staber i politi-Norge
- Oppdatere planverk
- Kommunikasjonsstrategier
- Sambandsprosedyrer
- Tjenestelister opp mot risiko og oppgavemengde
- Lederutviklingsprogram
- Erfaringslæring

Tiltak som er iverksatt omfatter blant annet ledelse, organisering, polititaktikk, metode-bruk, mannskaps- og flåtestyring, beredskapsordninger, utstyr, kommunikasjons-løsninger, kompetanseheving, samarbeid med andre beredskapsaktører, trening, øvelser mv. En rekke tiltak er iverksatt blant annet når det gjelder politiets nasjonale beredskapsressurser herunder personell og utstyr. Nærmere detaljer knyttet til dette er unntatt offentlighet og/eller gradert informasjon.

SPØRSMÅL NR. 253

Innlevert 17. november 2016 av stortingsrepresentant Sverre Myrli

Besvart 28. november 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Hva gjør statsråden for å sørge for en avklaring rundt NSB AS sine pensjonsforpliktelser, når kan det forventes en avklaring og mener samferdselsministeren at en slik avklaring vil være viktig for NSBs muligheter til å delta på likeverdige vilkår i den kommende anbuds-konkurransen eller ikke?»

BEGRUNNELSE:

LO Stat og Spekter ble i slutten av august i år enige om å videreføre den nåværende pensjonsordningen i NSB. Under forhandlingene sendte Spekter (som representerer NSB) og LO Stat brev til samferdselsministeren hvor de skrev at:

«pensjonsspørsmålet må løses for at NSB skal ha rammebetingelser som sikrer at selskapet kan delta i konkurransen på lik linje med nye private aktører».

NSB-konsernet med datterselskaper har inntil 4 milliarder i pensjonsforpliktelser, og det stilles fra ulike hold spørsmål ved om selskapet vil greie å konkurrere med private selskaper som har langt billigere pensjonsordninger.

I samferdselsministerens svarbrev går det fram at departementet søker å avklare med ESA hva som er lovlig statsstøtte. En slik avklaring fra ESA skal være nødvendig før staten som eier kan ta stilling til selskapets finansielle rammebetingelser. I brevet går det fram at det forventes at det kan ta flere måneder å avklare dette.

I et intervju med Fri Fagbevegelse 6. september uttaler imidlertid statssekretær Tom-Christer Nilsen at «Vår vurdering er at det nok er NSBs betingelser som vil sette standarden også i et konkurranseutsatt system. Hovedgevinsten i konkurranse er tilbud til kundene, god service og god organisering, ikke pensjonsbetingelser, poengterer statssekretæren.»

Slik jeg oppfatter det er det nå, i midten av november 2016 - drøye to måneder før anbudskonkurransen settes i gang - ennå ikke kommet noen avklaring rundt NSBs pensjonsforpliktelser. Jeg finner derfor grunn til å stille spørsmål om samferdselsministeren har en realistisk tidsplan for å avklare NSBs pensjonsforpliktel-

ser før konkurransen starter. Det ville også være av interesse å få klarhet i om samferdselsministeren, i likhet med sin statssekretær, mener at selskapets pensjonsforpliktelser er irrelevant i den kommende konkurransen, og i så fall hvordan dette begrunnes.

Svar:

Som eier vil staten etterleve sine prinsipper for utøvelse av godt eierskap, herunder å sikre at NSB har en hensiktsmessig kapitalisering ift den situasjonen konsernet står overfor. For å unngå at eventuelle tiltak fra staten som eier skaper juridiske utfordringer (eller i verste fall vanskeliggjør NSB sin deltakelse i konkurransene) er det satt i gang en prosess mot ESA for å avklare det juridiske handlingsrommet før det tas beslutninger om dette. Det er vanskelig å anslå hvor lang tid det vil ta å slutføre denne prosessen.

Jeg har full forståelse for at konsernet trenger rimelig forutsigbarhet for sine langsiktige finansielle rammebetingelser. Jeg vil legge til rette for at NSB kan delta i konkurransene på likeverdige vilkår i den kommende konkurransen.

SPØRSMÅL NR. 254

Innlevert 17. november 2016 av stortingsrepresentant Guri Melby

Besvart 25. november 2016 av barne- og likestillingsminister Solveig Horne

Spørsmål:

«Når har regjeringen tenkt å sikre menn selvstendig opptjeningsrett til fødselspenger?»

BEGRUNNELSE:

I dag er regelverket rundt foreldrepermisjon sånn at du som far har rett til foreldrepenger hvis du har hatt pensjonsgivende inntekt i minst 6 av de siste 10 månedene før foreldrepengerperioden starter, men du har ikke rett til fedrekvote med mindre mor har opparbeidet seg rettigheter til foreldrepenger og benytter seg av denne retten. Fedrekvote gis altså kun til far hvis begge foreldrene har opptjent rett til foreldrepenger. Det stilles også krav til mors aktivitet hvis far benytter seg av fellesperioden. ESA mener regelverket strider med EØS-direktiver om likestilling og foreldrepermisjon,

fordi det ikke er noen tilsvarende kobling mellom fars jobbstatus og hva mor kan ta ut av permisjon. Det kan sees på som diskriminerende at far ikke skal få være hjemme med barnet på selvstendig grunnlag, men er avhengig av mors situasjon. I tillegg strider det mot ideen om at foreldre skal bli mer likestilt i foreldrerollen.

Svar:

Fedre har i dag selvstendig opptjeningsrett til foreldrepenger. Fedres rett til uttak av foreldrepenger er imidlertid avhengig av hva mor gjør før og etter fødsel. Hvis begge foreldre har opptjent rett til foreldrepenger, kan far ta ut fedrekvoten (ti uker). Det er ikke aktivitetskrav under fedrekvoten. Hvis far skal ta ut mer enn fedrekvoten, må mor ut i aktivitet (arbeid, studier mv.). Hvis bare far har opptjent rett til foreldrepenger, er det

ingen fedrekvote. Far kan likevel ta ut foreldrepenger, forutsatt at mor går ut i aktivitet. Far kan i slike tilfeller ta ut inntil 40/50 uker (avhengig av valgt dekningsgrad).

Regjeringen har foreløpig ikke tatt stilling til om den vil foreslå endringer i bestemmelsene om fedres rett til uttak av foreldrepenger. Regjeringen har nedsett et utvalg som ser på alle overføringsordningene til barnefamiliene, herunder bestemmelsene om foreldrepenger. Utvalget leverer sin rapport i mars 2017. Vi vil deretter vurdere utvalgets anbefalinger.

Storingsrepresentanten viser til at ESA for tiden vurderer om den norske foreldrepengeordningen er i samsvar med EØS-avtalen. Det er viktig å understreke

at ESA ikke endelig har konkludert i denne saken, men kun gitt sin foreløpige vurdering. Vi mener den norske foreldrepermisjonsordningen oppfyller alle kravene som følger av EØS-avtalen. Norske myndigheter sendte et svar til ESA 10. oktober 2016, der vi redegjør for hvorfor vi mener det norske regelverket ikke er i strid med EØS-avtalen. Saken er nå til vurdering i ESA.

Vi har for øvrig bedt Arbeids- og velferdsdirektoratet om å vurdere kostnadene ved å gi fedre rett til å ta ut fedrekvoten uavhengig av mors opptjening og aktivitet. Direktoratet anslår at dette på sikt vil innebære ekstrakostnader på rundt 500 mill. kroner hvert år. Dette må imidlertid utredes nærmere.

SPØRSMÅL NR. 255

Innlevert 17. november 2016 av stortingsrepresentant Guri Melby

Besvart 25. november 2016 av kulturminister Linda C. Hofstad Helleland

Spørsmål:

«Hva er status for arbeidet med en allmenn språklov, hvor tegnspråk er formelt forankret som fullverdig språk, og når vil Stortinget få et lovforslag omhandlende en slik lov til behandling?»

BEGRUNNELSE:

I St.meld. nr. 35 (2007-2008) Mål og mening – språkmeldingen – ble det gitt tilslutning til etablering av en egen språklov.

Venstre har ved flere anledninger etterlyst status for denne loven. I en interpellasjonsdebatt i Stortinget i februar 2014, der Trine Skei Grande etterlyste en oppfølging av den omfattende språkmeldinga, svarte daværende kulturminister Widvey at Kulturdepartementet nå ville se på muligheten for å lage en mest mulig helhetlig språklov.

I språkmeldingen ble det slått fast politisk at norsk tegnspråk er et fullverdig språk i Norge. Tegnspråk – og det offentlige ansvaret for dette – skal ifølge meldingen innlemmes i en allmenn språklov. Det er nå gått mange år siden Stortinget gav sin tilslutning til nevnte melding, og det er mange som etterlyser fortgang i det igangsatte arbeidet. Særlig døve, som har ventet lenge på at anerkjennelsen av norsk tegnspråk skal formaliseres som fullverdig språk ved en forankring i en allmenn språklov.

Svar:

En viktig utfordring i språkpolitikken er å sikre at norsk skal fungere som et mest mulig fullverdig språk i alle deler av samfunnet. En helhetlig språklov vil være ett virkemiddel for å oppnå målene i språkpolitikken. Som kjent arbeider departementet nå med muligheten for å lage en mest mulig helhetlig språklov, og vurderer de språkpolitiske og ikke minst de mange juridiske spørsmål som må avklares før et utkast til lov kan presenteres. Dette er et krevende arbeid og departementet tar sikte på å fremme et forslag så raskt som mulig etter å ha hatt et lovutkast ute på bred høring. Før dette er det vanskelig å være konkret om tidspunktet for når en sak om helhetlig språklov kan legges fram for Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 256**Innlevert 17. november 2016 av stortingsrepresentant Sonja Mandt****Besvart 28. november 2016 av kulturminister Linda C. Hofstad Helleland****Spørsmål:**

«Hva burde bevilgningen på kap.334 post 50 være i 2017 for å dekke pris- og lønnsvekst og kompensere for bortfall av bidrag fra kommersiell allmennkringkaster på post 51, og hvor mye representerer regjeringens forslag i sum på disse postene i reelt kutt i forhold til bevilgningen for 2016?»

BEGRUNNELSE:

Som følge av at avtalen mellom Kulturdepartementet og TV2 AS opphører den 31.desember 2016, faller det årlige vederlaget til det audiovisuelle produkt bort fra og med 2017.

Svar:

Bevilgningen på kap. 334, post 50 foreslås økt med om lag 9,4 mill. kroner fra 2016 til 2017.

Utviklingen i statsbudsjettets utgifter kan beskrives ved den underliggende utgiftsveksten. Fra 2016 til 2017 anslås denne til å være 1,7 pst., mens veksten i løpende kroner anslås til 4,1 pst. Statsbudsjettets prisvekst er dermed anslått til 2,4 pst., jf. Prop. 1 S (2016–2017) Gul bok, side 18.

Regjeringen vil bygge sin politikk på en effektiv bruk av fellesskapets ressurser. Regjeringen har derfor innført en effektiviserings- og avbyråkratiseringsre-

form (ABE-reformen), som forutsetter at alle statlige virksomheter gjennomfører tiltak for å bli mer effektive. Reformen, som skal gi insentiver til mer effektiv statlig drift og skape handlingsrom for prioriteringer i statsbudsjettet, medfører en årlig overføring som tilsvarer 0,5 pst. av alle driftsbevilgninger som bevilges over statsbudsjettet. I tillegg har Kulturdepartementet i budsjettforslaget for 2017 hentet ut og omfordelt effektiviseringsgevinster ut over besparelsene i ABE-reformen. Filmfondet er som øvrige poster i kulturbudsjettet en del av dette.

Kulturdepartementets bevilgningsforslag er fordelt på en lang rekke kulturelle virksomheter, stipend- og tilskuddsordninger som er innrettet mot hele bredden av norsk kunst- og kulturliv. Den brede fordelingen er viktig og bidrar bl.a. til å opprettholde tilbud innen kunst, kultur og frivillighet over hele landet som kommer flest mulig til gode. Gjennom omprioriteringer har regjeringen styrket eksisterende tiltak og opprettet enkelte nye, med sikte på å motvirke ledighet, styrke kulturell og kreativ næring, bidra til offentlig-privat samarbeid og til et mangfoldig og inkluderende kulturliv.

I forbindelse med at avtalen mellom Kulturdepartementet og TV 2 AS opphører 31. desember 2016, vil TV 2s forpliktelse til å betale et årlig vederlag til Norsk filminstitutt tilskuddsordninger falle bort. Vederlaget fra TV 2 har blitt inntektsført på kap. 5568, post 72 og bevilget på kap. 334, post 51. I 2016 var vederlaget fra TV 2 på om lag 11,1 mill. kroner. Dette medfører således at bevilgningen til filmfondet reduseres tilsvarende for 2017.

SPØRSMÅL NR. 257**Innlevert 17. november 2016 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete****Besvart 24. november 2016 av landbruks- og matminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

«Kan statsråden legge fram oversikt over Noregs import av kjøtt og meieriprodukt frå kvart enkelt land dei siste fem åra?»

GRUNNGJEVING:

Det vert frå enkelte hald hevda at Noreg importerer stadig meir mat frå EU-land og høvesvis mindre frå mange utviklingsland.

Svar:

Vedlagt følger oversikt over Noregs import av storfekjøtt, svinekjøtt, skinker, lam, fjørfekjøtt, pølser, yoghurt, smør og ost frå kvart enkelt land i perioden 2011 til 2015.

Importala frå dei enkelte land inneheld òg produkt av kjøtt og meieriprodukt som er bearbeida i utlandet

(UB). I total ordinær import for kvart produkt har ein trekt frå import innanfor UB-ordninga. Dette går fram av vedlegga.

Lenke til vedlegget:

<https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/dokument-serien/2016-2017/dok15-201617-0257-vedlegg.pdf>

SPØRSMÅL NR. 258

Innlevert 17. november 2016 av stortingsrepresentant Odd Omland

Besvart 28. november 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Regjeringens mantra har vært at for å få fart på veiutbyggingen må det på plass statlige planprosesser. Det er bl.a. bestemt at statlig plan skal brukes for vegstrekningen mellom Lyngdal vest og Sandnes. Alle kommunene på strekningen har gitt sin tilslutning til dette, og forventningene til en rask planprosess har vært stor. Prosessen ser imidlertid ut til å ha stoppet helt opp.

Hvordan er den videre fremdriften i planprosessen for denne vegstrekningen, og hvem har ansvaret for forsinkelsen?»

tementet, som ikke har svart at de bare kan svare på skriftlige spørsmål.

Ordførerne i Kvinesdal og Flekkefjord har sendt konkrete spørsmål til samferdselsdepartementet som så langt ikke er besvart. De har sendt spørsmål både om hva som gjenstår før planprogrammet kan legges ut til offentlige ettersyn, hva som er det faglige grunnlaget vegdirektoratet og samferdselsdepartementet arbeider med, hvor mye forsinket planprosessen er, og hvem som har ansvaret for at planprosessen er forsinket.

Svar:**BEGRUNNELSE:**

Regjeringen har bestemt at statlig plan skal brukes for vegstrekningen mellom Lyngdal vest og Sandnes. Hovedbegrunnelsen har vært av hensyn til rask gjennomføring av planprosessen. Etter gjeldende fremdriftsplan skulle planprogrammet for denne strekningen vedtas våren 2016. Til tross for dette har planprogrammet enda ikke blitt lagt ut til offentlig ettersyn.

Listerregionen har i en pressemelding bedt om svar på hvorfor planprosessen har stoppet helt opp, og viser til at hele prosessen nå er minst et halvt år på etterskudd. Alle kommunene på strekningen Lyngdal vest-Sandnes har for mange måneder siden sagt ja til bruk av statlig plan, og forventningene til en rask planprosess har derfor vært stor. Ordførerne på strekningen er nå fortvilet over manglende fremdrift, og har forsøkt å finne ut hva som gjenstår før planprogrammet kan legges ut til offentlig ettersyn, uten å lykkes. Vegdirektoratet svarer at de arbeider med det faglige grunnlaget, men vil ikke svare på hva det gjelder. Kommunal- og regionaldepartementet henviser til samferdselsdepar-

Det er riktig at regjeringen ønsker å bygge mer vei og gjennomføre raskere planprosesser. Det har i mange år vært påpekt at prosessene har vært for omstendelige og tidkrevende med mange muligheter til omkamp. Etter regjeringsskiftet er det gjort en rekke grep som vil legge til rette for at man kan bygge mer vei, raskere, bedre og billigere.

Når det gjelder E39 mellom Stavanger og Kristiansand så er det viktig for regjeringen at den utbedres, for å redusere reisetid, utvide bo- og arbeidsregionene, samt styrke trafikksikkerheten. Kommunal- og moderniseringsdepartementet har sluttet seg til anmodning fra Samferdselsdepartementet om bruk av statlig kommunedelplan på E39 mellom Sandnes og Lyngdal vest. I første omgang skal et planprogram for strekningen legges ut til offentlig ettersyn, før det deretter skal utformes utkast til kommunedelplan.

Planprogrammet er så langt ikke ferdigstilt. Der forrige regjering la til grunn at store deler av strekningen skulle planlegges og bygges som 2-feltsvei med midtdeler, har dagens regjering lagt til grunn at den

skal planlegges som firefelts vei. Det har medført at man må revurdere løsninger som man tidligere hadde lagt til grunn, slik at man bygger en vei som faktisk er mer fremtidsrettet.

Representanten Omland antyder at prosessen er stoppet opp. Det er ikke riktig. Problemstillinger rundt grunnlaget for et planprogram for ny E39 mellom Sandnes og Lyngdal vest er til vurdering i departe-

mentsapparatet. En av tingene man vurderer er en ytre linje, den såkalte Jærinja. Det har vært nødvendig med nye vurderinger fra Vegdirektoratet, og disse er akkurat mottatt i departementet.

Det er for tidlig å kunne si noe konkret om når et planprogram for strekningen vil kunne bli lagt ut til offentlig ettersyn, men saksbehandling av saken vil bli gitt høy prioritet.

SPØRSMÅL NR. 259

Innlevert 17. november 2016 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad

Besvart 24. november 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Mener statsråden at de planene som nå legges sikrer god ledelse og koordinering av den polititjenesten som skal utføres i landdistriktene i Trøndelag?»

BEGRUNNELSE:

I politiet arbeides det nå med forslag om hvordan de ulike distriktene skal deles inn i tjenesteområder/tjenestesteder. Tjenesteområdene skal samles i driftsenheter. Driftsenhetene skal koordinere den praktiske tjenesten og være en viktig arena for kommunikasjon og samfunnskontakt.

Driftsenhetslederne, som også er ledere på eget tjenestested, skal sitte i politimesterens daglige ledergruppe. Øvrige medlemmer i ledergruppen vil være lederne i de sentraliserte faglige funksjonssenheter. Disse vil ha Trondheim som base.

Ifølge oppslag i Trønder-avisa ser det ut til å være aktuelt å dele nye Trøndelag politidistrikt inn i tre driftsenheter. Disse driftsenhetene omfatter alle kommunene i Nord- og Sør-Trøndelag og mellom 13-16 tjenesteområder. Driftsenhetslederne ser ut til å bli plassert med en på Steinkjer og to i Trondheim.

En slik lokalisering vil innebære at det kun er driftsenhetsleder på Steinkjer som vil ha sitt daglige virke utenfor Trondheim by. Driftsenhetsleder på Steinkjer vil dermed også bli den eneste i politimesterens daglige ledergruppe som ikke har samme arbeidssted som politimesteren.

Med en slik geografisk inndeling og fordeling mener Venstre det blir krevende å sikre at tjenesteområdene utenfor Trondheim ivaretas på en tilfredsstillende måte. Spesielt gjelder dette i nordre del av Trøndelag.

Inntil 2002 var dette området inndelt i to separate politidistrikt. Over halvparten av innbyggerne i distriktet bor utenfor Trondheim by. Det geografiske området utenfor Trondheim by har også sine politimessige utfordringer som kan være annerledes enn Trondheim sine utfordringer.

Utfra bakgrunns materialet for politireformen synes Venstre det er naturlig at antallet driftsenheter burde vært høyere i Trøndelag.

Svar:

Jeg oppfatter at representantens spørsmål dreier seg om inndeling av driftsenheter i Trøndelag politidistrikt. Inndelingen i geografiske driftsenheter behandles nå i politidistriktene, sammen med inndeling i lensmanns- og politistasjonsdistrikter og tjenestesteder.

Politidirektoratet er gitt fullmakt til å beslutte inndeling i geografiske driftsenheter – en fullmakt som kan delegeres til den enkelte politimester. Retningslinjer for dette arbeidet tilsier at politimesterens forslag forhandles med de lokale fagforeningene, men det forventes også at politimesteren lytter til kommunenes uttalelser om geografiske endringer av driftsenhetenes ansvarsområde og lokalisering. Forslag til lokal organisering av polititjenesten i Trøndelag har vært på høring. Vurderingene rundt hva som sikrer god ledelse og koordinering av polititjenesten i Trøndelag gjøres best lokalt, slik prosessen skissert over legger opp til.

Fra departementets side har vi stilt en rekke krav til polititjenesten som skal leveres lokalt, i samsvar med de føringene Stortinget har sluttet seg til. Jeg legger til grunn at det velges en struktur i Trøndelag politidistrikt som legger til rette for å oppfylle disse kravene til polititjenesten, som gjelder både publikumsservice,

forebygging, etterforskning og beredskap. Målet med nærpolitireformen er et operativt, synlig og tilgjengelig nærpoliti, med kapasitet og kompetanse til å fore-

bygge, etterforske og påtale kriminelle handlinger og sikre innbyggernes trygghet.

SPØRSMÅL NR. 260

Innlevert 17. november 2016 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum

Besvart 28. november 2016 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Hvor mye bruker staten på kjøp av konsulenttjenester samlet og fordelt på departement, direktorat og sektor?»

BEGRUNNELSE:

Staten bruker nærmere 200 mrd. kroner på kjøp av varer og tjenester i året. En betydelig del av disse kjøpene er konsulenttjenester. Statsråden har tidligere vedgått at han ikke har oversikt over konsulentbruken (jf. Dokument nr. 15:887 (2015-2016)). Dersom dette fremdeles medfører riktighet, er det meget bekymringsfullt gitt at store deler av skattebetalernes penger går til dette formålet. Særlig gjelder dette i lys av den senere tids avsløringer om at private konsulent- og tjenestetilbydere blant annet på asyl- og bistandsfeltet beriker seg på oppdrag fra staten. Dersom det heller ikke nå kan gis et fyllestgjørende svar på spørsmålet, oppfordres statsråden til å kommentere om han er komfortabel med at det ikke kan gjøres tilstrekkelig rede for et så sentralt bruksområde for skattebetalernes penger.

Svar:

I brev til Stortingets presidentskap 12. april 2016, med svar på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 887 fra stortingsrepresentant Karin Andersen, viste jeg til at vi ikke har gode tall for samlede kjøp av konsulenttjenester i staten. Dette er fortsatt tilfelle.

Som i svaret på spørsmål nr. 887, vil jeg også nå peke på at bruk av eksterne konsulenter kan bidra positivt til innovasjon og effektiv ressursbruk i staten. For staten vil det være svært dyrt å ha fast ansatte med spisskompetanse, som det er behov for kun i en avgrenset periode, eller for å løse en avgrenset spesialisert oppgave.

Som også pekt på i brevet til Stortingets presidentskap 12. april 2016, har standard kontoplan i staten ikke en egen post for «konsulenttjenester». Dette skyldes dels at det er vanskelig å etablere en hensiktsmessig, entydig og uomstridt definisjon og avgrensning av hva som skal føres som dette. I standard kontoplan post 67 kjøp av fremmede tjenester inngår derfor ulike typer eksterne tjenester, for eksempel advokattjenester, kurs, utredninger fra forsknings-institusjoner, rekruttering, og kjøp av løpende driftsoppgaver. I ulike statlige virksomhets-regnskap vil en finne detaljert regnskapsinformasjon med utfyllende informasjon i egne noter. Dette er viktig styringsinformasjon for både virksomheten selv og overordnet departement. I tillegg er alle statlige virksomheter pålagt å publisere årsrapporten med årsregnskap på sine hjemmesider.

I tillegg vil jeg peke på at regnskapsdata om samlet «konsulenttjenester» i regnskaps-sammenheng vil ha begrenset informasjonsverdi. Dette fordi et slikt samlebegrep vil omfatte et bredt spekter av typer oppdrag og tjenester, fra sakkyndige og tolker i rettsapparatet til fagekspertise i bygg- og anleggsprosjekter.

På generelt grunnlag vil jeg vise til at rapporteringskrav for statlige virksomheter ikke bør være unødvendig tyngende, men bidra til effektiv ressursbruk og til å fornye, forenkle og forbedre forvaltningen. Det ville ha begrenset verdi om jeg skulle ha en samlet oversikt over bruk av konsulenttjenester i staten, uten å ha mulighet for tilstrekkelig kunnskap om vurderingen av behovet i hver enkelt sak. Det viktigste er at den enkelte virksomhet har oversikt over og et bevisst forhold til egen konsulentbruk, og at overordnet departement bidrar til slik oversikt og bevissthet innenfor egen sektor. Jeg har tillit til at statlige virksomheters kjøp av eksternt bistand, er basert på en fornuftig vurdering av nytte i forhold til kostnad. Statlige virksomheter har et selvstendig ansvar for å ha en nøktern og effektiv ressursbruk, og ikke bruke unødvendige ressurser, heller ikke på kjøp av tjenester.

SPØRSMÅL NR. 261**Innlevert 17. november 2016 av stortingsrepresentant Anne Tingelstad Wøien****Besvart 24. november 2016 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen****Spørsmål:**

«Hva er regjeringens begrunnelse for å kutte i bevilgningene til Kulturminnefondet og dermed svekke innsatsen for å få tatt vare på viktige kulturminner i Norge?»

BEGRUNNELSE:

Søknadmengden til Kulturminnefondet slår i år alle tidligere rekorder. Det er søkt om over 330 millioner fra private eiere til restaurering av verneverdige kulturminner. Regjeringen har imidlertid foreslått et kutt i Kulturminnefondets bevilgning.

Oppland er det fylket som har desidert flest søkere i hele landet. Med så stor økonomisk underdekning er

det en fare for at mange eiere ikke går i gang med sine prosjekter.

Den reelle effekten av et slikt kutt er langt større en summen tilsier. Både fordi prisene stiger på alle innsatsfaktorer slik som materialer og håndverkstjenester, men også fordi en krone fra fondet utløser ca. 3 kroner i privat innsats i bevaringsarbeidet. Man går derfor gjennom en slik ”justering” glipp av privat innsats tilsvarende 10 millioner i 2017.

Svar:

Bevilgningen til Kulturminnefondet er redusert med 0,4 mill. kroner fra 2016 til 2017 som et ledd i avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen på 0,5 %.

SPØRSMÅL NR. 262**Innlevert 17. november 2016 av stortingsrepresentant Anne Tingelstad Wøien****Besvart 24. november 2016 av landbruks- og matminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

«Kan statsråden gjøre rede for hvilket faglig grunnlag han benytter seg av for å slå fast at endret eiendomsstruktur og større eiendommer i skogbruket er det som vil gi grunnlag for økt lønnsomhet og økt investeringsvilje i skogbruket?»

BEGRUNNELSE:

I svar på skriftlig spørsmål til undertegnede datert 17.11.16 slår statsråden fast at

”Dagens egedomsstruktur er ei konkurranseulempen for skog- og trenæringa. Større egedomar i skogbruket vil gje grunnlag for større lønnsemd og investeringsvilje i skogbruket.”

Svar:

Eg vil starte med å påpeike at eg ikkje meiner at større egedomar er det einaste som vil gi auka lønnsemd og investeringsvilje i skogbruket, slik spørsmålet frå representanten Wøien nærast indikerer. Eg meiner at ein kvar skogeigar må vurdere kva som er best storleik på sin egedom. Dei som ønskjer å drive skogen sin aktivt, aleine eller i samarbeid med andre, har gode muligheter til å oppnå lønnsemd i verksemda si.

Strategigruppa SKOG22 er tydelege på at dagens egedomsstruktur er ei utfordring for næringa, og seier at egedomsstrukturen bidreg til mindre effektiv skogsdrift. I grunnlagsdokumenta til SKOG22 er det og peika på at egedomsstrukturen gjer investeringar meir krevjande med tanke på planlegging og organisering, særskilt for bygging av skogsvegar. SKOG22 peikar på at utfordringane knytt til egedomsstrukturen til ein viss grad kan løysas ved systematisk planlegging, noko som skjer gjennom omsetningsledda. Desse gjer i dag ein framifrå jobb for å sikre effektiv bruk av driftsap-

paratet, men rapporten frå arbeidsgruppa for skog i SKOG22 viser til at dette også påfører omsetningsledda og verdikjeda større kostnader. Dei små skogeigarane kan også ha meir bruk for rettleiing enn dei større, noko som også inneber kostnader, enten rettleiinga blir utført av det offentlege eller næringa sjølv. Der inntekta frå skogen har lite å seie for eigars totaløkonomi kan ein heller ikkje vente like stor investeringsvilje i skogproduksjon, særleg ikkje når dette i liten grad tas med i prisvurderinga ved eit sal av eigedomen.

Norsk institutt for skog og landskap, nå NIBIO, har i ein rapport frå 2006 gjort greie for korleis skogressursane er fordelt på ulike eigedomssstorleikar. Rapporten viste at det historisk har vore ei lågare relativ avverking på dei små eigedomane, og at det var dei minste eigedomane som har dei største muligheitene for avverking

framover. Ny statistikk frå SSB visar at det i dag ikkje er store forskjellar på avverking per arealeining mellom de ulike eigedomskategoriane. Samanhalde med dei tidlegare analysane frå Skog og landskap indikerer dette at dei små eigedomane fortsatt ikkje nyttast i like stor grad som dei store. Dette vert også stadfesta i eit oppslag i avisa Nationen 9. november i år, der NIBIO peiker på at små skogeigedomar er underutnytta. Statistikk frå SSB visar også at mindre enn halvparten av dei små eigedomane har avverka skog de siste 20 åra.

Eg har såleis god støtte for at større eigedomar i skogbruket vil gje grunnlag for større lønsemd og investeringsvilje i skogbruket. Analysar av skogressursane gjennomført av NIBIO og statistikk frå SSB styrkar denne oppfatninga.

SPØRSMÅL NR. 263

Innlevert 18. november 2016 av stortingsrepresentant Arild Grande

Besvart 25. november 2016 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen

Spørsmål:

«Vil statsråden imøtekomme ønsket om utsettelse av innføring av ny forskrift om erstatning for tap og følgekostnader når tamrein blir drept eller skadet av rovvilt, og vil saken komme til politisk behandling i Stortinget?»

BEGRUNNELSE:

Miljødirektoratets høringsnotat om forslag til ny forskrift om erstatning for tap og følgekostnader når tamrein blir drept eller skadet av rovvilt har skapt bekymring i næringen. Mange har uttrykt uro over hva konsekvensene vil være og behov for å gå grundig inn i forslaget for å få mulighet og tid til å overskue konsekvensene. Norske Reindriftsamers Landsforbund har sendt brev til departementet og bedt om å få fristen utsatt. Departementet har foreløpig ikke besvart henvendelsen.

Svar:

Det forslaget til erstatningsordning for tamrein som nå har vært ute på høring, bygger på en utredning om ny tamreinerstatning fra 2011. I denne utredningen ble

det foreslått omlegging til en ny kunnskapsbasert erstatningsmodell basert på rovviltfaglige og reindriftsfaglige beregningsmodeller. Utredningen i 2011 ble gjort av en prosjektgruppe nedsatt av daværende Direktoratet for naturforvaltning på oppdrag fra Miljøverndepartementet. Gruppen som la fram utredningen var bredt sammensatt med representanter fra miljø- og reindriftsforvaltningen og fra reindriftsnæringen (Norske Reindriftssamers Landsforbund). Det var en samlet prosjektgruppe som la fram rapporten i 2011. Det ble også gjennomført en høring av utredningen i 2012, der alle berørte fikk anledning til å uttale seg.

Forut for høringen som nå er gjennomført, er det gjort et grundig arbeid. Blant annet har departementet i juni i år hatt møte med både Sametinget og Norske Reindriftssamers Landsforbund om forskriftsutkastet som førte til at det ble gjort visse endringer i forslaget før høringen. Det er Miljødirektoratet som har gjennomført høringen av forskriften og som på bakgrunn av denne vil fremme et forslag til ny forskrift overfor departementet. Når Sametinget og Norske Reindriftssamers Landsforbund nå har bedt om ytterligere tid til å vurdere forslaget, er jeg innstilt på at det skal gis noe utsettelse og at Sametinget og Norske Reindriftssamers Landsforbund vil få varsel om dette i nær fremtid.

Det er Klima- og miljødepartementet som har myndighet til å vedta ny forskrift om tamreinerstatning. Stortinget er ved flere anledninger blitt orientert

om arbeidet med ny erstatningsordning, senest gjennom budsjettforslaget for 2017.

SPØRSMÅL NR. 264

Innlevert 18. november 2016 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete

Besvart 25. november 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Kan statsråden utdjupe kva teori det her vert vist til og kva anna enn "rettspraksis og teori" den heilskapelege skjønsmessige vurderinga skal byggje på?»

GRUNNGJEVING:

Det er kaos i omberinga av aviser på laurdagar etter at Samferdselsdepartementet har sett dette tenestetilbodet ut på anbod.

På spørsmål frå avisa Firda av kva departementet kan gjere for å gripe inn ovanfor misleghald, skriv Samferdselsdepartementet 10.11.2016:

"Mislighold er regulert i avtalens punkt 15. Den konkrete vurderingen av om en mangel eller et mislighold kan ansees som vesentlig, beror på en helhetlig skjønsmessig vurdering blant annet utviklet gjennom rettspraksis og teori."

Svar:

Samferdselsdepartementet har inngått ein tenestekon-sesjonskontrakt med Kvikkas. Dette inneber at departementet betalar Kvikkas for å sørge for avisdistribusjon til adresser innafor dekningsområdet til selskapet. Alle eksemplar som vert innleverte til Kvikkas, og som skal til abonnentar i Kvikkas sitt dekningsområde, skal etter punkt 5 i kontrakten utleverast kvar laurdag innan klokka 17. Dette er eit krav til leveringskvalitet. Vidare er det i punkt 7 i kontrakten stilt krav til leveringsvilkåra som Kvikkas skal tilby avisene.

Departementet har forståing for at det kan oppstå problem i starten av kontrakten. Vi får jamlege rapportar både frå Kvikkas og avisbransjen, og vi ser at begge partar har oppstartsproblem, men jobbar godt for å få til så god leveringskvalitet som mogleg. For tredje laurdagen i november ser det ut til at om lag 95 prosent av avisene som vart innleverte til Kvikkas vart

utleverte til abonnentane. Det inneber ei forbetring på om lag 11 prosentpoeng frå fyrste laurdag i november. Den største enkeltårsaka til at ikkje abonnentane fekk avisa denne siste laurdagen, var at Kvikkas ikkje fekk nok aviser inn til distribusjonen sin frå avisdistributør.

Avtalen med Kvikkas skal vara i to år. Enno føreligg det ikkje sakleg grunn til å bringe inn føresegnene i avtalen om oppseiing, retting eller endring. Departementet meiner at Kvikkas på noverande tidspunkt skal nytta alle sine ressursar til å gjere leveringskvaliteten endå betre. Departementet følgjer saka nøye. I tillegg til skriftlege rapportar frå Kvikkas kvar veke, er det dialog om einskilde spørsmål mellom departementet, Kvikkas og avisbransjen.

Når det gjeld spørsmålet om kva anna enn rettspraksis og teori ein vil kunne nytta ved ei vurdering av om det har vore misleghald eller manglar som tilseier bruk av sanksjoner, så vil dette vera avhengig av kva grunn ein har til å gå til slike skritt. Ofte når rettspraksis og teori ikkje seier noko om liknande saker, vert det nytta reelle omsyn.

SPØRSMÅL NR. 265**Innlevert 18. november 2016 av stortingsrepresentant Janne Sjelmo Nordås****Besvart 24. november 2016 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Har statsråden merka seg desse forholda, og har statsråden vurdert om dette gjev grunnlag for å svekke utvalet sin habilitet, og i tilfelle kan statsråden gjere greie for dei vurderingane som er gjort?»

GRUNNGJEVING:

Regjeringen oppnevnte den 4. mars i år eit offentleg utval som skal utgreiia korleis delingsøkonomien kan gje ein meir effektiv ressursbruk.

Det har etter utnemninga kome reaksjonar på at eit av utvalsmedlemene har ei leiande rolle i ei foreining der den ulovlege persontransporttenesta Uber er medlem. I tillegg har andre medlemmer uttalt seg positivt i det offentlege ordskiftet til Uber og andre ulovlege persontransporttenester.

Svar:

I spørsmålet blir det peikt på reaksjonar på at Delingsøkonomiutvalet har ein medlem som også har ein leiande posisjon i ei foreining der Uber er medlem, i klårtekst direktør Christine Korme frå Abelia. Korme sit som representant for arbeidsgjevarsida, det vil seie som representant for NHO og dei andre arbeidsgjevarorganisasjonane. Trude Tinnlund representerer arbeidstakersida.

Det var eit sjølvstendig poeng at partane i arbeidslivet skulle vere representerte i Delingsøkonomiutva-

let. I tillegg til partane i arbeidslivet sit direktøren i Forbrukerrådet også i utvalet, og det same gjeld sje-føkonomen i IKT-Norge, ei interesseforeining for IKT-næringa. Saman med ekspertar frå ulike fagfelt og ein representant som sjølv er gründer innanfor delingsøkonomi, gjev dette ei god og balansert samansetting av utvalet.

Det er ikkje uvanleg at partsinteresser er representerte i offentlege utval. Det kan bidra til å belyse eit tema frå ulike synsvinklar. Prosessar der ulike partar møter kvarandre og diskuterer ulike løysingar, kan legge til rette for konsensusbygging og dialog på tvers av ulike samfunnsinteresser.

Når eit offentleg utval er oppnemnt, ligg det ingen føringar frå regjeringa si side om korleis det skal arbeide, utover det som måtte gå fram av mandatet. Det vanlege er, og det gjeld òg for Delingsøkonomiutvalet, at utvalet sjølv avgjer om dei til dømes skal ha ei felles tilnærming til det å uttale seg i media eller delta i det offentlege ordskiftet, og eventuelt korleis denne tilnærminga skal vere. Det er ikkje uvanleg at utvalsmedlemer ytrar seg offentleg om same eller tilgrensande spørsmål som det dei jobbar med i utvalet. I mange tilfelle er det ikkje mogeleg å unngå dette, fordi mandatet for utvalet ligg innanfor vedkommandes ordinære arbeidsfelt, anten dette er som forskar, tilsett i organisasjonar eller forvaltning.

Eg kan ikkje sjå at det er noko problematisk med samansettinga av Delingsøkonomiutvalet eller med utvalet si arbeidsform. Samansettinga av utvalet er etter mi vurdering eit godt utgangspunkt for å belyse dei temaa som ligg i mandatet utvalet har fått.

SPØRSMÅL NR. 266**Innlevert 18. november 2016 av stortingsrepresentant Janne Sjelmo Nordås****Besvart 25. november 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Har statsråden planar for korleis ein kan få ein slutt på denne ulovlege virksomheiten utover dei tiltak som er innført i dag, og i tilfelle kva er dei planane?»

GRUNNGJEVING:

Ulovlege persontransporttenester som Uber og Haxi medfører stor urettvis konkurranse ovanfor dei som driv lovleg persontransport mot vederlag.

Politiet har no fått høve til å kverrsetja førarkort og inndra kjenneteikn på dei som utfører tenesta, noko som er riktig og bra. Likevel ser ein at omfanget av ulovleg persontransport breier om seg, og det kan verke som tiltaka som politiet har sett i verk ikkje er tilstrekkeleg for å redusere omfanget.

Underteikna er av den oppfatning av at dei som utfører tenesta bryt ei rekkje lover, og ein kan stilla spørsmål ved om dei som kjøper tenesta og gjer seg skuldige i lovbrøt dersom det kan provast at dei medvite kjøper tenester som det ikkje vert rapportert inn skatt og meirverdiavgift for.

Svar:

Innledningsvis vil jeg understreke at det er Samferdselsdepartementet som har ansvaret for regelverket som regulerer persontransport, mens det er politiet som har ansvar for håndhevelsen.

Kombinasjonen av internett og smarttelefoner gjør det enklere for tilbydere og kunder å etablere kontakt som grunnlag for tjenester, og å gjennomføre transaksjoner, men innebærer også enkelte problematiske sider sammenlignet med tradisjonelt regulert løyvevirksomhet. Regjeringen oppnevnte 4. mars 2016 et offentlig utvalg som skal utrede både mulighetene og utfordringene med fremveksten av delingsøkonomien. Utvalget har frist fram til 1. februar 2017 med å legge fram sin innstilling. I denne rapporten er det naturlig å se nærmere på forhold rundt regulering av persontransport.

Når det gjelder politiets oppfølging av viser jeg til at det er politiet og påtale-myndigheten som vurderer hvilke saker de vil prioritere oppfølgingen av innenfor de rammene som er fastsatt i tildelingsbrev fra departementet, disponeringsskriv fra direktoratet og Riksadvokatens mål og prioriteringsskriv for straffesaksbehandlingen. Det er ikke lagt spesielle føringer fra departementets side ut over dette som skulle ha betydning for prioritering av slike saker lokalt.

SPØRSMÅL NR. 267

Innlevert 18. november 2016 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 28. november 2016 av næringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

«Hvilke konsekvenser vil regjeringens kraftige kutt i midlene til de frivillige programmene i European Space Agency få for de statlig deleide selskapene Nammo og Kongsberg Gruppen?»

myndighet og eier i selskaper. Når det gjelder mulige konsekvenser for selskapene er det de respektive styrene som er nærmest til å vurdere det.

Svar:

Regjeringen foreslår at Norge ved ESAs ministerrådsmøte i 2016 skal inngå nye flerårige forpliktelser til de frivillige programmene for 49,5 mill. euro, mot 144,5 mill. euro ved ministerrådsmøtet i 2012. Det lavere nivået sammenliknet med 2012 vil ventelig føre til at norsk næringsliv i årene fremover vil motta færre ESA-kontrakter sammenliknet med perioden 2012-2016. Hva dette vil bety for den enkelte bedrift vil også avgjøres av hvor konkurransedyktig bedriften er i ESAs programmer. Både Nammo og Kongsberg Gruppen er store brukere av ESAs frivillige programmer. I begge selskapene er staten blant aksjeeierne. Staten er bevisst på å skille sine roller som bevilgende

SPØRSMÅL NR. 268**Innlevert 18. november 2016 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 29. november 2016 av næringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

«Vil regjeringen ta initiativ til å endre driftsansvaret for atomdeponiet i Himdalen i Aurskog-Høland, hvor Institutt for energiteknikk har deponert flytende radioaktivt avfall i strid med reglene?»

BEGRUNNELSE:

NRK Østlandssendingen kunne 17.11.16 melde at Institutt for energiteknikk har lagret flytende radioaktivt avfall i Himdalen i Aurskog-Høland i strid med reglene. Statens strålevern vurderer politianmeldelse.

Problemet med syre er at det kan etse gjennom seiment og også eventuelt de tønnene som avfallet er lagret i. Totalt er det 13 tønner som er støpt inn, hvorav åtte inneholder flytende radioaktivt avfall.

Statens strålevern er skeptisk til at IFE driver atomdeponiet i Himdalen, siden stiftelsen også driver de to reaktorene i Halden og på Kjeller. Det spørres også om rutinene knyttet til avfallshåndteringen er tilstrekkelige.

I deponiet i Himdalen lagres lavt og middels radioaktivt avfall. Inne i fjellhaller støpes tønner med radioaktive stoffer inn i betongsarkofager. Her skal avfallet ligge i minst 300 år.

Svar:

Institutt for energiteknikk (IFE) driver det kombinerte lageret og deponiet for lav- og mellomaktivt atomavfall i Himdalen (KLDRA) etter avtale med Nærings- og fiskeridepartementet. Statsbygg er eier av anlegget. I driftsavtalen mellom IFE og departementet fremgår det at driften av KLDRA Himdalen skal foregå i tråd med konsesjonsvilkårene. IFE har primæransvaret for sikker drift.

Ifølge internasjonal bestep praksis bør man skille mellom avfallsprodusent og avfallshåndterer. Det er derfor uheldig at IFE i dag innehar begge rollene. Departementet arbeider med å utrede en organisasjon som vil kunne overta ansvaret for lagring og deponering av lav- og mellomaktivt atomavfall, i tillegg til eventuelle andre oppgaver.

SPØRSMÅL NR. 269**Innlevert 18. november 2016 av stortingsrepresentant Gunnar Gundersen****Besvart 24. november 2016 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen****Spørsmål:**

«På Dagsrevyen søndag 13.11. omtalte statsråden "våre internasjonale forpliktelser" mht. ulv i Norge. Stortingets innst. 330S (2015-2016) viser det til betydelig tvil om dette er en internasjonal forpliktelse eller om den ulven vi har i Norge er i brudd med naturmangfoldloven. Stortinget bestilte derfor en gjen gjennomgang av den ulven vi har i Norge. Det ble poengtert at undersøkelsen måtte være uavhengig og utført av fagmiljøer med kompetanse til å utføre den på helhetlig DNA.

Hva er status på dette arbeidet?»

Svar:

Meld. St. 21 (2015-2016) Ulv i norsk natur ble behandlet i Stortinget den 6. juni i år, og regjeringen vil følge opp de vedtak og anmodninger Stortinget besluttet i den forbindelse. Enkelte av disse vil kreve både grundige vurderinger, tid og budsjettmidler. Stortingets vedtak nr. 773, der regjeringen bes bestille en ny uavhengig utredning av den genetiske opprinnelsen til ulvestammen i Norge, er blant disse. I og med at dette er et oppdrag som skal settes ut til eksterne, må gjeldende anbudsregelverk respekteres. Det er nødvendig å utforme dette oppdraget slik at vi er sikre på at vi får utredet alle nødvendige forhold knyttet til den genetiske opprinnelsen til ulvestammen i Norge.

Når det for øvrig gjelder representantens henvisning til den kommende klagebehandlingen vedrørende ulv viser jeg til Innst. 330 S (2015-2016) der Energi- og miljøkomiteens flertall la til grunn at

”forvaltningen av ulv skal skje innenfor rammen av internasjonale forpliktelser etter Bernkonvensjonen og naturmangfoldloven. Flertallet vil understreke at vi skal ta vare på ulv i norsk natur, og at ulv som annet naturmangfold har verdi i seg selv”.

Videre har Høyesterett i dom av 1. september 2016 uttalt at

”Det er på det rene at den norske ulvebestanden er en ”naturlig” bestand, og at den er fredet”.

Høyesterett skriver videre at det er

”... en uttalt lovgiverforutsetning at spørsmålet om bestanden er utrydningstruet skal knyttes tett opp mot den norske Rødlista. Et slik nasjonalt perspektiv på bestanden er etter mitt syn også en nærliggende konsekvens av statenes forpliktelser etter Bernkonvensjonen artikkel 6.”

SPØRSMÅL NR. 270

Innlevert 21. november 2016 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 28. november 2016 av næringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

«Hva er status for arbeidet med den juridiske utredningen av handlingsrommet for å skjerme ideelle virksomheter i anbudssystemet, hvem skal forta vurderingen, hvilket mandat har de fått og når skal vurderingen være ferdigstilt og fremlegges Stortinget?»

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med Stortingets behandling av anskaffelsesloven, Innst. 358 L – 2015–2016, ba Stortinget regjeringen innhente en ekstern juridisk vurdering:

”Komiteen ber regjeringen så raskt som mulig, parallelt med og i etterkant av forskriftsutforming og implementering av det nye regelverket, innhente en ekstern juridisk vurdering av handlingsrommet for å ivareta ideelle aktører innenfor helse- og sosialområdet, herunder utrede ulike former for samarbeidsmodeller.”

I pressemelding 18.08.2016 om den nye anskaffelsesforskriften oppga statsråden:

”Departementet er i tillegg i gang med å innhente en juridisk utredning som skal vurdere om dette handlingsrommet er større enn hittil antatt. Dette kan på sikt føre til nye regelendringer.”

Spørsmålsstilleren etterlyser regjeringens oppfølging av Stortingets innstilling og ber statsråden redegjøre for status for dette arbeidet slik det fremgår av spørsmålet.

Svar:

Nærings- og fiskeridepartementet har blitt noe forsinket med innhenting av den eksterne juridiske utredningen av handlingsrommet for å ivareta ideelle leverandører av helse- og sosialtjenester. Dette skyldes at vi har gjennomført to konkurranser om oppdraget uten å motta noen tilbud. På bakgrunn av dette valgte departementet å henvende seg direkte til en meget kvalifisert kandidat. Vi har nå tildelt oppdraget til advokat Karin Fløistad. Fløistad har særlig kompetanse innen generell EU/EØS-rett og offentlige anskaffelser og har nylig fullført en doktorgrad i EU-rett ved European University Institute i Firenze. Hun underviser i EØS-rett ved UiO og har siden sommeren 2015 vært medlem i Klagenemda for offentlige anskaffelser.

Departementet har vært opptatt av å finne en person som kan gi utredningen faglig tyngde og legitimitet. Departementet mener at det er et helt sentral poeng at oppdraget tildeles noen som ikke har tatt stilling til de aktuelle problemstillingene tidligere slik at det ikke kan settes spørsmålstegn ved utrederens upartiskhet. Fløistad har bekreftet at hun ikke har tatt stilling til de aktuelle problemstillingene tidligere.

Regjeringen har stilt krav om at utredningen skal inneholde en vurdering av om det er rettslig adgang til å begrense konkurransen til bare ideelle leverandører eller tildele kontrakter direkte til ideelle leverandører. Utredningen skal videre inneholde en vurdering av om det er rom for å videreføre et generelt unntak, et unntak for særskilte kontrakter, eller om det kan gis unntak i enkelttilfeller etter en konkret helhetsvurdering. Dersom det konkluderes med at det finnes en unntaksmulighet, skal utredningen inneholde en vurdering av i hvilke tilfeller en slik unntaksadgang vil komme til anvendelse.

Det er videre stilt krav om en redegjørelse for ulike former for samarbeid mellom det offentlige og ideelle

leverandører av helse- og sosialtjenester som ikke faller inn under nytt anskaffelsesregelverk, herunder om unntaket for utvidet egenregi kan komme til anvendelse og muligheten for bruk av tilskudd til helse- og sosialtjenester fremfor anskaffelser av slike tjenester.

Utredningen skal også omtale hvordan tilsvarende spørsmål er løst i Sverige og Danmark, og eventuelt i andre relevante EØS-land. Det skal særlig ses hen til den svenske Velfärdsutredningen.

Vurderingen skal leveres mandag 6. mars 2017. Stortinget vil bli orientert på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 271

Innlevert 21. november 2016 av stortingsrepresentant Hans Olav Syversen

Besvart 28. november 2016 av utenriksminister Børge Brende

Spørsmål:

«Med knapt flertall og med sterk og ensidig kritikk av Israel har Trondheim bystyre vedtatt en boikott av israelske varer og tjenester som er produsert på Vestbredden. Bystyret oppfordrer samtidig byens innbyggere og Stortinget til samme form for boikott. I 2005 ble et mer generelt boikottvedtak i Sør-Trøndelag fylkeskommune rettet mot Israel avvist som lovstridig av Stoltenberg-regjeringen.

Hvordan ser utenriksministeren på vedtaket i Trondheim kommune?»

hvorvidt vedtaket fra Trondheim kommunes bystyre vil være i tråd med Norges internasjonale forpliktelser.

Svar:

Regjeringen har ikke tro på at boikott vil fungere som politisk virkemiddel i konflikten mellom israelerne og palestinerne. Boikott skaper avstand, og regjeringen tror i stedet på dialog og samarbeid for å skape tillit som en forutsetning for å løse konflikten. Norge har nære, langvarige og vennskapelige forbindelser med både israelerne og palestinerne, og ønsker et bredt politisk, kulturelt og økonomisk samarbeid med begge parter.

Regjeringen legger vekt på at Norge skal respektere sine internasjonale forpliktelser, herunder på handelsrettens område. På bakgrunn av foreliggende informasjon, vil Utenriksdepartementet se nærmere på

SPØRSMÅL NR. 272**Innlevert 21. november 2016 av stortingsrepresentant Trine Skei Grande****Besvart 29. november 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Vil statsråden takke ja til en invitasjon for å besøke min hjemplass Overhalla for å se og oppleve hvor dårlig det nye flytilbudet fra 1. april 2017 er tilpasset lokalt næringsliv og befolkning sine behov og ønsker?»

BEGRUNNELSE:

Som statsråden bør være klar over har det vært et massivt press fra lokalt næringsliv og politisk miljø i Nord-Trøndelag for å få til et velfungerende flytilbud ved Namsos lufthavn i forbindelse med de nye anbudsrutene som skal gjelde fra 1. april 2017.

Også Venstre har vært bekymret for hvordan rute tilbudet så ut til å bli utformet. Dette stilte vi spørsmål om til deg som statsråd 5. september i år. I svaret som ble gitt mente du det skulle bli et godt tilbud i Namdalen også etter at nye ruter ble innført i 2017.

Nå er de nye rutetidene klare fra 1. april 2017. Rutetilbudet fra april 2017 er eksakt like problematiske som ble fryktet fra lokalt hold og som også vi i Venstre advarte mot i vårt spørsmål den 5. september 2016.

Jeg har mottatt et brev i kopi fra suksessbedriftene Overhalla Betongbygg. Brevet er adressert til deg som statsråd. Overhalla Betongbygg er en prisvinnende og driftig entreprenør i Distrikts-Norge. Bedriften leverer betongelementer til kunder i alle landsdeler. Blant annet har bedriftene levert elementer til kulturhuset Stormen i Bodø, og forskningsstasjonen på Sydpolen. Overhalla Betongbygg er helt avhengig av et tett samarbeid med eksisterende kunder og et aktivt salgsarbeid overfor nye kunder. For bedrifter som dette er derfor det nye rutetilbudet ved Namsos lufthavn svært negativt, og et tilbud som vil påføre bedriftene betydelige økte kostnader og ulemper.

Venstre er svært opptatt av at slike driftige og suksessfulle entreprenører som Overhalla Betongbygg lykkes, også når de er lokalisert i Distrikts-Norge. Det er forhåpentligvis du som både statsråd og nestleder i FRP enig med Venstre om.

I brevet fra Overhalla betongbygg og den driftige direktøren Arnt Ove Amdal inviteres statsråden til et besøk for å se nærmere på hvilke konsekvenser det nye rutetilbudet vil få for Overhalla betongbygg og andre næringsdrivende i regionen.

Jeg vil som leder i Venstre på det sterkeste oppfordre statsråden til å takke ja til invitasjonen. Forhåpentligvis kan det skje på et tidspunkt hvor også jeg er hjemme i Overhalla.

Hvis det ikke er mulig å få til et felles besøk er jeg overbevist om at Arnt Ove Amdal og Overhalla Betongbygg, kanskje med bidrag fra lokale Venstre-medlemmer og andre politisk interesserte, vil framføre sitt budskap overfor deg på en veldig god og illustrativ måte.

Svar:

Widerøe la nylig frem sitt foreløpige rutetilbud for kontraktperioden fra 1. april 2017. Samferdselsdepartementet har i den siste tiden fått flere henvendelser knyttet til det nye rutetilbudet i Namdalen, på Namsos og Rørvik lufthavn. På begge flyplassene er det i dag såkalte FOT-ruter, hvor staten kjøper flyruter for å sikre et minimumstilbud.

Begge rutene i Namdalen har fått økt krav til setekapasitet sammenlignet med inneværende kontraktperiode. Namsos har fått økt setekapasitetskravet fra 19 500 seter pr. år til 22 500, mens Rørvik har fått økt fra 21 000 seter pr. år til 27 000. Det er opp til flyselskapet å maksimere antall reisende på rutene, slik at de maksimerer sine inntekter.

I Widerøes foreløpige ruteplan fra 1. april 2017 har ruten Namsos – Trondheim tre daglige avganger, mot fire i dag. Ruten Rørvik – Trondheim har i det nye ruteprogrammet foreløpig like mange avganger som i inneværende kontraktperiode. Fra Trondheim er det god korrespondanse både nordover til Bodø og til rutene på Helgeland, samt sørover mot Oslo og andre større byer. Overhalla Betongbygg argumenterer for at rutene mot Nord-Norge har falt bort, og da antar jeg at det siktes til rutene til Bodø via Mo i Rana og Mosjøen. Jeg vil understreke at dette ikke er, og aldri har vært FOT-ruter som staten legger føringer på. Dette er kommersielle ruter som Widerøe har flydd på eget initiativ.

Widerøe gjennomfører nå møter med de ulike regionene i Nord-Norge for å få innspill på det nye ruteprogrammet. Når disse møtene er gjennomført, er det avtalt at Samferdselsdepartementet og Widerøe skal møtes for å dele erfaringene med det nye FOT-ruteprogrammet. Innenfor en ordning med mer fleksible kriterier ligger det også til rette for å foreta tilpasninger i ruteprogrammene underveis i kontraktperioden hvis det viser seg gunstig for operatøren og de reisende. Det er fritt frem for flyselskap på FOT-ruter å levere flere seter/avganger enn det som er kravet i anbudet.

Jeg har planlagt en reise til mange av landets flyplasser i løpet av 2017. Program er under utarbeidelse. Jeg vil gjøre mitt beste for at vi da kan besøke både din

hjemplass Overhalla, og bedriften Overhalla Betongbygg.

SPØRSMÅL NR. 273

Innlevert 21. november 2016 av stortingsrepresentant Jenny Klinge

Besvart 29. november 2016 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Då det hausten 2015 kom langt fleire asylsøklarar til Noreg enn det som var venta, oppstod det store problem i mottaksapparatet. Røde Kors overleverte ein rapport til JD i juni 2016 med klåre tilrådingar til forbedringar dersom asylstraumen skulle auke igjen.

Meiner statsråden at kritikken mot manglande koordinering og utydeleg leiing som kjem fram i rapporten er feil, og viss ikkje: kva vil statsråden konkret gjera for å førebyggje at ein slik situasjon oppstår igjen?»

GRUNNGJEVING:

Det er forståeleg at regjeringa ikkje var budd på at det skulle koma så mange asylsøklarar hausten 2015 og tidleg i 2016. Såleis måtte det oppstå nokre problem med mottaket av dei mange som kom. Likevel synest det som at det ikkje vart gjort nok for å handtere situasjonen betre. Det var problem med losji, mat, helsehjelp og sanitære forhold, samt dårleg ivaretaking av ungar, dårleg informasjon og mangel på smittevern.

Røde Kors har gitt ut ein rapport. Gjennom at organisasjonen var til stades med frivillige i alle dei kritiske fasane i asylprosessen hausten 2015 og tidleg i 2016, såg dei på nært hald dei problema som oppstod. Med utgangspunkt i denne erfaringa kjem Røde Kors med tilrådingar til grep ein kan ta for å unngå at dei same problema oppstår igjen seinare. Rapporten heiter «Grunnleggende humanitære behov og rettigheter for asylsøkere ved ankomst - Røde Kors sine erfaringer og anbefalinger til norske myndigheter».

I rapporten frå Røde Kors står det mellom anna:

«Røde Kors mener at de humanitære og praktiske utfordringene i stor grad var en konsekvens av dårlig koordinering og mangel på overordnet ledelse. Det var vanskelig å se hvem som tok tydelig helhetlig ansvar for å løse utfordringene så snart de ble kjent. Mange ulike aktører var til stede på de ulike mottakene blant

annet Utlendingsdirektoratet, driftsoperatør, frivillige organisasjoner og private sikkerhetsvakter. Det manglet imidlertid en overordnet ledelse som kunne sørge for rolleavklaring, arbeidsfordeling og samarbeid mellom aktørene.

I tillegg opplevde Røde Kors at Justis- og beredskapsdepartementet var svært usynlige i sin koordineringsrolle. Fra Røde Kors' ståsted er det ønskelig at det ved en fremtidig beredskapssituasjon på asylfeltet nedsettes en klar koordinerende instans som sikrer god informasjonsflyt og samordning mellom alle aktører – inkludert frivillig sektor.»

Når Røde Kors så tydeleg peikar på manglande koordinering frå Justis- og beredskapsdepartementet si side, er det viktig at justisministeren tek dette på alvor. Anten må han forklåre kvifor Røde Kors tek feil, eller så må han med fordel vise at han tek problema som oppstod på alvor. Forhåpentlegvis har allereie statsråden ei plan for å unngå at dette skjer igjen ved neste store tilstrøyming av asylsøklarar, og det vil i så fall vera greitt for Stortinget å bli informert om denne planen.

Svar:

De ekstraordinært høye asylankomstene høsten 2015 stilte mottaks- og registreringssystemet overfor store utfordringer. Verken personellressurser, tilgjengelig bygningsmasse eller materiell var dimensjonert for å håndtere så store antall asylsøkere på så kort tid. Kapasiteten måtte mangedobles på kort varsel. Det krevde økt innsats fra både offentlige aktører, private tilbydere og frivillig sektor.

På tross av disse utfordringene ble grunnleggende behov imøtekommet. Behovet for rask improvisasjon førte samtidig til at det i enkelte tilfeller oppsto koordineringsutfordringer og uavklarte grensesnitt mellom aktørene. Både under ankomstkrisen og i den etterfølgende oppfølgingen har Justis- og beredskapsdeparte-

mentet (JD) lagt vekt på å identifisere og bidra til rask avklaring av slike spørsmål.

Tydelig ledelse er påkrevd i kritiske situasjoner. Samtidig er det viktig at operative etater og andre aktører får mulighet til å avklare grensesnittene seg i mellom basert på egen førstehåndskjennskap til praktiske forhold. Under ankomstkrisen høsten 2015 var det etter mitt syn ikke primært manglende overordnet styring som var utfordringen, men at aktørene ble stilt overfor akutte behov som gikk langt utover tilgjengelig kapasitet og foreliggende planer. Det tok noe tid å etablere hensiktsmessige arbeidsformer og tilstrekkelig kapasitet under slike uvante vilkår. Det var tett dialog mellom berørte departementer, mellom departementer og underliggende etater, og mellom de samarbeidende etatene under hele situasjonen.

I etterhånd har flere aktører utført evalueringer eller erfaringsoppsummeringer og kommet med forslag til forbedringer. Det gjelder offentlige etater som politiet, Utlendingsdirektoratet (UDI) og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), samt aktører i frivillig sektor som Norges Røde Kors, Sanitetskvinnene og Norsk organisasjon for asylsøkere (NOAS).

Relevante evalueringer og innspill er brukt som grunnlag i det kontinuerlige arbeidet med å revidere og fornye ulike etaters beredskapsplaner for ekstraordinært høye asylankomster. Rolleavklaring og tydelig arbeidsfordeling mellom aktørene i kritiske situasjoner står sentralt i arbeidet med disse planene. Konkrete og konstruktive tilbakemeldinger fra frivillige aktører, slik som evalueringen til Norges Røde Kors, har vært meget nyttige.

Den 11. august i år inviterte jeg til et bredt møte med frivillige organisasjoner for personlig å lytte til deres innspill, både om erfaringene fra asylkrisen i fjor høst og om de viktige bidrag frivillig sektor kan yte hvis det skulle oppstå nye ekstraordinære ankomster. Over 50 frivillige organisasjoner møtte opp, og mange holdt innlegg, herunder Norges Røde Kors. Innspillene har blitt benyttet i departementets arbeid med blant annet beredskapsplanlegging.

Alt i alt mener jeg at vi nå, på bakgrunn av erfaringene fra høsten 2015, står bedre rustet dersom en liknende situasjon skulle oppstå. Uansett vil så store asylankomster på kort tid bli en stor utfordring også i fremtiden.

SPØRSMÅL NR. 274

Innlevert 21. november 2016 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad

Besvart 28. november 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hva tenker statsråden om at det ikke er mulig å hente ut statistikk eller KOSTRA tall på hvem som tar kontakt med skolehelsetjenesten, hvorfor tar en kontakt og hvor mange som gjør seg bruk av tjenesten?»

BEGRUNNELSE:

I Helsestasjonenes arbeid kan man til enhver tid finne data via KOSTRA på hvor mange, hvem som bruker helsestasjonen, hvilke problemstillinger som er aktuelle, antall vaksiner, reaksjoner på vaksiner, hjemmebesøk, antall gravide til kontroll og antall hjemmebesøk med mer.

Går man til skolehelsetjenesten kan man ikke finne de samme tallene. Hvem og hvor mange bruker tjenesten, hva er problemstillingene og spørsmålene som kommer opp. Dette er tall som er viktige for å styre

ressursene riktig og vite at man når de målene man setter seg både politisk og administrativt.

Svar:

Utviklingen av helsetjenester til barn og unge er et viktig satsningsområde for regjeringen. Det viktigste tjenestetilbudet rettet mot denne gruppen er de helsefremmende og forebyggende tjenestene og den tidlige innsatsen som ytes gjennom helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Tjenesten har svært høy oppslutning i befolkningen. Ingen annen tjeneste når så stor andel av sin målgruppe, og det er bred politisk enighet om tjenestens viktighet.

Kommunenes frie inntekter er i budsjettene for årene 2014-2016 styrket med totalt 668 mill. kroner begrunnet i satsing på helsestasjons- og skolehelsetjenesten. I budsjettet for 2017 har vi foreslått en ytterligere økning i kommunerammen på 50 mill. kroner, til sammen 734,4 mill. 2017-kroner. I 2016 ble det i til-

legg øremerket 100 mill. kroner til utvikling av helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Tilskuddet er foreslått videreført i 2017. Det er også foreslått å videreføre tilskuddsordningen til videregående skoler med store levekårsutfordringer, med 29,2 mill. kroner.

Ungdataundersøkelsen viser at de fleste ungdommer har det bra på alle livets arenaer; hjemme, på skolen og på fritiden. Dette er gledelig. Men selv om Ungdataundersøkelsen viser at de aller fleste unge er godt fornøyd med egen helse og eget liv, viser rapporten at det også finnes en god del ungdommer som sliter med ulike typer helseplager i hverdagen. Det bekymrer meg. Vi må derfor fortsette å ha et stor politisk trykk på å utvikle tjenester til de som trenger det mest. Det krever mer kunnskap om tjenestene og brukerne av tjenestene, slik at vi kan målrette dem enda bedre.

Det er en erkjent utfordring at vi i dag ikke har tilstrekkelig oversikt over bruk av helsestasjons- og skolehelsetjenesten samt fordeling av årsverk i helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Kostra skiller i dag ikke mellom ansatte i helsestasjons- og skolehelsetjenesten. For å kunne følge med på utviklingen er det behov for at tjenestene splittes når det gjelder telling av årsverk. På denne måten vil man kunne følge med på de to deltjenestene og sette inn mer målrettede tiltak både med hensyn på antallet årsverk og sammensetting av yrkesgrupper for å møte befolkningens behov og utfordringer. Helsedirektoratet fikk i 2016 i oppdrag å kartlegge personellsituasjonen i hhv. helsestasjons-

og skolehelsetjenesten. Kartleggingen skulle gjøres i samarbeid med SSB med mål om å få en bedre oversikt over årsverkssituasjonen. Kartleggingen ble gjort sommeren 2016. Erfaringene fra kartleggingen skal benyttes i det pågående arbeidet med å inkorporere årsverksdata fra tjenestene inn i Kostra-rapporteringen.

Kommunalt pasient- og brukerregister (KPR) skal bygges opp trinnvis og på sikt utgjøre et helhetlig register for kommunale helse og omsorgstjenester. Registeret skal danne grunnlag for planlegging, styring, finansiering og evaluering av kommunale helse- og omsorgstjenester for sentrale og kommunale myndigheter. Det skal videre være en viktig datakilde for statistikk, helseanalyser, kvalitetsforbedringsarbeid, beredskap, forebyggende arbeid og forskning.

Første fase av KPR vil baseres på eksisterende registre. Det tas sikte på at registeret vil være i ordinær drift med KUHR-data i løpet av 2017 og IPLOS-data fra 1. august 2018. Andre fase av KPR skal videreutvikle registeret med mer komplette data og bedre datakvalitet. I denne fasen vil helsestasjons- og skolehelsetjenesten være høyt prioritert.

De som jobber i tjenesten rapporterer om at de opplever et stadig større fokus og anerkjennelse for tjenesten i kommunene. Dette viser at vi er på rett vei. Men vi har fortsatt en vei å gå. Regjeringen vil derfor fortsette å ha et stort fokus på dette viktige arbeidet, blant annet gjennom å tilrettelegge for bedre data fra disse tjenestene.

SPØRSMÅL NR. 275

Innlevert 21. november 2016 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad

Besvart 29. november 2016 av barne- og likestillingsminister Solveig Horne

Spørsmål:

«Fosterforeldre for barn med funksjonsnedsettelser har særlig behov for tett oppfølging og gode og stabile rammer. Slik det er i dag, opplever mange at dette ikke er tilfelle. Det vises til vedtak 742 og 749, jf. Innst. 318 S (2015-2016).

Hvordan følger regjeringen opp disse vedtakene?»

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med Stortingets behandling av fosterhjemsmeldingen, ba Stortinget regjeringen sikre fosterfamilier med barn med funksjonsnedsettelser tryg-

ge og forutsigbare rammevilkår og god og koordinert tilrettelegging, og Stortinget regjeringen om en full gjennomgang av fosterhjemskontraktene, og komme med en løsning som gir større forutsigbarhet enn i dag, herunder bedre rettigheter for fosterforeldrene og en mer formell tilknytning for barnet til fosterhjemmet, jf. Innst. 318 S (2015-2016), vedtak 742 og 749.

Svar:

Jeg er opptatt av at fosterforeldre skal får god og forutsigbar oppfølging og tilrettelegging, slik at de på best mulig måte kan klare det viktige samfunnsoppdraget de har påtatt seg. For å kunne gi riktig hjelp og oppføl-

ging må barneverntjenesten ha tilstrekkelig kompetanse og kunnskap til å treffe riktige beslutninger og sette inn rette tiltak. Dette omfatter også kunnskap om barn med forskjellige funksjonsnedsettelse. Slike saker krever ofte et godt samarbeid mellom barnevernet og helsetjenesten. Helsedirektoratet og Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet har de siste årene fått flere oppdrag som skal bidra til å stryke tjenestetilbudet og samhandlingen mellom barnevernet og helsetjenester for barn og unge.

Fosterhjemsmeldingen gir en helhetlig gjennomgang av fosterhjemsområdet, med hovedvekt på faglige tiltak. Meldingens mål er å heve kvaliteten i

fosterhjemsomsorgen gjennom blant annet økt veiledning og faglig oppfølging. Stortinget ga sin tilslutning til forslagene i meldingen, og vedtok i tillegg 17 anmodningsvedtak. I et av vedtakene, nr. 753, ber Stortinget regjeringen om å igangsette en NOU om fosterhjemsomsorgen for å få en helhetlig gjennomgang.

Jeg er nå i gang med å følge opp tiltakene og vedtakene etter fosterhjemsmeldingen. I oppfølgingen av disse, særlig anmodningsvedtak nr. 753, kan det være aktuelt å vurdere videre utvikling av rammevilkårene for fosterforeldre. Det vises for øvrig til omtale av oppfølging av vedtakene i Prop 1 s (2016-2017).

SPØRSMÅL NR. 276

Innlevert 21. november 2016 av stortingsrepresentant Eirik Sivertsen

Besvart 29. november 2016 av næringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

«Ifølge NRK har Altinn bedt om mer penger over budsjettet, men har ikke nådd opp i prioriteringen. Dette går utover brukervennlighet og kan ramme sikkerheten i løsningene. Konsekvensene som beskrives i uttalelser i media er ikke mulig å lese ut av budsjettforslaget fra regjeringen.

Hvorfor har ikke statsråden omtalt konsekvensene av budsjettforslaget for Altinn og dermed mulighetene for å nå målene for virksomheten og målsettingene for digitalisering, slik at Stortinget har tilstrekkelig beslutningsgrunnlag?»

BEGRUNNELSE:

I prop. 1 S (2016-2017) omtales Brønnøysundregistrene med Altinn som selve motoren i arbeidet med digitalisering og effektivisering av offentlig sektor, og dermed også bedre tjenester og redusert kostnader for næringsliv og innbyggere. Derfor beskrives arbeidet med forbedring av Altinn og at det digitale tjenestetilbudet fra det offentlige skal derfor videreføres og utvikles. Det skal tilbys flere digitale tjenester via Altinn, og det arbeides med å gjøre disse tilgjengelige på ulike digitale plattformer, som nettbrett og smarttelefon og gjennom direkte integrasjon med næringslivets egne IKT-systemer.

Altinn har i uttalelser til NRK sagt at manglende bevilgninger over tid nå rammer brukerne. Først og

fremst ved utforming og begrensninger i hvilke elektroniske plattformer som tjenester tilbys på i dag. Etter hvert vil det bli et problem med hensyn til risiko og sikkerhet, samt at offentlige etater begynner å bygge opp egne løsninger.

Svar:

Altinn har vært, og skal være, en sentral drivkraft i digitaliseringen av det offentlige Norge. Brønnøysundregistrene har lagt et godt grunnlag for denne rollen, bl.a. ved sitt arbeid med ny strategi for Altinn.

Jeg er nå inne i en prosess for å sikre videreutvikling av Altinn. Finansieringsstruktur og nye satsinger inngår i arbeidet med å videreføre Altinn som en moderne effektiviseringsmotor for norske virksomheter.

Det er viktig å påpeke at Altinn har tilstrekkelige midler for videre forsvarlig drift. Det er imidlertid enkelte utfordringer knyttet til vedlikehold og den videre utvikling av løsningen. Det arbeides derfor med den videre utvikling av Altinn. Dette er en høyt prioritert oppgave både i departementet og i Brønnøysundregistrene.

Det er svært viktig at Altinn fungerer tilfredsstillende og har høy sikkerhet. Dette er nødvendig for å sikre tilliten til systemene hos næringslivet og borgerne. Brønnøysundregistrene rapporterer jevnlig til departementet, og jeg er ikke kjent med noen alvorlige sikkerhetshendelser de siste årene.

Det er heller ingen indikasjoner på noen umiddelbare fare for alvorlige sikkerhetshendelser i Altinn i nær fremtid. Rapporter fra Brønnøysundregistrene viser også en svært tilfredsstillende oppetid i Altinns sluttbrukerløsning på nær 100 pst. Altinn har også høy

tilgjengelighet og fungerer godt for brukerne. Dette har også blitt bekreftet i de årlige brukerundersøkelsene.

Brønnøysundregistrene har vært tydelige på at deres førsteprioritet er en ny registerplattform for hele etaten. Gjennom budsjettforslaget for 2017 har regjeringen imøtekommet denne prioriteringen.

SPØRSMÅL NR. 277

Innlevert 21. november 2016 av stortingsrepresentant Jenny Klinge

Besvart 24. november 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Domstolsadministrasjonen (DA) har gått ut med at styret har pålagt dem å vurdere felles lederskap for domstoler ved ethvert tilfelle der en domstollederstilling blir ledig, til tross for at forskriften om felles faste dommerstillinger sier at slik vurdering kun kan gjøres i særlige tilfeller.

Hva mener statsråden om DA sin praksis på dette området?»

BEGRUNNELSE:

28. september 2015 fastsatte Domstolsadministrasjonen forskrift om felles faste dommerstillinger, med hjemmel i domstoloven § 33, annet ledd. Forskriftens § 3 (1) lyder:

«(...) Domstoladministrasjonen kan i særlige tilfeller fastsette at to eller flere domstoler skal ha felles domstolleder» (min utheving).

I et brev av 4. mars 2016, som er adressert til ulike domstolledere, skriver imidlertid avdelingsdirektør i DA sin rettsenhet at «[n]år det gjelder felles ledelse, har styret i DA besluttet at det ved enhver ledig domstollederstilling skal vurderes felles ledelse» (min utheving).

Med andre ord, mens forskriften sier at DA «kan i særlige tilfeller» foreta en vurdering av felles domstolledelse, ser det ut som om praksis er den at slik vurdering skal skje «ved enhver ledig domstollederstilling». Jeg kan vanskelig se at det er samsvar mellom disse formuleringene. Dette er problematisk, blant annet fordi årsaken til at forskriften er utformet slik at felles ledelse kun kan vurderes i særlige tilfeller er fordi høringsinstansene – inkludert Justis- og beredskapsde-

partementet – påpekte at ordningen burde brukes med en viss forsiktighet og tilbakeholdenhet.

Svar:

Felles ledelse kan være en god løsning og et virkemiddel for Domstoladministrasjonen for å sørge for effektiv saksavvikling og økt fleksibilitet i enkelte unntakstilfeller. Et moment som også kan være av betydning ved etablering av felles ledelse for to eller flere domstoler er dersom rekrutteringen til en av de aktuelle domstolers lederstilling ikke er tilfredsstillende.

Etter forskriften § 3 første ledd kan Domstoladministrasjonen «i særlige tilfeller» fastsette at to eller flere domstoler skal ha felles domstolleder. Forskriften begrenser likevel ikke muligheten til å vurdere om det foreligger slike «særlige tilfeller» ved enhver ledig dommerstilling. Jeg kan derfor ikke se at styrets uttalelse er i strid med forskriftene. Det er imidlertid viktig å understreke at forskriften åpner for unntak fra hovedregelen og at det skal foreligge særlige tilfeller dersom det besluttes at det skal være felles ledelse.

SPØRSMÅL NR. 278**Innlevert 22. november 2016 av stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt****Besvart 28. november 2016 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Hvordan planlegger statsråden å følge opp Stortingets vedtak om «ekstraordinær statlig innsats» for Andøy-samfunnet?»

BEGRUNNELSE:

15. november vedtok Stortinget en ny langtidsplan for forsvarssektoren. Enkeltaken med størst konsekvenser for det berørte lokalsamfunnet er utvilsomt flytting av basen for maritime overvåkningsfly til Evenes, og nedlegging av Andøya flystasjon.

Jeg viser til flertallsmerknaden i forbindelse med Stortingets behandling:

”Flertallet understreker i denne sammenhengen behovet for at regjeringen tar et helhetlig ansvar for å ivareta Andøy-samfunnet, for å i størst mulig grad redusere tap av arbeidsplasser og andre negative effekter av nedleggelsen. For å få til dette må det legges til rette for ekstraordinær statlig innsats og bevilges midler til gode og effektive omstillingsprogrammer, for å styrke næringslivet og bidra til etablering av nye arbeidsplasser på Andøya, slik at kommunen og regionen kan bygge opp en mer robust og variert næringsstruktur.

Det er ønskelig at statsråden redegjør for muligheten til utflytting av statlige arbeidsplasser, fremtiden for ATC og utvikling av drone-teknologi.

Svar:

Staten tar samfunnsansvar for berørte lokalsamfunn og regioner når statlige omorganiseringer medfører betydelig reduksjon i aktivitetsnivå. Nedleggelse av Andøya flystasjon vil medføre reduksjon i aktivitet i et lokalsamfunn der Forsvarets virksomhet har vært viktig i mange år. Regjeringen er opptatt av å legge til rette for at kommunen skal ha gode forutsetninger for å omstille og videreutvikle seg etter nedleggelsen av flystasjonen. Vi vil derfor starte opp dialog med Andøy kommune og Nordland fylkeskommune om omstillingstiltak som følge av endringene i Forsvarets virksomhet i kommunen. Regjeringen vil komme tilbake til omfanget og innretningen på de avbøtende tiltakene.

Regjeringen arbeider aktivt med statlig lokaliseringspolitikk, med mål om å skape en mer balansert lokalisering av statlige arbeidsplasser i hele landet. Jeg

viser i den forbindelse til at jeg har varslet en plan som oppfølging av en avtale mellom regjeringspartiene og Venstre.

Regjeringen vil bidra til mulighetene for videre drift og vekst for Andøya Testcenter (ATC) både gjennom å legge til rette for at nødvendige fasiliteter og tjenester kan videreføres i privat regi, og gjennom at Forsvaret fortsetter å kjøpe tjenester fra ATC. Det er i dag en avtale om kjøp av tjenester fem år fremover i tid, med opsjon om en forlengelse i inntil seks år. Forsvaret kan ved spesielle anledninger støtte ATC der militær tilstedeværelse er en forutsetning for gjennomføring av aktiviteten. ATC oppgir et behov for nærhet til lufthavn med fasiliteter og tjenester som hangarer, lager, tilgang på drivstoff, vakthold, bistand fra verksteder og brannstasjon på beredskap. Slike tjenester kan videreføres på Andenes av private tjenesteytere.

Regjeringen vil legge til rette for at disse fasilitetene og tjenestene kan videreføres gjennom utleie eller overdragelse, og gjennom å sikre at lufthavnen på Andøya driftes videre. Videreføring av disse tjenestene i privat regi representerer et potensiale for fremtidig verdiskapning på Andøya, og dermed økt sysselsetting. Fasilitetene kan da nyttes til verdiskapning fremfor at det brukes ressurser på å sanere dem.

Utvikling av sivil droneteknologi er i dag et vekstområde i Norge. Prox dynamics er ett eksempel på utvikling av droneteknologi i Norge som har blitt en internasjonal salgssuksess. Det knytter seg utfordringer til bruk av dronesystemer i nordområdene, blant annet på grunn av klimatiske forhold, satellittdekning med mer. For å kunne utvikle dronesystemer som kan opereres i nordområdene er det fordelaktig å ha en arena for utvikling og testing av slike systemer nettopp i nord. Kombinasjonen av frigjorte fasiliteter etter flystasjonen, nærheten til flyplassen og Andøya Space Center (ASC) med ATC, samt plasseringen på en værutsatt halvøy med en posisjon på 69 grader nord for ekvator, gir muligheter for utvikling av forretningsidéer innen utvikling av droneteknologi for bruk i nordområdene. ASC er allerede i gang med å legge til rette for slik virksomhet.

I tråd med Stortingets innstilling (Innst. 62 S (2016–2017) til Prop. 151 S (2015–2016)), vil regjeringen utrede etablering av et nasjonalt kompetansesenter for droner/ubemannede farkoster, der Andøya Space Center og Andøya Test Center vurderes som en mulig lokalisering, og komme tilbake til Stortinget om dette på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 279**Innlevert 22. november 2016 av stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt****Besvart 29. november 2016 av næringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

«Vil Nærings- og fiskeridepartementet sørge for at det kommer nok penger til IFE på Kjeller slik at man kan sikre en trygg og sikker håndtering av det radioaktive avfallet?»

Svar:

Regjeringen varslet i statsbudsjettet for 2017 at den, ut ifra samfunnsmessige hensyn, vil ta et medfinansieringsansvar for håndtering og oppbevaring av norsk radioaktivt avfall og fremtidig nedbygging av de nukleære anleggene på Kjeller og i Halden. Institutt for energiteknikk (IFE), som eier av atomanleggene og forurensere, vil også måtte bidra til inndekning av kostnadene.

I statsbudsjettet for 2016 er det bevilget 10 mill. kroner til undersøkelser av brukt reaktorbrensel som er lagret på Kjeller. I statsbudsjettet for 2017 foreslår regjeringen 28 mill. kroner til tiltak på det nukleære

området, hvorav 21 mill. kroner til videre studier for å avklare om det norske reaktorbrenselet kan sendes til repressering i Frankrike, og 7 mill. kroner for utredning av et nytt kombinert lager og deponi for lav- og mellomaktivt atomavfall (KLDRA), tilsvarende anlegget i Himdalen.

I forbindelse med ny saldering av statsbudsjettet for 2016 foreslår regjeringen ytterligere 15 mill. kroner til nødvendige tiltak for trygg håndtering av atomanleggene og oppbevaring av nasjonalt atomavfall. Midlene vil kunne overføres til 2017.

Basert på den kunnskap vi nå har anser departementet at det med dette foreligger inndekning av tidskriske aktiviteter ved IFE i 2016 og 2017 knyttet til trygg håndtering av det radioaktive avfallet på Kjeller. Dette er også i samsvar med IFEs egne uttalelser om behov for statlig medfinansiering knyttet til kritiske aktiviteter som ikke bør utsettes lenger fram tid.

Jeg vil komme tilbake til Stortinget i 2017 hva gjelder avklaring av videre statlig medfinansiering av oppryddingstiltak ved IFEs atomanlegg.

SPØRSMÅL NR. 280**Innlevert 22. november 2016 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn****Besvart 28. november 2016 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

«Som følge av Høgsterett si avgjørelse i den såkalla Avlastar-2-dommen, blir det no langt vanskelegare for kommunane å få tak i avlastarar.

Vil statsråden vurdere å føreslå endringar i arbeidsmiljølova slik at det framleis kan vere tilstrekkeleg rom for å tilsetje ein avlastar som oppdragstakar og ikkje arbeidstakar?»

GRUNNGJEVING:

Høgsterett sa den 23. juni 2016 dom 1366A som avgrensa moglegheita for kommunane til å bruke oppdragstakarkontraktar. Fleirtalet kom til at avlastaren i

den konkrete saka var å sjå som ein arbeidstakar. Avgjerda gjer det umogeleg for fleire kommunar å oppretthalde avlastingstilbodet slik det står i dag. I 2014 var det nasjonalt 7713 personer som nytta seg av avlastningstenester, og fleire av desse må no bu seg på meir krevjande dagar. Som eit døme på konsekvensane som no oppstår, viser eg til artikkelen «Linn er én av 50 kolleger som fikk beskjed fra kommunen om å si opp jobben», publisert i Budstikka 18. november d.å. 50 av dei 361 avlastarane i Bærum har til no fått avskjed. Grunngjevinga er at avlastargjeringa blir kombinert med anna kommunalt arbeid, som igjen gir ein for høg stillingsprosent. Dette er ei dramatisk endring, som ein venteleg også vil sjå andre stadar i landet. Fleire sårbare familiar vil som følge av avgjerda risikere å

stå utan avlastar og dette vil tvillaust vere ei belastning både for dei og for det norske helsevesenet.

Svar:

Høyesterett har i de senere år avsagt flere dommer som gjelder spørsmålet om ulike tjenesteytere i kommunene er å anse som arbeidstakere eller ikke. Resultatet av Høyesteretts dommer er at enkelte tjenesteytere i kommunene som tidligere var engasjert som selvstendig oppdragstakere, nå normalt må anses for å være arbeidstakere. Konsekvensen av at man er arbeidstaker er at den arbeidsrettslige lovgivningen gjelder, for eksempel regler om arbeidstid, ferie og stillingsvern. Jeg har fått flere signaler om at denne rettstilstanden byr på utfordringer for kommunene mht. å organisere et forsvarlig og godt tjenestetilbud for sine brukere.

Som jeg også har svart representantene Bjørdal og de Ruiters, mener jeg at det er grunn til å se nærmere på dette. På den ene siden er det viktig at kommunene har et rammeverk som sørger for at de kan levere et forsvarlig og godt tjenestetilbud til sine brukere. Samtidig må det tas høyde for vernebehovene for dem som utfører arbeidet. Norge er også bundet av blant annet arbeidstidsdirektivet. Det vil således være nødvendig å utrede flere spørsmål før regelendringer kan foreslås. Jeg har derfor satt i gang et arbeid hvor det vurderes ulike løsninger, og hvor målsettingen er å få en balansert løsning som ivaretar kommunenes behov for å organisere et forsvarlig og godt tjenestetilbud for sine brukere, og samtidig verner dem som utfører arbeidet på en god måte.

Arbeidet vil foregå i samråd med berørte departementer. Partene vil bli trukket inn i arbeidet, og jeg har allerede hatt et møte med KS om saken.

SPØRSMÅL NR. 281

Innlevert 22. november 2016 av stortingsrepresentant Tone Merete Sønsterud

Besvart 28. november 2016 av kulturminister Linda C. Hofstad Helleland

Spørsmål:

«Jeg viser til avisartikkel i Vårt land 16. nov 2016 (utdrag ligger vedlagt). Hva er statsrådets kommentar til reformasjonsjubileet og at det ikke bevilges penger til dette?»

BEGRUNNELSE:

I artikkelen står det blant annet:

Staten overlater feiringen til kirken

Historieprofessor mener det er «en skam at det ikke er bevilget penger til å markere reformasjonsjubileet» i Norge. Biskopenes leder synes det er «ubegripelig».

I 2017 er det 500 år siden Martin Luther formulerte sine 95 teser mot avlatshandelen. Det ble starten på reformasjonen, som førte til omfattende endringer i kirke og samfunnsliv.

I våre naboland stiller statsledere, kongelige og andre samfunnstopper mannsterkt opp for å være med i makingen av reformasjonsjubileet. Nå uttrykkes det frykt for at dette i Norge blir en indrekirkelig sak.

Det som startet med Luthers teser i 1517, kom etter hvert til å endre Europakartet. Det ble også avgjørende for utviklingen i Norge. Det er nesten ubegripelig at norske myndigheter ikke ser betydningen av å markere dette, sier biskop Helga Haugland Byfuglien. Hun er leder av hovedkomiteen for reformasjonsjubileet i Den norske kirke.

Jubileet kan i Norge bli et rent kirkelig og teologisk anliggende. Det blir for snevert, for reformasjonen er en av de mest dramatiske samfunns- og kulturforandringene som har skjedd i Europa, sier Olaf Aagedal, professor i kultur- og religionssosiologi og forsker ved KIFO, Institutt for kirke-, religions- og livssynsforskning.

Han får full støtte fra Steinar Imsen, professor emeritus ved Institutt for historiske studier ved NTNU: For det samfunnet Norge er i dag, er det knapt noen enkeltbegivenhet i vår moderne historie som har betydning mer enn reformasjonen. Dette jubileet er egentlig primært et statlig anliggende, for det var staten som gjennomførte og drev fram reformasjonen i Norge. Reformasjonen førte til at staten fikk all offentlig myndighet her i landet, understreker Imsen.

Han reagerer sterkt på at norske myndigheter ikke har bevilget penger til å markere reformasjonsjubileet: Det er en skam.

Olaf Aagedal peker på at reformasjons-jubileet blant annet i Danmark er definert også som et statlig anliggende. Der legges det opp til brede markeringer, ut ifra et ønske om å «skape forståelse for reformasjonens betydning for det danske samfunn, den danske kirke, dansk identitet og bevissthet».

Men i Norge foregår det ingen organisering eller engasjement på statlig nivå. Feiringen i Norge ser ut til å bli begrenset til et kirkelig jubileum preget av religiøse aktører, kirkesamfunn og teologiske miljøer, sier Aagedal.

Svar:

Den tyske munken Martin Luther offentliggjorde 31. oktober 1517 sine berømte avlatstester i Wittenberg, og dette regnes som starten på den lutherske reformasjonen. Reformasjonen ble først gjennomført 20 år senere i Norge. Reformasjonen i Danmark-Norge var en svært viktig begivenhet på mange plan. Den norske kirke har valgt å markere reformasjonen i 2017, sammen med lutherske kirker og flere andre kirkesamfunn over hele verden.

I 2013 ble det oppnevnt en hovedkomite for reformasjonsjubileet i Den norske kirke. Hovedkomiteen har vedtatt et profildokument for markeringen av jubileet, der det er slått fast at en primært ønsker en økume-

nisk og samtidsorientert markering. Jeg er kjent med at det er planlagt en rekke markeringer av reformasjonen i 2017 rundt om i landet, blant annet i tilknytning til Kirkemøtet i januar, under Luther-festdager i mars i Bergen (som har status som "Norges reformasjonsby") og med en gudstjeneste i Nidaros domkirke på selve jubileumsdagen 31. oktober. Den norske kirke og Norges kristne råd har gått sammen om et felles nettsted for reformasjonsmarkeringen, www.reformasjon2017.no.

Kulturdepartementet har primært sett det som en sak for Den norske kirke å tilrettelegge for markeringen av reformasjonsjubileet i 2017.

Den norske kirke er fullt ut finansiert av det offentlige, og kirken vil i 2017 få et betydelig tilskudd til sin virksomhet. I forslaget til statsbudsjett utgjør tilskuddet i alt 1,9 mrd. kroner. Jeg har på denne bakgrunnen ikke sett grunn til å foreslå særskilte, øremerkede midler for jubileumsfeiringen i 2017. For ordens skyld nevner jeg at det heller ikke har ligget inne midler til dette formålet i Den norske kirkes budsjettssøknad for 2017. Fra Den norske kirkes landsfond er det bevilget nærmere 200 000 kroner til konkrete tiltak knyttet til jubileet.

Jeg ser fram til markeringen av reformasjonsjubileet i 2017, og jeg allerede sagt ja til å delta under det nevnte arrangementet i tilknytning til Kirkemøtet i januar 2017.

SPØRSMÅL NR. 282

Innlevert 22. november 2016 av stortingsrepresentant Tone Merete Sønsterud

Besvart 24. november 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«I en interpellasjon til statsråden fra Jan Böhler om virkningene av sexkjøpsloven, debattert 26.mars 2015 sa Justisministeren følgende: "Men regjeringen har altså forpliktet seg til å legge fram en stortingsmelding som grunnlag for en god debatt på området".

Når kan det forventes at en slik stortingsmelding vil legges fram for Stortinget?»

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementet leder arbeidet med å utarbeide en stortingsmelding om prostitusjon. Hen-

sikten er å gi Stortinget et godt og grundig bakgrunnsmateriale for å drøfte behovet for endringer.

En stortingsmelding vil gi oversikt over dagens prostitusjonsmarkeder og beskrive organiseringen av virksomheten. Meldingen vil videre beskrive livssituasjonen for aktørene og redegjøre for de forebyggende, skadereduserende og rehabiliterende helse- og sosialfaglige innsatser som retter seg mot personer i prostitusjon. Politiets strategier vil vies plass. Erfaringer fra de nordiske og andre relevante land må drøftes.

Arbeidet berører mange departementers ansvarsområder og omfatter også krevende prinsipielle problemstillinger. Det er videre nødvendig å innhente synspunkter fra myndigheter og organisasjoner på feltet, samt fra personer i prostitusjon.

Jeg nevner også at Amnesty International i mai 2016 offentliggjorde en rapport om Norges lovgivning og praksis på prostitusjonsfeltet. Rapportens konklusjon er at vår lovgivning og håndhevingspraksis har svært negative konsekvenser for personer som selger sex. Rapporten berører ikke bare forbudet mot kjøp av sex, men hele regelverket og den håndhevingspraksis som påvirker livssituasjonen til personer i prostitusjon. Amnesty anbefaler at det lages en stortingsmelding der det fremlegges forslag om lov- og regelendringer som

kan sikre menneskerettighetene til personer som selger sex. Rapporten fra Amnesty krever at vi går enda grundigere inn i menneskerettslige problemstillinger.

Med dette som bakgrunn er det etter min oppfatning behov for en omfattende og grundig stortingsmelding, som vurderer en rekke forhold av betydning for hvordan politikken bør utformes på området. Samlet sett vil arbeidet derfor ta noe lengre tid enn tidligere forutsatt. Det er foreløpig ikke mulig å gi en endelig dato for når meldingen kan legges frem for Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 283

Innlevert 22. november 2016 av stortingsrepresentant Geir Sigbjørn Toskedal

Besvart 30. november 2016 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Vil statsråden foreta seg noe for å sikre at barnekonvensjonen overholdes og at barn på asylmottak får en god og verdig behandling i forbindelse med nedleggelse og omorganisering av asylmottak?»

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til oppslag i Stavanger Aftenblad 22.11.2016 om at 106 barn ved asylmottak i Rogaland måtte flytte. KrF har stor forståelse for at det er behov for endringer i mottaksstruktur og mottakskapasitet. Samtidig bør det være rom for fleksibilitet fra utlendingsforvaltningens side, som gjør at man bedre kan ivareta svært utsatte og sårbare barn.

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementet har delegert ansvaret for etablering, drift og nedleggelse av asylmottak til Utlendingsdirektoratet (UDI). Ettersom det så langt i år har kommet langt færre asylsøkere enn antatt, har det vært overkapasitet i både ordinære mottak og mottak for enslige mindreårige asylsøkere. I denne situasjonen må UDI løpende vurdere behovet for å redusere den totale mottakskapasiteten, og UDI har som en følge av dette lagt ned flere asylmottak i løpet av høsten. Når et mottak nedlegges, må beboerne flytte til nye mottak. Dette er en omfattende og utfordrende prosess, ikke minst i saker der barn er involvert.

I saker som berører barn, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn. Dette fremgår både av Norges menneskerettslige forpliktelser etter FNs barnekonvensjon og av nasjonale bestemmelser.

Når et mottak for enslige mindreårige asylsøkere legges ned, er det derfor viktig at det aktuelle regionkontor i UDI foretar en kartlegging av beboerne, i tett dialog med de mottaksansatte, med sikte på å ivareta barnas behov gjennom hele prosessen. Asylmottakene har også et kontraktsfestet ansvar for å iverksette målrettede tiltak som bidrar til en trygg, forutsigbar og meningsfylt hverdag for barn og unge under mottaksoppholdet, også dersom mottaket nedlegges.

Mottakene skal ha et særlig fokus på barn og ungdoms rettigheter og behov, ikke minst når et barn overføres fra et mottak til et annet. Mottakene skal legge til rette for at barn som overføres til et nytt mottak, får ha normal kontakt med barn og ungdom i lokalmiljøet, samt at barna har mulighet til å delta i aktiviteter utenfor mottaket. UDI tilstreber også at barn som har utviklet et vennskapsforhold under mottaksoppholdet og som har fremmet et ønske om å bli overført til det samme mottaket, så langt som mulig skal få ønsket innvilget.

I UDIs rundskriv er det definert nærmere kriterier for flytting mellom asylmottak. Barn som ønsker å flytte til bestemte mottak grunnet nærhet til familie, kan søke om flytting til disse mottakene. Normalt får beboeren en ukes varsel før vedkommende flyttes til et nytt mottak. Mottakene forsøker likevel, så langt det lar seg gjøre, å varsle om flyttinger tidligere der barn er berørt. Dette ikke minst for at overgangen til ny skole skal bli så god som mulig. UDI tilstreber også å flytte

barna til mottak så nær som mulig til det mottaket som skal legges ned.

UDI har et særlig fokus på kvalitet og tett oppfølging i mottak for enslige mindreårige, blant annet gjennom regelmessige tilsyn hvor omsorgsperspektivet blir tillagt stor vekt. UDI har i år fått bevilget 48,5 mill. kroner til å styrke bemanningen og den barnefaglige kompetansen i mottak for enslige mindreårige asylsøkere, der et av formålene er å forbedre arbeidet med å identifisere og følge opp enslige mindreårige

asylsøkere med særskilte oppfølgingsbehov. Et slikt oppfølgingsarbeid er ikke minst viktig for enslige mindreårige asylsøkere som blir overført til nye mottak. Regjeringen har foreslått å videreføre denne bevilgningen for 2017.

Jeg har stor tiltro til at UDI etterlever min forventning om at hensynet til barnas beste ivaretas, og at UDI strekker seg langt for å ta hensyn til barns ønsker og behov når asylmottak nedlegges eller omorganiseres.

SPØRSMÅL NR. 284

Innlevert 23. november 2016 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 8. desember 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«NRK Hordaland viser til at kun 1/3 av kommunene har gjennomgått fastlegeavtalene for å forsikre seg om at ingen leger lar vær å bistå kvinner som ønsker abort. Flere kommuner begrunner det med at de ikke har mottatt klager. Å velge å abortere er et så personlig og følsomt tema at det skal mye til for å klage.

Hvordan vil ministeren følge opp kommunenes ansvar for å gjennomgå fastlegeavtalene slik at alle kvinner skal være trygg på å få den bistanden de trenger i en sårbar situasjon når de vurderer abort?»

BEGRUNNELSE:

Statens Helsetilsyn har spurt kommunene om de følger opp regjeringens føring i høringen til ny abortforskrift. Regjeringen skrev at "Kommunens ansvar for å påse at fastlegene ikke reserverer seg i strid med regelverket vil bli tydeliggjort." NRK Hordaland har samlet svarene fra 292 kommuner og ni bydeler i Oslo. 99 har gjennomgått fastlegeavtalene for å forsikre seg om at ingen leger lar vær å bistå kvinner som søker abort, 129 orienterer fastleger som kommer tilbake etter permisjon og 172 orienterer nye fastleger.

Argumentet med at kvinner henvender seg rett til sykehus eller at det ikke er klager varen del av debatten når endringen kom og blir tydeligvis fortsatt brukt som argument for at kommuner ikke tar ansvar overfor sine kvinnelige innbyggere. Det handler heller ikke bare om kvinner som er i en livssituasjon der de søker abort, men også kvinner som sliter med ettervirkningene av abort. De har alle krav på å møte en fastlege som ikke

reserverer seg mot abort, eller vite hva fastlegen står for.

Svar:

Jeg vil takke representant Grung for spørsmålet. Det er viktig at alle som oppholde seg i en kommune får tilbud om nødvendig helsehjelp. Det er særlig viktig at kommunen er sitt ansvar bevisst knyttet til sårbare grupper. Kvinner som velger å ta abort kan være et eksempel på en sårbar gruppe som det er viktig at kommunen følger opp på en god måte. En god oppfølging innebærer blant annet å sørge for at kommunens fastleger yter nødvendig bistand til kvinner som kontakter legen i forbindelse med en abort.

I tildelingsbrevet for 2016 gav Helse- og omsorgsdepartementet Statens helsetilsyn i oppdrag å gjennomføre en egnet tilsynsmessig oppfølging av kommunenes og fastlegenes bistand til kvinner som vurderer eller ønsker svangerskapsavbrudd.

Den tilsynsmessige oppfølgingen er gjennomført som en kartlegging i alle landets kommuner. Formålet med kartleggingen er (1) å få oversikt over praksis og (2) å bidra til at kommunene sørger for at fastlegene gjennomfører konsultasjoner i tråd med regelverket og ikke praktiserer lovstridig reservasjon av samvittighetsgrunner.

Blant de spørsmål kommunene bes å besvare, er om det per i dag foreligger skriftlige eller muntlige avtaler om reservasjon mot å bistå ved begjæring om svangerskapsavbrudd, om kommunen har gjennomgått sine fastlegeavtaler for å sørge for at fastleger ikke reserverer seg, og om kommunen har mottatt hen-

vendelser eller klager på at fastleger har reservert seg mot å bistå kvinner som vurderer eller ønsker svangerskapsavbrudd.

Det foreligger ennå ikke endelige resultater fra kartleggingen fylkesmennene og Statens helsetilsyn gjennomfører om kommunenes oppfølging av endringene i abortforskriften og fastlegeforskriften. De kommuner som ikke har besvart spørreskjemaet de ble bedt om å fylle ut i august, purres nå for andre gang, med sikte på å få opp svarprosenten. Den var per 25. november

75 pst. Svarfristen er 30. november. Når resultatene er oppsummert, vil fylkesmennene og Statens helsetilsyn vurdere tiltak overfor aktuelle kommuner. Rapporten vil også inneholde Helsetilsynets anbefalinger til departementet på bakgrunn av kartleggingsfunnene.

Jeg avventer rapporten fra Statens helsetilsyn, men vil samtidig understreke at jeg vil følge med på om kommunene tar sitt ansvar knyttet til oppfølgingen av egne fastleger.

SPØRSMÅL NR. 285

Innlevert 23. november 2016 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 29. november 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Flere kommuner har satset på nettbrett som et viktig pedagogiske digitalt verktøy i undervisningen. Kongsvinger kommune vil i løpet av 2017 ha 1:1-dekning av Ipad på alle trinn i grunnskolen. Ipad og andre nettbrett er i dag ikke godkjent som plattform til å gjennomføre eksamen av Utdanningsdirektoratet. Skolene må derfor opprettholde et sekundært IKT-system som i praksis bare brukes til eksamen, noe som er dyrt og uhensiktsmessig.

Når får elevene gjennomføre eksamen på nettbrett?»

Svar:

I spørsmålet vises det til at iPad og andre nettbrett ikke er godkjent som plattform til å gjennomføre eksamen av Utdanningsdirektoratet.

Jeg vil gjøre oppmerksom på at det ikke er slik at direktoratet ikke godkjenner bruk av iPad eller andre nettbrett på eksamen. Men direktoratet tilrår ikke bruk av nettbrett. Direktoratets vurdering er at nettbrett er lite egnet til langvarsoppgaver (for eksempel ved 6 timers skriftlig eksamen).

Det betyr at elevene kan gjennomføre eksamen med bruk av nettbrett. I dag har imidlertid Utdanningsdirektoratet bare brukerstøtte for gjennomføring av eksamen ved bruk av pc. Dersom skolen velger å bruke nettbrett til eksamen, er skoleeier dermed selv ansvarlig for sikker opplasting av eksamensbesvarelsene.

SPØRSMÅL NR. 286

Innlevert 23. november 2016 av stortingsrepresentant Kari Kjønås Kjos

Besvart 6. desember 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Den 23. juni i år fastslo Høyesterett at en avlaster i Ålesund kommune var å regne som ansatt og ikke som

utøver av et oppdrag. Kommuner over hele landet synes nå å iverksette tiltak for å innordne seg lovverket. Situasjonen vil gi konsekvenser for 5888 barn med funksjonsnedsettelse som har privat avlastning.

Hva kan statsråden gjøre for å sikre tilbudet til barn med privat avlastning?»

BEGRUNNELSE:

Høyesterettsdommen dreide seg om arbeidsrett. Aktørene på feltet er mektige arbeidsgiver og arbeidstakerorganisasjoner. Konsekvensen av vedtaket blir at kommunalt ansatte i 100 % stilling med avlasteroppdrag i tillegg må frasi seg oppdraget. En kan ikke inneha høyere stillingsprosent i samme kommune. Barna som står i fare for å rammes har verken sterke organisasjoner, advokater eller streikerett, ikke kan de gå til lockout heller. Konsekvensene rammer flere tusen barn ved at de risikerer å miste sine avlastere.

Torbjørn Espelien (Frp), som leder utvalget for bistand og omsorg i Bærum kommune, sa til avisen Budstikka den 19. november at «hvis det står mellom å bryte Arbeidsmiljøloven eller Helse- og omsorgstjenesteloven, er jeg ikke i tvil: Helse skal gå foran». Det fremstår som uholdbart å sette våre kommunale folkevalgte i en situasjon hvor de må velge hvilket lovverk de må bryte.

Grunnlovens § 104 gir barn rett til å bli hørt i spørsmål som gjelder dem selv og barnets beste skal være et grunnleggende hensyn i alle saker som berører barn.

Svar:

Jeg er kjent med den såkalte Avlasterdommen som i sommer ble avsagt av Høyesterett. Dette er en dom på

arbeidsrettens område hvor Høyesterett gir en nærmere forståelse av arbeidsmiljølovens begrep ”arbeidstaker”.

Jeg vil først understreke at dommen ikke har direkte betydning for forståelsen av helse- og omsorgstjenesteloven. Fortsatt har kommunene plikt til å tilby nødvendige helse- og omsorgstjenester til alle som oppholder seg i kommunen, og dette innbefatter tjenestene støttekontakt og avlastning. Tjenestene som tilbys skal fortsatt være av forsvarlig og adekvat karakter, og tilbys etter en individuell vurdering av tjenestemottakerens behov og ønsker.

Jeg vil for øvrig vise til ASD-ministerens svar på spørsmål til skriftlig besvarelse fra representantene Bjørdal, de Ruiter og Rotevatn her i Stortinget. Hun pekte på at det er grunn til å se nærmere på den arbeidsrettslige siden av saken. Hun la vekt på at det på den ene siden er viktig at kommunene har et rammeverk som sørger for at de kan levere et forsvarlig og godt tjenestetilbud til sine brukere. Samtidig må det tas høyde for vernebehovene for dem som utfører arbeidet. Norge er også bundet av blant annet arbeidstidsdirektivet. Det vil således være nødvendig å utrede flere spørsmål før regelendringer kan foreslås. Arbeids- og sosialministeren har derfor i dialog med partene og andre departementer satt i gang et arbeid hvor det vurderes ulike løsninger, og hvor målsettingen er å få en balansert løsning som ivaretar kommunenes behov for å organisere et forsvarlig og godt tjenestetilbud for sine brukere, og samtidig verner dem som utfører arbeidet på en god måte.

SPØRSMÅL NR. 287

Innlevert 23. november 2016 av stortingsrepresentant Else-May Botten

Besvart 30. november 2016 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«Traaavik-utvalget la i NOU 2016:19 frem et helhetlig forslag til en ny sikkerhetslov. Lovforslaget skal være et svar på et bredere og mer sammensatt risikobilde, som følger blant annet av den teknologiske utviklingen.

Når vil regjeringen legge frem et forslag for Stortinget?»

BEGRUNNELSE:

Stadig flere enheter kobles til internett. Konsulentselskapet Gartner estimerer at antallet tilkoblede enheter vil øke fra 6 milliarder i 2016 til 21 milliarder i 2020. Sikkerheten for disse enhetene er høyst varierende. Nylig ble hackede sikkerhetskameraer brukt til å gjøre store nettjenester som Netflix utilgjengelig i USA. Stadig mer av samfunnets aktivitet foregår digitalt. Med økt digitalisering følger nye former for sårbarheter. Det har den siste tiden vært fokus på konsekvensene for

sikkerheten når norske virksomheter setter ut IKT-tjenester til leverandører i andre land; ved svikt i rutiner og i ytterste konsekvens også gjennom dataangrep og sabotasje.

Utviklingen går i høy og økende hastighet. Det er avgjørende å få på plass et lovverk som ivaretar sikkerhet og sårbarhet i vår digitale tidsalder.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 23. november 2016 med spørsmål fra stortingsrepresentant Else-May Botten om når regjeringen vil legge fram et forslag til ny sikkerhetslov for Stortinget, sett i lys av Sikkerhetsutvalgets rapport (NOU 2016:19).

Regjeringen er opptatt av at vi har en oppdatert lovgivning om forebyggende sikkerhet, og som tar høyde for den samfunnsutviklingen vi har sett de senere år. Lovgivningen må i større grad enn dagens lov vektlegge samfunnssikkerhet, og være fleksibel nok til også å kunne fange opp fremtidig utvikling.

Regjeringen oppnevnte derfor i mars 2015 Sikkerhetsutvalget med spesialrådgiver Kim Traavik som leder. Utvalget ble gitt i oppdrag å legge fram forslag til nytt lovgrunnlag for forebyggende nasjonal sikkerhet. Utvalget leverte på tiden og avga sin rapport til justis- og beredskapsministeren og meg 12. oktober 2016.

Allerede 17. oktober ble rapporten sendt på alminnelig høring, med høringsfrist 20. januar 2017.

Regjeringen mener det er svært viktig å få på plass en ny lov om forebyggende nasjonal sikkerhet som kan fange opp den utviklingen som de senere årene har vært i samfunnet, særlig innenfor IKT-området og annen teknologi. Også andre trekk ved samfunnsutviklingen, som demografi og globalisering, er viktige. Arbeidet med ny sikkerhetslov har derfor høy prioritet i regjeringen. Arbeidet vil bl.a. ta utgangspunkt i sikkerhetsutvalgets lovforslag og de merknader vi får i høringsrunden.

Regjeringen har allerede gjort viktige endringer i dagens sikkerhetslov, jf. Prop. 97 L (2015 – 2016) og Innst. 352 L (2015 – 2016). Jeg viser i denne sammenheng særlig til de nye bestemmelsene om varslingsplikt og myndighet til å fatte vedtak ved risiko for sikkerhetstruende virksomhet (§ 5 a) og varslingsplikt og myndighet til å fatte vedtak ved anskaffelser til kritisk infrastruktur (§ 29 a), se lov 12. august 2016 nr. 78 om endringer i sikkerhetsloven (reduksjon av antall klæringsmyndigheter mv.). Det tas sikte på ikrafttredelse av endringsloven 1. januar 2017.

Regjeringen ønsker å legge fram en lovproposisjon for Stortinget så raskt som mulig. Avhengig av innspillene i høringen av NOU 2016:19, har regjeringen som ambisjon å legge fram en proposisjon i løpet av vårseksjonen 2017.

SPØRSMÅL NR. 288

Innlevert 23. november 2016 av stortingsrepresentant Else-May Botten

Besvart 1. desember 2016 av næringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

«Hva vil næringsministeren gjøre for å sikre at såkornfondet i Nord-Norge kommer på plass?»

BEGRUNNELSE:

Norge trenger nye arbeidsplasser og en betydelig andel av disse må komme i nye bedrifter. For å vokse trenger disse bedriftene kapital. Stoltenberg II-regjeringen la opp til 6 nye såkornfond i Meld. St. 22 (2011-2012) ”Verktøy for vekst” i 2012, og fikk ordningen godkjent i ESA i 2013. De første fondene ble foreslått i statsbudsjettet for 2014. I tråd med stortingsmeldingen om Nordområdene Meld. St. 7 (2011-2012) ”Nordom-

rådene - Visjon og virkemidler” skulle ett av de seks etableres i Nord-Norge. Sittende regjering la opp til å etablere et såkornfond i Nord-Norge i 2015. Det har i det siste vært skrevet om utfordringer med å få på plass nødvendig privat kapital for såkornfondet i Nord-Norge og pekt på ulike årsaker til dette. Det er viktig at dette fondet kommer på plass, særlig sett i lys av regjeringens svekkelse av Investinor og pre-såkornordningen.

Svar:

I statsbudsjettet for 2015 ble det bevilget kapital til statens deltakelse i to landsdekkende såkornfond. Staten deltar med egenkapital og risikoavlastning for investorer i fondene. Fondene skal være på minimum 300

mill. kroner hver, være privat drevet og ha minimum 50 pst. privat kapital.

Regjeringen besluttet at lokalisering av forvaltningen av det ene fondet skal være i Nord-Norge, for å bidra til mer innovasjon og nyetableringer i landsdelen.

Det er allerede blitt reist såkornfond med samme betingelser som for fondet med forvaltning fra Nord-Norge. Tre landsdekkende såkornfond er opprettet med forvaltning fra Oslo, Trondheim og Agder/Telemark. I tillegg er det et fond under opprettelse med forvaltning fra Bergen.

Innovasjon Norge forvalter statens interesser i såkornfondene. I dette ligger også det praktiske ansvaret for å opprette fondene, herunder å sette tidsfrister for å

få reist privat kapital. Vi registrerer at valgt forvaltermiljø for såkornfondet med forvaltning fra Nord-Norge har utfordringer med å få reist den nødvendige private kapitalen, og Innovasjon Norge har gitt forvaltermiljøet utsatt frist til 23. desember.

Nord-Norge er en landsdel regjeringen prioriterer. Vi mener det er viktig med kompetente eiermiljø i regionen for å sikre tilførselen av god kompetanse til nordnorsk næringsliv. Dersom forvaltermiljøet ikke klarer å levere på det oppdraget de har påtatt seg innen fristen Innovasjon Norge har satt, må vi vurdere om og eventuelt hvilke tiltak som er aktuelle for å realisere fondet i Nord Norge.

SPØRSMÅL NR. 289

Innlevert 23. november 2016 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 1. desember 2016 av utenriksminister Børge Brende

Spørsmål:

«Afghanistan er et fokusland for norsk bistand. Regjeringen skriver i Prop. 1 S (2016-2017) at «Hovedmålet for Norges samarbeid med Afghanistan er å bidra til stabilisering og utvikling av landet».

På hvilken måte mener ministeren at retur av asylsøkere til internflukt i Afghanistan støtter opp om målet om stabilisering og utvikling?»

Svar:

Norge har et grundig system for behandling av asylsøknader. Det er viktig at vi overholder våre internasjonale forpliktelser innen flyktningrett, humanitærrett og menneskerettigheter. Videre er det nødvendig at personer uten beskyttelsesbehov returnerer til hjemlandet. Det er Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemnda (UNE) som avgjør om en asylsøker har behov for beskyttelse. Vurderingen skjer på bakgrunn av søkerens anførsler og ut fra oppdatert landinformasjon om situasjonen i søkerens hjemland.

Det er ingen motsetning mellom målet om stabilisering og utvikling og en ansvarlig returpolitikk. Norge er en langsiktig partner for Afghanistan. Vårt bidrag til utvikling og stabilisering i landet er omfattende.

Afghanistan er på sin side forpliktet til å ta imot egne borgere. Dette temaet sto sentralt på den store givverlandskonferansen for Afghanistan i Brussel tidlige-

re i høst. Det er bred enighet i Europa om at afghanere uten beskyttelsesbehov må returnere til hjemlandet.

Den afghanske regjeringen erkjenner fullt ut sitt ansvar for å ta tilbake personer uten beskyttelsesbehov. Norge og Afghanistan samarbeider derfor om retur av afghanske borgere som har fått avslag på sine søknader om asyl i Norge. Personer som returnerer til Afghanistan kan søke om økonomisk assistanse slik at de har et startgrunnlag når de er tilbake i hjemlandet. Vår støtteordning er blant de beste i Europa.

SPØRSMÅL NR. 290**Innlevert 23. november 2016 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes****Besvart 1. desember 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Hvordan vil justisministeren følge opp at kø-problemene i grensekontrollen på Oslo lufthavn, Gardermoen, unngås, og se til at bemanningsplanleggingen gjennomføres slik ressursbruken optimaliseres?»

BEGRUNNELSE:

Sommeren 2017 var kø-problemene i grensekontrollen på Gardermoen svært store. Til tross for iverksetting av noen kortsiktige tiltak har problemene vedvart utover høsten i år. Grensekontrollen på Gardermoen utgjør en viktig del av en komplisert logistikk i flytrafikken. Oslo lufthavn, Gardermoen, utgjør i nasjonal sammenheng det viktigste knutepunktet i koplingen av inn- og utenlands trafikk. Det er helt avgjørende for norsk luftfart at denne flyplassen fungerer godt. Kø-problemene berører mange reisende. De norske flyselskapene opplyser at de har hatt følgekostnader knyttet til kø-problemene i grensekontrollen på over 40 millioner kroner hittil i år.

Samtlige flyankomster og avganger er planlagt lang tid i forveien. Oslo lufthavn tilbyr politiet meget gode prognoser for trafikken. Det finnes gode trafikkdata som viser hvordan trafikken fordeler seg over døgnet. Bemanningsplaner kan lages lang tid i forveien og oppdateres etter hvert som man får ny informasjon. Siden grensekontrollen er politiets ansvar må det kun-

ne forventes høy profesjonalitet i bemanningsplanleggingen, hva gjelder bruk av data, metoder og verktøy.

Svar:

Bemanningsplanlegging og ressursbruk på distriktsnivå ligger innenfor politimesterens styringsrett. Som en løsning på kort sikt, fikk Øst politidistrikt i slutten av august 2016 tilført ekstra midler av Politidirektoratet, som blant annet ble bruk til å styrke bemanningen i grensekontrollen. Dette har medført at køutfordringene har vært betydelig mindre utover høsten, selv om det på noen tidspunkter fortsatt er litt ventetid. Politidirektoratet har videre orientert meg om at det fra 1. november ble overført ni årsverk fra Moss lufthavn Rygge til Oslo lufthavn Gardermoen.

Politidirektoratet og Øst politidistrikt ser i samarbeid på langsiktige løsninger for køavviklingen i grensekontrollen. Det er en pågående dialog mellom Politidirektoratet og Øst politidistrikt om at bemanningen skal være godt tilpasset forventet passasjertilfang slik at ventetiden blir kortest mulig, samtidig som at grensekontrollen er av god kvalitet. Politiet samarbeider også aktivt med Avinor/Oslo lufthavn vedrørende tjenesten i grensekontrollen. Jeg vil imidlertid understreke at selv med full bemanning, både på inngående og utgående grensekontroll, kan det fortsatt være enkelte tidspunkt i uken hvor passasjertrafikken er så stor at noe kø vil oppstå.

SPØRSMÅL NR. 291**Innlevert 24. november 2016 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn****Besvart 2. desember 2016 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen****Spørsmål:**

«Korleis har utvikling i NO_x-utslepp vore hos dei bedriftene som er del av NO_x-avtalen, samanlikna med dei som ikkje er det?»

GRUNNGJEVING:

I 2008 signerte Miljøverndepartementet og 14 næringslivsorganisasjonar NO_x-avtalen. Der vart det bestemt at bedrifter som sluttar seg til avtalen slepp å betale NO_x-avgift. I staden må dei betale inn pengar til NO_x-fondet, og kan hente ut støtte til miljøtiltak. Denne avtalen har seinare blitt forlenga. Spørsmålet er kor-

leis utviklinga i NO_x-utslepp har vore hos den delen av næringslivet som har inngått avtale, samanlikna med dei som ikkje har det. Dei totale NO_x-utsleppa i Noreg har gått ned sidan 2008, men for å kunne vurdere om NO_x-avtalen eventuelt har vore ein suksess vil det vere interessant å vite kva sektorar og bedrifter som har bidrege mest til utsleppsreduksjonane.

Svar:

Plikta til å betale NO_x-avgift omfattar i hovudsak energiproduksjon med større einingar i verksemdar innan petroleumssektoren, skipsfart, fiske og fangst, luftfart, jernbanedrift, industri og bergverk. Næringsorganisasjonane har gjennom dei to NO_x-avtalene teke på seg å bidra til gjennomføring av tiltak i perioden 2008 – 2017 som til saman reduserer dei årlege utsleppa av NO_x med 34.000 tonn, samanlikna med ein referansebane utan desse tiltaka. Referansebanen ein hadde under avtaleforhandlingane synte auka utslepp som følgje av auka aktivitet i økonomien. Den utslippsreducerande effekten av dei einskilde tiltaka vert berekna ut frå stipulert årlig driftsomfang (normalt forbruk av energivare) for verksemda i åra før til-taket vert gjennomført. NO_x-avtalene regulerer ikkje aktivitetssomfang i dei ulike næringane.

Alle verksemdar som er omfatta av NO_x-avgifta, også dei som er tilslutta NO_x-avtalen og har avgiftsfri-

tak, rapporterer sine utslepp til Skatteetaten. Andelen avgiftspliktige utslepp frå verksemdar som er tilslutta NO_x-avtalen har auka frå 92,0 pst. i 2009 (første heile år med NO_x-avtale) til 96,5 pst. i 2015. I andelen som betaler avgift inngår òg skip og luftfartøy i statlege verksemdar som Forsvaret, Kystverket, universiteta og staten sine forskingsinstitutt. Rapporterte utslepp frå desse verksemdene utgjorde i 2015 nærare 2 pst. av dei samla avgiftspliktige utsleppa. Resten av utsleppa det vert betalt avgift for vil typisk omfatte skip og luftfartøy med sporadisk aktivitet i norske farvatn og luftrom. Utslepp som ikkje er omfatta av NO_x-avtalen kjem difor frå eit fåtal verksemdar som til dels ikkje er samanliknbare med verksemdar som er omfatta. Ein må difor vere varsam med å trekkje konklusjonar om verknaden av avtalen basert på utviklinga i NO_x-utslepp frå verksemdar som er omfatta av avtalen og dei som betaler avgift.

Med desse atterhalda les vi ut av Skatteetaten sine oversikter at dei samla NO_x-utsleppa frå avgiftspliktige kjelder vart reduserte frå om lag 107.000 tonn i 2007 (året før avtalen ble inngått) til om lag 90.000 tonn i 2015, sjå tabellen under. Verksemdene som var tilslutta NO_x-avtalen hadde samla utslepp på om lag 96.000 tonn i 2009 (første heile år med avtale) og om lag 87.000 tonn i 2015. Auka aktivitet og auke i delen av utsleppa som er tilslutta avtalen, er årsakar til at desse utsleppa ikkje er meir reduserte.

Tabell: Avgiftspliktige utslepp av NO_x, utan og med NO_x-avtale. Tonn NO_x.

	Utan NO _x -avtale	Med NO _x -avtale	Samla avgiftspliktige utslepp
2007	107 084		107 084
2008	58 739	45 413	104 151
2009	8 365	96 301	104 666
2010	6 467	95 836	102 304
2011	6 599	102 571	109 170
2012	5 569	97 090	102 659
2013	5 481	104 681	110 163
2014	7 970	93 488	101 458
2015	3 129	87 342	90 472

Kjelde: Skatteetaten og Finansdepartementet.

NO_x-fondet har først og fremst medverka til å gjennomføre utsleppsreducerande tiltak innan skipsfart og fiske. Andelen av avgiftspliktige utslepp frå skipsfarten som er tilslutta NO_x-avtalen auka jamt frå 84 pst. i 2009 til nærare 93 pst. 2015. Dei samla rapporterte utsleppa frå skipsfart er i denne perioden reduserte frå om lag 44.000 tonn til 33.000 tonn. I same periode er rapporterte utslepp frå skip som er tilslutta NO_x-avtalen reduserte frå om lag 37.000 tonn til om

lag 31.000 tonn. For skip som ikkje er tilslutta avtalen viser tala frå Skatteetaten ein stor utslepps-reduk-sjon frå 9.000 tonn i 2009 til om lag 2.400 tonn i 2015. Her inngår òg utslepps-reduk-sjonar som følgjer av tiltak og nye fartøy mellom anna i Forsvaret. Innan fiske har kjelder som står for nær 100 pst. av avgiftspliktige utslepp vore tilslutta NO_x-avtalen over heile perioden 2009-2015. Desse utsleppa er reduserte frå om lag 9.000 tonn til om lag 5.000 tonn i perioden.

SPØRSMÅL NR. 292

Innlevert 24. november 2016 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg

Besvart 1. desember 2016 av utenriksminister Børge Brende

Spørsmål:

«Vil utenriksministeren sikre norsk økonomisk støtte til FN-prosessen med et langsiktig mål om forbud mot atomvåpen og til sivilsamfunnsengasjement og -involvering i denne prosessen?»

BEGRUNNELSE:

FNs generalforsamling har med stort flertall vedtatt å starte en historisk forhandlingsprosess i 2017 med mål om en internasjonal avtale for å forby atomvåpen. Stortingets atomforlik, Norges støtte til en FN-ledet verdensorden, utsiktene til en norsk ikke-permanent plass i Sikkerhetsrådet, samt selve formålet med den mangeårige bevilgningen 164.72 Global sikkerhet, utvikling og nedrustning, burde utgjøre grunnlag for norsk økonomisk støtte til FNs arbeid for å forby atomvåpen.

FNs utviklingsprogram UNDP har søkt Utenriksdepartementet om norske midler til å understøtte forhandlingsprosessen. UNDP kan spille en avgjørende rolle for at FNs prosess blir så inkluderende og vellykket som mulig. Like avgjørende er det at et sterkt og engasjert sivilsamfunn kan støtte opp om prosessen.

Svar:

For å sikre en forsvarlig forvaltning av tilskuddsmidler gjøres vurderinger av ulike forhold knyttet til søknader om støtte. Tiltaket det søkes om tilskudd til må være innenfor formålet med støtteordningen, slik dette fremgår av den til enhver tid gjeldende St.prp. nr. 1.

Dernest gjøres vurderinger av bl.a. tiltakets relevans, resultater, bærekraft og kostnadseffektivitet.

Utenriksdepartementet mottar jevnlig henvendelser og søknader om støtte til forskjellige tiltak og prosjekter under den ordningen som er aktuell for dette spørsmålet, tilskuddsposten 164.72 Utvikling og nedrusting. Disse henvendelsene representerer et totalt søknadsbeløp som er langt høyere enn det som det er budsjettmessige rammer til å imøtekomme. De ulike prosjektforslag prioriteres i forhold til hverandre i tråd med de hensyn og krav som gjelder for en forsvarlig forvaltning av tilskuddsmidler, samt i hvilken grad søknadene anses å bidra til å oppnå formålet med ordningen. Det er derfor ikke mulig å si noe nå om hvordan en enkelt søknad kommer til å bli behandlet.

SPØRSMÅL NR. 293**Innlevert 24. november 2016 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 29. november 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«De statlige barnehusene har registrert en radikal økning i antall barn og unge mistenkt utsatt for seksuelle overgrep eller vold. For å ivareta rettsikkerheten til barnet skal lege med spesialkompetanse utføre medisinsk undersøkelse i forbindelse med avhør. Barnehusene har ulike avtaler med sine helseforetak og alle barn blir ikke undersøkt.

Har ministeren vurdert å sikre barns rettssikkerhet med å la de medisinske undersøkelsene bli en del av helseforetakenes sørge-for-ansvar og ikke prisgitt justis sin betalingsevne?»

BEGRUNNELSE:

De siste årene har det vært en radikal økning i henvendelser til de statlige barnehusene. Vest politidistrikt sin operasjon Dark Room vil øke behovet for avhør og oppfølging.

Det enkelte barnehus har ulike avtaler med sine respektive helseforetak og noen betaler stykkpris. Det vises til at avtalene med helseforetakene er gjenstand for store utfordringer med tanke på å nå de barna som skal ha medisinske undersøkelser når de trenger det. Barnehuset i Bergen har for eksempel lege/sykepleier kun en dag i uken. Det betyr at en del barn må vente, eller at de ikke får komme til Barnehuset om overgrepet har skjedd på en dag det ikke er lege.

Vi er kjent med at POD arbeider med retningslinjer for barnehus.

Vi er også kjent med at i oppdragsdokumentet for 2016 ble de regionale helseforetakene pålagt å ansette sosialpediatere i alle barneavdelinger.

Overgrepsutsatte barn som avhøres ved Statens barnehus skal tilbys medisinske undersøkelser. De regionale helseforetakene har ansvar for tilbud til voksne og barn utsatt for seksuelle overgrep, herunder inngå avtaler med videreførte kommunale overgrepsmottak fra 1. januar 2016.

I opptrappingsplanen mot vold og overgrep står det: ”regjeringen har som mål at alle barn som avhøres ved Statens barnehus får tilbud om medisinsk undersøkelse. Det skal vurderes å utvide undersøkelsen til også å innbefatte en vurdering av psykisk helse, da skadene av vold og seksuelle overgrep kan være av både fysisk og psykisk art på både kort og lang sikt.”

I budsjettet for 2016 fikk Krf gjennomslag for at regjeringen skal gjennomgå betalingspraksis for medi-

sinske undersøkelser ved barnehusene for å sikre likhet og at alle barn ble ivaretatt.

Erfaringene med at alle rettsmedisinske obduksjoner skulle betales av politiet medførte en kraftig reduksjon av antall obduksjoner. Betaling påvirker tilbudet. Når det står om barns rettssikkerhet så bør finansiering vurderes nøye.

Svar:

Som representanten Grung viser til er de regionale helseforetakene i oppdragsdokumentet for 2016 gitt i oppdrag å sørge for at overgrepsutsatte barn som avhøres ved Statens barnehus tilbys medisinsk undersøkelse. En medisinsk undersøkelse i barnehus har to formål: Et rettslig, der formålet er å undersøke barnet for tegn på vold og overgrep, beskrive og dokumentere eventuelle skader med tanke på en fremtidig rettssak. Dette er en klinisk rettsmedisinsk undersøkelse. Videre har undersøkelsen et medisinsk formål gjennom å utrede symptomer, påvise sykdom og behandle sykdom og skader. Ettersom det er barneleger med særskilt kompetanse, sosialpediatere, som utfører kliniske rettsmedisinske undersøkelser i barnehusene, blir det gjort en total medisinsk vurdering av barnets symptomer i samme undersøkelse. Unntaket er der hvor det er gjennomført en medisinsk undersøkelse i forbindelse med akutt innleggelse i sykehus, eller der hvor det nylig er gjennomført en medisinsk undersøkelse i en annen forbindelse.

Det er nedsatt en arbeidsgruppe som utarbeider felles retningslinjer for Statens barnehus under ledelse av Politidirektoratet. Arbeidsgruppen har fått et tilleggsoppdrag om å fastsette en nasjonal betalingssats for den kliniske rettsmedisinske undersøkelsen i Statens barnehus rekvirert av påtalemyndigheten. Dette arbeidet skal etter planen være ferdig i 2016. Kostnaden knyttet til den kliniske rettsmedisinske delen av undersøkelsen som er rekvirert av påtalemyndigheten skal dekkes av Statens barnehus, mens den medisinske delen som tilbys ut over dette er en del av de regionale helseforetakenes sørge-for-ansvar og skal finansieres av helseforetakene. Helsedirektoratet har fått i oppdrag å gjøre de nødvendige endringer i ISF-regelverket, slik at den delen av den medisinske undersøkelsen i barnehus som har et rent medisinsk formål inkluderes i ISF.

Barneleger med videreutdanning i sosialpediatri er en sårbar kompetanse. Min vurdering er at det arbeides godt med å bygge opp denne kompetanse i de regionale helseforetakene. Jeg vil likevel følge utviklingen nøye og be de regionale helseforetakene om fortsatt å

bygge opp kompetanse og kapasitet på dette området

for å sikre at alle barn som avhøres på Statens barnehus får tilbud om en medisinsk undersøkelse.

SPØRSMÅL NR. 294

Innlevert 24. november 2016 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen

Besvart 28. november 2016 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

«Kan statsråden legge frem statistikk som viser utviklingen i antall jobber (fordelt på lønnsinntakere og selvstendig næringsdrivende) i perioden 2008 til og med 2015 fordelt på kommuner, næringskategori og utdanningsnivå?»

Svar:

Vedlagt følger statistikk over antall sysselsatte personer i perioden 2008 – 2015/16. Tallene er fordelt på lønn-

stakere, selvstendige, hovednæringer, utdanningsnivå og kommuner. Vi har hentet tallene fra Nasjonalregnskapsstatistikken og KOSTRA.

Det produseres ikke statistikk i Norge over antall jobber. Vi har derfor benyttet antall sysselsatte. Videre publiseres statistikk over sysselsatte personer fordelt på lønnstakere/selvstendige bare på nasjonalt nivå.

Vedlegg til svar.

Sysselsettingsstatistikk til Lundteigen, jf. spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 294 av 24.11.16

SPØRSMÅL NR. 295

Innlevert 24. november 2016 av stortingsrepresentant Lise Wiik

Besvart 2. desember 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Hvilke kvalitetskriterier ble lagt til grunn ved valg av distributør av lørdagsaviser, og hvilke tiltak vil statsråden igangsette slik at alle som abonnerer på lørdagsavisen igjen mottar disse?»

BEGRUNNELSE:

Stortingets flertall vedtok 15. juni 2015 ny lov om posttjenester (postloven). Postloven innebærer blant annet at utleveringsfrekvensen er redusert fra seks til fem dager i uka. Det var en klar forutsetning i Stortinget at regjeringen skulle finne en løsning på ombringelse av lørdagsaviser. Samferdselsdepartementet hadde ansva-

ret for i løpet av 2016 å inngå avtale om distribusjon av aviser i abonnement på lørdager. Etter at et privateid firma vant anbudet og fikk ansvar for å distribuere ut lørdagsavisene, er det mange husstander som ikke lenger mottar disse.

Svar:

I tråd med oppdraget fra Stortinget om å sørge for avisdistribusjon på steder der det ikke eksisterte avisbudnett, har det vært avholdt en anbudskonkurranse. Konkurransen omfattet utdeling av lørdagsaviser i abonnement i de deler av Norge der avisene ikke hadde et avisbudnett (basert på opplysninger fra avisenes egne budskapskaper). Det ble inngått en tjenestekonse-

sjonskontrakt med Kvikkas AS. Kontrakten ville hatt samme omfang uansett hvilket selskap som hadde fått kontrakten.

Kvikkas har i kontrakten forpliktet seg til å sørge for avisdistribusjon til adresser innenfor dekningsområdet. Kontrakten med vedlegg angir også betingelser for innlevering av aviser til Kvikkas (sted, tidsfrist). Alle aviseksemplar som blir innlevert i henhold til innleveringsfrist og -sted skal utleveres innen lørdag klokken 17. I anbudskonkurransen ble det også stilt krav om at aviser skulle innleveres på regionalt nivå og at tilbudet skulle inneholde minst 9 regionale innleveringspunkt. Kvikkas' tilbud omfattet ett innleveringspunkt i hvert fylke og tok utgangspunkt i Postens innleveringsfrister. Disse fristene har i ettertid blitt tilpasset avisenes behov etter en dialog med avisbransjen.

I løpet av høsten 2016 har departementet hatt utstrakt korrespondanse og telefonsamtaler, og avholdt

mange møter med både Kvikkas og avisbransjen, for å arbeide for at flest mulig skal få lørdagsavisen sin.

Vi får jevnlige rapporter om utviklingen fra både Kvikkas og avisbransjen, og vi ser at begge parter har oppstartsproblemer. Rapportene fra Kvikkas viser en klar forbedring av leveringskvaliteten. Den fjerde lørdagen med distribusjon rapporteres det om i overkant av 97 % leveringspresisjon på avisene som selskapets bud mottok på landsbasis (nær 100 % i Nord-Norge og i overkant av 96 % i Sør-Norge). Det er en forbedring på om lag 13 prosentpoeng fra første lørdag.

Avtalen med Kvikkas skal vare i to år. Departementet mener at Kvikkas nå skal bruke alle sine ressurser til å gjøre leveringskvaliteten enda bedre. Departementet følger saken nøye. I tillegg til skriftlige rapporter fra Kvikkas hver uke og kontakt med Kvikkas flere ganger i uken, er det en løpende dialog mellom departementet, Kvikkas og avisbransjen.

SPØRSMÅL NR. 296

Innlevert 24. november 2016 av stortingsrepresentant Kari Henriksen

Besvart 2. desember 2016 av utenriksminister Børge Brende

Spørsmål:

«Lungebetennelser er den sykdom som dreper flest barn globalt. Det finnes vaksine, men den er dyr og prisene har økt de seneste årene, noe Leger uten grenser har uttrykt bekymring for. Å ha gode vaksineprogrammer har vært/er en viktig del av Norges bistandspolitikk.

Hvordan følger utenriks-ministeren opp vaksineprosjekter som omhandler vaksine til barn for lungebetennelse og hva gjør ministeren for å bidra til at prisene reduseres, slik flere barn kan få vaksine, gjennom norske bistandsprosjekter?»

BEGRUNNELSE:

Leger uten grenser vaksinerer for lungebetennelse i flere Afrikanske land. Over hele verden dør rundt en million mennesker på grunn av denne sykdommen. Det er en kjent konflikt at legemiddelfirmaenes priser på livsnødvendige medisiner og kan komme i konflikt med hensynet til den humanitære situasjonen og de behov verdens fattige har. Norges bistandspolitikk har jevnt over stor anerkjennelse og er en viktig aktør for å bedre den humanitære situasjon i fattige land og for

fattige mennesker utenfor Norge, og har derfor innflytelse også globalt i bistandsspørsmål.

Svar:

Norge har spilt en global leder- og pådriverrolle innenfor helse gjennom mange år. I denne stortingsperioden har vi økt helseinnsatsen med 600 millioner kroner. I neste års statsbudsjett foreslås det satt av mer enn tre milliarder kroner til global helse. Norge er med i flere helsepartnerskap, blant annet vaksinealliansen Gavi, der vi er tredje største giver. Vaksinerer er en av de beste investeringene vi kan gjøre for global helse. Derfor har regjeringen økt bidraget til Gavi med over 50 prosent for avtaleperioden 2016-2020. Gavi mobiliserer finansiering for vaksinasjon av barn i utviklingsland. Av alle barn – verden over – som ble vaksinert i 2015, fikk over halvparten dette støttet av Gavi.

Gavi arbeider for å fremme sikker tilgang og lave priser på kvalitetssikrede vaksiner. Prisene skal være slik at det er mulig for alle land å kjøpe vaksinene, samtidig som prisnivået er tilstrekkelig for at industrien kan drive ny- og videreutvikling.

Dette har vært vellykket. Gavi har siden 2010 bidratt til en reduksjon på 43 prosent av prisen for å vak-

sinere et barn med pentavalent, pneumokokk og rotavirusvaksine. Målsettingen er å senke prisene ytterligere og bidra til at land får tilgang til vaksiner til de samme prisene også etter at Gavi-støtten opphører.

I 2009 ble det inngått en innkjøpsgaranti for pneumokokkvaksine. Norge var aktivt med å fremforhandle en pris på 3,50 amerikanske dollar per dose for utviklingsland. Prisen er nå ytterligere redusert. I samme tidsrom har prisen i USA steget til over 100 amerikanske dollar per dose.

Gavi brukte i perioden 2010-2015 1,9 milliarder amerikanske dollar på denne garantien. Norge har

sammen med flere andre giverland bidratt med finansiering. Innen 2020 anslås det at initiativet vil ha forhindret 1,5 millioner dødsfall.

Norge gir dermed et vesentlig bidrag til at flere barn får tilgang til pneumokokkvaksinen mot lungebetennelse. Siden 2010 har over 50 Gavi-støttede land introdusert vaksinen i sine rutinevaksinasjonssystemer. Verdens helseorganisasjon anslår at over 76 millioner barn er beskyttet mot pneumokokk, som er den viktigste årsaken til lungebetennelse.

SPØRSMÅL NR. 297

Innlevert 24. november 2016 av stortingsrepresentant Ketil Kjenseth

Besvart 5. desember 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hva gjør statsråden for å sikre at Nasjonal behandlingstjeneste for organtransplantasjon drives i tråd med intensjonen og for å forsikre seg om at pasienter fra alle deler av Norge vil ha lik tilgang til denne tjenesten framover?»

BEGRUNNELSE:

Helsedirektoratets evaluering av Nasjonal behandlingstjeneste for organtransplantasjon i 2015 retter knusende kritikk av denne nasjonale behandlingstjenesten. I sin konklusjon sier Helsedirektoratet følgende: «Denne nasjonale tjenesten rapporterer ikke i tråd med intensjonen og følger ikke opp de vurderinger som blir gitt ved årlig evaluering». Videre, og ganske så alvorlig: «Tjenesten synes ikke å være likeverdig tilgjengelig». Og det mangler ikke på ytterligere innvendinger: Det er uklart om tjenesten har egne henvisningskriterier, de driver svært begrenset informasjons-spredning, har ikke etablert kvalitetssystem for å følge opp egne behandlingsresultater – og faglig referansegruppe fungerer ikke etter intensjonen.

Det mest alvorlige er at tjenesten ikke synes å være likeverdig tilgjengelig. Dette utdypes i notat fra Helsedirektoratet som svar på Stortingets anmodningsvedtak fra desember 2015 om en utredning av transplantasjonssenter nr. 2 i Norge. I notatet framgår det at særlig innbyggere i Helse Vest og Helse Nord sitt om-

råde har mindre tilgang til transplantasjoner enn resten av Norge. Dette er en svært alvorlig situasjon.

Gjennom ulike medieoppslag er vi det siste året blitt gjort kjent med at fire ansatte ved transplantasjonsheten ved Oslo Universitetssykehus Rikshospitalet, som forvalter den nasjonale behandlingstjenesten, sluttet i 2015. Tre grunnet en arbeidskonflikt og en ble fratatt autorisasjon etter å ha vært ruspåvirket under en transplantasjon. VG har 23. november 2016 et intervju med en pasient som ble feiloperert av den ruspåvirkede legen. Pasienten vil trolig måtte gjennomgå en ny transplantasjon langt tidligere enn antatt på grunn av komplikasjonene som oppstod. Vedkommende uttaler følgende: «Det er viktig for meg da å vite at festen er over på Rikshospitalet».

Denne virksomheten har vært en av norsk sykehussektors flaggskip, både nasjonalt og internasjonalt. Mange har kommet til Norge for å lære. Ikke minst om vår bruk av levende giver av nyre. Mange land i Europa har tatt etter oss på dette. Paradoksalt har Norge selv bygd ned nettopp denne delen av virksomheten de siste årene. I 2016 ligger det an til at færre enn 50 blir transplantert med nyre fra levende giver, mens antallet i 2009 var på 104.

Samtidig sier stadig flere pårørende til avdøde nei til å donere organer. Summen av dette er at stadig færre pasienter får tilbud om transplantasjon, mens stadig flere trenger det. Ventelistene er i ferd med å bygge seg opp til et etterslep det blir vanskelig å hente inn igjen.

Svar:

Helse Sør-Øst RHF har ansvar for og skal sikre at den nasjonale behandlingstjenesten for organtransplantasjon drives i tråd med forskrift og veileder for nasjonale tjenester.

Som en del av regionale helseforetakenes ansvar for etablering og drift av nasjonale tjenester skal de sørge for at tjenestenes årsrapporter foreligger elektronisk innen 1. mars hvert år.

Helsedirektoratets evaluering er basert på en gjennomgang av tjenestens årsrapport og tilbakemelding fra tjenestens faglige referansegruppe, og har form som en systemrevisjon.

For denne systemrevisjonen er det valgt ut faste parametere basert på krav i regelverket som skal avklare om den enkelte tjeneste har etablert systemer og ivaretar sin funksjon i tråd med intensjonen for etablering og drift av nasjonale tjenester.

Årsrapporten for Nasjonal kompetansetjeneste for organdonasjoner for 2015 gir ifølge Helsedirektoratet ikke tilstrekkelig grunnlag for å vurdere om tjenesten drives i tråd med nasjonale krav og føringer. Helsedirektoratet peker derfor på at Helse Sør-Øst RHF må sørge for at tjenesten drives og rapporterer i henhold til krav i veileder og forskrift. Kravet om faglig forsvarlighet er et ansvar som er tillagt de regionale helseforetakene og helsetjenesten.

Helsedirektoratet har i eget brev til de regionale helseforetakene bedt om en orientering om hvilke tiltak de ansvarlige regionale helseforetak vil iverksette for å følge opp tjenester som ikke leverer tilstrekkelig rapportering for å kunne gjennomføre systemrevisjonen og direktoratets årlige vurdering.

Helse Sør-Øst RHF har informert meg om at de vil følge opp Nasjonal behandlingstjeneste for organtransplantasjon i et eget møte basert på Helsedirektoratets tilbakemelding.

Jeg forutsetter med bakgrunn i ovennevnte at Helse Sør-Øst vil sørge for at tjenesten driver og rapporterer i tråd med kravene.

Anslagsvis hvert 5. år skal det i henhold til veilederen for nasjonale tjenester foretas en evaluering av alle de nasjonale tjenestene. Denne vil bli gjennomført for nasjonale behandlingstjenester i 2017 og nasjonale kompetansetjenester i 2018, og danne grunnlag for å vurdere om det er behov for endringer i organiseringen av dagens nasjonale tjenester.

Helse- og omsorgsdepartementet har mottatt en redegjørelse fra Helse Sør-Øst om representanten Kjenseths spørsmål om lik tilgang til organtransplantasjon.

I redegjørelsen viser Helse Sør-Øst RHF og Oslo universitetssykehus HF til forhold i Helsedirektoratets vurdering som de mener ikke er korrekte eller som har en god forklaring.

Jeg forutsetter at disse forholdene innen neste års rapportering blir avklart mellom Oslo universitetssykehus, Helse Sør-Øst og Helsedirektoratet.

Det alvorligste gjelder det forholdet som også representanten Kjenseths spørsmål tar opp, om pasienter i Norge har likeverdig tilgang til transplantasjonstjenester. Oslo universitetssykehus HF (OUS) fremholder at variasjoner mellom helseregionene i transplantasjonsrater har sin bakgrunn i sammenhenger som Helsedirektoratets evalueringsrapport ikke tar hensyn til.

OUS viser til at variasjonene skyldes forskjeller i insidensrater av sykdomstyper som fører til transplantasjon, og vesentlige strukturelle ulikheter i helsevesenet generelt i Norge. Statistikkbegrepet insidens forteller om hvor mange mennesker i en befolkning som får en tilstand eller sykdom i en gitt tidsperiode.

OUS illustrerer ulikhetene ved å gi en oversikt over nyresvikt og nyretransplantasjoner i Norge i årene 2011-2015. Insidensraten for terminal nyresvikt i Norge er 100 nye tilfeller per million innbyggere per år. Det er ifølge OUS ulikheter mellom helseregionene i insidensrater for nyresvikt, og dette er dokumentert i det nasjonale kvalitetsregisteret, Norsk nefrologiregister. Vedlagte tabell gir oversikt over nyretransplantasjoner og insidens av nyresvikt i Norge i tidsrommet 2011-2015 fordelt på helseregion. Med bakgrunn i disse insidensratene for nyresvikt og tallene for transplantasjoner mener OUS at det ikke er grunnlag for å hevde at tjenesten er vesentlig skjevfordelt mellom regionene. Forklaringsvariabler som andel ikke etnisk-norske innbyggere og sosioøkonomiske faktorer vil etter OUS' oppfatning være mulige grunner til de variasjonene tallene viser.

Som representanten er inne på i sin begrunnelse for spørsmålet er det en fallende andel som får nyre fra levende giver. OUS viser til at det er tatt initiativ til å nedsette en faggruppe for å arbeide med spørsmålet om nyre fra levende giver. I arbeidsgruppen vil pasientforeningen og to representanter fra hver av regionene være med.

Helse Sør-Øst og OUS sier videre at det ikke er kapasitetsproblemer ved den nasjonale behandlingstjenesten som gir økende ventelister for pasienter som har behov for organtransplantasjon, men at mangel på organer er den største utfordringen.

Lovverket om organdonasjon og transplantasjon hjemler organdonasjon både etter tap av hjernesirkulasjon og etter varig tap av hjerte- og åndedrettsstans. Nåværende praksis i Norge er at organdonasjon skjer fra pasienter som dør av skade eller sykdom som medfører fullstendig tap av blodsirkulasjon til hjernen.

Helse Sør-Øst informerte i oktober 2016 Helse- og omsorgsdepartementet om at OUS i 2014-15 gjennomførte en godkjent pilotstudie med organdonasjon fra åtte pasienter som døde av hjerte- og respirasjonsstans når livsforlengende behandling ble avsluttet. Helse Sør-Øst informerte om at OUS ønsket å gi et tilbud om

organdonasjon etter varig hjerte- og åndedrettsstans, og at dette er et tiltak som kan øke tilgangen på organer til transplantasjon med 10-20 %.

Vedlegg (tabell med oversikt over nyretransplantasjoner og insidens av nyresvikt)

	Helse Sør-Øst	Helse Midt	Helse Vest	Helse Nord
Antall transplantasjoner 2011-2015	848	193	225	133
Frekvens levende giver (%)	28 %	38 %	46 %	45 %
Årlig insidensfaktor for nyresvikt i forhold til gjennomsnitt for Norge (100/million innb)	1,091	1,025	0,857	1,095
Årlig transplantasjonsrate/million innbyggere	59,8	55,2	42,3	51,1
Transplantasjonsrate/million innbyggere korrigert for insidens av nyresvikt	54,8	53,9	49,3	51,1
Andel av transplantasjonene 2011-2015 (%)	60,6	13,8	16,1	9,5
Andel av transplantasjonene 2011-2015 korrigert for insidens av nyresvikt (%)	55,5	13,5	18,8	8,7
Andel av Norges befolkning (%)	55,9	13,8	21,0	9,4

SPØRSMÅL NR. 298

Innlevert 24. november 2016 av stortingsrepresentant Kirsti Bergstø

Besvart 5. desember 2016 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

«Noen eldre har verken mulighet til eller ønsker å bruke digitale tjenester. Det er ikke rimelig å kreve at mennesker som nærmer seg både 90 og 100 skal bli digitale. SV har fått henvendelser fra alderspensjonist som har fått beskjed fra NAV om å skaffe seg PC eller I Phone for å kunne gå inn på Dine utbetalinger, istedenfor å få brev som før.

Medfører det riktighet at NAV kan nekte alle, uansett alder og førlighet, å få sine utbetalinger dokumentert pr brev som før?»

Svar:

eForvaltningsforskriften, som er et viktig virkemiddel i regjeringens digitaliseringsstrategi, stadfester at digitale nettbaserte tjenester skal være hovedregelen for forvaltningens kommunikasjon med både innbyggere og næringsliv. Dette gjelder selvsagt også for Arbeids- og velferdsetatens tjenester. Privatpersoner kan reservere seg mot å motta ”viktige meldinger” elektronisk. Vik-

tig melding er alle enkeltvedtak og opplysninger som kan ha betydning for personens rettsstilling, eller meldinger som det av andre grunner er nødvendig å sikre at vedkommende mottar. De som har reservert seg mot digital post, vil fortsatt motta slike viktige meldinger fra Arbeids- og velferdsetaten på papir.

Arbeids- og velferdsdirektøren har vurdert det slik at utbetalingsinformasjon ikke er en «viktig melding» som krever at brukeren har rett til å reservere seg mot digital post. Bakgrunnen er at utbetalingsmeldinger ikke er enkeltvedtak eller har betydning for selve behandlingen av saken, og de anses derfor ikke som viktige meldinger i henhold til Forvaltningsloven og eForvaltningsforskriften.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har informert meg om at brukere som mottar dagpenger, arbeidsavklaringspenger, tiltakspenger og tilleggsstønader kun vil få utbetalingsinformasjon digitalt på Ditt NAV med virkning fra september 2016 og at det samme gjelder for pensjon og uføretrygd fra november 2016.

Jeg er blitt forsikret om at de som ikke har PC, elektronisk identifikasjon eller kompetanse til selv å logge seg inn på Ditt NAV, kan henvende seg til NAV

kontaktsenter og få utbetalings-opplysningene lest opp. Dersom bruker har behov for det, kan det da også avtales at utbetalingsopplysningene sendes i posten.

Som jeg svarte representanten Erlend Wiborg (FrP) 23. mai 2016 om digitalisering av utbetalingsmeldinger, legger jeg til grunn at alle utbetalingsmeldinger på papir gradvis skal avvikles. Alle pensjonister og uføretrygdete har mulighet til å se sin utbetalingsinformasjon på Ditt NAV på NAV.no. Her finner de ut-

betalingsinformasjonen i god tid før utbetalingen skjer, og de får oversikt over tidligere utbetalingsmeldinger.

Jeg er opptatt av at etaten skal utvikle nye og bedre digitale tjenester som brukerne vil være tjent med og som også vil bidra til å effektivisere Arbeids- og velferdsetaten. Det er imidlertid viktig at etaten også tilbyr bistand og gir veiledning og service til de brukerne som ikke kan benytte seg av digitale tjenester. Departementet vil følge dette opp i styringsdialogen med Arbeids- og velferdsdirektoratet.

SPØRSMÅL NR. 299

Innlevert 24. november 2016 av stortingsrepresentant Lise Christoffersen

Besvart 30. november 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Fredag 25. november 2016 markerer Europarådet den internasjonale dagen mot vold mot kvinner. En viktig oppfordring til medlemslandene i anledning dagen, er å ratifisere Istanbul-konvensjonen. Konvensjonens formål er å beskytte voldsutsatte kvinner og straffe overgriperne. Norge har kun signert konvensjonen.

Når planlegger regjeringen å ratifisere den, slik at voldsutsatte kvinner, også i Norge, kan få den beskyttelsen som følger av konvensjonen?»

BEGRUNNELSE:

I 2011 ble Istanbul-konvensjonen mot vold mot kvinner og vold i nære relasjoner lagt ut for signering og ratifisering. I januar 2012 ba Europarådets parlamentarikerforsamling medlemslandene om å få fortgang i ratifiseringen. Norge var blant de første landene som signerte, men har ennå ikke ratifisert. Status pr. i dag er at fire land verken har signert eller ratifisert. 22 land har gjort begge deler, herunder både Sverige, Danmark og Finland. 21 land har bare ratifisert, herunder Norge. Undertegnede har reist spørsmål om norsk ratifisering ved flere anledninger. Tidligere statsråd Grete Faremo viste i sitt svar i Dok. nr. 15: 801 (2011-2012) til at norske lover trolig var i overensstemmelse med konvensjonen, men at det gjensto å vurdere å innføre en egen paragraf om stalking i straffeloven. Stortinget vedtok slike bestemmelser i straffeloven 12. og 18. mai 2016, og de trådte i kraft 1. juli 2016. Dermed skulle det ikke lenger være formelle hindringer som står i veien for at Norge endelig kan ratifisere denne viktige konvensjo-

nen. Spesielt viktig for voldsutsatte kvinner er at også Norge da blir underlagt Europarådets overvåkingsmekanismer på området. Det er nedsatt en egen ekspertgruppe som følger med på både lovgivning og praksis, og som rapporterer jevnlig om status i landenes etterlevelse av sine forpliktelser etter konvensjonen.

Svar:

Europarådets konvensjon om forebyggelse og bekjempelse av vold mot kvinner og vold i nære relasjoner (Istanbul-konvensjonen) er en omfattende og ikke minst viktig internasjonal traktat. Konvensjonens formål er i tråd med regjeringens politikk på dette området og skal bidra til å forebygge og bekjempe alle former for vold mot kvinner og vold i nære relasjoner.

Norge signerte konvensjonen 7. juli 2011. På undertegnelsestidspunktet ble det lagt til grunn at norsk rett i hovedsak oppfylte forpliktelsene i konvensjonen, men at det ville være nødvendig med enkelte lovendringer. Endringene i straffeloven ble gjennomført ved lov 17. juni 2016 jf. Prp. 42 L (2015-2016), og innebærer at norsk rett oppfylder forpliktelsene fullt ut.

Det arbeides nå med en proposisjon til Stortinget om samtykke til ratifikasjon.

Konvensjonen berører ansvarsområdene til ulike departementer, og disse har vært trukket inn i arbeidet med proposisjonen. Arbeidet med samtykkeproposisjonen er i slutfasen. Det tas sikte på å fremme proposisjonen for Stortinget snarlig.

SPØRSMÅL NR. 300**Innlevert 24. november 2016 av stortingsrepresentant Anna Ljunggren****Besvart 2. desember 2016 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen****Spørsmål:**

«Hvordan vil statsråden sikre at store aktører som Posten og Tine ikke må gå over på fossilt drivstoff når ny klassifisering innfører ved nyttår?»

BEGRUNNELSE:

Miljødirektoratet endrer nå klassifiseringen av PFAD fra avfall/rest til biprodukt. Omklassifiseringen innebærer at biodrivstoff basert på PFAD omfattes av EUs bærekraftskriterier. Ny klassifisering innføres fra 1.1.2017. Gjennom ny klassifisering vil Norge få en sikkerhet for at eventuell PFAD i norsk biodrivstoff, ikke stammer fra plantaser som nylig er etablert ved hogging av regnskog.

Pr. d.d. er tilgangen på norsk produsert biodrivstoff liten. Det er flere prosjekter under planlegging, men det er ingen kommersiell produksjon av biodrivstoff i Norge ennå.

Flere av spydspiss-aktørene som i dag har gått over fra fossilt drivstoff til biodrivstoff i Norge (Tine, Posten mfl.) har i praksis et problem, da det ikke er et alternativ til dagens «Hydrotreated Vegetable Oil» (HVO) med PFAD (Palm fatty acid distillat) som er en av råvarene.

For disse aktørene er det en stor utfordring når den nye klassifiseringen av PFAD trer i kraft i Norge fra 1.1.2017, da det er lite tilgjengelig biodrivstoff på det norske markedet som tilbyr biodrivstoff uten PFAD.

«Neste» som er en stor produsent av biodrivstoff i Finland, bruker i dag PFAD i sin produksjon. Norske Circle K leverer biodrivstoff fra Neste. Tine, som har allerede byttet ut 200 av sine over 600 kjøretøy over til Euro 6 standard, kjører på biodrivstoff fra Neste.

Nestes råvaremix består av 19 % sertifisert palmeolje, 79 % restprodukter hovedsakelig PFAD) og 2 % andre restprodukter. PFAD er ikke sporbar.

Svar:

For å fremme bruk av biodrivstoff finnes det i Norge et omsetningskrav for biodrivstoff til vegtransport. Omsetningskravet innebærer at drivstoffomsetterne skal sørge for at en del av totalt omsatt mengde drivstoff til vegtrafikk pr. år er biodrivstoff. Biodrivstoff er ikke omfattet av CO₂-avgift, og omsatt biodrivstoff utover (eller utenfor) omsetningskravet er ikke omfattet av veibruksavgift.

Fornybardirektivet og drivstoffkvalitetsdirektivet stiller bærekraftskriterier til biodrivstoffet som skal være med på å oppfylle omsetningskravet. Bærekraftskriteriene inneholder krav om at biodrivstoffet som er tatt i bruk skal gi en vesentlig reduksjon i direkte klimagassutslipp, sammenlignet med fossile energikilder. Videre stilles det også krav om at råstoffet ikke skal være dyrket i et område som er viktig for naturangfold eller på areal med høyt karbonlager.

Direktivet gjør unntak for arealdelen av bærekraftskriteriene for biodrivstoff basert på rester fra produksjonsprosesser og avfall. Biodrivstoff basert på rester og avfall kan også dobbeltelles når det kommer til oppfylld av omsetningspåbudet (1 liter telles som 2 liter). Dersom et råstoff defineres som "rest" eller "avfall" får dette derfor store følger for hvor attraktivt de er som basis for produksjon av biodrivstoff.

Det er overlatt til hvert enkelt medlemsland å definere hvilke råstoff som er å regne som avfall/rest. Det er derfor noen forskjeller mellom de ulike landene hvordan råstoff er definert. Miljødirektoratet omklassifiserte PFAD i april 2016, med virkning fra januar 2017. PFAD er nå klassifisert som "biprodukt fra produksjonsprosess" noe som innebærer at arealdelen, i tillegg til klimagassreduksjonsdelen, i bærekraftskriteriene er gjeldende, og at denne typen biodrivstoff ikke kan dobbeltelles.

Palmeolje/PFAD til drivstoff har vært lite brukt i Norge. I 2015 var om lag 1 pst. av mengde innrapportert biodrivstoff PFAD. I 2014 var 0,002 % av biodrivstoffet fra palmeolje, og i 2012 og 2013 var det ikke omsatt biodrivstoff fra palmeolje i Norge. Tall for 2016 foreligger i løpet av våren 2017.

Omklassifiseringen av PFAD betyr imidlertid ikke at bruken av biodrivstoff basert på dette råstoffet blir forbudt i Norge. Bærekraftskriteriene i fornybardirektivet og drivstoffkvalitetsdirektivet gjelder for biodrivstoff som brukes til å oppfylle omsetningskravet som drivstoffomsetterne er pålagt. Omsetterne kan derfor fritt omsette biodrivstoff som inneholder PFAD, men de kan ikke basere seg på slike typer biodrivstoff for å oppfylle omsetningskravet. Dersom bærekraftskriteriene er oppfylt, er PFAD tillatt også innenfor omsetningskravet. Gjennom EØS-avtalen er det ikke mulig for Norge å innføre bærekraftskriterier som er strengere enn dette, eller krav som gjelder ut over det som er spesifisert i drivstoffkvalitetsdirektivet (98/70/EF).

Omklassifiseringen av PFAD får på bakgrunn av dette kun følger for den delen av biodrivstoffet som brukes til å oppfylle omsetningskravet. Omsettere kan derfor fortsette å selge dette produktet utenfor omset-

ningskravet. Drivstoff som omsettes ut over omsetningskravet vil ikke være omfattet av CO₂-avgift eller veibruksavgift. Selv om PFAD fritt kan omsettes i Norge utenfor omsetningskravet, vil jeg sterkt oppfordre bransjen til å velge de mest bærekraftige typene biodrivstoff.

Bedrifter er ikke i seg selv omfattet av omsetningskravet, da de ikke er registrerte avgiftspliktige drivstoffomsettere. Bedrifter som ønsker, kan med andre ord fortsatt fylle med PFAD-basert biodrivstoff. Omklassiferingen av PFAD til ”biprodukt fra produksjonsprosessen” vil ikke få noen konsekvenser for hvilke typer biodrivstoff som tas i bruk på disse bedriftenes egne pumpestasjoner. Når bedrifter tanker drivstoff til sine biler på vanlige registrerte avgiftspliktige drivstoffstasjoner, vil biodrivstoffet som brukes til å oppfylle omsetningskravet som den gitte drivstoffstasjonen er pålagt, være fritt for PFAD som ikke oppfyller bærekraftskriteriene. Dette er ikke tilfellet for omsatt drivstoff ut over omsetningskravet.

Vi har hatt et omsetningskrav for biodrivstoff i Norge siden 2009. Omsetningskravet har økt gradvis siden den gang, men politikkområdet har vært preget av uforutsigbarhet og kortsiktighet. Regjeringens opptrappingsplan for biodrivstoff legger opp til en gradvis, forutsigbar og langsiktig opptrapping av biodrivstoff, med fokus på bærekraftig, avansert biodrivstoff. Gjennom opptrappingen sikrer vi at det blir mer biodrivstoff på tanken til bilene som kjører på norske veier, samtidig som vi har fokus på bærekraften til biodrivstoffet som tas i bruk.

